

EUROOPAN YHTEISÖJEN
TUOMIOISTUIN

VUOSIKERTOMUS 1997

EUROOPAN YHTEISÖJEN
TUOMIOISTUIN

VUOSIKERTOMUS

1997

I luku

**Katsaus Euroopan yhteisöjen
tuomioistuimen
ja
ensimmäisen oikeusasteen
tuomioistuimen
toimintaan**

II luku

Luxemburg 1998

A - Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen
tuomioistuimen toiminta vuonna 1997
presidentti Antonio Saghi

AVOIKKILUETTELO

Euroopan yhteisöjen tuomioistuin
L-2925 Luxembourg
Puhelin: (352) 43 03-1
Kirjaamon teleksi: 2510 CURIA LU
Sähkeosoite: CURIA
Yhteisöjen tuomioistuimen telefaksi: (352) 43 03-2600
Tiedotusosaston telefaksi: (352) 43 03-2500

Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin
L-2925 Luxembourg
Puhelin: (352) 43 03-1
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen telefaksi: (352) 43 03-2100

Toimitustyö päättynyt: 26.10.1998

Luettelointitiedot ovat teoksen lopussa.

Suuri määrä muuta tietoa Euroopan unionista on käytettävissä Internetissä Europa-palvelimen kautta (<http://europa.eu.int>).

Luxemburg: Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 1998

ISBN 92-829-0390-7

© Euroopan yhteisöt, 1998
Tekstin jäljentäminen on sallittua, kunhan lähde mainitaan.

Printed in Italy

Sisällysluettelo

2.	Oikeudenkäynti	151
3.	Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta	152
4.	Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jäsenet	153
5.	Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kokoonpano	154
6.	Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti	155
7.	G. C. Rodríguez Iglesias	156
8.	Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997, presidentti Gil Carlos Rodríguez Iglesias	157
9.	Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kokoonpano	158
10.	Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jäsenet	159
11.	Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kokoonpanon muutokset vuonna 1997	160
12.	Protokollajärjestys	161
13.	Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997, presidentti Antonio Saggio	162

I luku

V luku

Euroopan yhteisöjen tuomioistuin

A -	Yhteisöjen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997, presidentti Gil Carlos Rodríguez Iglesias	11
B -	Yhteisöjen tuomioistuimen kokoonpano	41
B -	1. Yhteisöjen tuomioistuimen jäsenet	43
B -	2. Yhteisöjen tuomioistuimen kokoonpanon muutokset vuonna 1997	51
B -	3. Protokollajärjestys	53

Yleisiä tietoja

II luku

A -	Julkaisut ja tietokannat	163
B -	Hallinto	164
C -	Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997, presidentti Antonio Saggio	165

B –	Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kokoonpano	93
1.	Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jäsenet	95
2.	Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kokoonpanon muutokset vuonna 1997	101
3.	Protokollajärjestys	103

III luku

Tapaamiset ja vierailut

A –	Viralliset vierailut ja tilaisuudet yhteisöjen tuomioistuimessa ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vuonna 1997	109
B –	Opintomatkat yhteisöjen tuomioistuimeen ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen vuonna 1997	113
C –	Juhlalliset istunnot vuonna 1997	115

IV luku

Taulukot ja tilastot

A –	Yhteisöjen tuomioistuimen toiminta lainkäytön alalla	
1.	Yhteisöjen tuomioistuimen vuonna 1997 antamien tuomioiden asiahakemisto	119

2.	Oikeudenkäyntejä koskevat tilastot	157

B – Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta lainkäytön alalla

1.	Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vuonna 1997 antamien tuomioiden asiahakemisto	177
2.	Oikeudenkäyntejä koskevat tilastot	199

V luku

Kansalliset tuomioistuimet ja yhteisön oikeus

A –	Kansallisten tuomioistuinten toiminta yhteisön oikeuden alalla	215

B –	Muistio kansallisten tuomioistuinten ennakkoratkaisupyyntöjen tekemisestä	217

VI luku

Yleisiä tietoja

A –	Julkaisut ja tietokannat	223

B –	Hallinto: suppea organisaatiokaavio	235

1997 onnistuttiin saavuttamaan merkittävä päämäärä: tuomiot ovat yleisön saatavilla Internetissä lähes aina kaikilla virallisilla kielillä julistamisestaan alkaen (henkilöstöasioita lukuunottamatta).

Tällä tavoin oikeudellisen alan ammattilaiset ja laajemmin yhteisön kansalaiset ovat saaneet selvästi paremmat mahdollisuudet tutustua yhteisöjen tuomioistuinten oikeuskäytäntöön. Kotisivun käyttäjämäärä nousee yli 10 000 kuukaudessa, eli tämä uusi tiedotusmenetelmä on selvästi erittäin hyödyllinen.

Tiedonsaannin parantamiseksi yhteisöjen tuomioistuin pyrkii jatkossa toimittamaan kotisivun käyttäjien saataville myös julkisasiamiesten ratkaisuehdotukset sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen henkilöstöasioita koskevat tuomiot.

Tässä vuosikertomuksessa pyritään lyhyesti kuvaamaan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa vuoden 1997 aikana.

Lukijalle tarjotaan näin mahdollisuus tutustua toimintamme vuoden aikana tavalla, jossa on pyritty ottamaan huomioon erilaiset tapakulttuurit, vaikeat kielitaidot ja ihmisten kiinnostus vastata joidenkin ajan kuluksa vuoden päätyttyä.

Käytännössä voi toteuttaa oita osittain mukana annassa tietoja oikeuskäytännöstä ja mahdollisuutta tämän tiedotuksen nopeuteen, johon tuomioistuin onkin pyrkinyt viime vuonna erityisesti panostamaan.

Näin vuoteen 1997 luvattiin hyvin kirjallisuutta, www-sivustoa, eli yhteisöjen tuomioistuimen Internet-osoite Internetin käyttöä työvälineenä aloitettiin yhteisöjen tuomioistuimessa vuonna 1996 ja se on lisääntynyt suhteellisen nopeasti. Vuoden 1997 aikana, lokakuusta 1996 alkaen yhteisöjen tuomioistuimella on ollut Eurooppa-kotisivut, josta on saanut tietoa yhteisöjen tuomioistuimista ja niiden toiminnasta. Kesällä

I luku Yhteisöjen tuomioistuin vuonna 1997 presidentti Gil Carlos Rodríguez Iglesias

Vuonna 1997 yhteisöjen tuomioistuin on toimintansa edelleen pyrkinyt parantamaan asioiden käsittelyn laadulliseen parantamiseen ja nopeuttamaan virallisten asioiden ratkaisua.

European yhteisöjen tuomioistuin

Tuomioistuin on ollut toiminnassaan vuonna 1997 erittäin aktiivinen ja on päättänyt useita asioita, jotka ovat olleet merkittäviä yhteisöjen toiminnalle. Tuomioistuin on jatkanut toimintaansa ja on ollut erittäin aktiivinen ja on päättänyt useita asioita, jotka ovat olleet merkittäviä yhteisöjen toiminnalle.

Tuomioistuimen päätöksissä on ollut merkittäviä asioita, jotka ovat olleet merkittäviä yhteisöjen toiminnalle. Tuomioistuin on jatkanut toimintaansa ja on ollut erittäin aktiivinen ja on päättänyt useita asioita, jotka ovat olleet merkittäviä yhteisöjen toiminnalle.

1997 onnistuttiin saavuttamaan merkittävä päämäärä, kun yhteisöjen tuomioistuimen päätöksillä Internetistä lähes aina katoava viestintä kielillä jatkuvasti on saatavilla (henkilöasioita lukuunottamatta).

Tällä tavoin oikeudellisen alan ammattilaiset ja laajemmin yhteisön kansalaiset ovat saaneet selvästi paremmat mahdollisuudet tutustua yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön. Konisivun käyttäjämäärä nousee yli 10 000 kuukaudessa, eli tämä uusi tiedotuspalvelu on selvästi erittäin hyödyllinen.

Tiedonvälityksen parantamiseksi yhteisöjen tuomioistuin pyrkii jatkossa toimittamaan konisivun käyttäjien saataville myös julkaisijamiesten ratkaisuehdotukset sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen henkilöasiakirjoja koskevat tuomiot.

A – Yhteisöjen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997

presidentti Gil Carlos Rodríguez Iglesias

Vuonna 1997 yhteisöjen tuomioistuin on toiminnassaan edelleen pyrkinyt paneutumaan asioiden käsittelyn laadulliseen parantamiseen ja nopeuttamaan vireille saatettujen asioiden ratkaisemista.

Tuomioistuin ei voi kuitenkaan toiminnassaan vain tehokkuuteen liittyvien päämäärien vuoksi sivuuttaa tiettyjä lainsäädäntöön perustuvia käytännön pakottavia seikkoja, joita sen toimintaan liittyy. Tämän vuoksi on paikallaan ennen vuoden 1997 tärkeimpien tuomioiden esittelyä kertoa lyhyesti siitä, millä tavoin asian käsittely pääpiirteittäin sujuu yhteisöjen tuomioistuimessa.

Tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetut asiat kulkevat olemassaolevan sääntelyn mukaisesti usean eri käsittelyvaiheen kautta ennen kuin tuomio tai asian käsittelyn päättävä määräys voidaan antaa. Vireille saatettua asiaa käsitellään ensin kirjallisessa menettelyssä, johon asianosaiset ja tietyt muut osapuolet voivat toimittaa kirjelmänsä. Erityisesti ennakkoratkaisupyyntöjä koskevassa menettelyssä kaikilla jäsenvaltioilla on oikeus esittää huomautuksensa yhteisöjen tuomioistuimelle. Kirjallisessa menettelyvaiheessa kertynyt aineisto toimitetaan sitten käännettäväksi. Asian käsittelystä vastaava tuomari voi tässä vaiheessa aloittaa aineiston tutkimisen. Tämän perusteella tuomioistuin päättää asian merkittävyyden mukaan siitä, missä kokoonpanossa asia käsitellään ja vahvistaa sitten päivän, jolloin suullinen käsittely pidetään, ellei tätä vaihetta jätetä pitämättä. Kun asian osapuolten suulliset huomautukset on kuultu, asiaa käsittelemään määrätty julkisasiamies valmistelee ratkaisuehdotuksensa ja kun ehdotus on annettu, asia jätetään ratkaistavaksi. Päätöstä koskevien neuvottelujen jälkeen annettava ratkaisu käännetään kaikille virallisille kielille, minkä jälkeen tuomio julistetaan tai määräys annetaan. Aikaa kuluu yhteensä parikymmentä kuukautta, josta suuri osa kuluu voimassa olevissa säännöksissä edellytettyjen asiakirjojen kääntämisessä.

Kussakin menettelyvaiheessa on kaikin keinoin pyritty tehokkuuteen ja yhteisöjen tuomioistuin onnistuikin vuonna 1997 antamaan tuntuvasti enemmän tuomioita ja määräyksiä. Vuonna 1997 annettiin yhteensä 242 tuomiota (vuonna 1996 niitä annettiin 193) ja 135 määräystä, eli kahdentoista kuukauden aikana ratkaistiin yhteensä 456 asiaa.

Vuonna 1997 päätettyjen asioiden määrä on hieman suurempi kuin samalla ajanjaksolla vireille saatettujen uusien asioiden määrä (445 uutta asiaa). Vireillä olevien asioiden määrä vuoden lopussa oli 683.

Tuomioistuimen eri kokoonpanojen osuudesta mainittakoon, että yhä useammat asiat käsitellään tällä hetkellä jaostoissa, vaikka merkittävä osa tuomioista annetaan edelleen täysistunnossa, joka käsittelee kaikki tärkeimmät asiat.

Vuonna 1997 käsiteltäväksi saatettujen uusien asioiden osalta todettakoon, että suurin osa on aikaisempien vuosien tavoin ennakkoratkaisukysymyksiä (445 uuden asian joukossa on 239 ennakkoratkaisupyyntöä).

Suurin osa yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetuista uusista asioista koski maataloutta (64), ja henkilöiden liikkumisvapautta (50), minkä jälkeen seuraavat ympäristöä ja kuluttajansuojaa koskevat asiat (42), verotusta (36), lainsäädäntöjen lähentämistä (38), tavaroiden vapaata liikkuvuutta (28), sosiaalipolitiikkaa (26) koskevat asiat ja kilpailu (24).

Lopuksi voidaan vielä todeta, että yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestykseen tehtiin useita pienehköjä muutoksia vuonna 1997 (EYVL L 103, 19.4.1997, s. 1).

Seuraavassa selostetaan pääpiirteittäin yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä vuonna 1997.

Monissa vuonna 1997 annetuissa tuomioissa on kiintoisia päätelmiä tuomioistuimessa sovellettavista menettelyistä, erityisesti ennakkoratkaisupyyntöjen, suorien kanteiden ja välitoimia koskevien menettelyjen osalta.

EY:n perustamissopimuksen 177 artiklaan perustuvan ennakkoratkaisupyyntöjärjestelmän alaa on selkeytetty unohtamatta kuitenkin tämän oikeudenkäyntimenettelyn pääasiallista tarkoitusta turvata yhteisön oikeuden tulkinnan yhdenmukaisuus. Vaikkei yhteisön oikeus suoraan soveltuisikaan johonkin tilanteeseen, tuomioistuin on todennut olevansa toimivaltainen tulkitsemaan sitä, kun kansallinen lainsäätäjä on saattaessaan direktiivin säännökset osaksi kansallista oikeusjärjestystä päättänyt käsitellä sekä yksinomaisesti valtion sisäisiä tilanteita että direktiivillä säänneltyjä tilanteita samalla tavalla ja siten mukauttanut kansallisen lainsäädännön yhteisön oikeuteen (asia C-28/95, *Leur-Bloem*, tuomio 17.7.1997, Kok. I-4161, 34 kohta). Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan silloin kun kansallisen

lainsäädännön mukaan yksinomaisesti valtion sisäisten tilanteiden ratkaisemisessa on noudatettava yhteisön oikeudessa annettuja ratkaisuja, yhteisöllä on selvä intressi sen osalta, että yhteisön oikeudesta omaksuttuja säännöksiä ja käsitteitä tulkitaan yhdenmukaisesti, jotta vältettäisiin myöhemmät tulkintaerot, eikä tämä riipu siitä, missä olosuhteissa näitä säännöksiä ja käsitteitä sovelletaan (em. asiassa *Leur-Bloem* annettu tuomio ja asia C-130/95, *Giloy*, tuomio 17.7.1997, Kok. 1997, s. I-4291). Tässä yhteydessä yhteisöjen tuomioistuin viittasi tuomioistuimen ja jäsenvaltioiden suhteita ohjaavaan yhteistyön periaatteeseen ja totesi, että yhteisön oikeuteen tehdyn viittauksen täsmällisen ulottuvuuden arvioiminen kuuluu yksinomaan kansalliselle tuomioistuimelle ellei ole selvää, että yhteisön oikeutta ei suoraan eikä välillisesti sovelleta kyseisen asian olosuhteissa.

Perustamissopimuksen 177 artiklassa tarkoitettu *tuomioistuimen* käsite on myös ollut esillä kahdessa tärkeässä vuonna 1997 annetussa tuomiossa. Tapa, jolla yhteisöjen tuomioistuin selvitti asiassa *Dorsch Consult* antamassaan tuomiossa (C-54/96, tuomio 17.9.1997, Kok. 1997, s. I-4961) sitä, onko Vergabeüberwachungsausschußia (julkisia hankintoja käsittelevä liittovaltion valvontalautakunta) pidettävä 177 artiklassa tarkoitettuna tuomioistuimena on erittäin valaiseva. Tuomiossa asiaa lähestyttiin tarkastelemalla liittovaltion valvontalautakuntaa sen menettelyn kannalta, jossa ennakkoratkaisukysymys oli päätetty esittää. Kyseisen lautakunnan luonne määriteltiin siis sen tehtävät huomioon ottaen. Tuomiossa todettiin sitten, että arvioitaessa sitä, onko ennakkoratkaisua pyytävä lautakunta perustamissopimuksen 177 artiklassa tarkoitettu tuomioistuin – mikä on yksinomaan yhteisön oikeuden mukaan ratkaistava kysymys – yhteisöjen tuomioistuin ottaa huomioon useita seikkoja, kuten lautakunnan lakisääteisyyden, pysyvyyden, sen toimivallan pakottavuuden, kontradiktorisen menettelyn noudattamisen asioiden käsittelyssä, sen toimimisen oikeussääntöjen soveltajana ja sen riippumattomuuden. Yhteisöjen tuomioistuin arvioi kysymystä kokonaisuutena ja kieltäytyi painottamasta määrättyjä yksittäisiä arviointiperusteita. Se totesi muun muassa, että kontradiktorista menettelyä koskeva vaatimus ei ole ehdoton.

Yhteisöjen tuomioistuin on käsitellyt perustamissopimuksen 177 artiklassa tarkoitettua tuomioistuimen käsitettä Belgian, Luxemburgin ja Alankomaiden vuonna 1965 sopimuksellaan perustaman Benelux-tuomioistuimen osalta. Tämä tuomioistuin ratkaisee näiden valtioiden esittämien ennakkoratkaisupyyntöjen perusteella sopimukseen liitetyn Benelux-maiden yhtenäisen tavaramerkkilain tulkintaan liittyviä kysymyksiä. Hoge Raad (Alankomaiden korkein oikeus) kysyi, oliko sillä itsellään vai Benelux-tuomioistuimella velvollisuus pyytää

yhteisöjen tuomioistuimelta perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisua yhteisön oikeuden tulkinnasta (asia C-337/95, *Parfums Christian Dior*, tuomio 4.11.1997, Kok. 1997, I-6013). Yhteisöjen tuomioistuin katsoi 177 artiklan tavoitteen eli yhteisön oikeuden yhtenäisen tulkinnan varmistamista koskevan tavoitteen mukaisesti, että Benelux-tuomioistuin voi sen asema ja tehtävät huomioon ottaen esittää ennakkoratkaisukysymyksiä. Lisäksi tuomiossa todettiin, että koska Benelux-tuomioistuimen ja Hoge Raadin kaltaisten tuomioistuinten päätöksiin ei saa hakea muutosta, niitä voidaan kumpakin pitää 177 artiklassa tarkoitettuna tuomioistuimena. Yhteisöjen tuomioistuimen 177 artiklan nojalla antama tulkintaratkaisu voi kuitenkin tehdä velvollisuuden merkityksettömäksi ja sisällyksettömäksi silloin, kun esitetty kysymys on asiallisesti samanlainen kuin kysymys, johon jo on annettu ennakkoratkaisu samassa pääasiassa. Kyseisessä tapauksessa Hoge Raadilla oli oikeus esittää kysymyksensä yhteisöjen tuomioistuimelle ennen asian saattamista Benelux-tuomioistuimen käsiteltäväksi, tai saattaa se vireille suoraan tässä viimeksi mainitussa tuomioistuimessa, jolla olisi näin ollut velvollisuus esittää kysymys yhteisöjen tuomioistuimelle ennen ratkaisun antamista. Kummassakin tapauksessa yhteisöjen tuomioistuimen yksinomainen tulkintatoimivalta voi vapauttaa kansallisen tuomioistuimen velvollisuudesta esittää asiallisesti samansisältöinen kysymys ennen lopullisen ratkaisunsa antamista.

Ennakkoratkaisupyyntöjen rinnalla yksityisten nostamat suorat kanteet ovat toinen pääasiallinen kanava, jota pitkin asiat tulevat yhteisöjen tuomioistuinten käsiteltäväksi. Perustamissopimuksen 173 artiklan nojalla nostettujen *suorien kanteiden* tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä on käsitelty kahdessa valitusmenettelyn päätteeksi annetussa tuomiossa (asia C-107/95 P, *Bundesverband der Bilanzbuchhalter v. komissio*, tuomio 20.2.1997, Kok. 1997, s. I-947 ja asia C-395/95 P, *Geotronics v. komissio*, tuomio 22.4.1997, Kok. 1997, s. I-2271).

Perustamissopimuksen 90 artiklaa, jossa määrätään julkisten yritysten valvonnasta, koskevassa asiassa *Bundesverband* annetussa tuomiossa käsiteltiin yksityisten oikeussubjektien mahdollisuuksia saada vireille 90 artiklan 3 kohdan mukainen menettely. Tuomioistuin katsoi, että yksityisellä oli tietyissä tilanteissa oikeus nostaa perustamissopimuksen 173 artiklan neljännen kohdan mukainen kumoamiskanne perustamissopimuksen 90 artiklan 3 kohdan nojalla tehdystä komission päätöksestä. Tuomioistuimen mukaan etukäteen ei voida sulkea pois sitä mahdollisuutta, että voi olla olemassa poikkeuksellisia tilanteita, joissa yksityisellä oikeussubjektilla tai mahdollisesti yhdistyksellä, jonka tarkoituksena on edistää tiettyjen yksityisten oikeussubjektien

kollektiivisia etuja, on asiavaltuus. Tästä ei kuitenkaan ole kysymys silloin kun riidanalainen toimi on komission päätös kieltäytyä tekemästä jäsenvaltiolle osoitettua päätöstä, jossa todetaan, että soveltamisalaltaan yleinen lainsäädös on perustamissopimuksen vastainen ja jossa osoitetaan yhteisön oikeuden mukaisten velvoitteiden noudattamisen edellyttämät toimenpiteet.

Asiassa *Geotronics* annetussa tuomiossa kyse oli siitä, että mainittu yhtiö oli nostanut kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, koska komissio oli hylännyt tarjouksen, jonka yritys oli lähettänyt Romanian viranomaisten julistamaan, tavaroiden toimittamista koskevaan tarjouskilpailuun. Tavarantoimituksista tehtävät sopimukset oli määrä rahoittaa yhteisön varoilla Phare-ohjelmasta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oli katsonut, ettei kanne täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä Euroopan kehitysrahastosta (EKR) rahoitettuja sopimuksentekomenettelyjä koskevan oikeuskäytännön perusteella, koska komission edustajien toimenpiteillä on tarkoituksena ainoastaan todeta, ovatko yhteisön rahoituksen myöntämiselle asetetut edellytykset täyttyneet, eikä niillä pyritä loukkaamaan eikä niillä saa loukata periaatetta, jonka mukaan kyseiset sopimukset ovat kansallisia sopimuksia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan komission päätös oli pelkkä ilmoitus siitä, ettei yhteisön tukea myönnettäisi, jos *Geotronicsin* tarjous hyväksytään. Yhteisöjen tuomioistuin totesi valitusta käsitellessään, että tapauksen erityispiirteiden vuoksi EKR:a koskevaa oikeuskäytäntöä ei voitu sellaisenaan ilman muuta soveltaa. Riidanalainen toimi oli muodollisesti osoitettu *Geotronicsille* ja vaikka päätös olikin osa sopimusmenettelyä, jonka tarkoituksena oli kansallisen sopimuksen tekeminen, se oli erotettavissa tästä yhteydestä, koska komissio oli tehnyt päätöksen sille kuuluvaa toimivaltaa käyttäen ja koska se oli osoitettu erikseen yksittäiselle yritykselle, joka siten menetti tosiasialliset mahdollisuutensa voittaa tarjouskilpailu vain siitä syystä, että tällainen päätös tehtiin. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi tällä perusteella, että komission päätöksellä, jolla se päätti olla myöntämättä *Geotronicsille* yhteisön rahoitusta, on jo sinänsä valittajaa sitovia oikeusvaikutuksia, joten se voi olla kumoamiskanteen kohteena. Näin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio kumottiin, siltä osin kuin siinä oli todettu, ettei komission kirjettä koskeva kumoamiskanne täyttänyt tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä.

Yksityisten oikeushenkilöiden oikeuksien väliaikaista suojaa yhteisön oikeudessa turvataan muun muassa yhteisöjen tuomioistuimen välitoimimekanismin avulla. Asiassa C-393/96 P(R), *Antonissen v. neuvosto ja komissio*, 29.1.1997 annetussa määräyksessä (Kok. 1997, s. I-441) todettiin, että toimella, jolla myönnetään (ennakkona) osa pääasiassa vaaditusta vahingonkorvauksesta ja jonka tarkoituksena on suojella kantajan etuja

pääasiassa annettavaan ratkaisuun saakka, ei toimita välitoimimenettelyn edellytysten tai luonteen vastaisesti ja että sitä on arvioitava tapauksen tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella. Jos tämäntyyppisen toimen määrääminen olisi täysin mahdotonta tapauksen olosuhteista riippumatta, se olisi vastoin jokaiselle yksityiselle oikeussubjektille yhteisön oikeuden mukaan kuuluvaa oikeutta täyteen ja tehokkaaseen oikeusturvaan. Välitoimista päättävän tuomarin, jolle on saatettu käsiteltäväksi tällainen hakemus, tehtävänä on punnita valittajan intressiä välttää taloudellisen tilanteensa huonontuminen, joka voi johtaa siihen, että valittaja joutuu peruuttamattomasti lopettamaan toimintansa, sen vaaran kanssa, että vaadittuja määriä ei saada perityksi takaisin siinä tapauksessa, että pääasian kanne hylättäisiin. Tämäntyyppistä toimenpidettä, jolla todellisuudessa voidaan saada muita toimenpiteitä enemmän aikaan peruuttamattomia vaikutuksia varsinkin jos hakija on myöhemmin maksukyvytön, on käytettävä rajoitetusti ja vain sellaisissa tilanteissa, joissa *fumus boni juris* näyttää erityisen vankalta ja pyydettyjen välitoimien kiireellisyys on kiistaton. Välitoimista päättävä tuomari voi lisäksi aina silloin, kun hän päätyy myöntämään pyydetty välitoimet, liittää myöntämiseen minkä tahansa ehdon tai määrätä tarpeelliseksi katsomansa vakuuden asettamisesta, tai pienentää vielä välitoimen vaikutusta muulla tavoin.

Menettelyllisten seikkojen lisäksi yhteisöjen tuomioistuimen viimeaikaisessa oikeuskäytännössä on paneuduttu tiettyihin yleisluontoisiin oikeudellisiin kysymyksiin kuten yhteisön oikeuden vastaisesti perittyjen maksujen palauttamista koskeviin kysymyksiin, perustamissopimuksen 6 artiklassa määrättyyn syrjintäkiellon periaatteeseen sekä jäsenvaltioiden toimintavelvollisuuksiin ennen direktiivin täytäntöönpanolle asetetun määräajan päättymistä.

Asioissa *Comateb* ja *Fantask* esitetyt ennakkoratkaisukysymykset koskivat rajoja, joita jäsenvaltiot voivat asettaa yksityisten kanteille, jotka koskevat yhteisön oikeuden vastaisesti perittyjen maksujen ja verojen palauttamista. Aikaisemman oikeuskäytäntönsä mukaisesti yhteisöjen tuomioistuin totesi yhdistetyissä asioissa C-192/95–C-218/95, *Comateb* ym., 14.1.1997 antamassaan tuomiossa (Kok. 1997, s. I-165), että jäsenvaltio saa kieltäytyä palauttamasta elinkeinonharjoittajalle yhteisön oikeuden vastaisesti perityn maksun ainoastaan, jos on näytetty toteen, että maksun on kokonaisuudessaan maksanut muu henkilö ja jos elinkeinonharjoittaja saisi siten veron tai maksun palauttamisesta perusteetonta etua. Tuomiossa täsmennettiin lisäksi, ettei pelkästään sen perusteella, että on olemassa oikeudellinen velvollisuus sisällyttää vero tai maksu omakustannushintaan, voida olettaa, että vero tai maksu on kokonaisuudessaan vyörytetty ostajan maksettavaksi, mikä koskee

myös sitä tilannetta, että tämän velvollisuuden rikkomisesta seuraisi rangaistus. Asiassa *Fantask* annetuissa tuomioissa käsiteltiin muun muassa sitä, kielletäänkö yhteisön oikeudessa jäsenvaltiota vastustamasta direktiivin vastaisesti kannettujen maksujen palauttamista koskevia kanteita vetoamalla kansalliseen vanhentumisaikaan niin kauan kuin tämä jäsenvaltio ei ole asianmukaisesti saattanut kyseistä direktiiviä asianmukaisesti osaksi kansallista oikeusjärjestystään. Yhteisöjen tuomioistuin vastasi tähän kysymykseen kieltävästi viitaten oikeuskäytäntöön, jonka mukaan yhteisön oikeuden säännösten puuttuessa kyseiseltä alalta kunkin jäsenvaltion on omassa oikeusjärjestyksessään säänneltävä perusteettomien suoritusten palauttamiskanteita koskevaa menettelyä siten, että nämä menettelysäännökset eivät ole epäedullisempia kuin ne, jotka koskevat samankaltaisia jäsenvaltion sisäiseen oikeuteen perustuvia kanteita, eivätkä tee yhteisön oikeuden mukaisten oikeuksien käyttämistä käytännössä mahdottomaksi tai suhteettoman vaikeaksi (asia C-188/95, *Fantask*, tuomio 2.12.1997, Kok. 1997, s. I-6783). Näin vakiinnutettiin aiemmin asiassa C-208/90, *Emmot*, 25.7.1991 annetuissa tuomioissa, Kok. 1991, s. I-4269) omaksuttu ratkaisu, jonka mukaan kansallisen oikeuden mukainen määräaika asian vireillepanolle voi alkaa vasta siitä ajankohdasta, kun direktiivi on asianmukaisesti saatettu osaksi kansallista oikeusjärjestystä, ja joka oli perusteltavissa juuri tuon asian erityisillä olosuhteilla ja jota ei voida yleistää.

Perustamissopimuksen 6 artiklassa on ilmaistu nimenomaisesti yleinen tasa-arvon periaate ja kielletään kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä. Yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa C-29/95, *Pastors*, 23.1.1997 antamassaan tuomiossa (Kok. 1997, s. I-285), että sellainen kansallinen lainsäädäntö, jonka mukaan muita kuin valtiossa pysyvästi asuvia henkilöitä kohdeltiin ilmeisen kohtuuttomalla tavalla maantiekuljetusten yhteydessä sattuneiden rikkomusten selvittämisessä oli tämän määräyksen vastainen. Yhteisöjen tuomioistuin totesi ensiksikin, että tällainen asuinpaikkaan tai vakinaiseen kotipaikkaan perustuva arviointiperuste johtaa samaan lopputulokseen kuin kansalaisuuteen perustuva syrjintä. Lisäksi todettiin, että maassa pysyvästi asuvien lainrikkojien ja muiden erilainen kohtelu, jonka mukaan vain jälkimmäisillä on velvollisuus maksaa vakuus, oli objektiivisesti perusteltua, koska rikostuomion pakkotäytäntöönpano on erittäin vaikeaa tai mahdotonta tällaisia henkilöitä vastaan. Kyseisessä tapauksessa tuomioistuin katsoi kuitenkin, että vakuussumma oli kohtuuttoman suuri, minkä vuoksi kyseistä sääntelyä oli pidettävä 6 artiklassa kiellettynä. Vastaavanlaisen päättelyn perusteella yhteisöjen tuomioistuin katsoi myös, että perustamissopimuksen 6 artiklan vastaista on, että jäsenvaltio vaatii sellaisen toisen jäsenvaltion kansalaisen asettavan vakuuden oikeudenkäyntikulujen

maksamisesta, joka on nostanut jossakin kyseisen jäsenvaltion riita-asioita käsittelevässä tuomioistuimessa kanteen sen kansalaista vastaan, jos vakuuden asettamista ei voida vaatia tämän valtion kansalaisilta, joilla ei ole sen alueella omaisuutta tai kotipaikkaa, ja kun kanne liittyy yhteisön oikeudessa taattujen perusvapauksien käyttämiseen (asia C-323/95, *Hayes ym.*, tuomio 20.3.1997, Kok. 1997, s. I-1711 ja asia C-122/96, *Saldanha*, tuomio 2.10.1997, Kok. 1997, s. I-5325).

Asiassa C-129/96, *Inter-Environnement Wallonie*, tuomio 18.12.1997 (Kok. 1997, s. I-7411), kansallisen tuomioistuimen kysymys koski jäsenvaltioiden oikeutta perustamissopimuksen 5 ja 189 artiklan kannalta tarkasteltuna ryhtyä yhdenmukaistavan direktiivin vastaisiin toimiin direktiivin täytäntöönpanolle asetetun määräajan aikana. Yhteisöjen tuomioistuin vastasi todeten, että vaikkakaan jäsenvaltioilla ei ole velvollisuutta saattaa täytäntöönpanotoimia voimaan ennen määräajan päättymistä, niiden on tämän määräajan kuluessa pidätyttävä antamasta säännöksiä, jotka ovat omiaan vakavasti vaarantamaan direktiivissä säädetyn tavoitteen toteuttamisen. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida, onko näin asianlaita niiden kansallisten säännösten osalta, joiden lainmukaisuutta se tutkii ja erityisesti selvittää, ovatko kyseiset säännökset tarkoitettut täydeksi direktiivin täytäntöönpanoksi. Lisäksi sen on tutkittava direktiivin vastaisten säännösten soveltamisen tosiasialliset vaikutukset sekä niiden ajallinen kesto. Tältä osin yhteisöjen tuomioistuin täsmensi, että jäsenvaltiolla on mahdollisuus saattaa voimaan väliaikaisia säännöksiä tai panna direktiivi täytäntöön asteittain.

Toimielimiä koskevien asioiden osalta mainittakoon viisi yhteisöjen tuomioistuimen tuomiota, jotka koskevat Euroopan parlamentin valtaoikeuksia ja istuntopaikkaa sekä yhteisöjen toimielimien toimivallan määrittelyä.

Euroopan parlamentin valtaoikeuksien noudattamista koskevassa asiassa yhteisöjen tuomioistuin kumosi perustamissopimuksen 100 c artiklaan perustuvan neuvoston asetuksen, koska neuvosto oli laiminlyönyt velvollisuutensa kuulla parlamenttia toisen kerran tilanteessa, jossa lopullinen hyväksytty säädös kokonaisuutena tarkasteltuna poikkeaa olennaisilta osin siitä säädösehdotuksesta, josta parlamenttia jo on kuultu (asia C-392/95, *parlamentti v. neuvosto*, tuomio 10.6.1997, Kok. 1997, s. I-3213). Yhteisöjen tuomioistuin totesi erityisesti, että vaikka neuvostolla ei ollut velvollisuutta kuulla parlamenttia uudelleen säädösehdotuksesta, josta parlamenttia jo on kuultu, jos muutokset vastaavat olennaisilta osin parlamentin itsensä ilmaisemia toiveita, se ei voinut jättää kuulemista toimittamatta vain sillä perusteella, että se on täysin tietoinen parlamentin toivomuksista olennaisten kohtien osalta.

Yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi sitä vastoin kanteen, jolla parlamentti vaati kumoamaan neuvoston päätöksen, jolla muutettiin aikaisempaa parlamentin ja neuvoston päätöstä, (asia C-259/95, *parlamentti v. neuvosto*, tuomio 2.10.1997, Kok. 1997, s. I-5303). Parlamentti väitti, että neuvostolla ei voi olla oikeutta yksipuolisesti muuttaa parlamentin ja neuvoston yhteisesti perustamissopimuksen 189 b artiklan nojalla antamaa säädöstä loukkaamatta parlamentin valtaoikeuksia. Tuomioistuin totesi kuitenkin, että riidanalainen päätös oli hyväksytty Norjan kuningaskunnan, Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan ja Ruotsin kuningaskunnan liittymisehdoista ja niiden sopimusten mukautuksista, joihin Euroopan yhteisö perustuu, tehdyn asiakirjan 169 artiklassa mainitun menettelyn mukaisesti. Tätä menettelyä noudattaen voidaan muuttaa toimielimien toimia, joita on mukautettava liittymisen johdosta. Tuomioistuin katsoi kuitenkin, että riidanalaisessa päätöksessä noudatettiin liittymisasiakirjan 169 artiklassa tarkoitettua mukautuksen rajoja ja että se oli hyväksytty kohtuullisessa määräajassa liittymissopimuksen voimaantulosta ja että sen taannehtiva voimaantulo liittymishetkestä alkaen oli perusteltua. Yhteisöjen tuomioistuin tulkitsi liittymisasiakirjan 169 artiklaa siten, että neuvostolla oli sen perusteella oikeus muuttaa yksipuolisesti parlamentin ja neuvoston yhteisesti antamaa toimea, sillä kun liittymisasiakirjan 169 artiklassa mainitaan neuvoston antamat säädökset, sillä viitataan näin ollen myös niihin säädöksiin, joita tämä toimielin on antanut yhdessä parlamentin kanssa.

Asiassa C-345/95, *Ranska v. parlamentti*, 1.10.1997 annettussa tuomiossa (Kok. 1997, s. I-5215) yhteisöjen tuomioistuin tulkitsi jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöstä, joka koskee Euroopan yhteisöjen toimielinten sekä tiettyjen elinten ja yksiköiden kotipaikan vahvistamista, jota kutsutaan Edinburghin päätökseksi, siten, että sen mukaan *parlamentin kotipaikka* on paikkakunta, jolla on säännöllisin väliajoin pidettävä parlamentin 12 varsinaista täysistuntajaksoa, mukaan lukien täysistuntojaksot, joiden aikana parlamentin on käytettävä sille perustamissopimuksen mukaan kuuluvaa budjettivaltaa. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan päätöksellä ei loukata parlamentin toiminnan järjestämistä koskevaa sisäistä määräämisvaltaa, koska päätöksellä asetetut velvoitteet johtuvat tarpeesta määritellä parlamentin kotipaikka ja pitää voimassa se, että parlamentilla on useita työskentelypaikkakuntia. Tällä perusteella tuomioistuin kumosi parlamentin vuoden 1996 työskentelyaikataulua koskevan päätöksen siltä osin kuin siinä ei määrätä pidettäväksi Strasbourgissa 12 varsinaista täysistuntajaksoa vuonna 1996.

Yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatettiin eläkesäätiöiden sisämarkkinoita koskevan komission tiedonannon pätevyys sekä vakuusjärjestelmiä koskevan neuvoston direktiivin pätevyys.

Asiassa C-57/95, *Ranska v. komissio*, tuomio 20.3.1997 (Kok. 1997, s. I-1627), oli kyse komission tiedonannosta, jolla ei ollut määrättyä oikeudellista perustaa, koska komissio katsoi, että tiedonannolla ei pyritty saamaan aikaan oikeusvaikutuksia. Yhteisöjen tuomioistuin totesi kuitenkin, että määrätuille tiedonannossa esitetyille toteamuksille oli ominaista niiden muotoilu kääntymään eikä niitä siten voitu pitää perustamissopimuksen määräyksiin sisältyvinä tai sellaisina, että niiden tarkoituksena olisi vain selvittää näiden määräysten oikeaa soveltamista. Tuomioistuin katsoi tällä perusteella, että tiedonanto oli toimi, jolla oli tarkoitus aikaansaada varsinaisia oikeusvaikutuksia, mikä ei kuulunut komission toimivaltaan, ja kumosi tiedonannon.

Asiassa C-233/94, *Saksa v. parlamentti ja neuvosto*, 13.5.1997 antamassaan tuomiossa (Kok. 1997, s. I-2405) yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi Saksan nostaman kanteen, jossa vaadittiin talletusten suojaa luottolaitoksissa koskevan direktiivin säännösten kumoamista. Kantaja väitti muun muassa, että perustamissopimuksen 57 artiklan 2 kohdan ensimmäinen ja toinen virke, joiden mukaan neuvosto ja parlamentti antavat direktiivit itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi ryhtymistä ja toimintaa itsenäisenä ammatinharjoittajana koskevien jäsenvaltioiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, eivät yksin riitä direktiivin oikeudelliseksi perustaksi. Tuomioistuin katsoi kuitenkin, että direktiivillä tällä tavoin perustetut mekanismit estävät jäsenvaltioita vetoamasta tallettajien suojaamiseen muissa jäsenvaltioissa toimiluvan saaneiden luottolaitosten toiminnan rajoittamiseksi ja että direktiivillä poistetaan selvästi sijoittautumisvapauden ja palvelujen tarjoamisen vapauden esteitä. Tämän vuoksi perustamissopimuksen 57 artiklan 2 kohdan valitseminen oli siis perusteltua. Kantajan muihin väitteisiin vastattiin vastaavasti, että riidanalaisella direktiivillä toteutettu järjestelmä oli kyseisessä tapauksessa vallitsevien tavoitteiden ja erisuuntaisten etujen välisen, hyväksyttävänä pidettävän tasapainon mukainen. Tuomioistuin vahvisti erityisesti sen, että direktiivin 4 artiklan 1 kohtaa on pidettävä pätevänä. Kohdassa säädetään muissa jäsenvaltioissa toimiluvan saaneiden luottolaitosten sivukonttoreihin tehtyjen talletusten kattamisesta alkuperämaan vakuusjärjestelmästä ja kielletään tätä valtiota väliaikaisesti korottamasta vakuusturvan tasoa ja laajuutta korkeammaksi kuin mitä vastaanottavassa jäsenvaltiossa sovelletaan. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan lainsäädäntöjä yhdenmukaistettaessa tiettyyn jäsenvaltioon sijoittautuneet toimijat saattavat

menettää kansallisen lainsäädännön heille aiemmin suoman erityisen edullisen aseman. Kyseisessä tapauksessa aihepiirin monimutkaisuus ja jäsenvaltioissa voimassa olevien lainsäädäntöjen väliset erot huomioon ottaen on kuitenkin todettava, että parlamentilla ja neuvostolla oli valta asteittain toteuttaa tarvittava yhdenmukaistaminen.

Tavaroiden vapaan liikkuvuuden alalla annettiin vuonna 1997 kaksi erittäin merkittävää tuomiota, joita on pidettävä tärkeinä sekä oikeudellisten kysymystensä että käytännön vaikutustensa vuoksi.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitettiin kysymys Itävallan lainsäädännön yhteensopivuudesta perustamissopimuksen 30 artiklan kanssa. Tässä lainsäädännössä toiseen jäsenvaltioon sijoittautunutta yritystä kielletään levittämästä tässä toisessa valtiossa julkaistua aikakauslehteä ensin mainitussa valtiossa, jos aikakauslehti sisältää sellaisia kilpailutehtäviä, joista voi voittaa palkintoja, tai pelejä, joita laillisesti järjestetään viimeksi mainitussa valtiossa. Tuomioistuin katsoi, että tällainen lainsäädäntö voidaan sulkea 30 artiklassa määrätyn kiellon ulkopuolelle ainoastaan siinä tapauksessa, että lainsäädännössä asetettu kiello on asianmukaisessa suhteessa lehdistön moniarvoisuuden säilyttämisen tavoitteen kanssa ja että tätä tavoitetta ei ole mahdollista saavuttaa vähemmän rajoittavilla toimenpiteillä (asia C-368/95, *Vereinigte Familienpress Zeitungsverlags- und vertriebs*, tuomio 26.6.1997, Kok. 1997, s. I-3689).

Yhteisöjen tuomioistuimessa käsiteltiin jäsenyysvelvoitteiden laiminlyöntiä koskeva kanne, jonka komissio oli nostanut Ranskan tasavaltaa vastaan siksi, että Ranskan tasavalta ei sen mukaan ole noudattanut velvoitteitaan, koska se ei ollut toteuttanut kaikkia tarvittavia ja oikeasuhtaisia toimenpiteitä estääkseen yksityisiä rajoittamasta hedelmien ja vihannesten vapaata liikkuvuutta. Komissio viittasi Ranskan viranomaisten pysyvään passiivisuuteen tilanteessa, jossa yksityishenkilöt ja ranskalaisten maanviljelijöiden etujärjestöt olivat syyllistyneet väkivaltaisuuksiin ja ilkivaltaan muista jäsenvaltioista peräisin olevia maataloustuotteita vastaan. Yhteisöjen tuomioistuin hyväksyi komission kanteen todettuaan, että 30 artiklassa ei kiellä yksinomaan sellaisia valtion toimenpiteitä, jotka sellaisenaan rajoittavat jäsenvaltioiden välistä kauppaa, vaan sitä voidaan soveltaa myös perustamissopimuksen 5 artiklan yhteydessä silloin, kun jäsenvaltio ei ole toteuttanut tarvittavia toimenpiteitä tavaroiden vapaan liikkuvuuden sellaisten rajoitusten estämiseksi, jotka johtuvat muista syistä kuin valtion toimenpiteistä (asia C-265/95, *komissio v. Ranska*, tuomio 9.12.1997, Kok. 1997, s. I-6959). Jäsenvaltioilla on toki tiettyä harkintavaltaa sen päättämisessä, mitkä toimenpiteet ovat kussakin tilanteessa soveliaimpia tuotteiden tuontia rajoittavien esteiden poistamiseksi. Yhteisöjen tuomioistuin

katsoi kuitenkin todettuaan, että sama tuomittava käytös oli jatkunut yli kymmenen vuoden ajan eivätkä viranomaiset olleet joko lainkaan puuttuneet asiaan tai niiden toimet olivat olleet passiivisia ja rikosoikeudellisiin toimiin ryhtyminen oli lähes kokonaan laiminlyöty, että Ranskan tasavalta on selvästi ja jatkuvasti laiminlyönyt sellaisten toimenpiteiden toteuttamisen, jotka olisivat riittäviä ja soveliaita. Tämän lisäksi hylättiin kyseisen jäsenvaltion väite siitä, että sen toimenpiteistä aiheutuisi yleiselle järjestykselle seurauksia, joita se ei pystyisi estämään käytettävissään olevilla keinoilla. Yhteisöjen tuomioistuin korosti tältä osin, että vaikka näin ollen onkin mahdollista, että vakava yleisen järjestyksen häiriintymisen uhka voi tietyissä tapauksissa oikeuttaa sen, etteivät viranomaiset puutu asiaan, tällaiseen syyhyn voidaan kuitenkin vedota ainoastaan yksittäisessä tarkasti määritellyssä tapauksessa eikä yleisesti kaikkien komission mainitsemien välikohtauksien osalta kuten tässä tapauksessa.

Perustamissopimuksen 37 artiklan soveltamisala on ollut kyseessä viidessä samana päivänä annettussa tuomiossa, joissa selvennettiin kiintoisalla tavalla tässä artiklassa kansallisille, luonteeltaan kaupallisille monopoleille asetettua velvollisuutta olla syrjimättä jäsenvaltioiden kansalaisten hankinta- ja myyntimahdollisuuksia.

Neljässä tuomiossa oli kyse komission jäsenyysoikeuksien laiminlyöntiä koskevasta kanteesta niitä jäsenvaltioita vastaan, joiden se katsoi varanneen itselleen kaasun ja sähkön yksinvienti- ja tuontioikeudet kansallisten kaupallisten monopolien avulla. Yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi Espanjan kuningaskuntaa vastaan nostetun kanteen todettuaan, että komissio ei ollut näyttänyt, että tässä valtiossa oli olemassa sellaisia lainsäädäntöjä, joissa monopoliasemassa olevalle yritykselle myönnetään tällaisia yksinoikeuksia (asia C-160/94, *komissio v. Espanja*, tuomio 23.10.1997, s. I-5851). Kolmessa muussa tapauksessa kiellettyjen tuontia ja vientiä koskevien yksinoikeuksien olemassaolo oli onnistuttu näyttämään ja yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että ne ovat perustamissopimuksen 37 artiklan vastaisia pelkän luonteensa vuoksi. Vientiä koskevat yksinoikeudet aiheuttavat samalla tavoin syrjintää muihin jäsenvaltioihin sijoittautuneisiin tuojiin nähden, koska tällaiset yksinoikeudet vaikuttavat suoraan ainoastaan muiden jäsenvaltioiden toimijoiden tai kuluttajien hankintamahdollisuuksiin. Yhteisöjen tuomioistuin totesi tämän jälkeen, että perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohtaa, joka koskee yleisen taloudellisen edun mukaisten palvelujen tarjoamisesta vastaavia yrityksiä tai yrityksiä, joita voidaan pitää verotuksellisinä monopoleina, sovelletaan valtiollisiin toimiin, jotka ovat tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien perustamissopimuksen määräysten vastaisia, ja selvitti tällä perusteella, olisiko riidanalaisia yksinoikeuksia voitu tällä perusteella pitää perusteltuina.

Tekemänsä selvityksen perusteella yhteisöjen tuomioistuin totesi, että vastaajana olevat valtiot olivat tehneet yksityiskohtaisesti selkoa syistä, joiden vuoksi riidanalaisten toimenpiteiden poistamisen takia yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyvän tehtävän hoitaminen tyydyttävissä taloudellisissa olosuhteissa saattaisi jäsenvaltion mielestä vaarantua. On siten katsottava, että jotta perustamissopimuksen sääntöjä ei perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan nojalla sovellettaisi yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottavaan yritykseen, on riittävää, että näiden sääntöjen soveltaminen estäisi oikeudellisesti tai tosiasiallisesti tämän yrityksen erityisten velvollisuuksien täyttämisen. Komission väitteistä poiketen ei ole välttämätöntä, että yrityksen toiminnan jatkuvuus vaarantuisi. Ottaen huomioon, että komission vastauksessaan esittämiä perusteluja rasitti tulkintavirhe, yhteisöjen tuomioistuin katsoi, ettei komissio ollut tehnyt selkoa niistä seikoista, joiden perusteella olisi voitu selvittää, oliko laiminlyönteihin syyllistytty. Tuomioistuin hylkäsi siis kaikki kanteet (asia C-157/94, *komissio v. Alankomaat*, tuomio 23.10.1997, Kok. 1997, s. I-5699; asia C-158/94, *komissio v. Italia*, tuomio 23.10.1997, Kok. 1997, s. I-5789; asia C-159/94, *komissio v. Ranska*, tuomio 23.10.1997, Kok. 1997, s. I-5815).

Perustamissopimuksen 37 artikla oli kyseessä myös asiassa C-189/95, *Franzen*, 23.10.1997 annettussa tuomiossa (Kok. 1997, s. I-5909). Kansanterveyden suojeluun liittyvistä syistä Ruotsin alkoholilainsäädännössä pyritään rajoittamaan alkoholijuomien käyttöä Ruotsissa ja saatetaan samalla alkoholijuomien valmistus, tukkumyynti ja tuonti luvanvaraiseksi sekä varataan oikeus näiden juomien vähittäismyyntiin vain tätä tarkoitusta varten perustetulle valtionyhtiölle. Kanteen kohteena oli tämän vähittäismyyntimonopolin yhteensopivuus 37 artiklan kanssa. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan tämän sopimusmääräyksen tarkoituksena on sovittaa yhteen jäsenvaltioiden mahdollisuus pitää voimassa tietyt kaupalliset monopolit, joita käytetään välineenä pyrittäessä saavuttamaan yleisen edun mukaisia tavoitteita ja toisaalta yhteismarkkinoiden toteuttamisen ja toiminnan asettamat vaatimukset. Tällä artiklalla on tarkoitus poistaa tavaroiden vapaan liikkuvuuden esteet, mutta tarkoituksena ei kuitenkaan ole sellaisten kauppaa rajoittavien vaikutusten poistaminen, jotka liittyvät luonnostaan kyseisten monopolien olemassaoloon. Yhteisöjen tuomioistuin selvitti perusteellisesti riidanalaisen monopolin olemassaoloa ja toimintaa koskevat säännöt ja tuli siihen tulokseen, että monopolilla pyrittiin todella toteuttamaan yleisen edun mukaisia tavoitteita ja että sen organisaatiota ja toimintaa koskevissa kansallisissa säännöksissä ei kohdeltu muista jäsenvaltioista peräisin olevien tavaroiden kauppaa oikeudellisesti tai tosiasiallisesti huonommin kuin kotimaisten tavaroiden kauppaa, eikä jäsenvaltioiden talouksien välinen kilpailu vääristynyt niiden

vuoksi. Tuomioistuimien katsoi sitä vastoin, että järjestelmä, jossa alkoholijuomia saavat tuoda maahan vain valmistus- tai tukkumyyntiluvan haltijat, oli perustamissopimuksen 30 artiklan vastainen tuontirajoitus eikä sitä voitu perustella 36 artiklalla, koska Ruotsin hallitus ei ollut kyennyt näyttämään, että rajoitus olisi ollut oikeassa suhteessa tavoiteltuun kansanterveyden suojelemiseen liittyvään päämäärään ja ettei tätä päämäärää voitaisi saavuttaa toimenpiteillä, joilla yhteisön sisäistä kauppaa rajoitetaan vähemmän kuin tällä järjestelmällä.

Tavaramerkkikysymyksissä annettiin 11.11.1997 kaksi tuomiota.

Asiassa C-251/95, *SABEL* (Kok. 1997, s. I-6191) yhteisöjen tuomioistuinta pyydettiin tulkitsemaan ensimmäistä tavaramerkkidirektiiviä (89/104/ETY). Kansallinen tuomioistuin kysyi, onko direktiivissä säädetty tavaramerkin rekisteröinnin hylkääminen mahdollista silloin kun on olemassa vaara siitä, että yleisö sekoittaa merkin johonkin aikaisempaan samanlaiseen tai samankaltaiseen merkkiin, vai voiko pelkkä mielleyhtymän vaara riittää myös siinä tapauksessa, ettei merkkin välillä ole olemassa välitöntä tai välillistä sekaannusvaaraa. Benelux-maat olivat tämän jälkimmäisen tulkinnan kannalla, koska se vastasi Benelux-tuomioistuimen tulkintaa yhteisen Benelux-tavaramerkkilain sisällöstä. Yhteisöjen tuomioistuin päätyi kuitenkin toiselle kannalle ja totesi, että yleisölle on synnyttävä sekaannusvaara ja ettei pelkkä merkkin merkityssisällöstä johtuva mielleyhtymä sellaisenaan riitä merkkin välisen sekaannusvaaran syntymiseksi. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan sekaannusvaaraa on arvioitava kokonaisuutena ja huomioon on otettava kaikki tekijät, jotka ovat merkityksellisiä kyseisessä yksittäistapauksessa. Siinä tapauksessa, että tavaramerkki ei ole erityisen tunnettu ja se koostuu kuviosta, joka on ainoastaan vähäisessä määrin mielikuvituksellinen, tavaramerkkien ei kuitenkaan voida katsoa sekoittuvan toisiinsa pelkästään sen vuoksi, että niiden merkityssisältö on sama.

Toisessa asiassa (C-349/95, *Loendersloot*, Kok. 1997, s. I-6227) oli kyse alkoholijuomien rinnakkaismyynnistä jäsenvaltioiden välillä. Kysymys koski sitä, voiko tavaramerkin haltija perustamissopimuksen 36 artiklan kannalta arvioituna vedota oikeuteensa estääkseen muuta yritystä poistamasta ja sitten kiinnittämästä tai korvaamasta tavaramerkin haltijan tavaramerkillä varustettuja etikettejä, jotka tämä on kiinnittänyt yhteisön markkinoille saattamiin tuotteisiinsa. Vaikka kyseessä on vaihdannan rajoittaminen, yhteisöjen tuomioistuin hyväksyi tämän mahdollisuuden, koska tavaramerkkioikeus on olennainen osa perustamissopimuksessa tavoiteltua vääristymättömän kilpailun järjestelmää. Se katsoi kuitenkin soveltaen lääkkeiden uudelleen pakkaamista

koskevaa oikeuskäytäntöään, että tavaramerkkioikeuden haltijaa ei tarvitse suojata, jos näytetään toteen, että se, että tavaramerkkioikeuden haltija käyttää tavaramerkkioikeutta estääkseen tällä tavaramerkillä varustettujen, uudelleenmerkittyjen tuotteiden markkinoille saattamisen, johtaa jäsenvaltioiden markkinoiden keinotekoiseen jakamiseen, että uudelleenmerkintä ei muuta tuotteen alkuperäistä laatua, että uudelleenmerkityn tuotteen ulkoasu ole sellainen, että se saattaisi vahingoittaa tavaramerkin ja sen haltijan mainetta ja että uudelleenmerkinnän toteuttava henkilö ilmoittaa tavaramerkin haltijalle uudelleenmerkinnästä ennen uudelleen merkittyjen tuotteiden markkinoille saattamista.

Yhteisen maatalouspolitiikan alalla käsiteltiin vuonna 1997 vain joitakin banaanian yhteisen markkinajärjestelyn erityiskysymyksiä, koska yhteisöjen tuomioistuin on jo aiemmin käsitellyt järjestelyn päälinjat. Yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi Belgian ja Saksan nostamat kanteet, joilla ne vaativat niiden komission päätösten kumoamista, joilla banaanien tuonnin tariffikiintiölle myönnettiin vuodeksi 1994 ja 1995 poikkeuksellisesti lisämäärä hirmumyrskyjen vuoksi (yhdistetyt asiat C-9/95, C-23/95 ja C-156/95, *Belgia ja Saksa v. komissio*, Kok. 1997, s. I-645). Yhteisöjen tuomioistuin totesi muun muassa, että komissiolla oli oikeus toimivaltaansa käyttäessään poiketa tariffikiintiön asetuksen mukaisesta jakamisperusteesta mukautetun määrän osalta. Samana päivänä annettussa toisessa tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi Belgian kanteen, jolla vaadittiin kolmen komission asetuksen kumoamista. Asetukset perustuivat Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisasiakirjaan ja koskivat banaanien tuontiin liittymisestä johtuvia siirtymätoimenpiteitä (yhdistetyt asiat C-71/95, C-155/95 ja C-271/95, *Belgia v. komissio*, tuomio 4.2.1997, Kok. 1997, s. I-687). Vuoden 1997 lopulla oli vireillä vielä joitakin näitä säännöksiä koskevia asioita.

Henkilöiden liikkumisvapauden alalla yhteisöjen tuomioistuimelta pyydettiin ulkomaalaisten liikkumista ja oleskelua koskevien, yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen sekä kansanterveyteen perustuvien erityistoimenpiteiden yhteensovittamisesta 25 päivänä helmikuuta 1964 annetun neuvoston direktiivin 64/221/ETY tulkintaa (yhdistetyt asiat C-65/95 ja C-111/95, *Shingara ja Radiom*, tuomio 17.6.1997, Kok. 1997, s. I-3343). Pääasian kantajat eivät olleet päässeet Yhdistyneen kuningaskunnan alueelle yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyvien syiden vuoksi ja he väittivät, että heillä oli oikeus valittaa näistä heille kielteisistä päätöksistä tai saada asia puolueettoman viranomaisen käsiteltäväksi. Yhteisöjen tuomioistuin täsmensi asiassa kyseisen direktiivin soveltamisalaa. Tuomiossa todettiin muun muassa, että jäsenvaltion kansalaisella, jota on yleistä järjestystä tai turvallisuutta koskevista syistä

kielletty tulemasta toisen jäsenvaltion alueelle, on oikeus oikeussuojakeinoihin ja tarvittaessa oikeus saada toimivaltaisen riippumattoman viranomaisen lausunto, kun kysymys on sellaisesta uudesta päätöksestä, jonka hallintoviranomainen on tehnyt hakemuksesta, jonka kyseinen henkilö on esittänyt kohtuullisen ajan kuluttua aikaisemmasta päätöksestä, jolla häntä kiellettiin tulemasta maahan.

Kuten aikaisempina vuosina yhteisöjen lainsäädäntö *sosiaaliturvan* alalla on ollut useiden ennakkoratkaisupyyntöjen kohteena. Kansallisten tuomioistuinten tulkintakysymysten yhteydessä yhteisöjen tuomioistuin on joutunut useita kertoja ottamaan kantaa neuvoston asetuksella N:o 1408/71 toteutetun sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisen rajoihin.

Asetuksen II osaston säännösten tarkoituksena ei siis tuomioistuimen mukaan ole antaa niissä tarkoitetuille henkilöille erityisiä oikeuksia, jotka jäsenvaltiot voisivat tietyissä tapauksissa poistaa heiltä, vaan säännöksillä pyritään ainoastaan määrittämään sovellettava kansallinen lainsäädäntö. Näin yhteisöjen tuomioistuin toteaa, että palkatun työn tai itsenäisen ammatinharjoittamisen tuomioistuin toteaa, että palkatun työn tai itsenäisen ammatinharjoittamisen käsitteillä ei ole yhteisön oikeudessa itsenäistä merkitystä, vaan käsitteillä tarkoitetaan toimintaa, jota pidetään tällaisena toimintana sen jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisen kannalta, jonka alueella tätä toimintaa harjoitetaan (asia C-340/94, *de Jaeck*, tuomio 30.1.1997, Kok. 1997, s. I-461 ja asia C-221/95, *Hervein ja Hervillier*, tuomio 30.1.1997, Kok. 1997, s. I-609). Yhteisöjen tuomioistuin on tulkinnut myös asetuksen 14 c artiklaa, jossa vahvistetaan erityiset säännöt niistä henkilöistä varten, jotka ovat palkatussa työssä ja toimivat itsenäisinä ammatinharjoittajina samanaikaisesti eri jäsenvaltioiden alueella. Tuomioistuimen mukaan tämän säännöksen vastaista ei ole se, että kyseinen henkilö vakuutetaan yhden jäsenvaltion lainsäädännössä vain joidenkin jäsenvaltion sosiaaliturvajärjestelmän kattamien vakuutustapahtumien varalta, kunhan tässä suhteessa ei tehdä eroa kyseisen jäsenvaltion kansalaisten ja muiden jäsenvaltioiden kansalaisten välillä. Tämän lisäksi jäsenvaltio voi kuitenkin periä maksuja vain omalta alueeltaan saaduista tuloista paitsi silloin kun vakuutettu harjoittaa toimintaansa vain tiettyinä työviikon päivinä toisessa jäsenvaltiossa, koska vakuutusmaksut, joita kyseinen henkilö suorittaa mahdollisesti toisessa jäsenvaltiossa muina viikonpäivinä tämän toisen jäsenvaltion alueella harjoittamastaan toiminnasta, voidaan jättää ottamatta huomioon (em. asiassa *de Jaeck* annettu tuomio).

Vastaavasti jäsenvaltiot voivat vapaasti määrätä niistä edellytyksistä, joiden perusteella oikeus sosiaaliturvaetuuksien saamiseen syntyy, koska asetuksella N:o 1408/71 on ainoastaan yhteensovittamistehtävä. Tästä huolimatta

jäsenvaltioiden on näistä edellytyksistä määrätessään noudatettava perustamissopimuksen määräyksiä ja erityisesti 52 artiklaa, jossa kielletään eriarvoinen kohtelu. Kansallisessa lainsäädännössä ei voida säätää, että itsenäisen ammatinharjoittajan lapset voidaan ottaa huomioon perhe-etuuksia laskettaessa ainoastaan, jos lapset asuvat tässä jäsenvaltiossa. On siis kyse niiden kansalaisten, jotka eivät ole käyttäneet oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen, ja siirtotyöläisten erilaisesta kohtelusta viimeksi mainittujen vahingoksi, koska ne henkilöt, jotka eivät asu etuudet maksavassa jäsenvaltiossa, ovat useimmiten viimeksi mainittujen lapsia (yhdistetyt asiat C-4/95 ja C-5/95, *Stöber ja Piosa Pereira*, tuomio 30.1.1997, Kok. 1997, s. I-511).

Yhteisöjen tuomioistuin selvitteli sellaisten eläke- tai orvoneläkeoikeuden haltijoiden oikeuksia, jotka ovat saaneet oikeuden etuuteen eri jäsenvaltioissa täyttyneiden vakuutuskausien yhteenlaskemisen perusteella. Esitetty kysymys koski sitä, onko jäsenvaltion toimivaltaisella laitoksella velvollisuus myöntää toisessa jäsenvaltiossa asuville eläkeläisille tai orvoille perheavustuksen täydennys silloin, kun perheavustus on pienempi siinä avustuksen myöntävässä jäsenvaltiossa, jossa hakija asuu, kuin ensin mainitussa jäsenvaltiossa. Yhteisöjen tuomioistuin vastasi tähän kieltävästi. Oikeuskäytännön mukaan työntekijät eivät liikkumisvapautensa käyttämisen vuoksi voi menettää heille yhden jäsenvaltion lainsäädännön mukaan kuuluvia sosiaalisia etuuksiaan. Tällä voidaan perustella siitä periaatteesta poikkeaminen, jonka mukaan vain yksi valtio on velvollinen maksamaan etuuden ja velvoittaa toinen jäsenvaltio myöntämään avustuksen täydennys. Poikkeuksen soveltamisalaa ei voida laajentaa koskemaan tilannetta, jossa avustuksen täydennys myönnetään myös silloin kun eläkeoikeus tai orvon oikeus etuuteen perustuu vain asetuksen N:o 1408/71 säännöksiin vakuutuskausien yhteenlaskemisesta (asia C-59/95, *Bastos Moriana*, tuomio 27.2.1997, Kok. 1997, s. I-1071).

Palvelujen tarjoamisen vapauden ja sijoittautumisoikeuden alalta on syytä mainita erityisesti kaksi tuomiota.

Ensimmäisessä tuomiossa selvitettiin aluksi, onko perustamissopimuksen 52 artiklan kanssa ristiriidassa se, että jäsenvaltio asettaa sellaisen verovelvollisen osalta, jolla on sivuliike tässä jäsenvaltiossa mutta jolla ei ole siellä verotuksellista kotipaikkaa, tappiontasauksen edellytykseksi ensinnäkin sen, että kyseiset aikaisemmat tappiot ovat taloudellisessa yhteydessä tuloon, jonka tämä verovelvollinen on saanut tästä valtiosta, ja toiseksi sen, että verovelvollinen on pitänyt niiltä tilivuosilta, joiden aikana tappio on syntynyt, tässä valtiossa tämän valtion säännösten mukaista kirjanpitoa siellä

harjoittamastaan toiminnasta ja että verovelvollinen säilyttää kirjanpitoaineistoa tässä valtiossa. Vaikka yhteisöjen tuomioistuin hyväksyikin ensimmäisen edellytyksen, se katsoi, että erillisen kirjanpidon sijaintipaikkaa ja aikaa koskeva velvoite on kohtuuton. Jäsenvaltio voi edellyttää enintään sitä, että verovelvollinen, jonka verotuksellinen kotipaikka ei ole tässä valtiossa, osoittaa selvästi ja täsmällisesti, että niiden tappioiden määrä, joita se väittää kärsineensä, vastaa tämän jäsenvaltion niiden säännösten mukaan, jotka koskevat tulojen ja tappioiden laskemista ja joita sovellettiin kyseisenä tilivuotena, verovelvollisen tässä jäsenvaltiossa todellisuudessa kärsimiä tappioita (asia C-250/95, *Futura Participations*, tuomio 15.5.1997, Kok. 1997, s. I-2471).

Erään jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädännössä säädetään, että vain sellaiset laitokset, joiden tavoitteena ei ole voiton tavoittelu, muun muassa vanhainkodit, voivat tehdä sopimuksia julkisten elinten kanssa. Asiassa *Sodemare* esitettiin muun muassa kysymys tällaisen edellytyksen yhteensopivuudesta perustamissopimuksen 52 ja 58 artiklan kanssa. Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että yhteisön oikeus ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen säätää sosiaaliturvajärjestelmistään ja jäsenvaltioilla on siten oikeus päättää yhteisvastuuperiaatteelle perustuvasta sosiaalihuoltojärjestelmästä, jonka toteuttaminen on uskottu viranomaisille. Tämän toimivaltansa rajoissa jäsenvaltio voi katsoa, että käsiteltävänä olevan kaltainen sosiaalihuoltojärjestelmä sisältää välttämättä sen, että sen tavoitteiden saavuttamiseksi yksityisten toimijoiden hyväksyminen järjestelmään sosiaalihuoltopalvelujen tarjoajiksi edellyttää, että nämä toimijat eivät tavoittele voittoa (asia C-79/95, *Sodemare*, tuomio 17.6.1997, Kok. 1997, s. I-3395).

Kansallisten lainsäädäntöjen yhdenmukaistamisen alalla "televisiosta ilman rajoja" annettua direktiiviä 89/552/ETY on tulkittu kolmessa ennakkoratkaisupyyntössä, jotka käsiteltiin yhdessä ja joita koskeva tuomio annettiin 9.7.1997 (asia C-34/95–C-36/95, *De Agostini*, Kok. 1997, s. I-3843). Kansallisen tuomioistuimen kysymykset koskivat sitä toimivaltaa, joka televisiolähetykset vastaanottavalla jäsenvaltiolla direktiivillä toteutetun toimivallan jaon puitteissa on sellaisten lähetysten osalta, jotka ovat peräisin toisen jäsenvaltion alueelta. Tuomiossa todettiin, että direktiivin mukaan valvontavalta on sillä jäsenvaltiolla, josta ohjelmat lähetetään, mutta että televisiolähetystoiminnan ja televisio-ohjelmien jakelun osalta televisio-mainonnan sekä sponsorointia koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittaminen on ainoastaan osittaista. Näin ollen direktiivillä ei estetä sitä, että jäsenvaltio ryhtyy kuluttajien suojaa harhaanjohtavalta mainonnalta koskevan yleisen lainsäädännön mukaisesti toimenpiteisiin

mainostajaa vastaan toisesta jäsenvaltiosta lähetetyn televisiomainoksen takia, jos näillä toimenpiteillä ei estetä varsinaista televisio-ohjelmien lähettämistä sen alueelle kyseisestä toisesta jäsenvaltiosta. Jäsenvaltio, jossa lähetykset vastaanotetaan, ei kuitenkaan missään tapauksessa enää voi soveltaa säännöksiä, joiden tarkoituksena on erityisesti valvoa alaikäisille suunnatun televisiomainonnan sisältöä, koska direktiivissä on nimenomaisesti tätä koskeva säännöskokonaisuus, ja valtion, josta ohjelmat lähetetään, on valvottava näiden säännösten noudattamista.

Yhteisöjen tuomioistuimeen on tehty useita valituksia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioista yritysten välistä kilpailua koskevan sääntelyn osalta. Vaikka yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi komission valituksen asiassa T-14/93, *Union internationale des chemins de fer v. komissio*, 6.6.1995 annetusta tuomiosta, ja asiassa T-186/94, *Guérin automobiles v. komissio*, 27.6.1995 annetusta tuomiosta, se kumosi asiassa T-548/93, *Ladbroke Racing v. komissio*, 18.9.1995 annetun tuomion.

Asiassa *komissio v. Union internationale des chemins de fer* (jäljempänä UIC) oli kyse rautatieliikenteenharjoittajien yhteistyöstä UIC:n hyväksymän lomakkeen nro 130 avulla. Komissio katsoi, että perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa oli loukattu ja tuomitsi päätöksellään UIC:n toimet. UIC nosti kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, joka lopulta kumosi riidanalaisen päätöksen katsottuaan, että päätös olisi pitänyt perustaa asetukseen N:o 1017/68 (joka koskee rautatie-, maa- ja merikuljetusta) eikä asetukseen N:o 17 (joka koskee perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan soveltamista). Yhteisöjen tuomioistuin päätyi hylkäämään valituksen vahvistaen suurelta osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen omaksuman päätelyn erityisesti siltä osin kuin tämä oli katsonut, että asetuksen N:o 1017/68 soveltamisalaa ei voida rajoittaa vain sellaisiin yritysten välisiin järjestelyihin, jotka koskevat "välittömästi" kuljetuspalvelujen suorittamista (asia C-264/95 P, tuomio 11.3.1997, Kok. 1997, s. I-1287).

Asiassa *Guérin automobiles v. komissio* keskeinen kysymys koski sen tiedonannon luonnetta, jonka komissio toimittaa hakijalle asetuksen N:o 99/63 6 artiklan nojalla silloin kun se katsoo, ettei hakemukseen ole vastattava myöntävästi. Kyse oli erityisesti siitä, oliko tämä tiedonanto sellainen kannanmääritys, joka olisi lopettanut toimitelimen laiminlyönnin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että vaikka tiedonannosta ei voidakaan nostaa kumoamiskannetta, koska kyseessä on valmisteleva toimi, sitä on kuitenkin pidettävä perustamissopimuksen 175 artiklassa tarkoitettuna kannanmäärityksenä. Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että ensimmäisen oikeusasteen

tuomioistuin ei tällä johtopäätöksellään loukannut muutoksenhakuoikeutta tuomioistuimessa koskevaa yleistä oikeusperiaatetta. Silloin kun valittaja käyttää oikeuttaan esittää kirjallisesti huomautuksensa komission tiedonantoon, komissiolla on velvollisuus tässä vaiheessa joko käynnistää menettely sitä vastaan, jota valitus koskee, taikka sitten komission on tehtävä lopullinen päätös valituksen hylkäämisestä, mistä voidaan nostaa kumoamiskanne yhteisöjen tuomioistuimissa. Yhteisöjen tuomioistuin totesi lisäksi, että komission lopullinen päätös on hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti tehtävä kohtuullisessa ajassa valittajan vastineen vastaanottamisesta. Jos komissio ei käynnistä menettelyä sitä vastaan, jota valitus koskee, tai tee lopullista päätöstä kohtuullisessa ajassa, valittaja voi vedota perustamissopimuksen 175 artiklan määräyksiin laiminlyöntikanteen nostamiseksi (asia C-282/95 P, tuomio 18.3.1997, s. I-1503).

Yhteisöjen tuomioistuin on käsitellyt tuomioissaan 85 ja 86 artiklan soveltamista yritysten omaksumiin menettelytapoihin ja perustamissopimuksen kilpailusääntöjen yhteensopivuutta menettelytapoihin sovellettavien kansallisten säännösten kanssa, sekä näiden suhtautumista toisiinsa. Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että kansallisen lainsäädännön yhteensopivuutta perustamissopimuksen kilpailusääntöjen kanssa ei voida pitää määrävänä perusteena arvioitaessa sitä, sovelletaanko perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklaa yritysten kansallisen lainsäädännön mukaiseen menettelyyn. Tämän vuoksi komissio on voinut tulla siihen tulokseen, ettei näitä määräyksiä voida soveltaa, saattamatta ensin päätökseen sen tutkimista, onko kansallinen lainsäädäntö yhteensopiva perustamissopimuksen määräysten kanssa. Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että vaikkakin on totta, että ennen sen arvioimista, onko tiettyjen yhtiöiden menettely perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan mukaista, on tarpeen arvioida niitä koskevaa lainsäädäntöä. Tällaisen arvioinnin kohteena ovat kuitenkin ainoastaan ne vaikutukset, joita tällä lainsäädännöllä voi olla yritysten menettelyyn. Perustamissopimuksen 85 ja 86 artikla koskevat ainoastaan yritysten omasta aloitteestaan toteuttamia kilpailunrajoituksia. Jos kilpailua rajoittavan menettelyn käytöstä määrätään kansallisessa lainsäädännössä tai siinä luodaan sellaiset oikeudelliset puitteet, jotka itsessään eliminoivat mahdollisuuden yritysten väliseen kilpailuun, 85 ja 86 artiklaa ei sovelleta (yhdistetyt asiat C-359/95 P ja C-379/95 P, *komissio ja Ranska v. Ladbroke Racing*, tuomio 11.11.1997, Kok. 1997, s. I-6265).

Valtiontukien alalla yhteisöjen tuomioistuin koonnut yhteen vahvistamansa periaatteet ja syventänyt oikeuskäytäntöään siitä, millainen on kansallisten viranomaisten velvollisuus periä takaisin lainvastainen valtion tuki silloin, kun tuensaajaa suojaavasta kansallisesta lainsäädännöstä aiheutuu tässä suhteessa

vaikeuksia (asia C-24/95, *Alcan Deutschland*, tuomio 20.3.1997, Kok. 1997, s. I-1591). Lainvastasesti maksettu ja markkinoille soveltumattomaksi katsottu tuki on yleensä perittävä takaisin asiaa koskevien kansallisten säännösten mukaisesti. Niitä on kuitenkin sovellettava sillä tavoin, ettei käytännössä tehdä mahdottomaksi yhteisön oikeuden edellyttämää takaisinperimistä. Yhteisön etu on täysin otettava huomioon erityisesti sovellettaessa säännöstä, jonka mukaan lainvastaisen hallintotoimen peruuttaminen riippuu kyseessä olevien erilaisten etujen arvioinnista. Tuensaajaryitykset voivat perustellusti luottaa siihen, että sille myönnetty tuki on lainmukainen, ainoastaan silloin, kun tukea myönnettäessä on noudatettu 93 artiklan mukaista menettelyä. Yhteisöjen tuomioistuin on soveltanut näitä periaatteita selvittääkseen, voidaanko tuen takaisinperiminen estää oikeusvarmuuden, vilpittömän mielen suojan tai perusteettoman edun katoamisen vuoksi. Oikeusvarmuuden periaate ei tuomioistuimen mukaan estä tuen palauttamista siitä syystä, että kansalliset viranomaiset ovat noudattaneet liian myöhään päätöstä, jossa palauttamista edellytetään. Koska kansallisella viranomaisella ei ole harkintavaltaa, lainvastasesti myönnetyn tuen saaja ei ole enää epävarmassa tilanteessa, kun komissio on tehnyt päätöksen, jossa tämä tuki todetaan yhteismarkkinoille soveltumattomaksi ja edellytetään sen takaisinperimistä. Toimivaltaisen viranomaisen on yhteisön oikeuden mukaan peruutettava lainvastainen tukipäätös sellaisen komission lainvoimaisen päätöksen mukaisesti, jossa tuki todetaan yhteismarkkinoille soveltumattomaksi ja jossa edellytetään sen takaisinperimistä, vaikka tämä viranomainen olisi siinä määrin vastuussa päätöksen lainvastaisuudesta, että sen peruuttaminen on tuensaajan kannalta hänen vilpittömän mielen suojansa vastaista silloinkin kun se ei ole kansallisen oikeuden mukaan mahdollista koska etu on menetetty. Näiden kahden periaatteen huomioon ottamisella kansallisessa lainsäädännössä pyritään turvaamaan lainvastaisen hallintotoimen kohteena olevan henkilön perusteltua luottamusta. Kyseisessä tapauksessa tuensaaja ei voinut perustellusti luottaa tuen lainmukaisuuteen, koska sitä ei oltu myönnetty perustamissopimuksen 93 artiklan mukaisessa menettelyssä.

Yhteisöjen tuomioistuin vahvisti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kannan ja totesi, että komissio oli toiminut harkintavaltansa rajoissa, kun se oli antanut päätöksen, jolla keskeytettiin tiettyjen tukien suorittaminen ja vaadittiin tuensaajaa maksamaan takaisin aikaisemmat lainvastaistuet. Yhteisöjen tuomioistuimen tulkinnan mukaan komission tarkoituksena oli tehdä näillä kahdella päätöksellä tarvittavat päätelmät tukien aiheuttamasta kaksinkertaisesta kilpailua vääristävästä vaikutuksesta sekä niiden lainvastaisten tukien osalta, joita ei ollut vielä peritty takaisin että uusien ilmoitettujen tukien osalta (asia

C-355/95 P, *Textilwerke Deggendorf v. komissio*, tuomio 15.5.1997, Kok. 1997, s. I-2549).

Sosiaalipolitiikan alalla työntekijöiden oikeudet turvataan yhteisön oikeudessa useilla eri säännöksillä, muun muassa työntekijöiden oikeuksien turvaamisesta yrityksen luovutuksen yhteydessä annetulla direktiivillä (77/187/ETY) ja palkattujen työntekijöiden suojelusta työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa (80/987/ETY).

Yhteisöjen tuomioistuin antoi 11.3.1997 tärkeän tuomion, joka koski *työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä* koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun direktiivin soveltamisalaa (asia C-13/95, *Süzen*, Kok. 1997, s. I-1259). Kansallisen tuomioistuimen kysymys koski sitä, soveltuuko direktiivi myös tilanteeseen, jossa toimeksiantaja, joka oli antanut toimitilojensa siivouksen ensimmäisen yrityksen tehtäväksi, irtisanoo tämän kanssa tekemänsä sopimuksen ja tekee vastaavien töiden suorittamista koskevan uuden sopimuksen toisen yrityksen kanssa ilman, että toimenpiteen yhteydessä yritysten välillä luovutettaisiin aineellista tai aineetonta omaisuutta. Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että ratkaiseva arviointiperuste arvioitaessa sitä, onko kyseessä tässä direktiivissä tarkoitettu luovutus, on se, säilyttääkö kyseinen kokonaisuus identiteettinsä. Jotta voitaisiin määritellä, täyttyvätkö kokonaisuuden luovutuksen edellytykset, on tarkasteltava kaikkia tämän toimenpiteen luonnetta selvittäviä tosiseikkoja. Näitä seikkoja ei voida tarkastella toisistaan erillisinä ja se, kuinka paljon painoa on annettava erilaisille direktiivissä tarkoitettujen luovutuksen olemassaoloa osoittaville arviointiperusteille, vaihtelee välttämättäkin harjoitetun toiminnan perusteella. Pelkästään sen seikan perusteella, että aiemman toimeksisaajan ja uuden toimeksisaajan tarjoama palvelu on samanlainen, ei näin ollen voida päätellä, että kyseessä olisi taloudellisen kokonaisuuden luovutus. Vaikka omaisuuserien luovutus on niiden erilaisten perusteiden joukossa, jotka on otettava huomioon, tällaisten erien luovutuksen puuttuminen ei välttämättä merkitse sitä, etteikö kyseessä olisi yrityksen luovutus. Arviointiperuste, joka koskee sitä, onko uusi työnantaja ottanut palvelukseensa olennaisen osan henkilökunnasta erityisesti tietyillä työvoimavaltaisilla toimialoilla, voi osoittautua erittäin tärkeäksi sen selvittämisessä, onko liikkeen luovutus tapahtunut.

Työntekijöiden suojasta työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa annetun direktiivin tulkinta on myös ollut ennakkoratkaisupyyntöjen kohteena yhteisöjen tuomioistuimessa. Kansallinen tuomioistuin kysyi, mikä palkkaturvajärjestelmä on direktiivin 3 artiklan mukaan toimivaltainen turvaamaan maksun työntekijän

saatavista hänen työnantajansa maksukyvyttömyystilanteessa, kun työnantaja on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon kuin valtioon, jonka alueella työntekijä asuu ja työskentelee. Vaikka direktiivissä ei ole säännöksiä erityisesti tämän tilanteen varalta, yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että yhteisön oikeuden tehokas vaikutus edellyttää sitä, että direktiiviä sovelletaan näihin tilanteisiin, joita yhteisön oikeudessa itse asiassa pyritään edistämään. Direktiivin rakenteen perusteella yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että toimivaltainen on sen valtion palkkaturvajärjestelmä, jonka alueella päätetään aloittaa velkojen yhteistä tyydyttämistä koskeva menettely tai todetaan, että työnantajan yritys tai liiketoiminta on kokonaan lopetettu (asia C-117/96, *Mosbaek*, tuomio 17.9.1997, Kok. 1997, s. I-5017).

Naisten ja miesten välistä tasa-arvoa on pyritty toteuttamaan useilla eri yhteisön oikeuden aloilla. Mainittakoon tässä erityisesti direktiivit 76/207/ETY ja 7977/ETY, jotka koskevat työn saantia, mahdollisuuksia koulutukseen ja uralla etenemiseen sekä työolosuhteita ja sosiaaliturvaa, sekä tietenkin perustamissopimuksen 119 artikla, jossa määrätään mies- ja naispuolisten työntekijöiden samapalkkaisuuden periaatteesta.

Kansallisen oikeudenkäynnin kantaja väitti olleensa pätevin hakija erääseen työpaikkaan ja tulleen syrjityksi sukupuolen perusteella työhönoton yhteydessä, minkä vuoksi hän nosti kanteen saadakseen korvauksen kärsimästään vahingosta. Kansallinen tuomioistuin saattoi asian yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi, koska asiassa nousi esiin useita direktiivin 76/207/ETY tulkintaa koskevia kysymyksiä. Yhteisöjen tuomioistuin täsmensi aluksi, että silloin kun jäsenvaltio päättää asettaa vahingonkorvausvastuun seuraamukseksi syrjintäkiellon rikkomisesta, kansallisissa säännöksissä, joiden mukaan työhönotossa tapahtuneesta sukupuoleen perustuvasta syrjinnästä on oikeus vahingonkorvaukseen, ei voida edellyttää, että syrjintä on tuottamuksellista. Yhteisöjen tuomioistuimelle esitettiin lisäksi kysymys niiden kansallisen säännösten yhteensopivuudesta direktiivin kanssa, joilla vahvistetaan sen vahingonkorvauksen kiinteä enimmäismäärä, jonka syrjinnän kohteeksi joutunut henkilö voi saada. Tuomioistuin katsoi, että kansalliset säännökset, joiden mukaan hakijalle maksettavan korvauksen enimmäismääräksi on etukäteen vahvistettu kolmen kuukauden palkka, eivät ole direktiivin 76/207/ETY vastaisia mikäli työnantaja pystyy näyttämään toteen, että valitun hakijan paremman pätevyyden takia kyseinen hakija ei olisi saanut kyseistä paikkaa, vaikka valinta olisi tapahtunut ketään syrjimättä. Sitä vastoin direktiivin vastaisia ovat sellaiset kansalliset säännökset, joiden mukaan muista kansallisista siviili- ja työoikeuden säännöksistä poiketen työhönotossa tapahtuneen sukupuoleen perustuvan syrjinnän vuoksi maksettavien

yhteenlaskettujen vahingonkorvausten enimmäismääräksi on etukäteen usean hakijan vaatiessa vahingonkorvausta vahvistettu kuuden kuukauden palkka kaikille niille hakijoille, joita on syrjitty työhönotossa (asia C-180/95, *Draehmpaehl*, tuomio 22.4.1997, Kok. 1997, s. I-2195).

Edelleen direktiivin 76/207/ETY tulkintakysymyksiin vastatessaan yhteisöjen tuomioistuin täsmensi asiassa *Kalanke* omaksumaansa kantaa, jolla tuomittiin nk. positiivisesti syrjivät toimet naisten hyväksi. Asiassa *Kalanke* annettussa tuomiossa yhteisöjen tuomioistuin totesi, että sukupuoleen perustuvaa syrjintää on sellainen kansallinen säännös, jonka mukaan ne naiset, jotka ovat yhtä päteviä kuin miespuoliset kilpailijansa, saavat ylennettäessä automaattisesti etusijan niillä aloilla, joilla naiset ovat aliedustettuina. Jos säännöksessä on nk. avoin lauseke, jonka mukaan naisille ei ole annettava ylennettäessä etusijaa, jos miespuoliselle hakijalle on annettava etusija hänen henkilöönsä liittyvistä syistä, se voidaan kuitenkin hyväksyä. Yhteisöjen tuomioistuin edellytti kuitenkin, että kansallinen lainsäädäntö, johon sisältyy avoin lauseke, ei ylitä näitä rajoja, jos kussakin yksittäistapauksessa naispuolisten hakijoiden kanssa yhtä päteville miespuolisille hakijoille taataan, että hakemuksia käsitellään objektiivisesti siten, että kaikki hakijoiden henkilöön liittyvät perusteet otetaan huomioon ja naisille annettava etusija siviutetaan, jos yhden tai usean tällaisen perusteen vuoksi miespuoliselle hakijalle on annettava etusija. Tällaiset perusteet eivät kuitenkaan saa olla naispuolisia hakijoita syrjiviä (asia C-409/95, *Marschall*, tuomio 11.11.1997, Kok. 1997, s. I-6363).

Asiassa *Sutton* annettussa tuomiossa kyse oli direktiiviä 79/7/ETY sovellettaessa siitä, voidaanko *Marshall II* -tapauksessa omaksuttua kantaa suoraan soveltaa oikeuteen vaatia maksamattomille sosiaalietuuksille suoritettavaa korkoa, kun sovelletaan direktiiviä 76/207/ETY. Toisin sanoen onko syrjivästä irtisanomisesta vahinkoa kärsineelle henkilölle maksettava korkoa sen vahingon korvaamiseksi, joka hänelle aiheutuu siitä, että myönnetyn korvaussumman tosiasiallinen suorittaminen viivästyy siihen saakka kunnes korvaus on todellisuudessa suoritettu. Yhteisöjen tuomioistuin vastasi tähän kieltävästi, koska maksettuja määriä ei voida millään perusteella katsoa korvaukseksi aiheutuneesta vahingosta (asia C-66/95, *Sutton*, tuomio 22.4.1997, Kok. 1997, s. I-2163).

Ympäristöoikeutta koskevista asioista mainittakoon tuomio, jossa selvitettiin jätteen käsitettä sellaisena kuin sitä käytetään jätteistä annetussa direktiivissä 75/442/ETY (sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 91/156/ETY). Yhteisöjen tuomioistuin vahvisti, että jätteen käsite on ymmärrettävä siten, että käsitteen alaan kuuluvat aineet ja esineet, joita voidaan käyttää taloudellisesti

uudelleen, riippumatta siitä, että tällainen aine voi olla kaupan kohteena tai noteerattu julkisissa tai yksityisissä tavarapörsseissä. Direktiivillä 75/442/ETY perustetulla valvonta- ja hallintajärjestelmällä pyritään kattamaan kaikki esineet ja aineet, joiden omistaja hankkiutuu niistä eroon, vaikka niillä olisi kaupallista arvoa ja niitä kerättäisiin kaupallisiin tarkoituksiin kierrätystä, talteenottoa ja uudelleenkäyttöä varten (yhdistetyt asiat C-304/94, C-330/94, C-342/94 ja C-224/95, *Tombesi*, tuomio 25.6.1997, Kok. 1997, s. I-3561). Ainetta ei myöskään voida jättää jätteen käsitteen ulkopuolelle pelkästään siitä syystä, että aine on suoraan tai välillisesti mukana teollisuustuotantoprosessissa (em. asia *Inter-Environnement Wallonie*).

Yhteisöjen ulkosuhteita koskevista kysymyksistä mainittakoon entisen Jugoslavian eri osille asetettuja pakotteita koskeva yhteisön politiikka.

Ensimmäinen asia koski Yhdistyneessä kuningaskunnassa vahvistettuja rajoituksia sellaisille talletuksille, jotka oli tehnyt henkilö, jolla on kotipaikka Serbiassa tai Montenegrossa. Yhteisöjen tuomioistuin totesi aluksi, että vaikka kysymyksessä olevien toimenpiteiden kaltaisia toimenpiteitä on toteutettu ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevaa kansallista toimivaltaa käytettäessä, tällaisten toimenpiteiden on oltava yhteiseen kauppapolitiikkaan liittyvien yhteisön säädösten mukaisia. Tuomiossa todetaan lisäksi, että Yhdistyneen kuningaskunnan toteuttamat toimenpiteet, joilla rajoitetaan viennin vapautta yhteisössä, ovat määrällisiä rajoituksia, koska niiden soveltamisella estetään muista jäsenvaltioista lähtöisin olevista tavaroista suoritettavat maksut ja siten kielletään kyseiset vientitoimenpiteet. Koska kyseisessä tapauksessa oli olemassa yhteisön asetus, jolla pyritään Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston toteuttamien pakotteiden tiettyjen näkökohtien yhdenmukaiseen täytäntöönpanoon yhteisön alueella, Yhdistyneen kuningaskunnan olisi tuomioistuimen mukaan pitänyt hyväksyä, että pakotteiden tehokas soveltaminen on mahdollista turvata pakoteasetuksen mukaisella muiden jäsenvaltioiden soveltamalla lupamenettelyllä, ja erityisesti sen jäsenvaltion lupamenettelyllä, josta vienti on tapahtunut, eikä pyrkiä itse valvomaan vientitavaroita (asia C-124/95, *Centro-Com*, tuomio 14.1.1997, s. I-81). Toisessa tapauksessa yhteisöjen tuomioistuin tulkitsi neuvoston asetuksen N:o 900/93/EY säännöksiä, jotka koskevat ETY:n ja Jugoslavian liittotasavallan välistä kauppaa (Serbia ja Montenegro) (asia C-177/95, *Ebony Maritime*, tuomio 27.2.1997, Kok. 1997, s. I-1111).

Lopuksi vielä katsaus ETY:n ja Turkin assosiaatiosopimuksesta johtuneeseen oikeuskäytäntöön, sillä näitä asioita on ollut käsiteltävänä runsaasti vuonna 1997. Useiden aikaisempien tuomioiden jatkoksi näistä kysymyksistä annettiin

kuusi tuomiota, jotka koskivat assosiaation kehittämisestä tehtyä assosiaationeuvoston päätöstä N:o 1/80 ja erityisesti sen 6 artiklaa.

Tässä artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jollei hänen perheenjäsentensä vapaata oikeutta työskentelyyn koskevista 7 artiklan määräyksistä muuta johdu, turkkilaisella työntekijällä, joka työskentelee yleisillä työmarkkinoilla tietyssä jäsenvaltiossa, on oikeus

— työskennellyään säännönmukaisesti yhden vuoden saada työlupansa uudistetuksi tässä jäsenvaltiossa samaa työnantajaa varten, jos hänellä on työpaikka;

— työskennellyään säännönmukaisesti kolme vuotta vastaanottaa tässä jäsenvaltiossa valitsemaltaan saman ammattialan työnantajalta työtarjous, joka on tehty tavanomaisin ehdoin ja joka on rekisteröity tämän valtion työvoimaviranomaisissa, jollei yhteisön työntekijöille annettavasta etusijasta muuta johdu;

— työskennellyään säännönmukaisesti neljä vuotta tehdä vapaasti minkälaista tahansa valitsemaansa palkattua työtä.

2. — — — — —
3. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdan yksityiskohtaiset soveltamissäännöt vahvistetaan kansallisissa säännöksissä.

Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan päätöksellä N:o 1/80 ei rajoiteta jäsenvaltioiden toimivaltaa säätää Turkin kansalaisten oikeudesta saapua maahan ja heidän ensimmäiselle työsuhteelleen asetetuista edellytyksistä, vaan päätöksen 6 artiklassa määrätään ainoastaan vastaanottavan jäsenvaltion työmarkkinoille jo säännönmukaisesti sijoittuneiden turkkilaisten työntekijöiden asemasta. Nämä oikeudet ovat erilaisia, ja niitä koskevat edellytykset vaihtelevat kyseisessä jäsenvaltiossa olleen säännönmukaisen työsuhteen pituuden mukaan. Lisäksi nämä työntekoon liittyvät oikeudet edellyttävät välttämättä asianomaiselle myönnettyä oleskeluoikeutta, jottei oikeutta työmarkkinoille pääsyyn ja työskentelyyn tehtäisi täysin merkityksettömäksi.

Päätöksen 6 artiklan soveltamisala riippuu suurelta osin siitä, millä tavoin jäsenvaltion yleisten työmarkkinoiden ja työskentelyn käsitteitä tulkitaan.

Sen selvittämiseksi, toimiiko työntekijä yleisillä työmarkkinoilla on määritettävä, onko työntekijä sellaisessa työsuhteessa, jossa hän tekee toiselle tosiasiallista ja todellista työtä tämän johdon ja valvonnan alaisena palkkaa tai muuta vastiketta vastaan. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että turkkilaisen työntekijän, joka tekee ammattikoulutuksensa jälkeen palkattua työtä ainoastaan perehtyäkseen työhön ja valmistautuakseen toimimaan hänet palkanneen yrityksen turkkilaisen tytäryhtiön johtotehtävissä, on joka tapauksessa katsottava työskentelevän tavanomaisessa työsuhteessa, kun hänen tehdessään työnantajalleen tosiasiallista ja todellista työtä tämän johdon ja valvonnan alaisena häneen sovelletaan samoja työ- ja palkkausehtoja kuin niihin työntekijöihin, jotka tekevät kyseisessä yrityksessä samaa tai samankaltaista työtä, ja kun hänen asemansa ei tämän vuoksi objektiivisesti eroa näiden muiden työntekijöiden asemasta. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan tätä tulkintaa ei aseta kyseenalaiseksi se, että pääasian kaltaisessa tilanteessa työntekijä on saanut vastaanottavassa jäsenvaltiossa ainoastaan nimenomaisesti mainitun työnantajan palveluksessa työskentelyä varten rajoitetun määräaikaisen oleskelu- ja työlupaa, jossa asianomaista on kielletty vaihtamasta työnantajaa kyseisessä jäsenvaltiossa (asia C-36/96, *Günaydin*, tuomio 30.9.1997, Kok. 1997, s. I-5143).

Päätöksen 6 artiklassa tarkoitetun säännönmukaisen työskentelyn osalta oikeuskäytännössä on vakiintuneesti todettu, että säännönmukainen työskentely edellyttää vakiintunutta ja varmaa asemaa jäsenvaltion työmarkkinoilla sekä tämän vuoksi riidatonta oleskeluoikeutta. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että ennen asianomaisen tuomitsemiseen johtaneeseen vilpilliseen menettelyyn perustuneen oleskeluluvan saamista suoritettuja työskentelyjaksoja ei voida pitää säännönmukaisina, koska asianomaisella henkilöllä ei ollut lainmukaista oleskelulupaa (asia C-285/95, *Kol*, tuomio 5.6.1997, Kok. 1997, s. I-3069). Vastaavasti ainoastaan siinä tapauksessa, että kansallinen tuomioistuin katsoo näytetyksi turkkilaisen työntekijän vakuuttaneen haluavansa lähteä vastaanottavasta jäsenvaltiosta määrätyn ajan päätyttyä ainoastaan saadakseen viranomaiset myöntämään hänelle tarvittavat luvat perusteettomasti, 6 artiklan 1 kohtaan perustuvaa vaatimusta voidaan pitää oikeuden väärinkäyttämisenä (em. asiassa *Günaydin* annettu tuomio).

Sitä vastoin päätöksen 6 artiklan 1 kohdan mukaan turkkilaisille työntekijöille myönnettävien oikeuksien tunnustaminen ei riipu mistään sellaisesta edellytyksestä, jonka perusteella heille on alun perin annettu maahantulo-, työskentely- ja oleskeluoikeus. Tästä seuraa, että Turkin kansalainen, joka on työskennellyt laillisesti jäsenvaltiossa keskeytyksellä yli vuoden ajan erikoiskokkina saman työnantajan palveluksessa, työskentelee

säännönmukaisesti tämän jäsenvaltion yleisillä työmarkkinoilla. Tällainen Turkin kansalainen voi siten vaatia oleskelulupansa uudistamista vastaanottavassa jäsenvaltiossa, vaikka hänelle oli ilmoitettu työ- ja oleskelulupaa myönnettäessä, että nämä luvat myönnetään hänelle enintään kolmeksi vuodeksi ja ainoastaan tietynlaista eli erikoiskokkina työskentelyä varten nimenomaisesti mainitun työnantajan palveluksessa (asia, C-98/96, *Ertanir*, tuomio 30.9.1997, Kok. 1997, s. I-5179). Säännönmukaisesti työtä tekemänä pidetään myös sellaista turkkilaista työntekijää, jonka työ- ja oleskelulupa on myönnetty ainoastaan siinä tarkoituksessa, että hän voisi parantaa ammattitaitoaan jäsenvaltiossa sijaitsevassa yrityksessä hoitaakseen myöhemmin tehtäviä tämän yrityksen tytäryhtiössä Turkissa (em. asiassa *Günaydin* annettu tuomio).

Päätöksen 6 artiklan 1 kohdasta, jolla on välitön vaikutus jäsenvaltioissa, on todettu lisäksi, että *säännönmukaisten työskentelyjaksojen laskemisessa* on otettava huomioon lyhytaikaiset jaksot, joiden aikana turkkilaisella työntekijällä ei ole ollut voimassa olevaa oleskelu- tai työ lupaa vastaanottavassa jäsenvaltiossa silloin kun vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset eivät ole tästä syystä riitauttaneet asianomaisen oleskelun laillisuutta maan alueella vaan sitä vastoin myöntäneet hänelle uuden oleskelu- tai työ luvan (em. asiassa *Ertanir* annettu tuomio).

Päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdan *ensimmäistä luetelmakohtaa* on tulkittava siten, että edellytyksenä turkkilaisen työntekijän oleskeluluvan voimassaolon jatkamiselle vastaanottajavaltiossa on se, että kyseinen työntekijä työskentelee keskeytyksettä yhden vuoden ajan säännönmukaisesti yhden ja saman työnantajan palveluksessa. Tässä kohdassa edellytetään keskeytymätöntä työskentelyä yhden vuoden ajan, jotta työ lupa voitaisiin uudistaa samaa työnantajaa varten. Tämä luetelmakohta perustuu lähtökohtaan, jonka mukaan ainoastaan vuoden voimassa ollut työ sopimussuhde merkitsee riittävää työsuhteen vahvistumista, jotta turkkilaiselle työntekijälle taattaisiin hänen työnsä jatkuvuus saman työnantajan palveluksessa (asia C-386/95, *Eker*, tuomio 29.5.1997, Kok. 1997, s. I-2697).

Yhteisöjen tuomioistuinta on pyydetty tulkitsemaan myös päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 1 kohdan kolmatta luetelmakohtaa tapauksessa, jossa turkkilainen työntekijä, joka oli työskennellyt säännönmukaisesti yli neljä vuotta jäsenvaltion alueella ja joka oli päättänyt omasta pyynnöstään irtisanoa työsuhteensa hakeakseen uutta työpaikkaa samassa jäsenvaltiossa, mutta ei onnistunut aloittamaan välittömästi uutta työsuhdetta. Tähän kysymykseen vastataksaan yhteisöjen tuomioistuin sovelsi perustamissopimuksen 48 artiklaa

koskevaa oikeuskäytäntöään, jonka mukaan työntekijällä, joka on jonkin jäsenvaltion kansalainen, on oikeus oleskella toisessa jäsenvaltiossa työn hakemiseksi sellaisen kohtuullisena pidettävän ajan, että hän voi tutustua sen jäsenvaltion alueella, johon hän on saapunut, ammattitaitojaan vastaaviin työtarjouksiin ja ryhtyä mahdollisesti tarpeellisiin toimenpiteisiin työn saamiseksi. Tuomioistuin totesi siis, että turkkilaisella työntekijällä, joka on työskennellyt säännönmukaisesti yli neljä vuotta jäsenvaltion alueella, ja joka päättää omasta pyynnöstään irtisanoa työsuhteensa hakeakseen uutta työpaikkaa samassa jäsenvaltiossa ja joka ei onnistu välittömästi aloittamaan uutta työsuhdetta, on oikeus kohtuullisen määräajan pituiseen oleskeluun tässä jäsenvaltiossa, jotta hän voisi hakea uutta palkattua työtä siltä osin kuin hän kuuluu edelleen kyseisen jäsenvaltion yleisiin työmarkkinoihin ja täyttää tässä valtiossa voimassa olevassa lainsäädännössä asetetut edellytykset, esimerkiksi kirjoittautumalla siellä työnhakijaksi ja ilmoittautumalla työmarkkinoiden käytettäväksi. Asianomaisen jäsenvaltion ja asiaa koskevan lainsäädännön puuttuessa asiaa käsittelevän kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on määrätä tällaisesta kohtuullisesta määräajasta, jonka on kuitenkin oltava riittävän pituinen, jotta asianomaisen tosiasiallisia mahdollisuuksia hakea uutta työpaikkaa ei vaaranneta (asia C-171/95, *Tetik*, tuomio 23.1.1997, Kok. 1997, s. I-329).

Päätöksen 6 artiklan 3 kohdassa kansallisille lainsäätäjille annetaan oikeus päättää tietyistä yksityiskohtaisista soveltamissäännöistä. Yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt, että kyseistä 3 kohtaa ei voida tulkita siten, että jäsenvaltioille annettaisiin toimivalta vapaasti määrätä työmarkkinoille jo sijoittuneiden turkkilaisten työntekijöiden järjestelmästä niin, että nämä jäsenvaltiot voisivat yksipuolisesti toteuttaa toimenpiteitä, jotka voivat estää 1 kohdassa asetetut edellytykset täyttäviä tiettyjä työntekijäryhmiä saamasta tämän kohdan kolmessa luetelmakohdassa annettuja asteittain laajenevia oikeuksia. Tästä seuraa, että päätöksen N:o 1/80 6 artiklan 3 kohtaa on tulkittava siten, että se estää jäsenvaltioita säätämästä sellaista kansallista lainsäädäntöä, jossa tietyiltä turkkilaisten siirtotyöläisten ryhmiltä, kuten erikoiskokeilta, evätään suoraan tämän artiklan 1 kohdan kolmessa luetelmakohdassa tunnustetut oikeudet (em. asiassa *Ertanir* annettu tuomio).

Yhteisöjen tuomioistuin tulkitsi myös päätöksen N:o 1/80 7 artiklaa, joka koskee jäsenvaltion yleisillä työmarkkinoilla työskentelevän turkkilaisen työntekijän perheenjäsenten oikeuksia, kun näille on myönnetty oikeus tulla maahan. Päätöksen 6 artiklan tavoin 7 artiklassa myönnetään asteittaan laajenevia oikeuksia ensin kolmen ja sitten viiden vuoden säännönmukaisen oleskelun perusteella. Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetty kysymys koski sitä,

onko 7 artiklan ensimmäisen kohdan kanssa ristiriidassa se, että jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset edellyttävät, että tässä määräyksessä tarkoitettut turkkilaisen työntekijän perheenjäsenet asuvat työntekijän kanssa niiden kolmen vuoden ajan, joista on määrätty tämän artiklan ensimmäisessä luetelmakohdassa, saadakseen oleskeluoikeuden tässä jäsenvaltiossa. Todettuaan, että näitä määräyksiä voidaan soveltaa välittömästi kansallisessa oikeusjärjestyksessä, yhteisöjen tuomioistuin totesi, että niiden luonne ja tavoitteet huomioon ottaen, eli pyrkimys säilyttää jäsenvaltion yleisillä työmarkkinoilla työskentelevän turkkilaisen työntekijän perhesiteet, jäsenvaltioilla oli oikeus edellyttää, että yhdessä asuminen on tosiasiallista. Tilanne olisi toinen ainoastaan, jos se, että siirtotyöläinen ja hänen perheenjäsenensä eivät asu saman katon alla vastaanottavassa jäsenvaltiossa, voidaan perustella objektiivisilla syillä (asia C-351/95, *Kadiman*, tuomio 17.4.1997, s. I-2133).

B – Yhteisöjen tuomioistuimen kokoonpano

(virkakäytössä)

Ensimmäinen rivi, vasemmalta oikealle:

Tuomari R. Schintgen, tuomari H. Ragnemalm, tuomari C. Gulmann, presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, ensimmäinen julkisasiamies G. Cosmas, tuomari M. Wathelet, tuomari G. F. Mancini.

Toinen rivi, vasemmalta oikealle:

Tuomari J.-P. Puissechot, tuomari D. A. O. Edward, tuomari P. J. G. Kapteyn, julkisasiamies F. G. Jacobs, tuomari J. C. Moitinho de Almeida, julkisasiamies G. Tesauo, tuomari J. L. Murray, julkisasiamies A. M. La Pergola.

Kolmas rivi, vasemmalta oikealle:

Julkisasiamies S. Alber, julkisasiamies D. Ruiz-Jarabo Colomer, tuomari L. Sevón, tuomari G. Hirsch, julkisasiamies P. Léger, tuomari P. Jann, julkisasiamies N. Fennelly, tuomari K. Ioannou, julkisasiamies J. Mischo, kirjaaja R. Grass.

1. Yhteisöjen tuomioistuimen jäsenet (virkaikäjärjestyksessä)

Giuseppe Federico Mancini

syntynyt 1927; työoikeuden professori, Urbino, Bologna, Rooma; vertailevan yksityisoikeuden professori, Bologna; Consiglio superiore della magistraturan jäsen (1976–1981); yhteisöjen tuomioistuimen julkisasiamies 7.10.1982 alkaen, yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 6.10.1988 alkaen.

Constantinos Kakouris

syntynyt 1919; asianajaja, Ateena; korkeimman hallintotuomioistuimen esittelijä, myöhemmin esittelijäneuvos; korkeimman hallintotuomioistuimen jäsen; tuomareita vastaan nostettuja kanteita käsittelevän erityistuomioistuimen presidentti; korkeimman erityistuomioistuimen jäsen; hallinnollisten tuomioistuinten ylitarkastaja; korkeimman tuomarineuvoston jäsen; ulkoasiainministeriön korkeimman neuvoston presidentti; yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 14.3.1983–6.10.1997.

Carl Otto Lenz

syntynyt 1930; asianajaja; notaari; Euroopan parlamentin kristillis-demokraattisen ryhmän pääsihteeri; Saksan liittopäivien jäsen; liittopäivien lakivaliokunnan ja Euroopan asioita käsittelevän valiokunnan puheenjohtaja; Saarlandin yliopiston eurooppaoikeuden kunniaohrtori (1990); yhteisöjen tuomioistuimen julkisasiamies 11.1.1984–6.10.1997.

José Carlos de Carvalho Moitinho de Almeida

syntynyt 1936; Tribunal da Relação de Lisboaan syyttäjä; oikeusministerin kabinettipäällikkö; apulaisvaltakunnansyyttäjä; Gabinete de Direito Europeun johtaja; yhteisön oikeuden professori, Lissabon; yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 31.1.1986 alkaen.

Gil Carlos Rodríguez Iglesias

syntynyt 1946; assistentti, myöhemmin professori, Oviedon yliopisto, Freiburg im Breisgau yliopisto, Autónoma de Madrid -yliopisto, Complutense de Madrid -yliopisto, Granadan yliopisto; kansainvälisen oikeuden professori, Granadan yliopisto; kansainvälisen oikeuden ja vertailevan oikeustieteen Max Planck -instituutin valtuuskunnan jäsen, Heidelberg; Torinon, Cluj-Napocan 'Babes-Bolyai' ja Saarlin yliopistojen kunniatohtori; Honorary Bencher of Gray's Inn, Lontoo ja Honorary Bencher of King's Inns, Dublin; yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 31.1.1986 alkaen; yhteisöjen tuomioistuimen presidentti 7.10.1994 alkaen.

Francis Jacobs, QC

syntynyt 1939; barrister; Euroopan ihmisoikeustoimikunnan sihteeristön virkamies; julkisasiamies J. P. Warnerin lakimiesavustaja; eurooppaoikeuden professori, King's College, Lontoo; kirjoittanut useita eurooppaoikeutta käsitteleviä teoksia; yhteisöjen tuomioistuimen julkisasiamies 7.10.1988 alkaen.

Giuseppe Tesauro

syntynyt 1942; kansainvälisen oikeuden professori, Napolin yliopisto; asianajaja Corte di cassazione; ulkoasiainministeriön Consiglio del contenzioso diplomatico virkamies; yhteisöjen tuomioistuimen julkisasiamies 7.10.1988 alkaen.

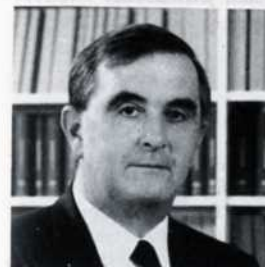
Paul Joan George Kapteyn

syntynyt 1928; ulkoasiainministeriön virkamies; kansainvälisen oikeuden professori, Utrecht, Leiden; Raad van Staten jäsen, myöhemmin lainkäyttöosaston puheenjohtaja; Alankomaiden kuninkaallisen tiedeakatemian jäsen; Haagin kansainvälisen oikeuden akatemian hallintoneuvoston jäsen; yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 29.3.1990 alkaen.

Claus Christian Gulmann

syntynyt 1942; oikeusministeriön virkamies; tuomari Max Sørensenin lakimiesavustaja; kansainvälisen oikeuden professori ja oikeustieteellisen tiedekunnan dekaani, Kööpenhaminan yliopisto; asianajaja; välimiesoikeuksien puheenjohtaja ja jäsen; Industriministeriets Erhvervsankenævnen jäsen; yhteisöjen tuomioistuimen julkisasiamies 7.10.1991–6.10.1994; yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 7.10.1994 alkaen.

John Loyola Murray

syntynyt 1943; barrister (1967), myöhemmin Senior Counsel (1981); asianajaja, Irlannin asianajajayhteisö; Attorney General (1987); entinen Council of Staten jäsen; entinen Bar Council of Irlannin jäsen; Honorary Bencher of King's Inns; yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 7.10.1991 alkaen.

David Alexander Ogilvy Edward

syntynyt 1934; asianajaja, Skotlanti; Queen's Counsel, Skotlanti; Skotlannin asianajajayhteisön pääsihteeri, myöhemmin varainhoitaja; Council of the Bars & Law Societies of the E.C:n puheenjohtaja; Salvesen Professor of European Institutions ja Eurooppa-instituutin johtaja, Edinburghin yliopisto; House of Lords Select Committee on the European Communitiesin asiantuntija; Honorary Bencher of Gray's Inn, Lontoo; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 25.9.1989–9.3.1992; yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 10.3.1992 alkaen.

Antonio Mario La Pergola

syntynyt 1931; valtiosääntöoikeuden sekä yleisen ja vertailevan julkisoikeuden professori, Padovan, Bolognan ja Rooman yliopistot; Consiglio superiore della magistraturan jäsen (1976–1978); Corte costituzionale jäsen, myöhemmin presidentti (1986–1987); yhteisöpolitiikan ministeri (1987–1989); Euroopan parlamentin jäsen (1989–1994); yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 7.10.1994–31.12.1994; julkisasiamies 1.1.1995 alkaen.

Georges Cosmas

syntynyt 1932; asianajaja, Ateena; korkeimman hallintotuomioistuimen esittelijä (1963); korkeimman hallintotuomioistuimen esittelijäneuvos (1973) ja jäsen (1982–1994); tuomareita vastaan nostettuja kanteita käsittelevän erityistuomioistuimen jäsen; jäsen korkeimmassa erityistuomioistuimessa, joka on Kreikan perustuslain mukaan toimivaltainen yhtenäistämään maan kolmen korkeimman oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytäntöä ja joka valvoo valtiollisten vaalien sekä Euroopan parlamentin vaalien lainmukaisuutta; korkeimman tuomarineuvoston jäsen; ulkoasianministeriön korkeimman neuvoston jäsen; tavaramerkkiasioiden muutoksenhakutuomioistuimen presidentti; oikeusministeriön lainvalmistelua hoitavan erityiskomitean puheenjohtaja; yhteisöjen tuomioistuimen julkisasiamies 7.10.1994 alkaen.

Jean-Pierre Puissochet

syntynyt 1936; Conseil d'État'n jäsen; Euroopan yhteisöjen neuvoston oikeudellisen yksikön johtaja, myöhemmin pääjohtaja (1968–1973); valtion työvoimaviraston pääjohtaja (1973–1975); teollisuusministeriön yleisen hallinnon johtaja (1977–1979); taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) oikeudellisten asioiden johtaja (1979–1985); Institut International d'Administration Publiquesin johtaja (1985–1987); ulkoasianministeriön oikeudellisen osaston ylijohtaja (1987–1994); yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 7.10.1994 alkaen.

Philippe Léger

syntynyt 1938; tuomari (1966–1970); elintasoministeriön kabinettipäällikkö, myöhemmin ministerin erityisavustaja (1976); oikeusministerin kabinetin erityisavustaja (1976–1978); oikeusministeriön rikos- ja armahdusasioiden osaston apulaisjohtaja (1978–1983); Cour d'appel de Paris'n jäsen (1983–1986); oikeusministerin kabinetin apulaisjohtaja (1986); Tribunal de grande instance de Bobigny'n presidentti (1986–1993); oikeusministerin kabinettipäällikkö ja Cour d'appel de Paris'n julkisasiamies (1993–1994); apulaisprofessori, René Descartes Paris V -yliopisto (1988–1993); yhteisöjen tuomioistuimen julkisasiamies 7.10.1994 alkaen.

Günter Hirsch

syntynyt 1943; Baijerin osavaltion oikeusministeriön johtaja; Verfassungsgerichtshof des Freistaates Sachsenin presidentti ja Oberlandesgericht Dresdenin presidentti (1992–1994); eurooppaoikeuden ja lääkitäoikeuden kunniatohtori, Saarbrückenin yliopisto; yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 7.10.1994 alkaen.

Michael Bendik Elmer

syntynyt 1949; oikeusministeriön virkamies, Kööpenhamina (vuodesta 1973); oikeusministeriön osastopäällikkö (1982–1987 ja 1988–1991); Østre Landsretin tuomari (1987–1988); Sø- og Handelsrettenin varapresidentti (1988); oikeusministeriön asiamies yhteisön oikeutta ja ihmisoikeuksia koskeissa asioissa (1991–1994); yhteisöjen tuomioistuimen julkisasiamies 7.10.1994 alkaen.

Peter Jann

syntynyt 1935; oikeustieteen tohtori, Wienin yliopisto; tuomari; liittovaltion oikeusministeriön ja parlamentin esittelijä; Bundesverfassungsgerichtin jäsen; yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 19.1.1995 alkaen.

Hans Ragnemalm

syntynyt 1940; oikeustieteen tohtori ja julkisoikeuden professori, Lundin yliopisto; julkisoikeuden professori ja dekaani, Tukholman yliopisto; eduskunnan oikeusasiamies; korkeimman hallinto-oikeuden jäsen; yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 19.1.1995 alkaen.

Leif Sevón

syntynyt 1941; oikeustieteen lisensiaatti, Helsingin yliopisto; oikeusministeriön lainsäädäntöjohtaja ja lainvalmisteluosaston ylijohtaja; ulkoasianministeriön kauppapoliittisen osaston neuvotteleva virkamies; korkeimman oikeuden jäsen; EFTA:n tuomioistuimen jäsen; EFTA:n tuomioistuimen presidentti; yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 19.1.1995 alkaen.

Nial Fennelly

syntynyt 1942; Master of Arts taloustieteissä, University College, Dublin; barrister-at-law; Senior Counsel; Legal Aid Boardin ja Irlannin asianajajayhteisön puheenjohtaja; yhteisöjen tuomioistuimen julkisasiamies 19.1.1995 alkaen.

Dámaso Ruiz-Jarabo Colomer

Consejo General del Poder Judicialin jäsen; professori; Consejo General del Poder Judicialin presidentin kabinettipäällikkö; Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen ad hoc -tuomari; yhteisöjen tuomioistuimen julkisasiamies 19.1.1995 alkaen.

Melchior Wathelet

syntynyt 1949; varapääministeri, puolustusministeri (1995); Verviersin pormestari; varapääministeri, oikeusministeri ja talousministeri (1992–1995); varapääministeri, oikeusministeri ja elinkeinonharjoittamiseen liittyvien asioiden ministeri (1988–1991); kansanedustaja (1977–1995); oikeustieteellinen ja kauppatieteellinen loppututkinto, Liègen yliopisto; Master of Laws, Harvardin yliopisto, USA; dosentti, Liègen yliopisto; lehtori, Leuvenin yliopisto; yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 19.9.1995 alkaen.

Romain Schintgen

syntynyt 1939; asianajaja; työministeriön virkamies; talous- ja sosiaalineuvoston puheenjohtaja; Société nationale de crédit et d'investissementin ja Société européenne des satellitesin lakimies; hallituksen edustaja Euroopan sosiaalirahaston komiteassa, työntekijöiden vapaata liikkuvuutta käsittelevässä neuvoo-antavassa komiteassa ja Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön hallituksessa; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 25.9.1989–11.7.1996; yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 12.7.1996 alkaen.

Krateros M. Ioannou

syntynyt 1935; hyväksytty Thessalonikin asianajajayhteisön jäseneksi 1963; tohtorin tutkinto kansainvälisessä oikeudessa, Thessalonikin yliopisto, (1971); Thracen yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan kansainvälisen oikeuden ja yhteisön oikeuden professori; ulkoasiainministeriön oikeudellinen neuvonantaja, h.c.; Kreikan valtuuskunnan jäsen YK:n yleiskokouksessa vuodesta 1983 alkaen; Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimuksen menettelytapojen kehittämistä selvittävän asiantuntijakomission puheenjohtaja 1989–1992; yhteisöjen tuomioistuimen tuomari 7.10.1997 alkaen.

Siegbert Alber

syntynyt 1936; opintoja Tübingenin, Berliinin, Pariisin, Hampurin ja Wienin yliopistoissa; jatko-opintoja Torinon ja Cambridgen yliopistoissa; Saksan liittopäivien jäsen (1969–1980); Euroopan parlamentin jäsen (1977); oikeusasioita ja kansalaisten oikeuksia käsittelevän valiokunnan jäsen ja myöhemmin puheenjohtaja (1993–1994); suhteista Baltian maihin vastaavan valtuuskunnan ja tietosuoja käsittelevän alivaliokunnan sekä myrkyllisiä tai vaarallisia aineita käsittelevän alivaliokunnan puheenjohtaja; Euroopan parlamentin varapuhemies (1984–1992); yhteisöjen tuomioistuimen julkisasiamies 7.10.1997 alkaen.

Jean Mischo

syntynyt 1938; oikeustieteellinen ja valtiotieteellinen loppututkinto, Montpellier'n, Pariisin ja Cambridgen yliopistot; komission oikeudellisen yksikön virkamies; johtava hallintovirkamies kahden komission jäsenen kabinetissa; lähetystöneuvos Luxemburgin suurherttuakunnan ulkoasiainministeriön oikeudellisella ja kansainvälisillä sopimuksia valmistelevalla osastolla; Luxemburgin Euroopan yhteisöissä olevan pysyvän edustajan sijainen; ulkoasiainministeriön poliittisen osaston johtaja; yhteisöjen tuomioistuimen julkisasiamies 13.1.1986–6.10.1991; ulkoasiainministeriön pääsihteeri; yhteisöjen tuomioistuimen julkisasiamies 19.12.1997 alkaen.

Roger Grass

syntynyt 1948; loppututkinto Institut d'études politiques de Paris'sta sekä julkisoikeuden alalta; Tribunal de grande instance de Versailles'n syyttäjä; johtava hallintovirkamies yhteisöjen tuomioistuimessa; Cour d'appel de Paris'n syytätöiden pääsihteeri; oikeusministerin kabinetin virkamies; yhteisöjen tuomioistuimen presidentin lakimiesavustaja; yhteisöjen tuomioistuimen kirjuri 10.2.1994 alkaen.

Krateros Ioannou

Krateros Ioannou, syntynyt 1943, Minister of Arts, Greece. Hän on ollut useita vuosia Euroopan unionin kulttuurivaltiosihteerinä ja on ollut mukana useissa Euroopan unionin kulttuuripoliittisissa toimissa. Hän on ollut mukana myös useissa kansainvälisten kulttuurijärjestöjen toimissa. Hän on ollut mukana myös useissa kansainvälisten kulttuurijärjestöjen toimissa.

Domingo Ruiz-Jarabo Colomer
Siegbert Alber

Domingo Ruiz-Jarabo Colomer, syntynyt 1948, on ollut useita vuosia Euroopan unionin kulttuurivaltiosihteerinä ja on ollut mukana useissa Euroopan unionin kulttuuripoliittisissa toimissa. Hän on ollut mukana myös useissa kansainvälisten kulttuurijärjestöjen toimissa. Hän on ollut mukana myös useissa kansainvälisten kulttuurijärjestöjen toimissa.

Jean Mischo

Jean Mischo, syntynyt 1948, on ollut useita vuosia Euroopan unionin kulttuurivaltiosihteerinä ja on ollut mukana useissa Euroopan unionin kulttuuripoliittisissa toimissa. Hän on ollut mukana myös useissa kansainvälisten kulttuurijärjestöjen toimissa. Hän on ollut mukana myös useissa kansainvälisten kulttuurijärjestöjen toimissa.

R. Schintgen

R. Schintgen, syntynyt 1949, on ollut useita vuosia Euroopan unionin kulttuurivaltiosihteerinä ja on ollut mukana useissa Euroopan unionin kulttuuripoliittisissa toimissa. Hän on ollut mukana myös useissa kansainvälisten kulttuurijärjestöjen toimissa. Hän on ollut mukana myös useissa kansainvälisten kulttuurijärjestöjen toimissa.

2. Yhteisöjen tuomioistuimen kokoonpanon muutokset vuonna 1997

1.-6.10.1997

Vuoden 1997 aikana yhteisöjen tuomioistuimen kokoonpano on muuttunut seuraavasti: G. C. RODRIGUEZ IGLESIAS

Toisen ja kuudennen jaoston puheenjohtaja G. B. MANCINI

Tuomari Constantinos Kakourisin ja julkisasiamies Carl Otto Lenzin toimikauden päätyttyä heidän seuraajansa tuomari Krateros Ioannou ja julkisasiamies Siegbert Alber aloittivat 6.10.1997 toimikautensa yhteisöjen tuomioistuimen jäseninä.

Ensimmäisen jaoston puheenjohtaja L. SEVÓN

Julkisasiamies Michael Bendik Elmerin toimikauden päätyttyä julkisasiamies Jean Mischo aloitti 18.12.1997 toimikautensa yhteisöjen tuomioistuimen jäsenenä.

Julkisasiamies G. TESAURO

Tuomari P. J. G. KAPTEYN

Tuomari C. GULMANN

Tuomari D. A. O. EDWARD

Julkisasiamies G. COSMAS

Tuomari J.-P. PUISOCHET

Julkisasiamies P. LEGER

Tuomari G. HIRSCH

Julkisasiamies M. B. ELMER

Tuomari P. JANN

Tuomari H. RAGNEMALM

Julkisasiamies N. FENNELLY

Julkisasiamies D. RUIZ-JARABO COLOMER

Tuomari M. WATHELET

Tuomari R. SCHINTGEN

Kirjaaja R. GRASS

Vuoden 1997 aikana yhteisöjen toimintatilien kokoukseen on osallistunut seuraavasti:

Tuomari Constantinos KAKOURIS ja julkisasiamies Carl Otto LENZ toimintatilan päälliköinä heidän seurassaan tuomari Kristos LOANNIS ja julkisasiamies Siegfert ALBERT aloittivat 6.10.1997 toimintatilan yhteisöjen toimintatilan jaksolla.

Julkisasiamies Michael BENDIK Elmerin toimintatilan päälliköinä julkisasiamies Jean MISCHO aloitti 18.12.1997 toimintatilan yhteisöjen toimintatilan jaksolla.

1.-6.10.1997

- Presidentti G. C. RODRÍGUEZ IGLESIAS
 Toisen ja kuudennen jaoston puheenjohtaja G. F. MANCINI
 Kolmannen ja viidennen jaoston puheenjohtaja J. C. MOITINHO DE ALMEIDA
 Neljännen jaoston puheenjohtaja J. L. MURRAY
 Ensimmäinen julkisasiamies A. M. LA PERGOLA
 Ensimmäisen jaoston puheenjohtaja L. SEVÓN
 Tuomari C. N. KAKOURIS
 Julkisasiamies C. O. LENZ
 Julkisasiamies F. G. JACOBS
 Julkisasiamies G. TESAURO
 Tuomari P. J. G. KAPTEYN
 Tuomari C. GULMANN
 Tuomari D. A. O. EDWARD
 Julkisasiamies G. COSMAS
 Tuomari J.-P. PUISOCHET
 Julkisasiamies P. LEGER
 Tuomari G. HIRSCH
 Julkisasiamies M. B. ELMER
 Tuomari P. JANN
 Tuomari H. RAGNEMALM
 Julkisasiamies N. FENNELLY
 Julkisasiamies D. RUIZ-JARABO COLOMER
 Tuomari M. WATHELET
 Tuomari R. SCHINTGEN

Kirjaaja R. GRASS

Kirjaaja R. GRASS

7.10. – 18.12.1997

Presidentti G. C. RODRÍGUEZ IGLESIAS
Kolmannen ja viidennen jaoston puheenjohtaja C. GULMANN
Ensimmäinen julkisasiamies G. COSMAS
Neljännen ja kuudennen jaoston puheenjohtaja H. RAGNEMALM
Ensimmäisen jaoston puheenjohtaja M. WATHELET
Toisen jaoston puheenjohtaja R. SCHINTGEN
Tuomari G. F. MANCINI
Tuomari J. C. MOITINHO DE ALMEIDA
Julkisasiamies F. G. JACOBS
Julkisasiamies G. TESAURO
Tuomari P. J. G. KAPTEYN
Tuomari J. L. MURRAY
Tuomari D. A. O. EDWARD
Julkisasiamies A. M. LA PERGOLA
Tuomari J.-P. PUISSOCHET
Julkisasiamies P. LEGER
Tuomari G. HIRSCH
Julkisasiamies M. B. ELMER
Tuomari P. JANN
Tuomari L. SEVÓN
Julkisasiamies N. FENNELLY
Julkisasiamies D. RUIZ-JARABO COLOMER
Tuomari K. M. IOANNOU
Julkisasiamies S. ALBER

Kirjaaja R. GRASS

19.12. – 31.12.1997

Presidentti G. C. RODRÍGUEZ IGLESIAS
Kolmannen ja viidennen jaoston puheenjohtaja C. GULMANN
Ensimmäinen julkisasiamies G. COSMAS
Neljännen ja kuudennen jaoston puheenjohtaja H. RAGNEMALM
Ensimmäisen jaoston puheenjohtaja M. WATHELET
Toisen jaoston puheenjohtaja R. SCHINTGEN
Tuomari G. F. MANCINI
Tuomari J. C. MOITINHO DE ALMEIDA
Julkisasiamies F. G. JACOBS
Julkisasiamies G. TESAURO
Tuomari P. J. G. KAPTEYN
Tuomari J. L. MURRAY
Tuomari D. A. O. EDWARD
Julkisasiamies A. M. LA PERGOLA
Tuomari J.-P. PUISSOCHET
Julkisasiamies P. LEGER
Tuomari G. HIRSCH
Tuomari P. JANN
Tuomari L. SEVÓN
Julkisasiamies N. FENNELLY
Julkisasiamies D. RUIZ-JARABO COLOMER
Tuomari K. M. IOANNOU
Julkisasiamies S. ALBER
Julkisasiamies J. MISCHO

Kirjaaja R. GRASS

Presidentti G. C. RODRÍGUEZ ICASIAI RODRÍGUEZ C. C. it Presidentti
Kolmannen ja viidennen jaoston puheenjohtaja G. C. RODRÍGUEZ C. C. it Presidentti
Ensimmäinen julkisasiamies G. COSMAS G. COSMAS G. COSMAS
Neljäs ja viides jaoston puheenjohtaja H. RACINE H. RACINE H. RACINE
Ensimmäisen jaoston puheenjohtaja M. WATHELET M. WATHELET M. WATHELET
Toisen jaoston puheenjohtaja R. SCHMITZ R. SCHMITZ R. SCHMITZ
Tuomari G. F. MANCINI G. F. MANCINI G. F. MANCINI
Tuomari J. C. MOITINHO DE ALMEIDA J. C. MOITINHO DE ALMEIDA J. C. MOITINHO DE ALMEIDA
Julkisasiamies P. G. JACOBS P. G. JACOBS P. G. JACOBS
Julkisasiamies G. TESAURO G. TESAURO G. TESAURO
Tuomari P. J. G. KAPTEYN P. J. G. KAPTEYN P. J. G. KAPTEYN
Tuomari J. L. MURRAY J. L. MURRAY J. L. MURRAY
Tuomari D. A. O. EDWARD D. A. O. EDWARD D. A. O. EDWARD
Julkisasiamies A. M. LA PERGOLA A. M. LA PERGOLA A. M. LA PERGOLA
Tuomari J.-P. PUISOCHET J.-P. PUISOCHET J.-P. PUISOCHET
Julkisasiamies P. LEGER P. LEGER P. LEGER
Tuomari G. HIRSCH G. HIRSCH G. HIRSCH
Julkisasiamies M. B. ELMER M. B. ELMER M. B. ELMER
Tuomari P. JANN P. JANN P. JANN
Tuomari L. SEVÓN L. SEVÓN L. SEVÓN
Julkisasiamies N. FENNELLY N. FENNELLY N. FENNELLY
Julkisasiamies D. RUIZ-JARABO COLOMER D. RUIZ-JARABO COLOMER D. RUIZ-JARABO COLOMER
Tuomari K. M. IOANNOU K. M. IOANNOU K. M. IOANNOU
Julkisasiamies S. ALBER S. ALBER S. ALBER
Julkisasiamies J. MISCHO J. MISCHO J. MISCHO

Kirjaaja R. GRASS

Kirjaaja R. GRASS

A — Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997

Presidentti Antonio Saggio

II luku

Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997
Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997

Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

A – Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuonna 1997

Presidentti Antonio Saggio

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta

1. Vuonna 1997 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi tuli 624¹ uutta asiaa, eli huomattavasti aikaisempia vuosia enemmän (vuonna 1995 244 ja vuonna 1996 220 uutta asiaa). Kasvu johtuu lähinnä siitä, että lähes täysin toisiaan vastaavia asioita on tullut vireille huomattava määrä (muutoin uusien asioiden lukumäärä olisi ollut 227). Uusista asioista 295 koskee Euroopan yhtenäisasiakirjalla loppuun saatetusta yhteismarkkinoiden toteuttamisesta tulliasioitsijoille aiheutuneiden vahinkojen korvausvaatimuksia. Näiden lisäksi vireille on saatettu 74 asiaa erään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antaman tuomion johdosta (asia T-17/95, *Alexopoulou v. komissio*, tuomio 5.10.1995, Kok. H. 1995, s. II-683), joka koski virkamiesten palkkaluokan vahvistamista palvelukseen ottamisen yhteydessä. Vuonna 1996 vastaavia asioita oli vain 7. Uusia maitokiintiöasioita on tullut vireille yhteensä 28.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuottavuus on suunnilleen edellisvuoden tasolla. Käsiteltyjen asioiden määrä oli yhteensä 173 (yhdistämisten jälkeen 166) ja tuomiolla ratkaistujen asioiden määrä yhteensä 98 (asioiden yhdistämisen jälkeen 94).

Vuoden lopussa vireillä olevien asioiden määrä on erityisen suuri, mikä kuvaa osittain edellä jo mainittua uusien asioiden tulvaa (1106 asiaa, yhdistämisen jälkeen 630 asiaa). Näissä määrissä ovat mukana tulliasioitsijoiden nostamat korvauskanteet, yhteensä 295 (joista suurin osa on kuitenkin yhdistetty ja kanteiden nettomäärä on näin 20)² ja asiassa *Alexopoulou* annettusta tuomiosta

¹ Luvuissa ei ole otettu huomioon erityisiä menettelyjä, kuten maksuttoman oikeudenkäynnin määräyksiä, oikaisumenettelyä eikä oikeudenkäyntikulujen vahvistamista koskevia menettelyjä.

² Tässä yhteydessä voidaan mainita samanlaisessa asiassa T-113/96, *Dubois v. neuvosto* ja komissio, 29.1.1998 annettu tuomio (Kok. H. 1998, s. II-125).

seuranneet 78 asiaa.³ Huolimatta tuomioista, joilla tietyt maitokiintiöjutut ratkaistiin, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa on edelleen vireillä 252 asiaa (nettomäärä 84).

Vuonna 1997 välitoimimääräyksiä (11) ja valituksia (35 valitusta 139 valituskelpoisesta päätöksestä, joiden valitusaika päättyi vuoden loppuun mennessä) oli edellisiä vuosia vastaava määrä.

2. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestykseen tehtiin muutoksia Itävallan, Suomen ja Ruotsin liittymisen johdosta. Lisäksi muutoksia tehtiin sen mahdollistamiseksi, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi perustellulla määräyksellä hylätä oikeudellisesti ilmeisen perusteettoman kanteen ja että eri kokoonpanojen puheenjohtajille voidaan antaa valta määrätyissä tilanteissa käyttää muuta kieltä kuin oikeudenkäyntikieltä. Nämä muutokset tulivat voimaan 1.6.1997 (ks. Euroopan yhteisöjen virallinen lehti, L 103, 19.4.1997, s. 6; ja korjaus, EYVL L 351, 23.12.1997, s. 27.)

Oikeuskäytännön päälinjat

Mainittakoon aluksi muutamia kilpailuoikeuteen liittyviä tapauksia.

"Siirrettäviä nostureita" koskevissa yhdistetyissä asioissa T-213/95 ja T-18/96, *SCK ja FNK v. komissio*, annettu tuomio perustuu korvauskanteeseen, joka oli nostettu komission lainvastaisista toimista hallinnollisessa menettelyssä ja kanteeseen, jolla vaadittiin toteamaan menettelyn päätteeksi annetun päätöksen mitättömyys tai kumoamaan se. Asiassa oli muun muassa kysymys määräajoista, joita komission on noudatettava asioiden käsittelyssä. Kyseisessä tapauksessa kolmas henkilö oli saattanut valituksellaan asian vireille ja vähän tämän jälkeen komissio oli saanut ilmoitukset niiden yritysten välisistä riidanalaisista järjestelyistä, joita asia koski (sekä vaatimuksen puuttumattomuustodistuksen tai poikkeuslupan myöntämiseksi; asetuksen N:o 17 2 artikla ja 4 artiklan 1 kohta ja perustamissopimuksen 85 artikla). Valituksista ja ilmoituksista riidanalaisen päätöksen tekoon kuluneet 46 kuukautta sisältävät erilaisia vaiheita: asetuksen N:o 17 15 artiklan 6 kohtaan perustuvan päätöksen tekemiseksi suoritettu väitetiedoksianto (11 kuukautta ilmoituksen jättämisestä); sitä koskeva päätös (joka annettiin noin 16 kuukautta

³ Näistä asioista kolme on jo ratkaistu vuoden 1997 kuluessa: asia T-16/97, *Chauvin v. komissio* (Kok. H. 1997, s. II-681), joka koski päätöstä, josta oli tullut lopullinen ennen asialla Alexopoulou annetun tuomion julistamista; asiassa T-87/97, *Barnett v. komissio*, 5.11.1997 annettu tuomio (Kok. H. 1997, s. II-863).

myöhemmin) ja lopulta 11 kuukautta tiedoksiantoon annetun vastauksen jälkeen, riidanalainen päätös. Kantajat väittivät, että komissio ei ollut noudattanut ihmisoikeuksista ja perusvapauksista 4 päivänä marraskuuta 1950 tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen 6 artiklan 1 kohdassa⁴ tarkoitettua "kohtuullista aikaa". Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vetosi yhteisöjen tuomioistuimen perusoikeuksia koskevaan oikeuskäytäntöön ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen F artiklan 2 kohtaan ja, lausumatta ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan 1 kohdan soveltuvuudesta kilpailuasioita koskevaan hallinnolliseen menettelyyn, totesi, että komission velvollisuus noudattaa kohtuullista aikaa tehdessään päätöksiä näissä menettelyissä on yhteisön oikeuden yleinen periaate. Eli silloin kun asian osapuoli esittää komissiolle puuttumattomuustodistusta koskevan vaatimuksen tai pyytää poikkeuslupaa, komissiolle on velvollisuus oikeusvarmuuden ja asianmukaisen oikeussuojan takaamiseksi toimia kohtuullisessa ajassa ja tehdä päätös tai lähettää hallinnollinen kirje, jos sitä on pyydetty. Vastaava määräaika koskee myös lopullista kannanottoa vaatimukseen, jossa ilmoitetaan perustamissopimuksen 58 ja/tai 86 artiklan rikkomisesta (ks. asetuksen N:o 17 3 artiklan 1 kohta). Hallinnollisen menettelyn keston kohtuullisuutta on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan arvioitava kussakin tapauksessa vallitsevien olosuhteiden mukaan tapauskohtaisesti ja arvioinnissa on otettava huomioon muun muassa asiayhteys, komission eri vaiheissa soveltamat menettelyt, asianosaisten toiminta menettelyn aikana, asian vaikeusaste sekä asian merkitys eri osapuolille. Asiayhteyden osalta tuomiossa todettiin, että kantajat eivät selvästikään ole katsoneet tarpeelliseksi pyytää komission kannanottoa yhteisestä järjestelystä, jonka ne olivat perustaneet vuotta ennen kolmansien tekemää valitusta. Lisäksi tuomiossa todettiin, että kukin menettelyvaihe oli suoritettu kohtuullisessa ajassa asian olosuhteet huomioon ottaen. Kahden ensimmäisen vaiheen osalta painotettiin sitä, että komissio oli tiettyyn päivään asti voinut perustellusti katsoa, ettei asia ollut ensisijainen, koska kantajat eivät olleet esittäneet mitään tähän viittaavaa (kantajien olisi lisäksi pitänyt ymmärtää, että heidän vaatimuksensa PO IV:n osallistumisesta asian käsittelyyn, jota he olivat vaatineet PO III:lta saadakseen myönteisen vastauksen poikkeuslupapyyntöön, hidasti menettelyä). Yleisesti ottaen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei hyväksynyt tuomiossaan kantajien vaatimuksia siltä osin kuin niissä väitettiin, että komissio ei ollut hyväksynyt tällaista ensisijaisuutta katsoen, että oli riittävää pyrkiä vaikuttamaan kansalliseen tuomioistuimeen ja tehdä asetuksen

⁴ Tämän määräyksen mukaan "jokaisella on oikeus kohtuullisen ajan kuluessa oikeudenmukaiseen ja julkiseen oikeudenkäyntiin laillisesti perustetussa riippumattomassa ja puolueettomassa tuomioistuimessa — — —".

N:o 17 15 artiklan 6 kohdan perusteella päätös. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan komissiolla on valta myöntää erilainen ensisijaisuusasema asioille, jotka ovat sen käsiteltävänä. Jos komissio katsoo, ettei ilmoitetuille menettelyille voida myöntää poikkeuslupaa (EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 2 kohta), se voi ottaa huomioon sen, että kansallinen tuomioistuin on jo määrännyt kyseisten menettelyjen lopettamisesta. Ne kantajan väitteet, joiden mukaan toisen väitetiedoksiannon antaminen oli tarpeetonta ja että komission tarkoituksena oli vain pitkittää menettelyä sen avulla, oli hylättävä, koska näillä kahdella väitetiedoksiannolla oli aivan erilainen tarkoitus. Ensimmäinen väitetiedoksianto koski (asetuksen N:o 17 15 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua) sakkoimmunitettiin poistamista (saman artiklan 6 kohdan nojalla), kun taas toisen väitetiedoksiannon tarkoituksena oli valmistella päätöstä, jolla todetaan kilpailusääntöjen rikkominen ja määrätään sakko. Tätä päätöstä oli pidettävä tarpeellisenä, koska kantajilla oli näin mahdollisuus puolustautua riidanalaisessa päätöksessä olevaa lisäväitettä vastaan. Päätöksellä määrättyjen sakkojen osalta tuomiossa todettiin, ettei komission olisi pitänyt ottaa huomioon muiden yritysten liikevaihtoa (joita sitoivat kilpailua rajoittaviksi katsotut ehdot), koska kantajana oli yritys (eikä yritysten yhteenliittymä). Tämän virheen vuoksi sakko oli kohtuuton ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi sille kuuluvan täyden harkintavallan perusteella, että on perusteltua alentaa sakkoa.

Asiassa T-77/95, *SFEI ym. v. komissio*, 15.1.1997 antamassaan tuomiossa (Kok. 1997, s. II-1) ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kantajina olleiden kuriiripalveluyrityksiä edustavien järjestöjen ja kolmen jäsenyrityksen vaatimukset, joilla pyrittiin kumoamaan komission päätös, jolla se oli hylännyt järjestön valituksen (EY:n perustamissopimuksen 86 artikla), joka koski erään jäsenvaltion postilaitoksen menettelyjä. Valituksen mukaan tämä yritys syyllistyi asemansa väärinkäyttöön, kun se antoi tytäryhtiönsä käyttää infrastruktuuriaan poikkeuksellisen edullisin ehdoin, jotta sen oma määräävä markkina-asema postin peruspalveluissa laajenisi niitä lähellä oleviin kansainvälisiin kuriiripalveluihin. Ensimmäisen tuomioistuimen tulkinnan mukaan riidanalaisessa päätöksessä menettelyjä ei arvioitu 86 artiklan kannalta vaan se perustui siihen, että koska menettelytavoista oli luovuttu asetuksen N:o 4046/69 nojalla tehdyn päätöksen vuoksi (kyseessä oli yrityskeskittymien toimien valvonta), asiassa ei ollut sen olosuhteet huomioon ottaen riittävää yhteisön etua. Tuomiossa todettiin 86 artiklan ilmentävän sitä yleistavoitetta, joka perustamissopimuksen 3 artiklan g kohdan perusteella sisältyy yhteisön toimintaan. Tämän yleistavoitteen ja komissiolle osoitetun tehtävän vuoksi, jollei tällaisen päätöksen perusteleminen muuta johdu, komissio voi perustellusti päättää, ettei ole tarkoituksenmukaista ryhtyä jatkotoimiin sellaisen

valituksen osalta, jossa ilmoitetaan menettelytavoista, joista sittemmin on luovuttu. Näin on sitäkin suuremmalla syyllä silloin, kun menettelytavoista on luovuttu komission toiminnan vuoksi. Asian tutkintaa ja tapahtuneiden kilpailusääntöjen rikkomisen toteamista ei tehtäisi enää vääristymättömän kilpailun varmistamiseksi yhteismarkkinoilla, jolloin tämä tutkinta ja toteaminen ei siten vastaisi komissiolle perustamissopimuksessa osoitettua tehtävää. Tällaisen menettelyn keskeinen tarkoitus olisi helpottaa valittajia osoittamaan kansallisissa tuomioistuimissa virheen olemassaolo vahingonkorvauksen saamiseksi. Näiden periaatteiden nojalla komissiolla oli kyseisessä tapauksessa oikeus katsoa, että tutkinnan jatkaminen vain siksi, että tapahtuneet tosiseikat arvioitaisiin perustamissopimuksen 86 artiklan kannalta, ei olisi vastannut sen rajoitettujen voimavarojen asianmukaisen käyttämisen periaatteita. Näin komissio pyrkikin laatimaan alalle sopivaa sääntelykehystä. Lisäksi tilanteessa, josta asiassa oli kyse, kansallisilla viranomaisilla oli valta ratkaista kantajien kilpailusääntöjen rikkomista koskenut väite. Tätä päätelmää ei muuta yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö, jossa kyllä tunnustetaan komission intressi nostaa laiminlyöntikanne silloinkin, kun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen on päättynyt 169 artiklan toisen kohdan mukaisen määräajan asettamisen jälkeen, koska menettelyn jatkamisella on merkitystä jäsenvaltion laiminlyönnistä sille aiheutuvan vastuun perustan selvittämisen kannalta. Komissio ei kuitenkaan ole tähän velvollinen. Tuomiossa vahvistettiin tämän jälkeen komission väite, jonka mukaan ilmoitetuista menettelytavoista oli luovuttu asetuksen N:o 4046/69 nojalla tehdyn päätöksen johdosta. Väitteet, jotka perustuivat yhtäältä EY:n perustamissopimuksen 190 artiklan rikkomiseen (toimielimen toimien perusteluja koskeva määräys) ja yhteisön oikeuden yleisten periaatteiden loukkaamiseen ja toisaalta harkintavallan väärinkäyttöön, hylättiin. Tuomiosta on valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen (sen selvittämiseksi, onko valituksen käsittelyn lopettaminen 169 artiklan, eikä kilpailusääntöjen, nojalla menettelyvirhe, ks. asia T-83/97, *Sateba v. komissio*, määräys 29.9.1997, Kok. 1997, s. II-1523, josta on valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen).

Asiassa T-504/93, *Tiercé Ladbroke v. komissio*, 12.6.1997 annetussa tuomiossa (Kok. 1997, s. II-923) ensimmäisen oikeusasteen käsiteltävänä oli asia, jossa valitettiin EY:n perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan nojalla hylätystä valituksesta. Valittajana oli yritys, joka välitti vetoja ulkomailta pidetyistä hevoskilpailuista jäsenvaltiossa A ja jolle ei ollut annettu mahdollisuutta jälkilähetää jäsenvaltiossa B pidettyjen kilpailujen televisiointeja ja selostusta (ääni ja kuva). Luovuttamisesta kieltäytyivät hevoskilpailuyhtiöt ja niiden yhteenliittymä, jolle ne olivat luovuttaneet oikeuden myydä kilpailujen televisiointeja ja äänityksiä. Komissio oli perustellut kielteisen päätöksensä

viittaamatta suoraan asetuksen N:o 99/63 6 artiklan nojalla lähettämässään kirjeessä ilmoittamiin perusteluihin ja käsitteli vain niitä perusteluja, jotka edellyttävät komission täydentävää vastausta. Oikeuskäytännön mukaan sillä, että asianomaiset henkilöt osallistuvat johonkin asetuksessa N:o 17 tarkoitettuun päätökseen johtavaan menettelyyn, on kilpailuoikeuden alalla ratkaiseva merkitys, yhteisöjen tuomioistuinten on erityisesti tällä alalla katsottava, että niiden käsiteltäväksi on saatettu kaikki ne valituksessa tai valittajan huomautuksissa mainitut tosiseikat tai oikeudelliset seikat, jotka komissio on ottanut huomioon tehdessään päätöksen valituksen käsittelyn lopettamisesta. Kun tällaisesta päätöksestä on nostettu kanne, yhteisöjen tuomioistuinten on näin ollen katsottava, että niiden käsiteltäväksi on saatettu myös kaikki ne tosiseikat tai oikeudelliset seikat, jotka komissio on esittänyt valittajalle vastatessaan sen valitukseen. Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa komissio saattoi perustellusti hylätä kantajan valituksen edellä esitetyllä tavalla, koska nämä perustelut antavat kantajille mahdollisuuden vedota oikeuksiinsa yhteisöjen tuomioistuimessa ja antaa tälle puolestaan mahdollisuuden tutkia riidanalaisen päätöksen lainmukaisuus. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi päätöksen siltä osin kuin komissio oli katsonut, että jälkilähetysluvasta ei voitu tehdä kiellettyä kilpailuvastaista sopimusta, koska sopimus oli normaali seuraus siitä, että hevoskilpailuja järjestävät yhtiöt eivät ottaneet vastaan vedonlyöntiä jäsenvaltion A vedonlyöntimarkkinoilla ja että kieltäytyminen ei tämän vuoksi voinut olla perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu hevoskilpailuja järjestävien yhtiöiden välinen sopimus. Tällainen sopimus voi kuitenkin rajoittaa mahdollista kilpailua näillä markkinoilla vedonvälittäjien ja kuluttajien vahingoksi perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdan vastaisesti (joissa kielletään rajoittamasta tai valvomasta — ja/tai jakamasta markkinoita). Tällaisella sopimuksella estetään sopimuspuolia sopimasta välittömästi kolmannen osapuolen kanssa immateriaalioikeuksien käyttöoikeuden luovuttamisesta ja näin pääsemästä markkinoille kilpailemaan muiden sopimuspuolien kanssa. Komissio ei ollut tutkinut vaaditulla huolellisuudella kilpailusääntöjen soveltuvuuden tätä puolta eikä kantajan tältä osin esittämiä todistustositseikkoja. Tuomiosta on valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen.

Yhdistetyissä asioissa T-70/92 ja T-71/92, *Florimex ja VGB v. komissio* (Kok. 1997, s. II-693) ja asiassa T-77/94, *VGB ym. v. komissio* (Kok. 1997, s. II-759) 14.5.1997 antamissaan tuomioissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi komission päätökset (jotka oli tehty heinäkuussa 1992 ja joulukuussa 1993), joilla hylättiin kantajien valitukset, jotka koskivat huutokauppatoimintaa harjoittavan osuustoiminnallisen yhdistyksen, johon alan

viljelijät kuuluvat, sääntöjä. Kantajina oli kukkakauppiaita ja näitä edustavia yhdistyksiä.

Komission vuonna 1992 tekemä päätös koski vain yhtä niistä seikoista, jotka oli saatettu komission käsiteltäväksi, eli tavarantoimittajille asetettua käyttömaksua suorien toimitusten yhteydessä silloin kun osuustoimintayhdistyksen, jälleenmyyjien ja sen piirissä toimivien tukkukauppiaiden palveluja ei käytetty. Käsitellessään yksin tätä tosiseikkaa, tuomioistuin totesi, että tapa, jolla komissio oli toimittanut asian käsittelyn oli pakottanut kantajan esittämään kaksi erillistä kannetta, viivästyttänyt asian käsittelyä ja vaikeuttanut sitä (vaikka komissio oli itse katsonut pystyvänsä käsittelemään kaikki ensimmäisessä kannanotossa tarkoitetut seikat). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin arvioi kuitenkin, ettei vuonna 1992 tehty päätöstä voida näiden seikkojen perusteella kumota, koska komissio oli ottanut huomioon osuustoimintayhdistyksen riidanalaisten sääntöjen sisältämiä muita seikkoja, jotka saattavat vaikuttaa käyttömaksun lainmukaisuuteen. Väite, jonka mukaan asetuksen N:o 26 2 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen soveltamista (pätöksen oikeudellisena perustana) ei ollut riittävästi perusteltu, hyväksyttiin. Tämän säännöksen mukaan EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta sopimuksiin, päätöksiin ja menettelyihin, jotka ovat välttämättömiä perustamissopimuksen 39 artiklassa tarkoitettujen (maatalouspoliittisten) tavoitteiden toteuttamiseksi. Tuomiossa todettiin ensiksikin, että käyttömaksu vaikuttaa muidenkin kuin osuuskunnan jäsenten keskinäisiin suhteisiin ja on luonteeltaan itsenäisten tukkumyyjien ja sellaisten kukkaviljelijöiden, jotka eivät ole kyseisen osuuskunnan jäseniä, välisen kaupan (yhteisössä tuotettujen tai siellä vapaassa vaihdannassa olevien tavaroiden) rajoitus. Tuomiossa painotettiin toiseksi sitä, että tähän mennessä komissio ei ole koskaan katsonut, että osuuskunnan jäsenten välinen sopimus, joka vaikuttaa henkilöiden, jotka eivät ole jäseniä, mahdollisuuteen päästä vapaasti käyttämään maataloustuottajien jakelukanavia, olisi tarpeellinen perustamissopimuksen 39 artiklassa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Aiemmassa päätöskäytännössään komissio on sitä paitsi yleensä katsonut, että sellaiset sopimukset, joita ei ole mainittu yhteisen markkinajärjestelyn perustavassa asetuksessa keinona 39 artiklassa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi, ovat tarpeettomia. Millään muulla maatalouden alalla ei komission tietämän mukaan ollut vastaavanlaista käyttömaksua. Tuomiossa todettiin, että komission täytyi esittää erityisen selvät perustelut varsinkin siitä syystä, että asetuksen N:o 26 2 artiklaa on tulkittava suppeasti, koska se on poikkeus yleisesti sovellettavasta perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdasta. Tätä säännöstä sovelletaan ainoastaan, jos kyseisellä sopimuksella edistetään kaikkien 39 artiklassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamista, minkä vuoksi

komission on osoitettava, millä tavoin sopimuksella saavutetaan kukin tavoitteista, kun tavoitteet saattavat joissakin tapauksissa olla erisuuntaisia. Jos näiden eri tavoitteiden välillä on ristiriita, komission perusteluista on ilmevä ainakin, miten se on voinut yhdistää nämä tavoitteet. Näin komission perusteluja ei voida pitää näiden vaatimusten mukaisina. Vaikka oletettaisiinkin (koska todellista näyttöä ei ole), että väite, jonka mukaan osuustoimintayhdistyksen olemassaolo voi vaarantua, ellei tällaista maksua ole (ja yhdistystä pidetään tarpeellisenä helposti pilaantuvien tuotteiden tehokkaan jakelun turvaamiseksi), on oikea, komissio on jättänyt vertailematta käyttömaksun hyödyllisiä vaikutuksia ja sen haitallisia vaikutuksia muille kyseessä oleville tuottajille, joiden etua 39 artiklassa myös tarkoitetaan, ja vapaalle kilpailulle. Komission käsiteltävänä oli monitahoinen tilanne, jossa kyseessä olivat pienten jäsenten intressi osallistua taloudelliseen prosessiin, joka ylittää alueelliset rajat, ja suurempien jäsenten intressi myydä suoraan osuustoimintayhdistyksen piiriin perustetuille ostajille ja muiden yhteisön maataloustuottajien, jotka eivät ole jäseniä ja joiden hinnat olivat tavallisesti aina korkeammat käyttömaksun vuoksi ja vielä lisäksi välittäjien edut. Riidanalaista päätöstä ei ollut myöskään riittävästi perusteltu siltä osin kuin se koski käyttömaksun laskemista niiden kustannusten perusteella, jotka liittyvät tavarantoimittajien käyttämiin, osuustoimintayhdistyksen tarjoamiin erilaisiin palveluihin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella ei siis ollut mahdollisuutta selvittää sitä, oliko käyttömaksun suuruus perusteltu suhteessa asianmukaiseen palvelujen käyttöön ja oliko maksu näinollen tarpeellinen 39 artiklan tavoitteiden toteuttamiseksi. Tarpeellisuutta ei ollut muutenkaan riittävästi näytetty komission toteamuksella, jonka mukaan käyttömaksun vaikutukset olivat samat kuin huutokaupassa asetetun pohjahinnan. Komissio ei ollut selittänyt, miksi osuustoimintayhdistyksen pohjahintojen turvaaminen oli tärkeämpää kuin yhdistykseen kuulumattomien tuottajien intressi myydä tuotteensa vapaasti itsenäisille jälleenmyyjille, eikä osoittanut, että kaikki 39 artiklan tavoitteet oli saavutettu. Lisäksi jos yhteisessä markkinajärjestelyssä ei ole minkäänlaisia erityisiä säännöksiä, kuten tässä tapauksessa, on oletettava, että alalla tavoiteltuna hintojen muodostumismekanismina on vapaa kilpailu ilman että tähän mekanismiin vaikutettaisiin yksityisillä sopimuksilla, joilla ryhmittymät asettavat maksun muiden maataloustuottajien ja itsenäisten jälleenmyyjien välisille liiketoimille. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että kyseessä oli niiden kauppasopimusten (jotka tehtiin sellaisista tuotteista, joita ei viljelty riittävästi kyseisessä jäsenvaltiossa) tehneiden ja muiden tavarantoimittajien erilainen kohtelu, joka johtui heihin sovellettavan maksun suuruuden vaihtelusta, eikä komissio ollut perustellakseen kohtelun erilaisuuden pystynyt näyttämään, että sopimusten tehneillä

tavarantoimittajilla olisi ollut erityisiä ja täsmällisiä velvoitteita. Tuomiosta on valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen.

Asiassa VGB ym. v. komissio annetussa tuomiossa kumottiin vuonna 1993 tehty päätös siltä osin kuin se koski edellä tarkoitettua erityyppisten tavarantoimittajien erilaista kohtelua ja sitä komission kantaa, jonka mukaan asiaa koskevassa aineistossa ei ollut vakuuttavia todisteita siitä, että kauppasopimuksilla olisi vaikutettu tuntuvasti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Tällaisten sopimusten vaikutusten arvioinnissa olisi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan pitänyt ottaa huomioon käyttömaksun soveltaminen, sillä kauppasopimusjärjestelyllä poikettiin maksuihin perustuvasta järjestelmästä, ainakin yhdistyksen piirissä toimivien jälleenmyyjille suoraan tehtävien toimitusten osalta. Ilman käyttömaksuja kauppasopimusjärjestelykään ei ole mahdollinen, koska kumpikin perustui siihen yleiseen periaatteeseen, jonka mukaan kolmansien yhdistyksen piirissä toimiville ostajille tekemät toimitukset edellyttivät käyttömaksun suorittamista. Komissio oli kuitenkin vuonna 1992 tekemässään päätöksessä todennut, että käyttömaksu kuului erottamattomasti yhdistyksen sääntelyyn. Vastaavasti komissio oli implisiittisesti myöntänyt, että kauppasopimuksia voitiin arvioida vain osana tätä sääntelyä ja painotti, että sääntely vaikutti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Näillä perusteilla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että merkitystä ei ollut sillä, oliko kauppasopimuksilla erillään tarkasteltuna riittävän voimakas vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Kanne hylättiin kuitenkin siltä osin kuin se koski vuonna 1993 tehdyn päätöksen arviointia tukkukauppiasta, jotka toimittavat tavaraa pienille jälleenmyyjille (jotka on jätetty huutokaupan ulkopuolelle), ja jotka ovat perustaneet noutotukkunsa yhdistyksen tiloihin, ja jotka ovat sitoutuneet hankkimaan tavaransa tämän välityksellä. Näillä sopimuksilla ei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan ole välitöntä yhteyttä muihin yhdistyksen sääntöihin, jotka saattavat kokonaisuutena vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan. Sellaisenaan sopimuksilla ei voi olla tällaista vaikutusta, koska ne eivät tuntuvasti vaikeuta muista jäsenvaltioista tulevien kilpailijoiden pääsyä kansallisille markkinoille. Tuomiosta on valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen.

Asiassa T-227/95, AssiDomän Kraft Products ym. v. komissio 10.7.1997 annetussa tuomiossa (Kok. 1997, s. II-1185) oli kyse siitä, että komissio oli hylännyt sellaisten henkilöiden vaatimuksen saada osa määrätyistä sakoista palautettua, joille oli EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan nojalla osoitettu päätös (sellupäätös), josta nämä eivät olleet nostaneet kannetta. Kantajat olivat vaatineet, että kyseinen päätös arvioidaan uudelleen erään aikaisemman tuomion perusteella (yhdistetyt asiat C-89/85, C-104/85, C-114/85, C-116/85,

C-117/85 ja C-125/85—C-129/85, *Ahlström Osakeyhtiö ym. v. komissio*, tuomio 31.3.1993, Kok. 1993, s. I-1307, jäljempänä yhteisöjen tuomioistuimen tuomio). Tässä asiassa komission päätös kumottiin osittain muiden päätöksen kohteena olleiden vaatimuksesta (sellutapauksen kantajat). Palauttamalla sellutapauksen kantajien maksamat sakot komissio oli täyttänyt näkemyksensä mukaan velvollisuutensa noudattaen yhteisöjen tuomioistuimen tuomiota. Komission mukaan tuomio ei vaikuttanut sellupäätökseen, koska sitä ei ollut osoitettu kantajille. Komissio ei siis katsonut, että sillä olisi ollut velvollisuutta tai edes oikeutta palauttaa kantajien maksamia sakkoja. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumosi tämän hylkäävän päätöksen. Tuomioissa hylättiin kantajien väite, jonka mukaan tuomio vaikuttaisi kaikkia kohtaan (*erga omnes*), koska tuomiolla on kumottu myös komission toteamukset kilpailusääntöjen vastaisista menettelyistä kantajien osalta. Tuomiossa selviteltiin kuitenkin, oliko perustamissopimuksen 176 artiklan vastaista kieltäytyä tutkimasta asiaa uudelleen. Tämän määräyksen sanamuodon mukaan on mahdotonta tulla siihen johtopäätökseen, että siinä asetettu velvoite toteuttaa tuomion täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet koskisi ainoastaan riidan osapuolten oikeusasemaa. Määritelläkseen tarkemmin tämän määräyksen soveltamisalaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että yhteisöjen tuomioistuin oli kumonnut osan toimesta, joka koostui useista yksittäisistä päätöksistä, jotka oli tehty saman hallinnollisen menettelyn päätteeksi. Sen lisäksi, että toimi oli osoitettu näille kantajille, niille oli myös määrätty sakot rikkomuksista, joita koskeva näyttö oli hylätty tuomioistuimessa sellutapauksen kantajien osalta, ja että kantajia koskevat yksittäiset päätökset perustuivat samoihin tosiseikkoihin koskeviin toteamuksiin ja samoihin taloudellisiin ja oikeudellisiin arviointeihin. Silloin kun toteamus siitä, että perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohtaa on rikottu, kumotaan yhteisöjen tuomioistuimen tuomiolla sen vuoksi, ettei epäiltyä yhdenmukaistettua menettelytapaa ole pystytty näyttämään toteen, laillisuusperiaatteen vastaista olisi se, ettei komissio olisi ollut velvollinen tutkimaan samoihin tosiseikkoihin perustunutta alkuperäistä päätöstään muun samaan yhdenmukaistettuun menettelytapaan osallistuneen osalta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi yhteisöjen tuomioistuimen antaman tuomion perustelujen ja tuomiolauselman perustella, että sellupäätöksen asian kannalta merkityksellisen säännöksen kumoaminen perustui näkökantoihin, jotka soveltuvat yleisesti komission analyysiin sellumarkkinoista eivätkä perustu sellupäätöksen yksittäisten adressaattien käyttäytymisen tai menettelytapojen tutkimiseen. Nämä yhteisöjen tuomioistuimen näkökannat herättävät vakavia epäilyksiä sellupäätöksen laillisuuden suhteen, siltä osin kuin siinä todettiin kantajien syyllistyneen lainvastaiseen menettelyyn. Komission olisi pitänyt kantajien vaatimuksen johdosta — perustamissopimuksen 176 artiklan ja hyvän

hallintotavan mukaisesti — tarkastella uudelleen annetun tuomion perustelujen valossa sellupäätöksen laillisuutta ja arvioida, oliko tarkastelun perusteella syytä palauttaa maksettuja sakkoja. Sen varalta, että komissio tulisi siihen tulokseen, että tietyt toteamukset olisivat lainvastaisia, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tuomitsi myös sen komission kannan, jonka mukaan sillä ei olisi velvollisuutta eikä oikeutta palauttaa kantajille näiden maksamia sakkoja. Asetus N:o 17 ei kuitenkaan estä sitä, että komissio tarkastelee päätöstään uudelleen yksityisen oikeussubjektin hyväksi, silloin kun päätös on joltain osin lainvastainen. Toisaalta luottamuksensuojan periaatteesta ja oikeusvarmuuden periaatteesta johtuvien varauksien yhteisöjen toimielimillä on oikeus peruuttaa lainvastainen päätös, jolla sille, jolle se on osoitettu, on annettu jokin subjektiivinen oikeus tai vastaavia etuja. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan tätä oikeuskäytäntöä sovelletaan silloinkin kun tällaisella toimella asetetaan rasitteita tai määrätään seuraamuksia. Jos siis sellupäätöksen uudelleentarkastelun perusteella päädytään siihen, että tietyt kantajia vastaan esitetyt toteamukset olisivat lainvastaisia, komissiolla olisi oikeus palauttaa näiden toteamusten perusteella maksetut sakot. Koska sakoilla ei tästä syystä ole oikeudellista perustaa, komissiolla oli laillisuusperiaatteen ja hyvän hallintotavan mukaisesti velvollisuus palauttaa vailla oikeudellista perustaa olevat sakot, koska muuten 176 artiklan tehokas vaikutus (*effet utile*) estettäisiin kokonaan. Tuomiosta on valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen.

Yrityskeskittymien valvonnan alalta mainittakoon asiassa T-290/94, Kayserberg v. komissio, 27.11.1997 annettu tuomio (Kok. 1997, s. II-2137), jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että neuvoa-antavan komitean kokouksen koolle kutsumiselle säädetyin määräajan (neljätoista päivää) noudattamatta jättäminen ei sinänsä yksinomaan riitä perusteeksi komission lopullisen päätöksen lainvastaisuudelle silloinkaan, kun olosuhteet eivät ole sillä tavoin poikkeukselliset, että olisi olemassa asetuksen N:o 4064/89 19 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun vakavan haitan aiheutumisen vaara. Asetusta N:o 17 koskeva oikeuskäytäntö huomioon ottaen määräajan noudattamatta jättäminen ei riitä perusteeksi, jollei tämä laiminlyönti ole luonteeltaan riittävän olennainen ja jollei se ole vaikuttanut haitallisesti tähän menettelyvirheeseen vetoavan asianosaisen oikeudelliseen ja tosiasialliseen asemaan. Tästä ei kuitenkaan ole kysymys silloin, kun neuvoa-antavalla komitealla on tosiasiallisesti ollut käytettävissään riittävästi aikaa asian merkittäviin piirteisiin tutustumiseen ja kun se on voinut antaa lausuntonsa täysin tietoisena kaikista asiaan liittyvistä seikoista, toisin sanoen erehtymättä miltei olennaisilta kohdilta epätarkkuuksien tai puutteiden vuoksi. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan nämä edellytykset täytyivät. Vaikka hankkija oli ilmoittanut halukkuudestaan (alkuperäisistä lausunnoistaan poiketen) säilyttää itsellään määrätty toisen

yrityksen liiketoiminnot vasta neuvoa-antavan komitean koollekutsumisen jälkeen, komitealle oli ilmoitettu tästä välittömästi kokouksen alussa ja sillä oli muutenkin käytettävissään kaikki seikat, joiden avulla se pystyi arvioimaan tämän liiketoiminnan laajuuden. Tästä seuraa, että kantaja ulkopuolisena menettelyyn osallistuneena yrityksenä ei ollut oikeutettu vaatimaan samoja menettelyllisiä takeita kuin varsinaiset asianosaiset; tämä koskee erityisesti niitä oikeuksia, jotka keskittymään osallistuville yrityksille on annettu 18 artiklan 1 ja 3 kohdassa. Näin asetuksen N:o 4064/89 18 artiklan 4 kohdan ja asetuksen N:o 2367/90 15 artiklan 1 kohdan nojalla yritys keskittymään osallistuvien yritysten kanssa kilpailevilla yrityksillä on oikeus tulla kuulluksi esittääkseen komissiolle huomautuksensa ilmoitetun keskittymähankkeen niihin kohdistuvista haitallisista vaikutuksista. Tämä oikeus on kuitenkin sovittava yhteen puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen samoin kuin asetuksen pääasiallisen tavoitteen kanssa; asetuksella pyritään ennen kaikkea takaamaan valvonnan tehokkuus ja oikeusvarmuus niiden yritysten kannalta, joihin sitä sovelletaan. Jos jokin tällainen kilpaileva yritys on voinut esittää huomautuksensa keskittymähankkeeseen tehtyjen muutosten merkityksestä, vain se, että yrityksellä on ollut huomautusten esittämistä varten vain kaksi työpäivää, ei loukkaa tämän yrityksen oikeutta tulla kuulluksi (ottaen huomioon myös, että asetuksen N:o 2367/90 15 artiklan 2 kohdassa ei täsmennetä määräaika, joka komission on asetettava). Riittävän määräajan vaatimus, joka perustuu tällaisen yrityksen perusteltuun intressiin, on sovittava yhteen sen asetuksen N:o 4064/89 yleisestä rakenteesta ilmenevän riipeysvaatimuksen kanssa, joka edellyttää komissiolta sitä, että se noudattaa tiukasti lopulliselle päätöksenteolle (ilman lopullista päätöstä toimintaa on pidettävä yhteismarkkinoille soveltuvana) asetettuja määräaikoja. Vastaavasti silloin, kun yrityksille on varattu tilaisuus kantansa esittämiseen, komissiolla ei asetuksen N:o 4064/89 18 artiklan nojalla ole velvollisuutta ilmoittaa sille keskittymään osallistuvien yritysten ehdottamista sitoumuksista, jotka on muotoiltu yrityksen tekemien huomautusten jälkeen, ennakollisen lausunnon saamiseksi. Vain niille yrityksille, joita asia koskee, ja niille henkilöille, joihin komission asettamat vaatimukset mahdollisesti kohdistuvat, on annettava tilaisuus esittää kantansa näistä huomautuksista, jotta he voisivat tarvittaessa tehdä niihin tarvittavat muutokset. Siltä osin kuin kantaja väitti, ettei komissio ollut ilmoittanut yritysten kanssa käytyjen neuvottelujen lopputuloksesta samalla tavalla asetuksen N:o 17 perusteella valittajana olevalle henkilölle (ks. asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artikla), ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että kantaja oli saanut osakseen sen kohtelun, jota yhteisöjen tuomioistuin on edellyttänyt kun kyse on tällaisesta valittajasta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin painotti sitä, että asetuksella N:o 4064/89 ei ole perustettu valitusmenettelyä, jonka avulla voitaisiin todeta perustamissopimuksen

määräysten rikkominen eikä näin ollen tapauksessa voitu rinnastaa ulkopuolisten ja mainittujen valittajien oikeuksia, eikä asetuksen N:o 2367/90 15 artiklan ja asetuksen N:o 99/63 6 artiklan säännöksiä. Asetuksen N:o 4064/89 6 artiklaa (joka koskee ilmoitusten tutkintaa) ei voida ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan tulkita niin, että komissio velvoitettaisiin hylkäämään ilmoitetun hankkeen mahdolliset muutokset ja pyytämään uutta ilmoitusta. Tämän asetuksen 8 artiklan 2 kohdassa säädetään nimenomaisesti siitä, että yrityksillä, joita asia koskee on mahdollisuus tehdä tällaisia muutoksia, jotta voitaisiin poistaa 6 artiklassa tarkoitettut vakavat epäilyt, joita komissio voi pitää yllä, järjestelyn soveltuvuudesta yhteismarkkinoille. Kantajan väite, jonka mukaan kyse oli "olennaisesta muutoksesta", ei vaikuta tähän tulkintaan. Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin viittasi asetuksen N:o 2367/90 3 artiklan 2 kohtaan, jossa säädetään nimenomaisesti tällaisesta mahdollisuudesta. Tuomiossa korostettiin lisäksi, että riidanalaisista muutosta koskeva sitoumus luopua tietyistä liiketoiminnoista, ei liittynyt olennaisena vaatimuksena ilmoitettuun keskittymähankkeeseen, ja että komissiolla oli ollut mahdollisuus tämän hankkeen perusteella arvioida näiden toimintojen laajuutta ja että muutokset eivät olleet vaikuttaneet arvioinnin perusteena käytettäviin objektiivisiin tietoihin. Sen kantajan väitteen osalta, että kyseessä oli teolliselta kannalta olennainen muutos, koska kaikkien hankkeeseen asetuksen N:o 4064/89 8 artiklan 2 kohdan nojalla tehtyjen muutosten tavoitteena on nimenomaan mahdollistaa keskittymähankkeen taloudellisten vaikutusten muuttaminen, jotta hanke soveltuisi yhteismarkkinoille. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi myös muut kantajan väitteet (jotka perustuivat riittävien ja kohtuullisten määräaikojen noudattamatta jättämiseen, perustelujen puutteellisuuteen ja ilmeiseen arviointivirheeseen) ja näin koko kanteen.

EY:n perustamissopimuksen alaan kuuluvia *valtioneuvoston* koskevista asioista voidaan mainita asiassa T-178/94, *ATM v. komissio*, 18.12.1997 annettu tuomio (Kok. 1997, s. II-2529), jossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin täsmensi yksityisten komission päätöksistä tekemien valitusten tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, kun kyse on henkilöistä, jotka eivät kilpaile tuen saajan kanssa. Valituksessaan kantaja oli ilmoittanut, että eräs valtionyhtiö oli saanut kaksinkertaista etua yhtiön perustaman keskinäisen sosiaalivakuutusyhtiön hallinnossa ennekuin sen jäsenet siirrettiin kyseessä olleen jäsenvaltion yleiseen sosiaaliturvajärjestelmään. Toisaalta kyse oli kantajan mukaan keskinäiseen järjestelmään maksettujen vakuutusmaksujen ja niiden vakuutusmaksujen määrän välisestä erotuksesta, joita tämän yhtiön ei ollut tarvinnut maksaa yleiseen järjestelmään. Lisäksi etua oli syntynyt myös siitä, että vakuutusyhtiö oli saanut luvan peruuttaa vakuuden, jolla turvattiin maksettaville etuuksille

riittävä kate. Kantajana olevan, keskinäisen vakuutusyhtiön jäsenten oikeuksien turvaamiseksi perustetun yhdistyksen mukaan, vakuutusyhtiö oli asetettu selvitystilaan riitautettujen valtion toimenpiteiden aiheuttaman tappiollisen tilansa vuoksi. Kantaja nosti kumoamiskanteen sitä komission kirjettä vastaan, jossa komissio toteaa lopettaneensa asian käsittelyn. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien hylkäsi kanteen katsoen, ettei se täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä. Sen mukaan kanteen koski päätöstä, joka oli osoitettu kyseiselle jäsenvaltiolle, vaikka se olikin kokonaisuudessaan otettu kirjeseen, aivan niinkuin kaikki päätökset, joilla päätetään tukitoimen ja perustamissopimuksen yhteensopivuutta koskeva tutkinta. Selvittääkseen, oliko kantajalla perustamissopimuksen 173 artiklan neljännen kohdan mukainen intressi saada kyseinen toimi kumottua, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien tutki, oliko toimella sellaisia pakottavia oikeusvaikutuksia, jotka olisivat voineet vaikuttaa kantajan etuihin muuttamalla merkittävästi tämän oikeudellista asemaa. Tästä ei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan kuitenkaan ollut kysymys siltä osin kuin kyse oli sen summan, jonka yritys oli todella maksanut keskinäiselle vakuutusyhtiölle, ja sen summan, jota sen ei ollut tarvinnut maksaa yleiseen sosiaaliturvajärjestelmään, erotuksesta. Tältä osin viitattiin kansalliseen lainsäädäntöön, jossa tätä yritystä ei ollut veloitettu maksamaan korkeampia maksuja kuin ne, jotka se oli suorittanut ja siihen, ettei mikään osoittanut, että kumoamiskanteen täytäntöönpano voisi merkitä, joko kyseisen erotuksen maksamista keskinäiselle yhtiölle tai sen uudelleen perimistä. Riidanalainen päätös ei vaikuttanut kantajan oikeusasemaan siltä osin, kuin kyse oli maksettavaksi tulevien etuuksien kattamisesta, koska kantaja ei ollut osoittanut, että tämän vakuuden lakkauttamisella olisi aiheutettu sen jäsenille konkreettisia menetyksiä, ja että tuen mahdollisella palauttamisella olisi luotu jäsenille etuja tai ettei keskinäistä vakuutusyhdistystä olisi liitetty yleiseen järjestelmään, jos vakuus olisi pidetty voimassa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lisäsi, että tuen mahdolliset kilpailuvaikutukset eivät riittäneet perustamaan asiavaltuutta kantajalle, kun otettiin huomioon tämän tehtävän sisältö (ks. myös asia T-149/95, *Ducros v. komissio*, tuomio 5.11.1997, Kok. 1997, s. II-2031, jossa kyse oli siitä, voiko tukipäätös koskea EY:n perustamissopimuksen 173 artiklassa tarkoitettulla tavalla suoraan yritystä, jonka kilpailutilannetta tuen saaja näiden piti arvioida sektorilla, jossa tarjouskilpailuita on luonnehdittava eurooppalaisiksi ja jossa kyseessä olevien yritysten markkinaosuuksia on vaikea arvioida.)

Asiassa T-106/95, *FFSA ym. v. komissio*, 27.2.1997 (Kok. 1997, s. II-229) annetussa tuomiossa tutkittiin asia, jossa kantajina oli vakuutusyhtiöitä ja muita alan elinkeinonharjoittajia edustavia yhdistyksiä. Kanne oli nostettu komission päätöksestä, joka koski erälle yhtiölle myönnettyä veroetuutta. Kyseessä oli

julkisoikeudellinen oikeushenkilö, joka toimi kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisen ministeriön alaisuudessa ja joka tarjosi postipalvelujen lisäksi "vakuutustuotteisiin" liittyviä palveluja. Riidanalainen veroetus on kunnallisverotuksessa myönnettävä alennus ja sitä perusteltiin sovellettavassa lainsäädännössä sillä, että etuuden saavaa yritystä rasittivat määrätyt velvoitteet, kuten se, että yrityksen oli palveltava koko maan aluetta ja sen oli näin osallistuttava alueelliseen kehittämisohjelmaan. Komission mukaan etuus ei ollut EY:n perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan kannalta arvioiden 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki. Komission mukaan tuella ei ylitetty sitä, mikä oli tarpeen niiden yleisen edun mukaisten palvelutehtävien suorittamiseksi, eli tehtävien, joiden suorittamiseen posti oli sitoutunut julkisoikeudellisenä yrittäjänä eikä kyseessä näin ollut valtion varojen siirto tämän yrityksen kaupalliselle liiketoiminnalle. Komissio perusteli kantaansa selvityksillä, joissa pyrittiin vertailemaan näille selvityksille ominaisilla menetelmillä ja otoksilla maaseudulla toimivien postikonttoreiden kirjanpidollisia tietoja viitearvoihin ja laskemaan tällä tavoin koko maan alueen osalta postitoiminnasta maaseudulla aiheutuvat ylimääräiset kustannukset. Näin saaduista luvuista oli riidanalaisessa päätöksessä vähennetty postin kilpailutujen toimintojen liikevaihdon perusteella määritelty suhteellinen osuus tilivuoden aikana. Riidanalaisen päätöksen mukaan tuloksia pienentämällä voitiin julkisten palvelujen suorittamisessa ottaa huomioon edut, jotka saadaan postiverkon olemassaolosta maaseudulla, koska sellaista sisäistä laskentaa ei ollut, jossa olisi eroteltu kilpailluista toiminnoista aiheutuvat kustannukset ja niihin osoitettujen varojen osuus julkisten palvelujen suorittamisesta. Komission mukaan tällä tavoin lasketut ylimääräiset kustannukset olivat pienemmät kuin myönnetty veroetus, eikä kyseessä siten voinut olla valtiontuki. Kantajat väittivät, että komissio oli yliarvioinut määrät käyttämällä virheellisiä laskentamenetelmiä ja ohittamalla sen, että silloin kun määrätyt viitearvot (käyttökustannukset, vähimmäiskustannukset tai viitekate) poikkesivat toisistaan erittäin paljon, kyseisen postitoimiston sulkemista voitiin pitää perusteltuna. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei hyväksynyt näitä perusteluja. Koska tätä alaa ei ole säännelty yhteisön säännöksiin, komissiolla ei ollut oikeutta lausua julkisoikeudelliselle oikeushenkilölle annettujen julkisten palvelutehtävien laajuudesta, eli näihin palveluihin liittyvistä kustannuksista tai tehtyjen poliittisten valintojen tarkoituksenmukaisuudesta, eikä mainitun yrittäjän taloudellisesta tehokkuudesta sille varatulla sektorilla. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi myös muut käytettyjä laskentamenetelmiä koskevat väitteet. Kantajat eivät sen mukaan olleet osoittaneet, että arvioidessaan julkisten palvelujen suorittamisesta aiheutuvia lisäkustannuksia komissio olisi perustanut kantansa virheellisiin tietoihin tai että se olisi ylittänyt harkintavaltansa näissä kysymyksissä. Kantajat väittivät myös, ettei EY:n

perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdan mukaan ole mahdollista sulkea riidanalaista etuutta 92 artiklan kiellon ulkopuolelle. Komissio oli niiden mukaan jättänyt arvioimatta etuuden vaikutuksen kilpailuun ja rikkonut tällä tavoin mainittua kieltoa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan mainittua etuutta on lähtökohtaisesti pidettävä artiklassa tarkoitettuna valtiontukena, koska postilaitos oli sen ansiosta suotuisammassa taloudellisessa asemassa kuin muut veronmaksajat, kuten yritykset, joita kantaja edusti. Koska tuki oli luonteeltaan sellainen, että sillä vaikutetaan jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ja vääristetään kilpailua, se on yhteismarkkinoille soveltumaton, ellei perustamissopimuksessa olevista poikkeusmääräyksistä muuta johdu. EY:n perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa säädetään tällaisesta poikkeuksesta niiden tukien osalta, jotka on maksettu yrityksille, joiden tehtävänä on tuottaa yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja (eikä tätä ominaisuutta ollut asiassa kiistetty postilaitoksen osalta). Tällaisia tukia voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvina niiden edellytysten vallitessa, jotka on vahvistettu yhteisöjen tuomioistuimen perustamissopimuksen 85, 86 ja 90 artiklan 2 kohtaa koskevassa oikeuskäytännössä ja joita voidaan analogisesti soveltaa. Viimeksi mainitun määräyksen nojalla (jota on tulkittava suppeasti) valtiontuen suorittaminen saattaa jäädä 92 artiklan kiellon ulkopuolelle, jos tuen tarkoituksena on kompensoida kyseiselle yritykselle osoitetusta erityistehtävästä (yleisen taloudellisen palvelun suorittaminen) aiheutuvat ylimääräiset kustannukset ja jos tuen myöntäminen osoittautuu tarpeelliseksi sen takaamiseksi, että yritys pystyy vastaamaan julkisen palvelutehtävänsä mukaisista velvoitteistaan taloudellisesti tasapainoisissa olosuhteissa. Tällaista tasapainoa (jota on arvioitava taloudellisten olosuhteiden kannalta kokonaisuutena, joissa kyseinen yritys hoitaa sille uskottuja erityisalaan kuuluvia toimintoja ottamatta huomioon niitä mahdollisia etuja, joita se voi saada niiltä aloilta, jotka kuuluvat kilpailun piiriin) ei kuitenkaan keskimääräisesti ollut olemassa verohelpotukset myöntävän lain antamista seuranneiden kolmen ensimmäisen vuoden aikana, jolloin postilaitoksen talous oli suurin piirtein tasapainossa vasta verojen jälkeen, eli kun riidanalainen verohelpotus otettiin huomioon. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että vaikka postilaitoksen kaikki toiminnot sisältyvät näiden tilikausien tuloksiin (koska sisäistä laskentaa ei ollut), komissio ei ole ylittänyt harkintavaltaansa katsoessaan nyt esillä olevassa asiassa, että riidanalainen verotusetu ei ollut suurempi kuin oli perusteltua postilaitokselle kuuluvien julkisten tehtävien hoitamisen turvaamiseksi. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei hyväksynyt kantajien perusteluja, joiden mukaan komission on mahdotonta päätellä, että riidanalaisella verotusedulla ei yhteisön oikeuden vastaisesti hyödytettäisi postilaitoksen kaupallisia toimintoja, koska postilaitoksella ei ole sisäistä laskentaa. Siitä huolimatta, että tällaisen laskennan perusteella komissio

olisi voinut todeta ristisubventiovaikutuksen olemassaolon vakavammin perustein, käytetty vertailumenetelmä oli ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan sillä tavoin asianmukainen, että sitä voitiin pitää oikeudellisesti pätevänä. Tuomiossa painotettiin sitä, ettei tällaista laskentaa koskevia yhteisön säännöksiä ollut olemassa ja todettiin, että niiden monitahoisten taloudellisten ja oikeudellisten arviointien suorittamiseksi, joita kyseinen tapaus edellytti, komissiolla oli tietyn laajuinen harkintavalta päättää soveltuvimmasta tavasta selvittää ristisubvention mahdollinen olemassaolo. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan tästä ei voinut olla kysymys, koska kyseisen tuen määrä oli alhaisempi kuin perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen erityistehtävien toteuttamisesta aiheutuvat ylimääräiset kustannukset. Kantajat eivät myöskään olleet esittäneet vaihtoehtoisia menetelmiä, joka olisi soveltunut paremmin tämän seikan selvittämiseen. Tässä yhteydessä esitettyjä muita väitteitä ei myöskään voitu pitää perusteltuina ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti, että komission virheellinen tulkinta, jonka mukaan tukea ei voitu pitää valtiollisena toimenpiteenä, ei ollut vaikuttanut tukea koskevaan tutkintaan, eikä riidanalaista päätöstä voitu sen perusteella kumota. Näin ollen kanne hylättiin. Tuomiosta on valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen.

Lisäksi valtiontukien alalta on syytä mainita tietyt terästeollisuutta koskevat tuomiot sekä Euroopan hiili- ja teräsyhteisön (EHTY) tältä osin merkitykselliset säännökset.

Asiassa T-4/97, *D'Orazio ja Hublau v. komissio* (Kok. 1997, s. II-1505) ja asiassa T-70/97, *Région wallonne v. komissio* (Kok. 1997, s. II-1513) 29.9.1997 antamissaan määräyksissä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi jälleen kerran, että EHTY:n perustamissopimuksen 33 artiklan toisessa kohdassa kanneoikeus annetaan vain yrityksille ja niiden yhteenliittymille, eikä ammattijärjestöjen edustajille tai aluehallinnolle.

Asiassa T-150/95, *BISPA v. komissio*, 25.9.1997 annetussa tuomiossa (Kok. 1997, s. II-1433) kumottiin komission päätös, jolla oli päätetty menettely, joka koski jäsenvaltion hanketta osallistua erään terästeollisuusyrityksen ympäristönsuojeluinvestointeihin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että investoinnissa ei ollut kyse vanhojen laitosten mukauttamisesta uusiin määräyksiin, vaan näiden korvaamisesta uusilla laitoksilla. Riidanalainen päätös oli tehty viidennen terästukisäännösten nojalla (EHTY:n perustamissopimuksen 95 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla tehty komission päätös terästeollisuudelle myönnettävistä tuista). Tämän päätöksen perusteella tukea voidaan kuitenkin myöntää ainoastaan toiminnassa

olevien laitosten mukauttamiseen, ei tällaisiin hankkeisiin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan yhteisön säännökset, joiden nojalla tällaiset laitosten korvaamiseen tarkoitetut tuet ovat sallittuja (ympäristönsuojeluun tähtäävät valtiontuet) on annettu viidennen tukisäännöksen jälkeen, eikä niitä voitu soveltaa tukisäännösten selvän sanamuodon vastaisesti tähän yksittäistapaukseen. Tuomiossa viitattiin siihen, että tukisäännöstyössä tapaukset on lueteltu sillä tavoin tyhjentävästi ja että säännösten johdanto-osan mukaan on kuitenkin tehtävä ehdotus terästukisäännösten muuttamiseksi EY:n suuntaviivojen mukaiseksi, jos näiden suuntaviivojen (jotka olivat voimassa säännöstä annettaessa) mukaisesti vahvistettua järjestelmää muutetaan olennaisesti viidennen terästukisäännösten voimassaoloaikana, ja siihen, että uusien EY:n suuntaviivojen hyväksymisen jälkeen komissio oli todella ehdottanut laitosten korvaamisen liittämistä viidennen säännöstyöön. Lisäksi se, että kuudes terästukisäännöstö oli tällä välin tullut voimaan, asetti tiettyjä edellytyksiä uusien suuntaviivojen soveltamiselle EHTY:n alalla, eikä soveltamisen pitänyt olla automaattista. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tulkinta oli sen mukaan niiden aikaisemmin voimassa olleiden EY:n suuntaviivojen mukaista, joihin viidennessä terästukisäännöstyössä viitattiin, ja vastasi tarvetta pysytellä säännösten suppeassa tulkinnassa, koska säännöstyössä poikettiin EHTY:n perustamissopimuksen 4 artiklan c alakohdan kiellosta myöntää valtiontukia.

Kolmessa 24.10.1997 annetussa tuomiossa (asia T-239/94, *EISA v. komissio*, Kok. 1997, s. II-1835, T-243/94, *British Steel v. komissio*, Kok. 1997, s. II-1887, T-244/94, *Wirtschaftsvereinigung Stahl ym. v. komissio*, Kok. 1997, s. II-1963) oli kyse komission päätöksistä, joilla myönnettiin suoraan EHTY:n perustamissopimuksen 95 artiklan nojalla tukia, jotka eivät vastanneet viidennessä terästukisäännöstyössä asetettuja edellytyksiä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vahvisti komission päätösten pätevyyden. Erityisesti tuomioissa hylättiin kantajien väitteet, joiden mukaan perustamissopimuksessa asetetun valtiontukien kiellon ja terästukisäännösten ja tämän soveltamista koskevien määräysten kannalta arvioituna komissiolla ei ollut oikeutta perustaa päätöksiään suoraan 95 artiklaan. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan perustamissopimuksen 4 artiklan c kohdassa ei määrätä, että kaikkia sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia tukia on pidettävä perustamissopimuksen tavoitteiden vastaisena, vaan osoitetaan yhteisön toimielimille yksinomainen toimivalta näissä kysymyksissä. Määräyksessä ei siis estetä sitä, että komissio hyväksyy poikkeuksellisesti ja 95 artiklan nojalla näiden tavoitteiden mukaisia tukia odottamattomien tilanteiden hallitsemiseksi. Näissä samoissa määräyksissä annetaan komissiolle oikeus ryhtyä kaikkiin tarpeellisiin toimenpiteisiin sopimuksen tavoitteiden toteuttamiseksi ja näin

myös hyväksyä sopimuksessa vahvistetun menettelyn mukaisesti tuet, jotka vaikuttavat tarpeellisilta. Näissä määräyksissä ei täsmennetä millään tavoin niiden toimenpiteiden sisältöä, joihin niiden perusteella voidaan ryhtyä, minkä vuoksi komission on arvioitava kussakin tapauksessa, voidaanko tavoitteet saavuttaa paremmin yleisellä vai yksittäistapauksella koskevalla päätöksellä. Esillä olleessa tapauksessa terästukisäännöstyössä viitattiin yleisesti tietäntyyppisiin tukiin, joita on säännösten mukaan pidettävä yhteismarkkinoille soveltuvina, kun taas riidanalaisissa päätöksissä hyväksyttiin poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi (jotka johtuivat sellaisista taloudellisista tekijöistä, joiden ennakoiminen on suurelta osin mahdotonta) ja kertaluontoisesti tukia, joita ei periaatteessa voida pitää yhteismarkkinoille soveltuvina. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan tukisäännöstä ei ole pidettävä pakottavana, lopullisena eikä tyhjentävänä siinä hyväksyttävänä pidettävien valtiontukien osalta. Tukisäännöstö on oikeudellisesti velvoittava vain siinä mainittujen, perustamissopimuksen kanssa yhteensopivien tukien osalta. Niihin luokkiin kuuluvien tukien osalta, joita tukisäännösten säännösten mukainen kiellosta vapauttaminen ei koske, eli tukien, joihin sovelletaan perustamissopimuksen 4 artiklan c kohtaa, voidaan yksittäistapauksessa poiketa tästä kiellosta, jos komissio sille perustamissopimuksen 95 artiklan perusteella kuuluvaa harkintavaltaa käyttäessään katsoo, että tällaiset tuet ovat tarpeen perustamissopimuksessa määrättyjen tavoitteiden toteuttamiseksi. Tukisäännösten vaatimukset eivät siis koskeneet riidanalaisia tukia, vaan ne perustuivat perustamissopimuksen 95 artiklaan. Komissio ei ollut voinut luopua näissä sopimusmääräyksissä sille osoitetusta toimivallasta antamalla tukisäännösten. Samasta syystä säännöstö ei voinut olla perusteena ulkopuolisten yritysten perustelluille odotuksille sen suhteen, että yksittäinen, edellä mainitun kaltainen poikkeusmahdollisuus voidaan myöntää odottamattomissa tilanteissa. Riidanalaisilla päätöksillä pyrittiin tällaisissa olosuhteissa tervehtyttämään kyseisen jäsenvaltion terässektoria ja turvaamaan yleinen etu perustamissopimuksen tavoitteiden mukaisesti, eli sovittamaan yhteen useita perustamissopimuksen erilaisia päämääriä. Millään perusteella ei voitu olettaa, että komissio olisi syyllistynyt ilmeiseen arviointivirheeseen katsoessaan, että riidanalaisen päätöksen edellytysten mukaiset tuet olivat tarpeellisia perustamissopimuksen tiettyjen tavoitteiden toteuttamisen kannalta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin viittasi tältä osin EHTY:n perustamissopimuksen 33 artiklan ensimmäiseen kohtaan ja siihen yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, joka koskee komission harkintavaltaa valtiontukien alalla. Vastatessaan erään kantajan väitteeseen, jonka mukaan komissio olisi voinut käyttää tukien sijasta muita vähemmän vääristymistä aiheuttavia keinoja, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, ettei sen tehtäviin kuulu valvoa komission tekemän valinnan asianmukaisuutta, koska

tällöin se arvioisi tosiseikkoja tämän toimielimen puolesta. Lisäksi hylättiin väitteet, jotka perustuivat useiden erilaisten yleisten periaatteiden loukkaamiseen. Suhteellisuusperiaatteen loukkaamisen osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että komissio oli asettanut tukea saavalle yritykselle tukien vastikkeeksi asianmukaisia velvollisuuksia, joilla pyritään myötävaikuttamaan koko kyseisen alan rakenneuudistukseen ja kapasiteetin vähentämiseen ottaen samalla huomioon ne taloudelliset ja sosiaaliset tavoitteet, joihin mainittujen tukien hyväksymisellä pyritään. Asioissa T-243/94 ja T-244/94 annetuista tuomioista on valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen.

Polkumyyntiä koskevista asioista mainittakoon yhdistetyissä asioissa T-159/94 ja T-160/94 *Ajinomoto ja Nutrasweet v. komissio* 18.12.1997 annettu tuomio (Kok. 1997, s. II-2461), joka koski Japanista ja Amerikan yhdysvalloista peräisin olevan aspartaamin tuonnille asetettuja tulleja. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin joutui näin käsittelemään useilta eri kannoilta vientiyritysten puolustautumisoikeuksia. Se katsoi, että sellaisen kanteen käsittelyssä, jolla pyritään kumoamaan neuvoston asetus, jolla vahvistetaan lopulliset polkumyyntitullit, tuomioistuINVALVONTA voidaan ulottaa komission asetuksen osiin, joissa vahvistetaan väliaikaiset tullit sekä siihen liittyvään menettelyyn, siltä osin kuin neuvosto viittaa siihen. Puolustautumisoikeuksien turvaamisen laiminlyönti tällaisessa menettelyssä ei kuitenkaan sellaisenaan vaikuta neuvoston asetuksen pätevyyteen. Tästä voi olla kysymys vain siinä tapauksessa, että menettelyvirhettä ei ole korjattu asetusta annettaessa tai asetuksessa viitataan suoraan komission asetukseen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että silloin kun pyydetään osapuolen toimittamien tietojen käsittelemistä luottamuksellisina, pyynnön yhteydessä esitetyt yhteenvedot eivät ole luottamuksellisia ja vaikka yhteenvedoja olisi pidettävä puutteellisina, toimielimillä ei ole velvollisuutta ottaa niitä huomioon (ks. sovellettavan perusasetuksen N:o 2423/88 8 artiklan 4 kohdan toinen alakohta, joka koskee tilanteita, joissa tiedoista voidaan tehdä luottamuksellisena pidettävä yhteenvedo). Toimielimillä on kuitenkin velvollisuus antaa hallinnollisessa menettelyssä asian osapuolille todellinen mahdollisuus esittää näkemyksensä siitä, ovatko ne seikat ja olosuhteet sekä esitetyt todistustositteet, joihin vedotaan, oikeita ja asian kannalta merkityksellisiä, koska niiden perusteella vaaditaan polkumyyntin ja vahingon aiheutumisen toteamista. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on lisäksi käsitellyt tietojensaantioikeutta, josta säädetään perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdassa osapuolten puolustautumisoikeuksien tarkentamiseksi. Näin toimielinten toimittamien tietojen riittävyttä on arvioitava suhteessa pyydettyjen tietojen yksityiskohtaisuuteen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi lisäksi jälleen kerran, että tietojensaantioikeus ja toimielinten velvollisuus noudattaa

liikesalaisuuksia on voitava sovittaa yhteen (ja taata kuitenkin osapuolille mahdollisuus saada kantansa ilmaistua). Koska kantajana ovat Japanissa ja Yhdysvalloissa toimivat aspartaamin tuottajat eivät voineet tuntea erityisen hyvin kyseisiä markkinoita niiden erityispiirteiden vuoksi, toimielimien oli erityisesti huolehdittava siitä, ettei niitä tietoja paljasteta, joiden avulla kantajat olivat saaneet tietoonsa sellaisia kaupallisesti merkittäviä seikkoja, jotka olisivat saattaneet vaarantaa yhteisön tuottajien aseman. Näitä periaatteita oli sovellettava nimenomaisesti vaatimukseen, joka oli esitetty hallinnollisessa menettelyssä ja jolla kantajat olivat valittaneet siitä, että viitehintaan sisällytettyjen kustannusten rakenne sisältää liian vähän tietoja viitehinnan osatekijöistä. Näitä ovat erityisesti vahinkomarginaalin kannalta merkitykselliset numero- ja tosiasiatiedot sekä riittävät tiedot viitehinnan muodostumisesta, eli siitä vähimmäishinnasta, jolla yhteisön teollisuus pystyy kattamaan kustannuksensa ja toteuttamaan kohtuullisen voittomarginaalin. Tämä hinta oli ollut perusteena tullin määrää vahvistettaessa ja se oli laskettu suurelta osin yhteisön tuottajan tuotantokustannusten perusteella. Kun otetaan huomioon markkinoiden erityispiirteet, kantajien tiedot näistä erityispiirteistä ja eurooppalaisesta kilpailijastaan sekä toisaalta viitehinnan osatekijöiden äärimmäinen arkaluonteisuus, yhteisön toimielinten oli varottava ilmaisemasta niitä luottamuksellisia tietoja, joiden perusteella kantajat olisivat voineet melko suurella tarkkuudella päätellä yhteisön tuottajan kulujen osatekijät, rakenteen ja lopuksi myös määrän. Pyynnössä ei kuitenkaan eritelty niitä yksittäisiä seikkoja, joista kantaja olisi halunnut saada tarkempia tietoja, miksi tämä halusi nämä tiedot, ja millä tavoin tämä aikoi näitä lisätietoja käyttää. Toimielimillä ei siis ollut mahdollisuutta tarkemmin selvittää viitehintaa koskevien tietojen paljastamisen merkitystä ja noudattaa samalla luottamuksellisuutta koskevia vaatimuksia. Kantajat eivät siis voineet moittia siitä, etteivät ne olleet antaneet kantajille yksityiskohtaisempia tietoja. Normaaliarvon (jota käytetään vertailukohtana sen selvittämiseksi, onko vientihintaa pidettävä polkumyyntihintana) osalta kantajat esittivät, että neuvosto oli virheellisesti viitannut Yhdysvaltojen markkinoihin, vaikka aspartaamilla oli siellä patenttisuojansa vuoksi monopoliasema. Kantajien mukaan vertailumenetelmä rankaisi patenttioikeuttaan käyttävää keksijää, vaikkei yhteisön säännöksissä eikä GATTin määräyksissä edellytetty oikeudesta luopumista vientiä varten. Polkumyynti olisi siis pitänyt laskea muulla tavoin muodostetun arvon perusteella. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi nämä väitteet ja painotti sitä, että perusasetuksen mukaan polkumyyntitullin käyttöön ottaminen ei edellytä mitään muuta syytä kuin että käytettyjen hintojen välillä on vahinkoa aiheuttava ero sekä kotimarkkinoilla että vientimarkkinoilla. Tuomiossa yhdyttiin komission kantaan, jonka mukaan erot hintojen joustavuudessa amerikkalaisilla markkinoilla ja yhteisön markkinoilla olivat

hintojen välisten erojen välttämätön edellytys ja että jos tämä oli otettava huomioon, polkumyyntiä ei voitaisi koskaan sanktioida. Riitautettu asetus ei ollut myöskään vienyt amerikkalaiselta kantajalta tämän patenttia, koska sillä ei ollut loukattu kantajan oikeutta estää kolmansia henkilöitä tuottamasta ja myymästä aspartaamia Yhdysvalloissa eikä tämän oikeutta maksimoida hintojaan näillä markkinoilla. Neuvoston omaksuma ratkaisu oli ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan perusteltu myös siitä syystä, että patentin tuottama tuotanto- ja myyntimonopoli antaa patentinhaltijalle mahdollisuuden saada takaisin tutkimus- ja kehityskustannukset, joita on aiheutunut paitsi menestyksekkäistä myös epäonnistuneista hankkeista. Samoista syistä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi japanilaisen kantajan väitteen, jonka mukaan yhteisöjen toimielimillä ei tämän patentin vuoksi ollut oikeutta vahvistaa sen osalta normaaliarvoa Yhdysvaltojen sisäisten markkinoiden hintojen perusteella, koska kyseessä oli aspartaamia vievä valtio (ks. perusasetuksen 2 artiklan 6 kohta), vaan alkuperämaan markkinoiden (Japani) hintojen perusteella.

Asiassa T-115/94, *Opel Austria v. neuvosto*, 22.1.1997 annetussa tuomiossa (Kok. 1997, s. II-39) päästiin syventämään tiettyjä yleisiä periaatteita, jotka koskevat yhteisön osallistumista kansainvälisiin sopimuksiin. Tuomiossa kumottiin asetus, koska katsottiin neuvoston laiminlyöneen velvollisuutensa juuri ennen Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) voimaantuloa ja suosineen elinkeinonharjoittajaa, joka saattoi hyötyä ETA-sopimuksen tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevista määräyksistä. Joitakin päiviä sen jälkeen kun yhteisö oli hyväksynyt ETA-sopimuksen ja hyväksymisasiakirja oli talletettu, neuvosto antoi Euroopan yhteisön ja Itävallan välisen vapaakauppasopimuksen perusteella asetuksen, joka koski tullikiintiöiden poistamista ja tuontitullin asettamista tuotteille, joita vain kantaja valmisti Itävallassa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että silloin kun yhteisö on tallettanut kansainvälisen sopimuksen hyväksymistä koskevan asiakirjan ja kun sopimuksen voimaantulopäivä on selvillä, elinkeinonharjoittajat voivat vedota luottamuksensuojan periaatteeseen, ikäänkuin jatkeena kansainvälisessä oikeudessa tunnustettuun vilpittömän mielen periaatteeseen (joka on kirjattu Wienin yleissopimuksen 18 artiklaan), estääkseen toimielimiä antamasta juuri ennen kansainvälisen sopimuksen voimaantuloa mitään toimea, joka olisi tämän sopimuksen määräysten vastainen, koska näillä määräyksillä on voimaantulonsa jälkeen välitön vaikutus. Kantajalla oli siis oikeus vaatia, että asetuksen laillisuus tutkitaan ETA-sopimuksen 10 artiklan kannalta (tullien kieltä), joka on ehdoton ja riittävän yksityiskohtainen ollakseen vaikutuksiltaan välitön. ETA-sopimuksen 6 artiklan perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että

10 artikla oli määräyksiltään samansisältöinen EY:n perustamissopimuksen 12, 13, 16 ja 17 artiklan kanssa (EFTA maiden kanssa tehtyjä vapaakauppasopimuksia koskevan oikeuskäytännön perusteella ja poiketen niistä useista väitteistä, joihin vastaaja oli vedonnut ETA-sopimuksen perusteella), minkä vuoksi sitä oli tulkittava ETA-sopimuksen allekirjoittamista edeltäneen yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti. Riidanalainen toimi oli näin ollen 10 artiklan vastainen, koska sitä oli pidettävä vaikutukseltaan tullia vastaavana maksuna. Neuvosto oli loukannut kantajan perusteltua luottamusta antamalla kyseisen asetuksen. Vastaavasti neuvosto oli loukannut kahdella eri tavalla oikeusvarmuuden periaatetta. Yhtäältä se oli tietoisesti luonut tilanteen, jossa tammikuusta 1994 alkaen, oli voimassa kaksi ristiriitaista oikeussääntöä. Toisaalta päivämällä tarkoituksellisesti Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä julkaistavan asetuksen aikaisemmaksi ajankohdaksi (täysin niiden virallisten ohjeiden vastaisesti, jotka neuvosto on itse antanut julkaisutoimistolle), se oli laiminlyönyt velvollisuutensa saattaa kaikki oikeusvaikutuksia sisältävät toimet niiden henkilöiden tietoon, jota asia koskee, siten, että nämä voivat olla varmoja siitä, mistä lähtien toimi on olemassa ja mistä hetkestä sen oikeusvaikutukset alkavat.

Euroopan yhteisöjen henkilöstöä koskevista asioista mainittakoon yhdistetyissä asioissa T-40/96 ja T-55/96, *de Kerros ja Kohn Bergé v. komissio*, 6.3.1997 annettu tuomio (Kok. H. 1997, s. II-135). Kanteissa vaadittiin niiden valintalautakunnan päätösten kumoamista, joissa kantajilta oli evätty oikeus osallistua B- ja C-ura-alueen virkamiehistä laadittavaa varallaololuetteloa varten järjestettyyn sisäiseen kilpailuun. Kummassakin tapauksessa epäminen perustui siihen, että kantajat eivät täyttäneet kilpailuilmoituksessa ollutta edellytystä vähintään kolmen vuoden yhtäjaksoisesta palvelusajasta Euroopan yhteisöjen muihin toimenhaltijoihin sovellettavissa säännöissä (MTS) tarkoitettuna Euroopan yhteisöjen toimenhaltijana. Kantajat olivat työskennelleet näiden kolmen vuoden aikana kahden viikon ajan väliaikaisena ylimääräisenä toimenhaltijana. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että osallistumisedellytys oli lainvastainen ja näin myös siihen perustunut valintalautakunnan päätös. Tältä osin tuomiossa viitattiin Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 27 artiklan ensimmäiseen kohtaan (jonka mukaan palvelukseen ottamisen tarkoituksena on, että toimielin saa palvelukseensa mahdollisimman päteviä, tehokkaita ja ehdottoman luotettavia virkamiehiä) ja 29 artiklan 1 kohtaan (jossa määrätään virkojen täyttämähallintasuhteista ja sisäisten kilpailujen järjestämismahdollisuuksista). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan toimielimellä on kuitenkin mahdollisuus päättää haluamistaan osallistumisedellytyksistä täytettävien

virkojen mukaisesti, eikä väliaikaisilla toimenhaltijoilla ole ehdotonta oikeutta osallistua kaikkiin sisäisiin kilpailuihin, jotka se toimielin, jonka palveluksessa he ovat, järjestää. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen myönsi tässä tuomiossa sen, että näillä toimenhaltijoilla on periaatteessa perusteltu intressi saada väliaikaiset työsuhteensa vakinaistetuksi tämännäytysten kilpailujen avulla. Tällaisen arviointiperusteen avulla sellaisille toimenhaltijoille, jotka ovat kyvyillään osoittaneet väliaikaisessa toimessaan ansaitsevansa vakinaisen toimen, annetaan mahdollisuus tulla vakinaistetuiksi, ja vähintään kolmen vuoden mittaista palvelusaikaa koskevaa edellytystä on pidettävä toimielimelle kuuluvan harkintavallan rajoissa asetettuna. Sellainen lisäedellytys, jonka mukaan työskentelyn on pitänyt olla keskeytymätöntä ja henkilöllä on pitänyt olla koko ajan MTS:ssä tarkoitettu toimenhaltijan asema, estäisi kuitenkin kaikkia niitä toimenhaltijoita saamasta vakinaista asemaa, jotka ovat olleet toimielimen palveluksessa kolme vuotta tai kauemminkin, mutta joille osa tästä palvelusajasta on kertynyt sellaisen työsopimuksen nojalla, josta ei määrätä MTS:ssä. Tällaisia edellytyksiä ei voitu perustella myöskään sillä, että vakinaistamisessa pyrittiin etenemään aikajärjestyksessä. On selvää, että toimielimen on helpompi hoitaa kilpailumenettelyjä ja nimittää valituiksi tulleet henkilöt avoimiin virkoihin hyvän hallintotavan periaatteen mukaisesti, jos se voi käsitellä väliaikaisia toimenhaltijoita koskevat asiat kronologisessa järjestyksessä. Henkilöstösääntöjen 27 artiklassa sallitaan kuitenkin vain sellaiset palvelukseen ottamista koskevat edellytykset, jotka liittyvät täytettävänä oleviin virkoihin tai yksikön etujen turvaamiseen. Artiklan mukaan kilpailun osallistujien lukumäärän rajoittaminen ei siis voi olla toimielimen perustellun edun mukaista. Koska riidanalaisilla edellytyksillä saatettiin sulkea kilpailun ulkopuolelle joitakin toimenhaltijoita, joille oli kertynyt enemmän palvelusvuosia kuin joillekin niistä toimenhaltijoista, jotka saivat osallistua kilpailuun, komissio ei voinut myöskään vedota siihen, että sen edun mukaista olisi ollut vakinaistaa sellaiset toimenhaltijat, jotka ovat osoittaneet ansaitsevansa sen väliaikaisten toimenhaltijoiden asemassa suorittamansa palvelusajan pituuden perusteella. Se, että tietyillä kilpailun ulkopuolelle suljetuilla toimenhaltijoilla oli mahdollisuus osallistua myöhemmin järjestettäviin kilpailuihin, ei tehnyt tästä sisäisiin kilpailuihin osallistumista rajoittavasta edellytyksestä henkilöstösääntöjen mukaista, koska edellytys ei perustunut yksikön etuun.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kumosi asiassa T-220/95, *Gimenez v. alueiden komitea*, 16.9.1997 antamassaan tuomiossa (Kok. H. 1997, s. II-775) päätöksen, jolla oli hylätty kantajan osallistuminen kilpailuun, joka oli kilpailuilmoituksen mukaan sisäinen, mutta joka oli osoitettu alueiden komitean virkamiesten ja toimenhaltijoiden lisäksi myös niille talous- ja sosiaalikomitean

henkilöstöön kuuluville, jotka olivat olleet näiden toimielimien yhteiseen organisaatorakenteeseen kuuluvan hallinnon palveluksessa (ks. Euroopan unionista tehdyn sopimukseen liitetty 16. pöytäkirja)⁵. Riidanalaisen päätöksen mukaan kantaja (väliaikainen toimenhaltija, jonka työsopimuksen oli allekirjoittanut talous- ja sosiaalikomitean nimittävä viranomainen) ei kuulunut tähän organisaatorakenteeseen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen totesi, että kummankin komitean henkilöstö kuuluu kokonaisuudessaan yhteiseen organisaatorakenteeseen niin mainitun pöytäkirjan mukaan kuin siitäkin syystä, että riidanalaisessa kilpailussa oli voitava turvata oikeusvarmuuden periaatteen noudattaminen. Tämän periaatteen osalta tuomiossa painotettiin sitä, silloin kun perustamissopimuksissa ei määrätä yhteisön toimielimien välisistä yhteistyömuodoista, toimielimien on järjestettävä ne yhteisesti. Tällaista yhteistä sopimusta ei kuitenkaan ollut komiteoiden välillä yhteisen rakenteen tarkemman sisällön, organisaation ja hallinnon osalta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan ei siis voinut olla mahdollista määrittellä täsmällisesti näiden toimielimien ja yhteisen organisaatorakenteen henkilöstön hallinnollista asemaa, eikä näin ollen myöskään kantajan asemaa. Tämän vuoksi tuomiossa katsottiin, että kilpailuilmoitus oli lainvastainen ja että 16. pöytäkirjaa oli rikottu. Lisäksi vastaajan soveltama karsintaperuste oli henkilöstösääntöjen 27 artiklan ensimmäisen kohdan ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastainen. Yhtäältä se perustui vain todelliseen asiantilaan, jolla ei voinut olla mitään oikeudellista merkitystä henkilöstösääntöjen ja perustamissopimuksen kannalta ja joka ei liittynyt millään tavoin siihen, oliko henkilöllä tehtävän edellyttämää pätevyyttä tai kokemusta, eikä se vastannut myöskään kilpailun päämääriä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan kilpailuilmoitus oli henkilöstösääntöjen liitteessä III olevan 1 artiklan 1 kohdan a alakohdan vastainen, koska kilpailu, josta oli kysymys, oli tarkoitettu vain vastaajan henkilöstölle ja vain osalle toisen komitean henkilöstöstä, ei siten vastannut mitään tässä määräyksessä vahvistetuista tilanteista. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen katsoi, että vastaaja oli syyllistynyt ilmeiseen arviointivirheeseen ja loukannut yhdenvertaisen kohtelun periaatetta katsoessaan, ettei kantaja kuulunut yhteiseen organisaatorakenteeseen.

Asiassa T-80/96, *Leite Mateus v. neuvosto*, 16.4.1997 annetussa tuomiossa (Kok. H. 1997, s. II-259) oli puolestaan kyse siitä, oliko kilpailun valintalautakunnalla velvollisuus selvittää hakemuksessa käytetty termi, josta

⁵ Tämän pöytäkirjan kumoamisesta määrätään 2.10.1997 allekirjoitetussa Amsterdamin sopimuksessa, jolla muutetaan Euroopan unionista tehtyä sopimusta ja EY:n perustamissopimusta.

käy ilmi hakijan ammattinimike, kun nimikettä oli käytetty hakemuksessa eräällä yhteisöjen virallisella kielellä, joka ei kuitenkaan ollut sama kuin kilpailuilmoituksessa käytetty kieli. Tuomiosta on valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen.

Kilpailua seuraavien palvelukseen ottamisen vaiheiden osalta mainittakoon asiassa T-110/96, *Bareth v. alueiden komitea*, 17.12.1997 annettu tuomio (Kok. H. 1997, s. II-1163), joka koski nimityspäätökseltä edellytetyjä perusteluja silloin kun päätöksellä poiketaan varallaololuettelossa vahvistetusta järjestyksestä ja kun on syytä olettaa, että kyseessä on harkintavallan väärinkäyttö ja kilpailussa valituiksi tulleiden eriarvoinen kohtelu. Lisäksi mainittakoon edellä mainittu asiassa *Barnett v. komissio* annettu tuomio ja asiassa T-92/96, *Monaco v. parlamentti*, 9.7.1997 annettu tuomio (Kok. H. 1997, s. II-573), joka koski nimitettyjen virkamiesten palkkaluokan vahvistamista.

Asiassa T-297/94, *Vanderhaeghen v. komissio*, 29.1.1997 annettussa tuomiossa (Kok. H. 1997, s. II-13) kumottiin kantajan palkkakuitista ilmenevä päätös, jolla tämän palkasta pidätettiin lastentarhapalveluja koskeva maksu. Toimielinten välinen sekakomitea, jossa ovat edustettuina kulloinkin kyseessä olevan toimipaikan toimielinten edustajat, vahvistaa tämän vanhempien maksettavaksi tulevan maksun suuruuden. Maksu oli suurempi kuin se maksu, jonka kantaja olisi joutunut suorittamaan, jos hän olisi työskennellyt jossakin muussa toimipaikassa. Komissio oli kiistänyt sen, että riidanalainen palkasta pidätetty osa olisi toimi, jolla loukataan kantajan oikeuksia, ja väitti, että kyseessä oli vain palkasta suoritettu maksu. Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen piti komission mukaan tulkita palkan käsitettä henkilöstösääntöjen 62 artiklan mukaisesti. Tältä osin tuomioistuin viittasi vastaavaan käsitteeseen, jota käytetään EY:n perustamissopimuksen 119 artiklassa sekä määritelmään, jonka yhteisöjen tuomioistuin on tästä vahvistanut ja jota on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan pidettävä ilmaisuna yleisestä periaatteesta. Tämän perusteella se päätteli, että vaikka toimielimiä ei ollutkaan velvoitettu järjestämään määrättyä sosiaalipalvelua, se voitiin rinnastaa luontoisuuuteen, joka kuuluu näissä määräyksissä tarkoitettuun palkan käsitteeseen, koska se liittyy välittömästi yhteisöjen toimielinten henkilöstön työtehtävien suorittamiseen ja sen olemassaolo perustuu naisten ja miesten välisen tasa-arvon periaatteen asettamiin vaatimuksiin. Riidanalaista palkkakuitia oli siis pidettävä kantajan oikeuksia loukkaavana toimenä, koska siitä kävi ensimmäistä kertaa ilmi taulukko, joihin riidanalaiset maksut perustuivat ja koska kyseinen sekakomitea (jota ei suoraan olisi voitu haastaa vastaamaan yhteisöjen tuomioistuimessa) oli

vahvistanut ne ja komissio oli hyväksynyt ne. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että yleisluontoinen toimi, jolla taulukot vahvistettiin (ja joka pantiin täytäntöön pidättämällä kyseinen palkkakuitista ilmenevä summa) oli yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastainen. Komissio ei ollut pystynyt esittämään sellaisten objektiivisten olosuhteiden (kuten lastentarhojen toiminnallisten kulujen erot, vastaavien palvelujen markkinoilla sovellettavien hintojen väliset erot, budjettiviranomaisen vaatimus siitä, että vanhempien on osallistuttava määrättyyn osuuteen näistä maksuista) olemassaoloa, joilla olisi voitu perustella todettu eriarvoinen kohtelu (sen kustannusten osan, joka oli määrätty vanhempien vastattavaksi, ja todellisen maksun määrän osalta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi myös, että komission esittämien taloudellisten seikkojen paikkansapitävyydestä riippumatta, komissio ei millään tavoin ollut huolehtinut yhdenvertaisen kohtelun periaatteen turvaamisesta asiassa. Kyseisen sosiaalipalvelun luonne ja sen merkitys sen tavoitteen kannalta, että nais- ja miespuolisille työntekijöille turvataan yhdenvertaiset mahdollisuudet, huomioon ottaen periaatetta on välttämättä noudatettava vanhempien maksettavaksi osoitettujen maksujen maksutaulukoita laadittaessa, vaikka näiden taulukoiden ei tarvitsekaan olla kaavamaisesti yhdenmukaisia kaikissa yhteisöjen toimipaikoissa.

Virkamiesten ja toimenhaltijoiden sairausvakuutusta käsiteltiin asiassa T-187/995, *R v. komissio*, 15.7.1997 annettussa tuomiossa (Kok. H. 1997, s. II-729), jossa oli kyse siitä, että lääketieteellisellä lautakunnalla on oltava mahdollisuus saada tiedot kaikista asiakirjoista, joita se voi tarvita lausunnon antamisessa. Asiassa T-66/95, *Kuchlenz-Winter v. komissio*, 16.4.1997 annettussa tuomiossa (Kok. H. 1997, s. II-637 ja Kok. H. 1997, s. II-235) oli kyse päätöksestä, jolla entisen virkamiehen aikaisemmalle puolisolalle ei myönnetty oikeutta kuulua yhteiseen sairausvakuutusjärjestelmään henkilöstösääntöjen 72 artiklassa vahvistetun määräajan päätyttyä. Kantaja väitti muun muassa, että hänen oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen yhteisön alueella rajoitti merkittävästi se, että jos hän asettautuisi asumaan kotimaahansa, hän menettäisi mahdollisuutensa kuulua asuinvaltionsa sairausvakuutusjärjestelmään. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että niiden henkilöiden oikeus perustamissopimuksen vapaaseen liikkuvuuteen, jotka eivät ole työelämässä, riippuu yhteisön johdetun oikeuden nojalla sairausvakuutuksen olemassaolosta. Koska sosiaaliturvajärjestelmiä ei ole yhdenmukaistettu yhteisössä, kantajan kuuluminen sairausvakuutuksen piiriin on yhtäältä yksinomaan henkilöstösääntöjen soveltamisalaan kuuluva ja toisaalta kansallisten säännösten soveltamisalaan kuuluva kysymys. Tuomiosta on valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen.

Asiassa T-273/94, *N v. komissio*, 15.5.1997 annetussa tuomiossa (Kok. H. 1997, s. II-289), oli kyse kurinpitomenettelyssä sovellettavista periaatteista. Kantajan väitteet koskivat muun muassa sitä millä tavoin tiedot menettelyn aloittamiseen johtaneista syistä oli hankittu. Todettuaan, että tiedot olivat peräisin lähteestä, joka toimi oma-aloitteisesti, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että vain se, että tietolähteenä oli ollut pankki, joka oli näin loukannut kansallisia pankkisalaisuutta koskevia määräyksiä, ei estänyt vastaajaa aloittamasta kurinpitomenettelyä. Menettelyn aloittamisella ei myöskään loukattu kantajan perusoikeutta yksityiselämän suojaan (joka kuuluu yhteisön oikeuden yleisiin periaatteisiin ja joka on vahvistettu myös Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa). Menettelyn aloittamisella ei puututtu kohtuuttomasti tai tavalla, jota ei voida hyväksyä, kantajan oikeuksiin, koska kyseiset tiedot saattoivat liittyä vakaviin henkilöstösääntöjen mukaisten velvollisuuksien laiminlyönteihin, joihin kantaja oli syyllistynyt. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kantajan väitteen, jonka mukaan vastaaja oli loukannut tämän puolustautumisoikeuksia, koska hänelle ei ollut ilmoitettu heti kuulemismenettelyn alussa, mistä häntä syytetään. Henkilöstösäännöissä ei ole määräyksiä, jotka velvoittaisivat kuulemisvaiheessa ilmoittamaan syytteet, koska toimieliin ei vielä tässä vaiheessa välttämättä pysty muotoilemaan syytetä virkamiestä vastaan. Vastaaja ei ole myöskään rikkonut menettelyn kontradiktorisuuden periaatetta ja asianosaisten menettelyllisen tasa-arvon periaatetta jättämällä tietolähteensä ilmoittamatta. Henkilö oli antanut tiedot (jotka komissio oli ottanut vastaan) täysin vapaaehtoisesti ja pyytänyt, ettei hänen henkilöllisyyttään paljasteta, minkä vuoksi komissiolla oli velvollisuus olla ilmoittamatta sitä. Kantajalla oli lisäksi ollut mahdollisuus tehdä näitä tietoja koskevat huomautuksensa. Pyytäessään kantajaa tekemään selkoa tietyistä seikoista, joiden perusteella voitiin ajatella niiden liittyvän henkilöstösääntöjen vastaiseen käyttäytymiseen, komissio ei ollut velvoittanut häntä vastaamaan siten, että hänen olisi pitänyt myöntää tällainen käytös eikä komissio näin ollut myöskään rikkonut kantajan oikeutta olla todistamatta itseään vastaan. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi myös sen kantajan väitteen, jonka mukaan hänen ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan mukaista oikeuttaan saada asiansa riippumattoman ja puolueettoman tuomioistuimen käsiteltäväksi oli loukattu sillä, että sama toimieliin oli tehnyt alkuperäisen päätöksen ja hylännyt kantajan valituksen. Vastaaja ei ole ihmisoikeussopimuksessa tarkoitettu tuomioistuin ja kantajan valitus oli käsitelty komissiossa eikä nimittävissä viranomaisissa, joka oli tehnyt alkuperäisen päätöksen. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi tosiseikkojen ilmeiseen arviointivirheeseen perustuneen väitteen, koska komissio oli asianmukaisesti huomauttanut kantajalle, ettei tämä saa ilmoittamatta tästä esimiehelleen ylläpitää yhteyksiä sellaisissa kysymyksissä,

joita koskevia arkaluontoisia tietoja oli hänen käytettävissään virkatehtävien vuoksi. Määrättyä kurinpitoseuraamusta (viraltapano) ei ollut pidettävä kohtuuttomana suhteessa näihin laiminlyönteihin. Tuomiosta on valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen.

Asiassa T-123/95, *B v. parlamentti*, 14.7.1997 annetussa tuomiossa (Kok. H. 1997, s. II-697) oli kyse ennakollista tiedonantovelvollisuutta henkilöstökomitealle koskevien sisäisten menettelysääntöjen noudattamatta jättämisestä väliaikaista toimenhaltijaa irtisanottaessa.

Yksityisten nostamat kanteet soveltamisalaltaan yleisiä toimia vastaan ovat olleet käsiteltävänä asiassa T-60/90, *Merck ym. v. komissio*, 3.6.1997 annetussa määräyksessä (Kok. 1997, s. II-849). Kantajina oli lääkkeiden valmistajia, jotka olivat nostaneet kanteen komission päätöksessä, jolla tiettyjen jäsenvaltioiden pyynnöt saada toteuttaa suoja-toimenpiteitä Espanjasta tuotaville farmaseuttisille tuotteille Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisestä Euroopan yhteisöihin 12 päivänä kesäkuuta 1985 tehdyn sopimuksen liitteenä olevan Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisehdosta tehdyn asiakirjan (liittymisasiakirja) 379 artiklan perusteella. Pyyntö oli esitetty liittymisasiakirjan 47 artiklassa määrätyn siirtymäkauden päättyttyä. Siirtymävaiheen aikana poikettiin yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 187/80, *Merck*, tuomio 14.7.1981 antamassa tuomiossa (Kok. 1980, s. 2062) omaksutusta panttioikeuden sammumisen periaatteesta oli poikettu.⁶ Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan riidanalaiset päätökset eivät koskeneet suoraan kantajia, mikä johti kanteen hylkäämiseen siitä syystä, että se ei täyttänyt tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä. Tuomiossa hylättiin muun muassa ne perusteet, joiden mukaan kantajat katsoivat täyttävänsä EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan neljännessä kohdassa asetetut edellytykset, koska päätöksillä lyhennettiin näiden patenttien voimassaoloaika. Päätöksillä ei tuomioistuimen mukaan kuitenkaan muutettu kantajille aiemmin kuulunutta oikeutta, vaan pysytettiin olemassaoleva tilanne ennallaan. Tuomiossa omaksuttu kanta vastaa asiassa *Merck* annettua tuomiota, joka oli ennakoitavissa liittymisasiakirjan 47 artiklan poikkeussäännösten voimassaolon päättymisen jälkeen. Koska oikeutta aikaisemman tilanteen ylläpitämiseen ei

⁶ Tämän periaatteen mukaan EY:n perustamissopimuksentavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevien määräysten vuoksi lääkevalmisteen patentinhaltija ei voi vedota patenttiinsa muissa jäsenvaltioissa estääkseen tuotteen rinnakkaistuotannon siitä jäsenvaltiosta, jossa hän on itse saattanut tuotteen vapaaseen vaihdantaan, jos tuote ei tässä jäsenvaltiossa ole patentoitavissa. Periaate vahvistettiin hiljattain yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-267/95 ja C-268/95, *Merck ja Beeham*, tuomio 5.12.1996 antamassa tuomiossa (Kok. 1996, s. I-6285; ks. 1996 vuosikertomus, s. 16).

ole, vaan se on ajallisesti rajoitettu ja se perustuu sisämarkkinoiden peruseräpäätöksiä tehtyyn väliaikaiseen poikkeussääntöön, kantajat eivät voineet vedota siihen, että asia oli pitänyt ratkaista asiassa C-309/89, *Codorniu v. neuvosto*, 18.5.1997 annetun tuomion mukaisesti (Kok. 1997, s. I-1853, 19 kohta). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei hyväksynyt myöskään sitä, että esillä olevassa asiassa annettava ja asiassa C-358/89, *Extramet v. neuvosto*, 16.5.1991 annetussa tuomiossa (Kok. 1991, s. I-2501) omaksuttu ratkaisu olisi rinnastettava toisiinsa. Sen tuomion taustalla olevan kansallisen oikeudenkäyntimenettelyn osalta, jossa esitettiin patenttioikeudensammumiseen liittyviä kysymyksiä⁷, ja jossa yksi kantajista oli asianosaisena, ja johon tämä viittasi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käytävässä oikeudenkäynnissä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että sen lisäksi, että riidanalaisten päätösten kohde ja tarkoitus eroavat toisistaan, ja että kantajalla oli asianosaisasema kansallisessa oikeudenkäyntimenettelyssä ei yksin riitä yksilöimään kantajaa näiden päätösten kannalta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan kaikki asianosaisen kanssa samaan ryhmään kuuluvat elinkeinonharjoittajat voivat aloittaa vastaavan kansallisen oikeudenkäynnin. Vedoten yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, etteivät kantajat kuuluneet siihen tarkasti rajattuun elinkeinonharjoittajien piiriin, joita päätökset koskivat suoraan. Se, että nämä olivat osallistuneet päätöksentekoprosessiin ei yksilöinyt heitä päätösten kannalta, koska sovellettavassa yhteisön oikeudessa ei ole säännöksiä heidän menettelyllisen asemansa turvaamisesta.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin antoi kolme tuomiota *maitokiintiöitä* koskevista asioista T-541/93, *Connaughton ym. v. neuvosto*, tuomio 16.4.1997 (Kok. 1997, s. II-549), T-554/93, *Saint ja Murray v. neuvosto ja komissio*, tuomio 16.4.1997 (Kok. 1997, II-563), T-20/94, tuomio 16.4.1997, *Hartmann v. neuvosto ja komissio* (Kok. 1997, s. II-595), jotka koskivat korvausten maksamista maidontuottajille, jotka eivät voineet tilapäisesti harjoittaa toimintaansa. Tuomiot seuraavat yhdistetyissä asioissa C-104/89 ja C-37/90, *Mulder ym. v. neuvosto ja komissio* 19.5.1992 annetussa tuomiossa omaksuttua linjaa (Kok. 1993, s. I-3061), jonka mukaan yhteisön korvausvastuu on syntynyt jokaista tuottajaa kohtaan, joka on kärsinyt korvattavaa vahinkoa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että asetusta (ETY) N:o 2187/93 koskevat kanteet eivät täyttäneet tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, koska niissä säädettiin korvauksen maksamisesta tietyille tuottajille. Asetus ei ollut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan toimi, jonka sellaiset

7

Em. asiassa *Merck ja Beecham* 5.12.1997 annetun tuomion taustalla olleet kysymykset.

tuottajat, joille tarjous on osoitettu, voisivat riitauttaa. Tarjouksen hyväksyminen oli vapaaehtoista ja tuottajien piti sen avulla saada heille kuuluva korvaus ilman vahingonkorvauskanteen nostamista. Tarjouksen hyväksyminen antoi näin mahdollisuuden lisäkorvaukseen EY:n perustamissopimuksen 178 ja 215 artikloissa määrättyjen keinojen lisäksi. Lisäksi koska heillä oli jo käytössään kyseinen mahdollisuus, asetus ei vaikuttanut vahingollisesti heidän oikeusasemaansa eikä rajoittanut heidän oikeuksiaan (asioissa *Connaughton ym. v. neuvosto ja Saint ja Murray v. neuvosto ja komissio* annetut tuomiot). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lausui myös useista vahingonkorvauskanteisiin liittyvistä kysymyksistä (jotka perustuivat mainittuun asetukseen ja 178 ja 215 artiklaan), joita mainittu tutkimatta jättämisperuste ei koskenut (ks. asioissa *Saint ja Murray v. neuvosto ja komissio* ja asiassa *Hartmann v. neuvosto ja komissio* annetut tuomiot). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi työjärjestyksensä (44 artiklan 1 kohdan c alakohdassa) edellyttämien, asian kohdetta ja perusteiden ilmoittamista koskevien vaatimusten osalta, että maitokiintiöitä koskevassa asiassa nostetusta kanteesta esitetyn väitteen, jonka mukaan toimielimen toimi on aiheuttanut vahinkoa, osalta riittää, että se johtuu korvaustarjouksesta, jolla toimielimet tunnustavat, että asetuksen (ETY) N:o 2187/93 edellytykset täyttävälle kantajalle aiheutuu vahinkoa. Näin vastauksessa tehty suora viittaus perustamissopimuksen 215 artiklan toiseen kohtaan ja siinä esitetyt seikat, joilla todistetaan aiheutunut vahinko, eivät ole työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja uusia vaatimuksia. Asetuksesta johdettujen vaatimusten osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kantajan väitteen, jonka mukaan tämä olisi nostamallaan kanteella hyväksynyt asetuksessa olleen tarjouksen. Tuomiossa todettiin, että muulla kuin asetuksessa säädetyllä tavalla esitetty hyväksyminen (asetuksessa edellytetään, että kahden kuukauden kuluttua tarjouksen saamisesta toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle lähetetään sen mukana ollut kuitti) ei ole pätevä eikä hyväksymiseen voida liittää ehtoja. Tilannetta tarkasteltiin asiassa *Mulder ym. v. komissio* annetun tuomion kannalta ja todettiin että kantajilla oli oikeus saada korvaus kärsimästään vahingosta perustamissopimuksen 215 artiklan toisen kohdan mukaisesti. Lisäksi siinä täsmennettiin tämän oikeuden menettämistä vanhentumisen vuoksi. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan vanhentumisen määräaika oli alkanut myynnistä luopumista koskevan sitoutumisen päättymisen jälkeen siitä hetkestä, jolloin kantajat eivät enää voineet jatkaa maidon toimittamista, koska heille ei ollut myönnetty viitemäärää. Vanhentumisaajan pituuden arvioimiseksi edellytettiin, että aiheutunut vahinko jatkuu ja toistuu päivittäin. Näin oikeus vahingonkorvaukseen perustui peräkkäisiin ajanjaksoihin, joiden katsottiin alkavan aina silloin kun myynti ei ollut mahdollista. Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 43 artiklassa vahvistettua vanhentumista voitiin

siis soveltaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan ajanjaksoon, joka oli päättynyt viisi vuotta ennen vanhentumisen keskeyttämissäpäivää, ilman että tällä olisi vaikutusta myöhemmin syntyneisiin oikeuksiin. Kyseessä olleissa asioissa (T-554/93 ja T-20/94) otettiin huomioon, että neuvosto ja komissio olivat sitoutuneet olemaan vetoamatta tietyn ajanjakson ajan 43 artiklan mukaiseen vanhentumiseen ja todettiin, että asianomaisten henkilöiden oikeudet olivat vanhentuneet osittain vahingonkorvaukseen oikeuttavalta ajanjaksolta (jakson loppuosa päättyi hetkellä, jolloin yhteisön lainsäädännön mukaan oli mahdollistaa myöntää viitemäärät). Korvauksen määrän osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, ettei asianomaisilla ollut mahdollisuutta täsmentää korvausvaatimuksensa suuruutta niiden jaksojen osalta, jotka tuomioistuin oli hyväksynyt korvaukseen oikeuttaviksi. Se totesi lisäksi, että myös muunlainen korvauksista sopiminen oli mahdollista. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kehottikin osapuolia tekemään sopimuksen näiden tuomioiden pohjalta kahdentoista kuukauden määräajassa ja ellei sopimusta syntyisi, esittämään laskelmiin perustuvat vaatimuksensa samassa määräajassa.

Erään toisen maidontuottajaryhmän, joita asiassa Mulder annettu tuomio ei koske, asemaa tarkasteltiin yhdistetyissä asioissa T-195 ja T-202/94, *Quiller ja Heusmann v. neuvosto ja komissio*, 9.12.1997 annetussa tuomiossa (Kok. 1997, s. II-2247). Kantajille oli maksettu myynnistä luopumista koskeva palkkio, koska ne olivat aloittaneet tuotannon tilalla, jota rasitti tällainen sitoumus, eivätkä he olleet voineet myydä maitoa sillä perusteella, että viitemäärä oli myönnetty jotakin muuta maa-aluetta varten (jota sitoumus ei koskenut). Tilanne oli jatkunut tällaisena vuodesta 1984 ja 1985 aina vuoteen 1993, jolloin neuvosto oli vihdoinkin puuttunut heidän erityiseen tilanteeseensa ja todennut asiassa C-264/90, *Wehrs*, 3.12.1992 annetun tuomion (Kok. 1992, s. I-6285) mukaisesti päällekkäisyyden kieltävän säännön pätemättömäksi. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että yhteisöllä on asiassa vahingonkorvausvastuu. Se totesi, että jättämällä ottamatta huomioon alkuperäistä maatilaa varten myönnettyjen viitemäärien ja niiden viitemäärien välisen yhteyden, jotka oli myönnetty Blom-sitoumuksen tehneille tiloille, toimielimet olivat mielivaltaisesti siirtäneet kunkin tuottajan vastattavaksi kulut, jotka johtuvat välttämättömästä tarpeesta olla vaarantamatta maitotuotteiden markkinoilla saavutettua herkkää vakautta. Tuomiossa todettiin yhtäältä, että kyseinen uhraus ei ollut mitenkään ennakoitavissa eikä sitä voitu pitää kyseiseen taloudelliseen toimintaan normaalisti kuuluvana riskinä.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa sovellettavia menettelysääntöjä on käsitelty määräyksissä, jotka koskivat kanteen nostamiselle asetun määräajan laskemisessa käytettävän pitkän etäisyyden merkitystä (asia T-85/97, *Horeca-*

Wallonie v. komissio, määräys 20.11.1997, Kok. 1997, s. II-2113); välitoimihakemusten tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä yhteisön säännöksistä aiheutuneen vahingon korvaamista koskevan kanteen yhteydessä (asia T-184/95, *Dorsch Consult v. neuvosto*, määräys 7.3.1997, Kok. 1997, s. II-351) tai sellaisen kanteen yhteydessä, jossa vaadittiin kumottavaksi implisiittinen päätös, jolla komissio kieltäytyi hylkäämästä valitusta, kun kieltäytyminen koski muita menettelytapoja kuin niitä, joihin välitoimihakemuksen tehneen osapuolen katsottiin syyllistyneen (asia T-367/94, *British Coal v. komissio*, määräys 24.3.1997, Kok. 1997, s. II-469; määräyksestä on valitettu yhteisöjen tuomioistuimeen); ja asiakirjojen luottamuksellisuuden erityispiirteitä suhteessa väliintulijoihin (asiassa T-89/96, *British Steel v. komissio*, määräys 29.5.1997, Kok. 1997, s. II-835, ja asia T-102/96, *Gencor v. komissio*, määräys 3.6.1997, Kok. 1997, s. II-879).

Asiassa T-71/96, *Berlingieri Vinzek v. komissio*, 6.11.1997 antamassaan tuomiossa (Kok. H. 1997, s. II-921) ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin painotti sitä, että vaikkei missään sen työjärjestyksen määräyksessä määrätä nimenomaisesti uusien asiakirjojen esittämisestä istunnossa, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vakiintuneen käytännön mukaan, joka perustuu kontradiktorisen menettelyn noudattamisen periaatteeseen ja puolustautumisoikeuksien kunnioittamiseen, uudet asiakirjat otetaan vastaan oikeudenkäyntiaineistoon vain poikkeuksellisten olosuhteiden vallitessa silloin, kun niitä ei ole perusteltujen syiden vuoksi voitu toimittaa kirjallisen menettelyn aikana.

Mainittakoon lopuksi vielä asiassa T-157/96, *Affatato v. komissio*, 19.2.1997 annettu määräys, Kok. 1997, s. II-155), joka koski maksuttoman oikeudenkäynnin määräystä. Asiassa selkeytettiin työjärjestyksen 94 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan tulkintaa. Maksuttoman oikeudenkäynnin saanut hakija vapautetaan käyttämästä asianajajaa hakemuksen laatimisessa. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan vapautus ei koske vain määräyksen ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuja tilanteita, vaan myös niitä tilanteita, joissa hakemus on tehty sen jälkeen kun asianajaja on huolehtinut kanteen nostamisesta.

Ennen kuin, vasemmalla oikealle:
tuomari K. J. Pirrung, tuomari J. D. Cooke, tuomari A. Potocki, tuomari K. Lenaerts, tuomari R. Garcia-Valdecasas y Fernández, tuomari C. W. Bellamy, tuomari R. Moura Ramos, tuomari M. Jaeger, kirjuri H. Jung

B – Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kokoonpano

Ensimmäinen rivi, vasemmalta oikealle:

Tuomari C. P. Briët, tuomari P. Lindh, tuomari A. Kalogeropoulos, presidentti A. Saggio, tuomari V. Tiili, tuomari J. Azizi, tuomari B. Vesterdorf

Toinen rivi, vasemmalta oikealle:

Tuomari K. J. Pirrung, tuomari J. D. Cooke, tuomari A. Potocki, tuomari K. Lenaerts, tuomari R. García-Valdecasas y Fernández, tuomari C. W. Bellamy, tuomari R. Moura Ramos, tuomari M. Jaeger, kirjaja H. Jung

1. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jäsenet (virkaikäjärjestyksessä)

Antonio Saggio

syntynyt 1934; alioikeustuomari, Napoli; Corte d'appello di Roman jäsen ja myöhemmin Corte di cassazione jäsen; Ufficio legislativo del ministro di Grazia e Giustizia virkamies; Luganon yleissopimusta valmistelleen diplomaattikonferenssin yleiskomitean puheenjohtaja; yhteisöjen tuomioistuimen italialaisen julkisasiamiehen lakimiesavustaja; Scuola superiore della pubblica amministrazione di Roman professori; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 25.9.1989 alkaen; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti 18.9.1995 alkaen.

Heinrich Kirschner

syntynyt 1938; alioikeustuomari, Land Nordrhein-Westfalen; oikeusministeriön virkamies yhteisön oikeuden ja ihmisoikeuksien osastolla; lakimies komission tanskalaisen jäsenen kabinetissa ja myöhemmin PO III:ssa (sisämarkkinat); liittovaltion oikeusministeriön rikosoikeudellisia asioita käsittelevän osaston päällikkö; ministerin kabinettipäällikkö; viimeisin tehtävä: rikosoikeudellisia asioita käsittelevän alaosaaston Ministerialdirigent; Saarbrückenin yliopiston luennoitsija; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 25.9.1989–6.2.1997.

Cornelis Paulus Briët

syntynyt 1944; vakuutusmeklariliike D. Hudig & Co:n ja myöhemmin vakuutusyhtiö Granaria BV:n johdon avustaja; alioikeustuomari, Rotterdam; Hof van Justitie van de Nederlandse Antillenin jäsen; kantonrechter, Rotterdam; Arrondissementsrechtbank te Rotterdamin varapuheenjohtaja; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 25.9.1989 alkaen.

Bo Vesterdorf

syntynyt 1945; juristi-lingvisti Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa; oikeusministeriön virkamies; alioikeustuomari; Tanskan Euroopan yhteisöissä olevan pysyvän edustuston lakimies; Østre Landsretin ylimääräinen jäsen; oikeusministeriön valtiosääntö- ja hallinto-oikeudellisten asioiden toimiston päällikkö; oikeusministeriön osastopäällikkö; yliopiston lehtori; Euroopan neuvoston ihmisoikeusasioita valvovan johtokunnan (CDDH) jäsen ja myöhemmin CDDH:n puhemiesjäsen; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 25.9.1989 alkaen.

Rafael García-Valdecasas y Fernández

syntynyt 1946; Abogado del Estado, Jaén ja Granada; Tribunal Económico-Administrativo de Jaénin ja myöhemmin Tribunal Económico-Administrativo de Córdoban kirjaaja; Jaénin ja Granadan asianajajayhteisöjen jäsen; ulkoasiainministeriön yhteisöoikeudellisten asioiden osaston johtaja; Espanjan valtuuskunnan johtaja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamista varten ministerineuvostoon asetussa työryhmässä; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 25.9.1989 alkaen.

Koenraad Lenaerts

syntynyt 1954; professori, Leuvenin katolinen yliopisto (KUL); vieraileva professori, Burundin, Strasbourgin ja Harvardin yliopistot; yhteisön oikeuden opettaja, Collège d'Europe, Brügge; lakimiesavustaja yhteisöjen tuomioistuimessa; Brysselin asianajajayhteisön jäsen; KUL:n kansainvälisten suhteiden neuvoston jäsen; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 25.9.1989 alkaen.

Christopher William Bellamy

syntynyt 1946; barrister, Middle Temple; Queen's Counsel, pääasiallinen toimiala kauppaoikeus, yhteisön oikeus ja julkisoikeus; toinen "Bellamy & Child, Common Market Law of Competition"-kirjan kolmen ensimmäisen painoksen kirjoittajasta; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 10.3.1992 alkaen.

Andreas Kalogeropoulos

syntynyt 1944; asianajaja, Ateena; tuomari Chlorosin ja tuomari Kakourisin lakimiesavustaja yhteisöjen tuomioistuimissa; julkisoikeuden ja yhteisön oikeuden opettaja, Ateena; oikeudellinen neuvonantaja; tilintarkastustuomioistuimen avustaja; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 18.9.1992 alkaen.

Virpi Tiili

syntynyt 1942; oikeustieteen tohtori, Helsingin yliopisto; siviili- ja kauppaoikeuden assistentti, Helsingin yliopisto; keskuskauppakamarin lakiasianjohtaja; kuluttajaviraston ylijohtaja; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 18.1.1995 alkaen.

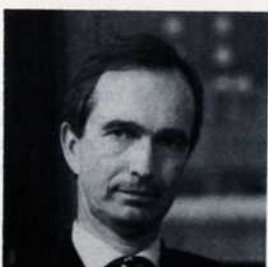
Pernilla Lindh

syntynyt 1945; oikeustieteen kandidaatti, Lundin yliopisto; hovioikeuden asessori, Svean hovioikeus; ulkoasiainministeriön kauppapolitiikan osaston lakimies ja myöhemmin lainsäädäntöjohtaja; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 18.1.1995 alkaen.

Josef Azizi

syntynyt 1948; Doktor der Rechte ja Magister der Sozial- und Wirtschaftswissenschaften, Wienin yliopisto; opetuksesta vastaava luennoitsija, Wirtschaftsuniversität Wien ja Wienin yliopiston oikeustieteellinen tiedekunta; liittovaltionviraston Ministerialrat ja osastopäällikkö; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 18.1.1995 alkaen.

André Potocki

syntynyt 1950; Cour d'Appel de Paris'n jäsen ja apulaisprofessori, Université de Paris X - Nanterre (1994); oikeusministeriön Euroopan yhteisöjen ja kansainvälisten asioiden osaston päällikkö (1991); Tribunal de Grande Instance de Paris'n varapuheenjohtaja (1990); Cour de cassationin I presidentin kanslian pääsihteeri (1988); yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 18.9.1995 alkaen.

Rui Manuel Gens de Moura Ramos

syntynyt 1950; Coimbran yliopiston sekä Porton katolisen yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan professori; Jean Monnet -oppituolin haltija; opetuksesta vastaava luennoitsija, Haagin oikeudellinen akatemia (1984) sekä kutsuttu professori, Paris I oikeustieteellinen yliopisto (1995); Portugalin hallituksen edustaja Yhdistyneiden kansakuntien kansainvälistä kauppaoikeutta käsittelevässä toimikunnassa (Cnudcit); yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 18.9.1995 alkaen.

John D. Cooke, SC

syntynyt 1944; asianajaja; toiminut asianosaisten edustajana lukuisissa asioissa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa sekä Euroopan ihmisoikeustoimikunnassa ja -tuomioistuimessa; pääasiallinen toimiala yhteisön oikeus, kansainvälinen oikeus, kauppaoikeus sekä immateriaalioikeus; Euroopan yhteisöjen asianajajaliittojen neuvoston (CCBE) puheenjohtaja (1985–1986); yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 10.1.1996 alkaen.

Marc Jaeger

syntynyt 1954; asianajaja; oikeusministeriön virkamies, määrättyä syyttäjänvirastoon; tuomari, Tribunal d'arrondissement de Luxembourg varapresidentti; luennoitsija, Centre universitaire de Luxembourg; tuomari virkavapaalla, lakimiesavustaja yhteisöjen tuomioistuimessa vuodesta 1986 alkaen; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 11.7.1996 alkaen.

Jörg Pirrung

syntynyt 1940; Marburgin yliopiston assistentti; liittovaltion oikeusministeriön virkamies vastuualueenaan kansainvälinen siviiliprosessioikeus ja lapsioikeus; liittovaltion oikeusministeriön kansainvälisen yksityisoikeuden yksikön päällikkö; myöhemmin erään siviilioikeudellisia asioita käsittelevän alaosaston päällikkö; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomari 11.6.1997 alkaen.

Hans Jung

syntynyt 1944; Berliinin oikeustieteellisen tiedekunnan assistentti ja myöhemmin apulaisprofessori; asianajaja, Frankfurt; juristi-lingvisti yhteisöjen tuomioistuimessa; yhteisöjen tuomioistuimen presidentti Kutscherin, myöhemmin yhteisöjen tuomioistuimen saksalaisen tuomarin lakimiesavustaja; yhteisöjen tuomioistuimen apulaiskirjaaja; yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaaja 10.10.1989 alkaen.

1. – 10.6.1997

Presidentti A. SAGGIO
 Jaoston puheenjohtaja B. VESTERDORF
 Jaoston puheenjohtaja R. GARCÍA-VALDECASAS y FERNÁNDEZ
 Jaoston puheenjohtaja K. LENAERTS
 Jaoston puheenjohtaja C. W. BELLAMY
 Tuomari H. KIRSCHNER
 Tuomari C. P. BRIËT
 Tuomari A. KALOGEROPOULOS
 Tuomari V. TIILI
 Tuomari P. LINDH
 Tuomari J. AZIZI
 Tuomari A. POTOCKI
 Tuomari R. MOURA RAMOS
 Tuomari J. D. COOKE
 Tuomari M. JAEGER

Kirjaaja H. JUNG

11.6. – 30.9.1997

Presidentti A. SAGGIO
Jaoston puheenjohtaja B. VESTERDORF
Jaoston puheenjohtaja R. GARCÍA-VALDECASAS Y
FERNÁNDEZ
Jaoston puheenjohtaja K. LENAERTS
Jaoston puheenjohtaja C. W. BELLAMY
Tuomari C. P. BRIËT
Tuomari A. KALOGEROPOULOS
Tuomari V. TIILI
Tuomari P. LINDH
Tuomari J. AZIZI
Tuomari A. POTOCKI
Tuomari R. MOURA RAMOS
Tuomari J. D. COOKE
Tuomari M. JAEGER
Tuomari J. PIRRUNG

Kirjaaja H. JUNG

1.10. – 31.12.1997

Presidentti A. SAGGIO
Jaoston puheenjohtaja A. KALOGEROPOULOS
Jaoston puheenjohtaja V. TIILI
Jaoston puheenjohtaja P. LINDH
Jaoston puheenjohtaja J. AZIZI
Tuomari C. P. BRIËT
Tuomari B. VESTERDORF
Tuomari R. GARCÍA-VALDECASAS Y FERNÁNDEZ
Tuomari K. LENAERTS
Tuomari C. W. BELLAMY
Tuomari A. POTOCKI
Tuomari R. MOURA RAMOS
Tuomari J. D. COOKE
Tuomari M. JAEGER
Tuomari J. PIRRUNG

Kirjaaja H. JUNG

Presidentti A. SAGGIO	Presidentti A. SAGGIO
Jaoston puheenjohtaja B. VESTERDORF	Jaoston puheenjohtaja A. KALOGEROPOULOS
Jaoston puheenjohtaja R. GARCÍA-VALDECASAS	Jaoston puheenjohtaja V. TILI
FERNÁNDEZ	Jaoston puheenjohtaja P. LINDH
Jaoston puheenjohtaja K. LENAERTS	Jaoston puheenjohtaja I. AZIZI
Jaoston puheenjohtaja C. W. BELLAMY	Tuomari C. P. BRIET
Tuomari C. P. BRIET	Tuomari B. VESTERDORF
Tuomari A. KALOGEROPOULOS	Tuomari R. GARCÍA-VALDECASAS y FERNÁNDEZ
Tuomari V. TILI	Tuomari K. LENAERTS
Tuomari P. LINDH	Tuomari C. W. BELLAMY
Tuomari I. AZIZI	Tuomari A. POTOCKI
Tuomari A. POTOCKI	Tuomari R. MOURA RAMOS
Tuomari R. MOURA RAMOS	Tuomari J. D. COOKE
Tuomari J. D. COOKE	Tuomari M. JAEGER
Tuomari M. JAEGER	Tuomari J. PIRRUNG
Tuomari J. PIRRUNG	

Kirjaaja H. JUNG

Kirjaaja H. JUNG

A - Viralliset vierailut III luku tilaisuuudet yhteisöjen tuomioistuimessa ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vuonna 1997

- 21.1. Tapaamiset ja vierailut
- 6.2. Valtakunnansyyttäjä Alexander Markides, Kyproksen tasavalta
- 20.2. Italian tasavallan Luxemburgin suurlähettiläs Giovanni Castellani Pastoris
- 25.2. Puolan tasavallan suurlähettiläs Euroopan unionissa Jan Truszczyński (Belgia)
- 26.2. Cour commune de justice et d'arbitrage de l'Organisation en Afrique du droit des affaires'in (OHADA) presidentti Seydou Ba
- 26-27.2. Moskovan yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan dekaani Boris Toporin
- 28.2. EFTA-tuomioistuimen presidentti Bjørn Haug, ja tuomarit Thor Vilhjarnsson ja Carl Baudenbacher sekä kirjaaja Per Christiansen
- 3.3. Saksan liittotasavallan perustuslakituomioistuimen valtuuskunta
- 13.3. Kreikan Luxemburgin suurlähettiläs Demosthène Constantinou
- 13-14.3. European Law Moot Court loppukilpailu
- 19.3. Euroopan parlamentin puhemies José María Gil-Robles y Gil-Degado
- 19.3. Saksan liittotasavallan sosiaalidemokraattisen puolueen varapuheenjohtaja Herta Däubler-Gmelin

A – Viralliset vierailut ja tilaisuudet yhteisöjen tuomioistuimessa ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vuonna 1997

- 21.1. Apulaisvaltakunnansyyttäjä Álvaro José Laborinho Lucio (Portugali)
- 6.2. Valtakunnansyyttäjä Alexander Markides. Kyproksen tasavalta
- 20.2. Italian tasavallan Luxemburgin suurlähettiläs Giovanni Castellani Pastoris
- 25.2. Puolan tasavallan suurlähettiläs Euroopan unionissa Jan Truszczyński (Belgia)
- 26.2. Cour commune de justice et d'arbitrage de l'Organisation en Afrique du droit des affaires'in (OHADA) presidentti Seydoy Ba
- 26-27.2. Moskovan yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan dekaani Boris Topornin
- 28.2. EFTA-tuomioistuimen presidentti Bjørn Haug, ja tuomarit Thor Vilhjálmsson ja Carl Baudenbacher sekä kirjaaja Per Christiansen
- 3.3. Saksanliittotasavallanperustuslakituomioistuimenvaltuuskunta
- 13.3. Kreikan Luxemburgin suurlähettiläs Demosthène Constantinou
- 13-14.3. European Law Moot Court loppukilpailu
- 19.3. Euroopan parlamentin puhemies José Maria Gil-Robles y Gil-Delgado
- 19.3. Saksan liittotasavallan sosiaalidemokraattisen puolueen varapuheenjohtaja Herta Däubler-Gmelin

- 20.3. Latvialaisten ja liettualaisten tuomarien valtuuskunta
- 20.3. Ruotsin kuningaskunnan Luxemburgin suurlähettiläs Lennart Watz
- 14.4. Suomen tasavallan oikeusministeri Kari Häkämies
- 16.4. Brasilian Superior Tribunal de Justiça presidentti Romildo Bueno de Souza
- 23.4. Itävallan tasavallan ulkoasiainministeriön valtiosihteeri Benita Ferrero-Waldner ja Itävallan Luxemburgin suurlähettiläs Josef Magerl
- 24.4. Tsekin tasavallan valtiosääntötuomioistuimen valtuuskunta
- 28.4. Alankomaiden kuningaskunnan ulkoasiainministeriön valtiosihteeri Michiel Patijn
- 29.4. Alankomaiden kuningaskunnan oikeusministeri Winnifred Sorgdrager
- 30.4. Itävallan tasavallan varakansleri ja ulkoministeri Wolfgang Schüssel
- 13.5. Helleenien tasavallan pääministeri Kostas Simitis
- 14.5. Japanin korkeimman oikeuden jäsen Hiroshi Fukuda
- 16.5. Euroopan parlamentin oikeusasiamies Jacob Söderman
- 27.5. Association Henri Capitant des Amis de la Culture juridique française
- 28.5. Unkarin tasavallan oikeusministeri Pál Vastagh
- 28.5. Paraguayn korkeimman oikeuden valtuuskunta
- 29.5. Ruotsin kuningaskunnan oikeusministeri Laila Freivalds
- 3.6. Mercosurin tuomarit

- 3.6. Ala-Saksin Landtagin valtuuskunta
- 5.6. Yhdysvaltojen Euroopan unionissa olevan edustuston päällikkö Don Kursch
- 9.6. Sveitsin valaliiton ulkomaankauppaviraston johtaja, valtiosihteeri Franz Blankart
- 12.6. Hänen Kuninkaallinen Korkeutensa Tanskan Prinsessa Benedikt
- 16-17.6. Jäsenvaltioiden tuomareiden tuomaripäivät
- 24.6. Junta Federal de Cortes y Superiores Triubnales de Justicia de las Provincias Argentinan valtuuskunta
- 26.6. Espanjan korkeimman oikeuden ja Consejo General del Poder Judicialin presidentti Javier Delgado Barrio
- 7-9.7. Tribunal de Justicia del Acuerdo de Cartagena presidentti Juan José Calle y Calle (Andien yleissopimus)
- 8.7. Euroopan parlamentin Euroopan kansanpuolueen ryhmän valtuuskunta
- 9.7. Australian New South Wales Universityn kansleri Sir Anthony Mason
- 10.9. Venezuelan suurlähettiläs Euroopan unionissa, Belgiassa ja Luxemburgissa Luis Javier Grisanti
- 17.9. Tanskan Folketingetin Eurooppatoimikunta
- 17-18.9. Itävallan tasavallan perustuslakituomioistuimen valtuuskunta
- 30.9. Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien ja sisäasiain valiokunta
- 2.10. Luxemburgin suurherttuakunnan oikeusministeri Marc Fischbach

- 14.10. Unkarin korkeimman oikeuden valtuuskunta
- 15-16.10. COMESAn valtuuskunta (Itäisen ja eteläisen Afrikan yhteismarkkinat)
- 16.10. Baijerin oikeusministeri Hermann Leeb
- 17.10. EHTY:n neuvoa-antavan komitean puheenjohtaja Ruprecht Vondran, varapuheenjohtajat Pierre Diederich ja Marcel Detaille, sekä komitean sihteeri Adolphe Faber
- 24.10. Sveitsin valaliiton presidentti Arnold Koller, Sveitsin Luxemburgin suurherttuakunnan suurlähettiläs Thomas Wernly sekä Martin von Walterskirchen
- 12.11. Italian senaatin Giunta per gli affari europein valtuuskunta
- 12.11. Ruotsin valtiopäivien EU-lautakunnan valtuuskunta
- 21.11. Yhdysvaltojen Luxemburgin suurlähettiläs Clay Constantinou
- 24-25.11. Jäsenvaltioiden tuomareiden tuomariseminaari
- 26.11. Alahuoneen Select Committee on European Legislationin valtuuskunta, Yhdistynyt Kuningaskunta
- 2.12. Euroopan parlamentin oikeusasioita ja kansalaisten oikeuksia käsittelevän valiokunnan valtuuskunta
- 12.12. Espanjan Comité europeo de postulantes de justician valtuuskunta

B – Opintomatkat yhteisöjen tuomioistuimeen ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen vuonna 1997 (Vierailijoiden määrät)

	Kansallisten tuomioistuinten edustajat ¹	Asianajajat, oikeudelliset neuvonantajat, harjoittajat	Yhteisön oikeuden professorit, opettajat ²	Diplomaatit, kansanedustajat, poliittiset ryhmät, kansalliset virkamiehet	Opiskelijat, harjoittelijat, EY/EP	Ammattilisten järjestöjen jäsenet	Muut	Yhteensä
B	16	8	—	—	267	34	22	347
DK	17	12	5	—	61	15	38	148
D	331	336	9	141	749	41	269	1 876
GR	66	66	3	—	45	—	—	180
E	24	104	—	—	297	—	—	425
F	52	145	30	224	370	118	136	1 075
IRL	8	40	2	—	48	—	—	98
I	59	11	2	55	229	17	33	406
L	19	—	—	1	—	—	—	20
NL	37	9	—	—	199	—	—	245
A	12	64	128	98	177	—	20	499
P	14	—	1	6	32	—	—	53
FIN	19	88	40	36	47	63	—	293
S	49	48	16	86	31	123	—	353
UK	50	15	1	8	719	15	123	931
Kolmannet maat	194	174	40	220	755	103	1	1 487
Sekalaiset ryhmät	—	52	—	83	555	30	—	720
Yhteensä	967	1 172	277	958	4 581	559	642	9 156

¹ Tähän kohtaan sisältyvät myös ne kaikkien jäsenvaltioiden kansallisten tuomioistuinten edustajat, jotka ovat osallistuneet yhteisöjen tuomioistuimen järjestämiin kokouksiin ja tapahtumiin. Vuonna 1997 osallistujien määrä oli seuraava: Belgia: 10; Tanska: 8; Saksa: 24; Kreikka: 8; Espanja: 24; Ranska: 24; Irlanti: 8; Italia: 24; Luxemburg: 4; Alankomaat: 8; Itävalta: 8; Portugali: 8; Suomi: 8; Ruotsi: 8; Yhdistynyt kuningaskunta: 24.

² Muut kuin opiskelijaryhmiä saattavat opettajat.

(jatkoa)

Opintomatkat yhteisöjen tuomioistuimeen ja yhteisöjen ensimmäis oikeusasteen tuomioistuimeen vuonna 1997

(Vierailijaryhmien määrät)

	Kansallisten tuomioistuinten edustajat ¹	Asiantuntijat, oikeudelliset neuvonantajat, harjoittelijat	Yhteisön oikeuden professorit, opettajat ²	Diplomaatit, kansanedustajat, poliittiset ryhmät, kansalliset virkamiehet	Opiskelijat, harjoittelijat, EY/EP	Ammatillisten järjestöjen jäsenet	Muut	Yhteensä
B	2	1	—	—	9	1	2	15
DK	3	1	1	—	2	1	2	10
D	12	11	1	7	22	2	7	62
GR	4	6	2	—	4	—	—	16
E	2	7	—	—	12	—	—	21
F	5	9	1	6	13	2	4	40
IRL	2	1	1	—	2	—	—	6
I	3	2	2	3	9	1	1	21
L	2	—	—	1	—	—	—	3
NL	3	1	—	—	7	—	—	11
A	6	3	6	6	5	—	1	27
P	6	—	1	1	4	—	—	12
FIN	4	5	5	2	3	4	—	23
S	5	4	1	6	1	8	—	25
UK	4	2	1	1	24	1	4	37
Kolmannet maat	12	7	2	10	27	5	1	64
Sekalaiset ryhmät	—	3	—	4	13	1	—	21
Yhteensä	75	63	24	47	157	26	22	414

¹ Tähän kohtaan sisältyy mm. tuomaripäivät.

² Muut kuin opiskelijaryhmiä saattavat opettajat.

C — Juhlalliset istunnot vuonna 1997

Yhteisöjen tuomioistuimessa pidettiin vuonna 1997 neljä juhlallista istuntoa:

- 15.4.1997 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomari Heinrich Kirschnerin muistoksi pidetty juhlallinen istunto
- 11.6.1997 Tuomari Jörg Pirrung aloittaa toimikautensa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.
- 6.10.1997 Tuomari Constantinos N. Kakouris ja julkisasiamies Carl Otto Lenz päättävät toimikautensa ja tuomari Krateros M. Ioannou ja julkisasiamies Siegbert Alber aloittavat toimikautensa
- 18.12.1997 Julkisasiamies Michael Bendik Elmer päättää toimikautensa ja julkisasiamies Jean Mischo aloittaa toimikautensa

(jatkoa)
Opintomatkat yhteisöjen tuomioistuimeen ja yhteisöjen ensimmäisessä oikeusasteen tuomioistuimeen vuonna 1997
(Vierailijaryhmien määrä)

Yhteisöjen tuomioistuimessa pidettiin vuonna 1997 neljä julkista istuntoa:									
	Kansainvälinen oikeus	Yhteisöjen oikeus	Yhteisöjen oikeus	Yhteisöjen oikeus	Yhteisöjen oikeus	Yhteisöjen oikeus	Yhteisöjen oikeus	Yhteisöjen oikeus	Yhteisöjen oikeus
Heinrich									
B									
DK									
GR									
B									
Carl Otto									
IRL									
I									
NL									
A									
P									
FIN									
S									
UK									
Kolmannet									
Seksuaali									
Yhteensä									

Tähän kategoriaan sisältyy mm. tutkimukset.

Muut kuin opiskelijaryhmät eivät ole otettuja.

A - Yhteisöjen tuomioistuin IV luku toiminta lainkäytön alalla

1. Yhteisöjen tuomioistuimen vuonna 1997 antamien tuomioiden
asiainhakemisto

Taulukot ja tilastot

EHTY	121
Eri oikeudet ja vapaudet	121
Euratom	121
Henkilöiden vapaa liikkuvuus	122
Henkilöstöasiat	126
Henkilöstösäännöt	127
Kauppapolitiikka	127
Kilpailu	128
Lainsäädännön lähentäminen	129
Liikenne	131
Maatalous	132
Sosiaalipolitiikka	136
Tavaroiden vapaa liikkuvuus	139
Toimielimillä koskeva oikeus	143
Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta	144
tehty yleissopimus	145
Ulkosuhteet	147
Uusien jäsenvaltioiden liittyminen	147
Valtionruti	147
Verotus	148
Yhteisön oikeuden periaatteet	151
Yhtio-oikeus	152
Ympäristö ja kuluttajat	154

A – Yhteisöjen tuomioistuimen toiminta lainkäytön alalla

EHTY

1. Yhteisöjen tuomioistuimen vuonna 1997 antamien tuomioiden asiahakemisto

ERIOIKEUDET JA VAPAUDET

EHTY	121
Erioikeudet ja vapaudet	121
Euratom	121
Henkilöiden vapaa liikkuvuus	122
Henkilöstöasiat	126
Henkilöstösäännöt	127
Kauppapolitiikka	127
Kilpailu	128
Lainsäädännön lähentäminen	129
Liikenne	131
Maatalous	132
Sosiaalipolitiikka	136
Tavaroiden vapaa liikkuvuus	139
Toimielimiä koskeva oikeus	143
Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta tehty yleissopimus	144
Ulkosuhteet	145
Uusien jäsenvaltioiden liittyminen	147
Valtiontuki	147
Verotus	148
Yhteisön oikeuden periaatteet	151
Yhtiöoikeus	152
Ympäristö ja kuluttajat	154

C-21/96	9.10.1997	Euroopan yhteisöjen komission v. Espanjan kuningaskunta	Jäsenyysoikeusvaltioiden erottaminen Unionista — Neuvoston direktiivi 84/465/Euratom

I. Yhteisöjen tuomioistuimen vuonna 1997 antamien tuomioiden sisällysluettelo

121

121	EHY
121	Erikoiset ja vapaudet
121	Ennen
122	Henkilöiden vapaa liikkuvuus
126	Henkilöstöasiat
127	Henkilöstöasiat
127	Kauppatilintarkastus
128	Kilpailu
129	Lainsäädännön lähtöminen
131	Liikenne
132	Mataluus
136	Sosiaalipolitiikka
139	Tavaroiden vapaa liikkuvuus
143	Toimielimiä koskeva oikeus
144	Tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöpannosta
144	Uusi yleissopimus
145	Ulkosuhteet
147	Uusien jäsenvaltioiden liittyminen
147	Valtionlaki
148	Veroitus
151	Yhteisön oikeuden periaatteet
152	Yhteisöoikeus
154	Ympäristö ja kuluttajat

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
EHY			
C-177/96	16.10.1997	Belgische Staat v. Banque Indosuez ym.	Polkumyynintä — Jugoslaviasta peräisin olevat rauta- tai teräslevyt — Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian julistautuminen itsenäiseksi — Oikeusvarmuus
ERIOIKEUDET JA VAPAUDET			
C-261/95	10.7.1997	Rosalba Palmisani v. Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)	Sosiaalipolitiikka — Työntekijöiden suoja työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa — Direktiivi 80/987/ETY — Jäsenvaltion vastuu, kun direktiivi on pantu täytäntöön määräajan jälkeen — Vahinkoa vastaava korvaus — Vanhentumisaika
EURATOM			
C-357/95 P	11.3.1997	Empresa Nacional de Urano SA (ENU) v. Euroopan yhteisöjen komissio	Valitus — Euratom — Hankinta — Euratomin hankintakeskuksen optio-oikeus ja yksinoikeus tehdä malmien, lähtöaineiden ja halkeamiskelpoisten aineiden hankintasopimuksia — Perustamissopimuksen määräysten rikkominen — Suositus yhteisössä — Vilpittömän mielen ja luottamuksensuojanperiaatteet — Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu
C-21/96	9.10.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Espanjan kuningaskunta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Neuvoston direktiivi 84/466/Euratom

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe

HENKILÖIDEN VAPAA LIKKUVUUS

C-134/95	16.1.1997	Unità socio-sanitaria locale n° 47 di Biella (USSL) v. Istituto nazionale per l'assicurazione contro gli infortuni sul lavoro (INAIL)	Työntekijät — Työnvälitystoiminta — Lakiin perustuva monopoli
C-340/94	30.1.1997	E. J. M. de Jaek v. Staatssecretaris van Financiën	Siirtotyöläisten sosiaaliturva — Sovelletavan lainsäädännön määrittäminen — Palkatun työn ja itsenäisen ammatinharjoittamisen käsitteet
C-4/95 ja C-5/95	30.1.1997	Fritz Stöber (C-4/95) ja José Manuel Piosa Pereira (C-5/95) v. Bundesanstalt für Arbeit	Sosiaaliturva — Neuvoston asetus (ETY) N:o 1408/71 — Henkilöllinen soveltamisala
C-221/95	30.1.1997	Institut national d'assurances sociales pour travailleurs indépendants (Inasti) v. Claude Hervein ja Hervillier SA	Siirtotyöläisten sosiaaliturva — Sovelletavan lainsäädännön määrittäminen — Palkatun työn ja itsenäisen ammatinharjoittamisen käsitteet
C-88/95, C-102/95 ja C-103/95	20.2.1997	Bernardina Martínez Losada ym. v. Instituto Nacional de Empleo (Inem) ym.	EY:n perustamissopimuksen 48 ja 51 artikla — Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 4, 48 ja 67 artikla — Työttömyyskorvauksen maksaminen yli 52-vuotiaalle henkilöille
C-344/95	20.2.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Belgian kuningaskunta	Jäsenyysselvöitteiden noudattamatta jättäminen — EY:n perustamissopimuksen 48 artikla — Direktiivi 68/360/ETY
C-59/95	27.2.1997	Francisco Bastos Moriana ym. v. Bundesanstalt für Arbeit	Siirtotyöläisten sosiaaliturva — Eläkeläisten huollettaville lapsille ja orvoille maksettavat etuudet
C-131/95	13.3.1997	P.J. Huijbrechts v. Commissie voor de behandeling van administratieve geschillen ingevolge artikel 41 der Algemene Bijstandswet in de provincie Noord-Brabant	Sosiaaliturva — Kokonaan työttömänä oleva rajatyöntekijä — Työttömyysetuudet toimivaltaisessa jäsenvaltiossa — Asetus (ETY) N:o 1408/71

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-96/95	20.3.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Saksan liittotasavalta	Jäsenyysselvöitteiden noudattamatta jättäminen — Oleskeluoikeus — Neuvoston direktiivit 90/364/ETY ja 90/365/ETY
C-233/94	13.5.1997	Saksan liittotasavalta v. Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto	Talletusten vakuusjärjestelmä — Oikeudellinen perusta — Perusteluvelvollisuus — Toissijaisuusperiaate — Suhteellisuusperiaate — Kuluttajansuoja — Kotijäsenvaltion valvonnan periaate
C-250/95	15.5.1997	Futura Participations SA ym. v. Administration des contributions	ETY:n perustamissopimuksen 52 artikla — Yhtiöiden sijoittautumisvapaus — Sivuliikkeen tuloverotus — Tulon erittely
C-14/96	29.5.1997	Paul Denuit	Direktiivi 89/552/ETY — Televisiolähetykset — Televisiolähetystoiminta — Televisiolähetystoiminnan harjoittajaa koskeva lainkäyttövalta
C-64/96 ja C-65/96	5.6.1997	Land Nordrhein-Westfalen v. Kari Uecker Vera Jacquet v. Land Nordrhein-Westfalen	Työntekijöiden vapaa liikkuvuus — Yhteisön kansalaisen aviopuolison, joka on kolmannen valtion kansalainen, oikeus harjoittaa ansiotyötä — Täysin jäsenvaltion sisäinen asia
C-398/95	5.6.1997	Syndesmos ton en Elladi Touristikon kai Taxidiotikon Grafeion v. Ypourgos Ergasias	Palvelujen tarjoamisen vapaus
C-56/96	5.6.1997	VT4 Ltd v. Vlaamse Gemeenschap	Palvelujen vapaa liikkuvuus — Televisiolähetystoiminta — Sijoittautuminen — Kansallisen lainsäädännön rikkominen
C-151/96	12.6.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Irlanti	Jäsenyysselvöitteiden noudattamatta jättäminen — Muiden alusten kuin kalastuslusten rekisteröinti — Omistajan kansalaisuutta koskeva edellytys

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-266/95	12.6.1997	Pascual Merino García v. Bundesanstalt für Arbeit	Siirtotyöläisten sosiaaliturva — Asetus (ETY) N:o 1408/71 — Henkilöllinen soveltamisala — Palkatun työntekijän käsite — Perhe-etuudet
C-65/95 ja C-111/95	17.6.1997	The Queen v. Secretary of State for the Home Department, ex parte: Mann Singh Shingara The Queen v. Secretary of State for the Home Department, ex parte: Abbas Radiom	Henkilöiden vapaa liikkuvuus — Poikkeukset — Oikeus tulla maahan — Oikeussuojakeinot — Direktiivin 64/221/ETY 8 ja 9 artikla
C-70/95	17.6.1997	Sodemare SA ym. v. Regione Lombardia	Sijoittautumisvapaus — Palvelujen tarjoamisen vapaus — Vanhusten asuntolat — Voiton tavoittelun puuttuminen
C-131/96	25.6.1997	Carlos Mora Romero v. Landesversicherungsanstalt Rheinprovinz	Työntekijät — Yhdenvertainen kohtelu — Orvon etuudet — Asepalvelus
C-34/95, C-35/95 ja C-36/95	9.7.1997	Konsumentombudsmannen (KO) v. De Agostini (Svenska) Förlag AB ja TV-Shop i Sverige AB	Direktiivi «televisio ilman rajoja» — Toisesta jäsenvaltiosta lähetetty televisiomainonta — Harhaanjohtavan mainonnan kieltä — Lapsille tarkoitettun mainonnan kieltä
C-222/95	9.7.1997	Société civile immobilière Parodi v. Banque H. Albert de Bary et Cie	Pääomien vapaa liikkuvuus — Palvelujen tarjoamisen vapaus — Luottolaitokset — Kiinnelainan myöntäminen — Toimiluvan vaatiminen jäsenvaltiossa, jossa palvelu suoritetaan
C-322/95	17.9.1997	Emanuele Iurlaro v. Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)	Asetukset (ETY) N:o 1408/71 ja N:o 574/72 — Työkyvyttömyysetuudet — Oikeuden saaminen — Viitekausi — Toisessa jäsenvaltiossa täytettyjen työttömyyskausien huomioon ottaminen
C-307/96	25.9.1997	Salvatore Baldone v. Institut national d'assurance maladie-invalidité (INAMI)	Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 95 a artikla — Asetus (ETY) N:o 1248/92 — Siirtymätoimenpiteet — Etuuden määrän muuttaminen viran puolesta — Asianomaisten etuuden saajien oikeudet

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-144/96	2.10.1997	Office national des pensions (ONP) v. Maria Cirotti	Sosiaaliturva — Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 46 ja 51 artikla
C-291/96	9.10.1997	Martino Grado ja Shahid Bashir	Ennakkoratkaisupyyntö — Rikosoikeudenkäynti — Kohtelias puhuttelutapa — Syrjintä — Kysymyksen merkityksellisyys — Toimivallan puuttuminen
C-31/96—C-33/96	9.10.1997	Antonio Naranjo Arjona ym. v. Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) ym.	Sosiaaliturva — Työkyvyttömyys — Vanhuuseläkkeet — Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 47 artiklan 1 kohta — Etuuksien laskeminen
C-69/96—C-79/96	16.10.1997	Maria Antonella Garofalo ym. v. Ministero della Sanità ym.	EY:n perustamissopimuksen 177 artikla — Toimivalta — Jäsenvaltion tuomioistuin — Kantelu Italian tasavallan presidentille ylimääräisessä muutoksenhakumenettelyssä — Consiglio di Stato pakollinen lausunto — Direktiivit 86/457/ETY ja 93/16/ETY — Yleislääkärin erikoistumiskoulutus — Ennen 1.1.1995 saavutetut oikeudet
C-20/96	4.11.1997	Kelvin Albert Snares v. Adjudication Officer	Sosiaaliturva — Maksuihin perustamattomien erityisetuudet — Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 4 artiklan 2 a kohta ja 10 a artikla — Vammaisen elämisavustus — Etuuksien maastaviennin estäminen
C-248/96	13.11.1997	R. O. J. Grahame ja L. M. Hollanders v. Bestuur van de Nieuwe Algemene Bedrijfsvereniging	Sosiaaliturva — Työkyvyttömyys — Ansioitön kaudet ja vastaavat kaudet — Asepalvelus — Asetuksen (ETY) N:o 1408/71 liitteessä VI olevan J jakson 4 kohta
C-90/96	20.11.1997	David Petrie ym. v. Università degli studi di Verona ja Camilla Bettoni	Työntekijöiden vapaa liikkuvuus — Vieraiden kielten opettajat — Yliopiston virkoihin ja viransijaiseksi pääsy

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-57/96	27.11.1997	H. Meints v. Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij	Asetus (ETY) N:o 1408/71 — Työttömyysasetus — Asetus (ETY) N:o 1612/68 — Sosiaalinen etu — Kansalaisuuteen perustuva syrjintä — Asumisedellytykset
C-62/96	27.11.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Helleenien tasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Alusten rekisteröinti — Omistajan kansalaisuutta koskeva edellytys
C-336/94	2.12.1997	Eftalia Dafeki v. Landesversicherungsanstalt Württemberg	Työntekijöiden vapaa liikkuvuus — Yhdenvertainen kohtelu — Sosiaaliturva — Kansallinen lainsäädäntö, jossa väestörekisteriöille annetaan erilainen merkitys todisteena sen mukaan, ovatko ne kotimaisia vai ulkomaisia
C-55/96	11.12.1997	Job Centre coop. ari	Palvelujen tarjoamisen vapaus — Työnvälitystoiminta — Yksityisiä yrityksiä koskeva työnvälitystoiminnan kielto — Julkisen vallan käyttö
C-360/95	18.12.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Espanjan kuningaskunta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivin 91/371/ETY täytäntöönpanon laiminlyönti — Euroopan talousyhteisön ja Sveitsin liittovaltion välisen muuta ensivakuutusliikettä kuin henkivakuutusliikettä koskevan sopimuksen täytäntöönpano
C-361/95	18.12.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Espanjan kuningaskunta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivin 92/49/ETY täytäntöönpanon laiminlyönti — Muu ensivakuutus kuin henkivakuutus
HENKILÖSTÖASIAT			
C-166/95 P	20.2.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Frédéric Daffix	Henkilöstö — Viraltapano — Perustelut

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-90/95 P	17.4.1997	Henri de Compt v. Euroopan parlamentti	Henkilöstö — Ammattitaidin toteava päätös — Hallintotoimen peruuttaminen — Perusteltu luottamus — Kohtuullinen aika — Muutoksenhaku
C-153/96 P	29.5.1997	Jan Robert de Rijk v. Euroopan yhteisöjen komissio	Muutoksenhaku — Virkamies — Kolmansissa maissa työskentelevien virkamiesten täydentävä sairausvakuutusjärjestelmä — Sairauskulujen korvaamisen edellytykset
C-52/96	17.7.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Espanjan kuningaskunta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — EY:n perustamissopimuksen 5 artikla ja Euroopan yhteisöjen virkamiehin sovellettavien henkilöstösääntöjen liitteessä VIII olevan 11 artiklan 2 kohta — Yhteisöjen eläkejärjestelmään kuuluvien virkamiesten eläkeoikeuksien siirtoa koskevien tarpeellisten toimenpiteiden laiminlyönti
HENKILÖSTÖSÄÄNNÖT			
C-188/96 P	20.11.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. V	Henkilöstö — Viraltapano — Perustelut
KAUPPAPOLITIikka			
C-124/95	14.1.1997	The Queen ex parte: Centro-Com Srl v. HM Treasury ja Bank of England	Ulko- ja turvallisuuspolitiikka — Yhteinen kauppapolitiikka — Varojen jäädyttäminen — Pakotetut toimenpiteet Serbian ja Montenegron tasavaltoja vastaan
C-93/96	29.5.1997	Indústria e Comércio Têxtil SA (ICT) v. Fazenda Pública	Polkumyynnintulli — Neuvoston asetus (ETY) N:o 738/92 — Hintavapaasti rajalla — Korotus maksuajan perusteella

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-26/96	29.5.1997	Rotexchemie International Handels GmbH & Co. v. Hauptzollamt Hamburg-Waltershof	Polkumyynti — Kaliumpermanganaatti — Viitemaa
C-362/95 P	16.9.1997	Blackspur DIY Ltd ym. v. Euroopan unionin neuvosto ja Euroopan yhteisöjen komissio	Valitus — Sopimussuhteen ulkopuolinen yhteisön vastuu — Syy-yhteys — Polkumyynitullit — Komission asetus N:o 3052/88 ja neuvoston asetus N:o 725/89
KILPAILU			
C-128/95	20.2.1997	Fontaine SA ym. v. Aqueducs Automobiles SARL	Kilpailu — Autojen jälleenmyynti — Rinnakkaistuonti — Asetus (ETY) N:o 123/85 — Mahdollisuus vedota asetukseen kolmansiä vastaan — Jakeluverkostoon kuulumaton jälleenmyyjä — Uuden ajoneuvon ja käytetyn ajoneuvon käsitteet
C-264/95 P	11.3.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Union internationale des chemins de fer (UIC)	Muutoksenhaku — Kilpailu — Rautatieliikenne — Päätöksen oikeudellinen perusta — Asetus N:o 1017/68 — Soveltamisala
C-282/95 P	18.3.1997	Guérin Automobiles v. Euroopan yhteisöjen komissio	Muutoksenhaku — Kilpailu — Valitus — Laiminlyöntikanne — Asetuksen N:o 99/63/ETY 6 artiklaan perustuva tiedonanto — Kannan määrittely, joka lopettaa laiminlyönnin — Vastavalitus, joka koskee ainoastaan oikeudenkäyntikuluja
C-343/95	18.3.1997	Diego Cali & Figli Srl v. Servizi ecologici porto di Genova SpA (SEPG)	Satama-alan yritys — Saastumisen ehkäiseminen — Lainmukainen monopoli — Määräävän markkina-aseman väärinkäyttö

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-39/96	24.4.1997	Koninklijke Vereeniging ter Bevordering van de Belangen des Boekhandels v. Free Record Shop BV ja Free Record Shop Holding NV	EY:n perustamissopimuksen 85 artikla — Neuvoston asetuksen N:o 17 5 artikla — Asetuksen N:o 17 voimaantuloa ennen tehtyjen, komissiolle ilmoitettujen sopimusten väliaikainen pätevyys — Ilmoittamisen jälkeen muutettujen sopimusten väliaikainen pätevyys
C-41/96	5.6.1997	VAG-Händlerbeirat eV v. SYD-Consult	EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohta — Asetus (ETY) N:o 123/85 — Valikoiva jakelujärjestelmä — Järjestelmän aukottomuus sen edellytyksenä, että järjestelmään voidaan vedota kolmansiä vastaan
C-219/95 P	17.7.1997	Ferriere Nord SpA v. Euroopan yhteisöjen komissio	Kilpailu — EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan rikkominen
C-359/95 P ja C-379/95 P	11.11.1997	Euroopan yhteisöjen komissio ja Ranskan tasavalta v. Ladbroke Racing Ltd	Kilpailu — EY:n perustamissopimuksen 85, 96 ja 90 artikla — Sellaisen valituksen hylkääminen, joka koski sekä valtion että yksityisten menettelyä — 85 ja 86 artiklan soveltaminen kansallista lainsäädäntöä noudattaviin yrityksiin
LAINSÄÄDÄNNÖN LÄHENTÄMINEN			
C-181/95	23.1.1997	Biogen Inc. v. Smithkline Beecham Biologicals SA	Neuvoston asetus (ETY) N:o 1768/92 — Lääkkeiden lisäsuojatodistus — Markkinoille saattamista koskevan luvan haltija kieltäytyi antamasta jäljennöstä luvasta todistuksen hakijalle
C-205/96	6.2.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Belgian kuningaskunta	Uusien nestemäisiä tai kaasumaisia polttoaineita käyttävien kuumavesikattiloiden hyötysuhde vaatimuksista annettu direktiivi 92/42/ETY — Direktiivin täytäntöönpanon laiminlyönti

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-135/96	20.2.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Belgian kuningaskunta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivi 91/659/ETY — Direktiivin täytäntöönpanon laiminlyönti
C-13/96	20.3.1997	Bic Benelux SA v. Belgian valtio	Direktiivissä 83/189/ETY säädetty velvollisuus etukäteistiedon antamiseen — Tekniset määräykset ja eritelmat — Ympäristöveron alaisten tuotteiden merkintä
C-294/96	20.3.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Belgian kuningaskunta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivin 93/42/ETY täytäntöönpanon laiminlyönti — Lääkinnälliset keinot
C-282/96 ja C-283/96	29.5.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Ranskan tasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivien 91/157/ETY ja 93/86/ETY täytäntöönpanon laiminlyönti
C-313/96, C-356/96 ja C-358/96	29.5.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Belgian kuningaskunta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivien 91/410/ETY, 93/21/ETY ja 93/90/ETY täytäntöönpanon laiminlyönti
C-392/95	10.6.1997	Euroopan parlamentti v. Euroopan unionin neuvosto	Kolmansien maiden kansalaiset — Viisumi — Lainsäädäntömenettely — Euroopan parlamentin kuuleminen
C-110/95	12.6.1997	Yamanouchi Pharmaceutical Co. Ltd v. Comptroller-General of Patents, Designs and Trade Marks	Neuvoston asetus (ETY) N:o 1768/92 — Lääkkeiden lisäsuojatodistus — 19 artiklan soveltamisala
C-17/96	17.7.1997	Badische Erfrischungs-Getränke GmbH & Co. KG v. Land Baden-Württemberg	Luontaiset kivennäisvedet — Käsite — Terveiden kannalta suotuisa vesi
C-279/94	16.9.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Italian tasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivin 83/189/ETY mukainen ennakoilmoitusvelvollisuus

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-251/95	11.11.1997	SABEL BV v. Puma AG, Rudolf Dassler Sport Ernährung v. Deutscher Milch-Kontor GmbH	Direktiivi 89/104/ETY — Jäsenvaltioiden tavaramerkkilainsäädännön lähentäminen — «Sekaannusvaara, joka sisältää vaaran mielleyhtymästä»
C-236/96	13.11.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Saksan liittotasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivien 91/157/ETY ja 93/86/ETY täytäntöönpanon laiminlyönti
C-137/96	27.11.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Saksan liittotasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivin 91/414/ETY täytäntöönpanon laiminlyönti
C-190/97	11.12.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Belgian kuningaskunta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivien 93/72/ETY ja 93/101/EY määräajassa tapahtuvan täytäntöönpanon laiminlyönti
C-263/96	18.12.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Belgian kuningaskunta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivi 89/106/ETY — Rakennusalan tuotteet
LIIKENNE			
C-178/95	30.1.1997	Wiljo NV v. Belgian valtio	Sisävesiliikenteen rakenteelliset parannukset — Erityinen maksu, jota ei peritä «erikoisalusten» osalta — Komission päätös, jolla hylättiin vapautushakemus — Päätös, jota ei riitautettu perustamissopimuksen 173 artiklan nojalla — Päätöksen pätevyys riitauttaminen kansallisessa tuomioistuimessa
C-248/95 ja C-249/95	17.7.1997	SAM Schiffahrt GmbH ym. v. Saksan liittotasavalta	Sisävesiliikenne — Rakenteelliset parannukset — Romutusrahastomaksut — Yhteisön säännösten pätevyys

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
MAATALOUS			
C-255/95	9.1.1997	S. Agri SNC ym. v. Regione Veneto	Tuet maataloustuotannon «laajaperäistämiseksi» — Menetelmä, jolla tuotannon vähentäminen lasketaan — Viiteajanjakso
C-273/95	16.1.1997	Impresa Agricola Buratti Leonardo, Pierluigi e Livio v. Tabacchicoltori Associati Veneti Soc. coop. ari (TAV)	Yhteinen markkinajärjestely — Raakatupakka — Komission asetus (ETY) N:o 3478/92 — Raakatupakka-alan palkkiojärjestelmä — Sellaisen palkkion maksaminen, joka tuottajaryhmittymän on maksettavayksittäiselle tuottajalle
C-153/95	23.1.1997	ANDRE en Co. NV v. Belgian valtio	Valuutan tasausmaksu — Vapautus
C-463/93	23.1.1997	Katholische Kirchengemeinde St. Martinus Elten v. Landwirtschaftskammer Rheinland	Maidon lisämaksu — Viitemäärän laskeminen — Toisessa jäsenvaltiossa tuotetun määrän huomioon ottaminen
C-314/95	23.1.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Italian tasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Kansanterveyttä ja eläinten terveyttä koskevista ongelmista annettujen direktiivien täytäntöönpanon laiminlyönti
C-9/95, C-23/95 ja C-156/95	4.2.1997	Belgian kuningaskunta ja Saksan liittotasavalta v. Euroopan yhteisöjen komissio	Banaanit — Yhteinen markkinajärjestely — Luonnonkatastrofi — Tuontikiintiö — Mukautus ja jakaminen
C-71/95, C-155/95 ja C-271/95	4.2.1997	Belgian kuningaskunta v. Euroopan yhteisöjen komissio	Banaanit — Yhteinen markkinajärjestely — Tuontikiintiö — Uusien jäsenvaltioiden liittyminen — Siirtymätoimenpiteet
C-109/95	13.3.1997	Astir AE v. Kreikan valtio	Maataloustuotteiden vientituet — Tavaratuhoutuminen kuljetuksen aikana ylivoimaisen esteen seurauksena — Määräpaikan mukaan vaihteleva vientituki

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-272/95	15.4.1997	Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung v. Deutsches Milch-Kontor GmbH	Rasvattomalle maitojauheelle maksettava tuki — Järjestelmälliset tarkastukset — Tarkastusmaksu
C-22/94	15.4.1997	The Irish Farmers Association ym. v. Minister for Agriculture, Food and Forestry, Ireland ja Attorney General	Maidon lisämaksu — Viitemäärä — Väliaikainen pidättäminen — Muutos — Lopullinen alentaminen — Hyvityksen menetyt
C-27/95	15.4.1997	Woodspring District Council v. Bakers of Nailsea Ltd	Ante mortem -eläinlääkärintarkastukset teurastamoissa — Pätevyys — Virkaeläinlääkäreiden tehtävät — Teurastamojen maksettavat kustannukset
C-138/95 P	17.4.1997	Campo Ebro Industrial SA, Levantina Agrícola Industrial SA (LAISA) ja Cerestar Ibérica SA v. Euroopan unionin neuvosto	Muutoksenhaku — Sokeri — Espanjan liittyminen — Sokerin hintojen lähentäminen — Isoglukoosin tuotanto
C-15/95	17.4.1997	EARL de Kerlast v. Union régionale de coopératives agricoles (Unicopa) ja Coopérative du Trioux	Maidon lisämaksu — Viitemäärän siirtämisen edellytykset — Väliaikainen siirtäminen — Tuottajien perustama yhteenliittymä
C-223/95	7.5.1997	Firma A. Moksel AG v. Hauptzollamt Hamburg-Jonas	Maatalous — Vientituki — Saksan liittotasavaltaan passitusmenettelyssä entisestä DDR:stä tuodut naudat — Saksan yhdistymisen vaikutus vapaassa vaihdannassa olevien tavaroiden alkuperään ja asemaan
C-69/94	29.5.1997	Ranskan tasavalta v. Euroopan yhteisöjen komissio	Maito — Lisämaksujärjestelmä — Yksityiskohtaiset soveltamissäännöt — Päätös 93/673/EY — Komission toimivalta
C-105/94	5.6.1997	Ditta Angelo Celestini v. Saar-Sekskellerei Faber GmbH & Co. KG	Viinikaupan yhteinen järjestäminen — Toisesta jäsenvaltiosta peräisin olevan viinin valvonta — Tutkimusmenetelmä, jossa selvitetään vedessä olevan hapen isotootit isotoppien välisten suhteiden massaspektrometrillä

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-138/96	12.6.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Saksan liittotasavalta	Jäsenyysselvointteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivi 92/116/ETY — Laiminlyönti panna direktiivi täytäntöön säädetyssä määräajassa
C-285/94	25.6.1997	Italian tasavalta v. Euroopan yhteisöjen komissio	Oliivien ja öljyn tuotosten vahvistamisesta markkinointivuodelle 1993—1994 27.7.1994 annettu komission asetus (EY) N:o 1840/94 — Kumoamiskanne
C-183/95	17.7.1997	Affish BV v. Rijksdienst voor de keuring van Vee en Vlees	Terveydensuojelu — Suojatoimenpiteet — Suhteellisuusperiaate — Luottamuksensuojan periaate — Komission päätöksen 95/119/EY pätevyys
C-334/95	17.7.1997	Krüger GmbH & Co. KG v. Hauptzollamt Hamburg-Jonas	Vientituki — Maitotuotteet — Syrjintä — Pätevyys arvioiminen — Kansallinen tuomioistuin — Välitoimet — Yhteisön tullikoodeksi
C-354/95	17.7.1997	The Queen v. Minister for Agriculture, Fisheries and Food, ex parte: National Farmers' Union ym.	Yhteinen maatalouspolitiikka — Asetus (ETY) N:o 3887/92 — Tiettyjä yhteisön tukijärjestelmiä koskeva yhdenmukainen hallinto- ja valvontajärjestelmä — Soveltamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt — Seuraamusten tulkinta ja pätevyys
C-139/96	16.9.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Saksan liittotasavalta	Jäsenyysselvointteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivit 93/48/ETY, 93/49/ETY ja 93/61/ETY — Laiminlyönti panna direktiivi täytäntöön määräajassa
C-208/96	2.10.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Belgian kuningaskunta	Jäsenyysselvointteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivi 92/119/ETY — Direktiivin täytäntöönpanon laiminlyönti
C-152/95	9.10.1997	Michel Macon ym. v. Préfet de l'Aisne	Maidon lisämaksu — Viitemäärä — Maidontuotannosta lopullisesti luopumista koskevan hyvityshakemuksen hylkääminen

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-165/95	16.10.1997	The Queen v. Ministry of Agriculture, Fisheries and Food, ex parte: Benjamin Lay sekä Donald Gage ja David Gage	Maidon lisämaksu — Erityinen viitemäärä — Usan tuotantosuunnan tilan osittainen luovutus — Kiintiön jakaminen luovuttajan ja luovutuksen saajan kesken
C-150/95	23.10.1997	Portugalin tasavalta v. Euroopan yhteisöjen komissio	Yhteinen maatalouspolitiikka — Asetus (EY) N:o 307/95 — Öljysiemenet — Lopulliset viitemäärät — Portugalilaisten tuottajien jättäminen koko yhteisön ylitysten ja käyttämättä jättämisten hyvittämisen ulkopuolelle — Kumoamiskanne
C-164/96	6.11.1997	Regione Piemonte v. Saiagricola SpA	Asetus (ETY) N:o 797/85 — Yksityisten maanviljelijöiden ja oikeushenkilöiden erilainen kohtelu
C-244/95	20.11.1997	P. Moskof AE v. Ethnikos Organismos Kapnou	Maatalous — Raakatupakka — Rahapoliittiset toimenpiteet — Maatalouden muuntokurssi
C-356/95	27.11.1997	Matthias Witt v. Amt für Land- und Wasserwirtschaft	Yhteinen maatalouspolitiikka — Asetus (ETY) N:o 1765/92 — Tiettyjen peltokasvien viljelijöiden tukijärjestelmä — Tuotantoalueiden määrittely — Velvollisuus ilmoittaa määrittelyperusteet — Maaperän hedelmällisyyden huomioon ottaminen
C-369/95	27.11.1997	Somalfruit SpA ja Camar Spa v. Ministero delle Finanze ja Ministero del Commercio con l'Estero	Banaanit — Yhteinen markkinajärjestely — Tuontijärjestelmä — AKT-valtiot — Somalia — Neuvoston asetuksen (ETY) N:o 404/93, komission asetuksen (ETY) N:o 1442/93 ja komission asetuksen (ETY) N:o 1443/93 pätevyys
C-316/96	16.12.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Italian tasavalta	Jäsenyysselvointteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivit 93/53/ETY, 93/54/ETY, 93/113/EY ja 93/114/EY — Laiminlyönti panna direktiivi täytäntöön säädetyssä määräajassa

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
SOSIAALIPOLITIikka			
C-143/95 P	9.1.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Sociedade de Curtumes a Sul do Tejo Ld. (Socurte) ym.	Valitus — Euroopan sosiaalirahasto — Kanteen nostamisen määräaika — Olennaisten menettelymääräysten rikkominen
C-139/95	30.1.1997	Livia Balestra v. Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)	Direktiivit 76/207/ETY ja 79/7/ETY — Miesten ja naisten tasa-arvoinen kohtelu — Täydentävien eläkevakuutusmaksujen hyväksilukeminen
C-13/95	11.3.1997	Ayşe Sützen v. Zehnacker Gebäudereinigung GmbH Krankenhausservice	Työntekijöiden oikeuksien turvaaminen yrityksen luovutuksen yhteydessä
C-197/96	13.3.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Ranskan tasavalta	Jäsenyysselvotteiden noudattamatta jättäminen — Miesten ja naisten tasa-arvoinen kohtelu — Yötyön kieltö
C-336/95	17.4.1997	Pedro Burdalo Trevejo ym. v. Fondo de Garantía Salarial	Direktiivi 77/187/ETY — Yrityksen luovutus — Palvelusvuosien huomioon ottaminen palkkaturvallituksen laskiessa irtisanomiskorvauksia
C-147/95	17.4.1997	Dimossia Epicheirissi Ilektrismou (DEI) v. Efthimios Evrenopoulos	Sosiaalipolitiikka — Mies- ja naispuoliset työntekijät — Tasa-arvoinen kohtelu — EY:n perustamissopimuksen 119 artiklan tai direktiivin 79/7/ETY sovellettavuus — Julkisen sähköyrityksen vakuutusjärjestelmä — Jälkeenjääneen eläke — Euroopan unionista tehdyn sopimuksen liitteinä oleva pöytäkirja N:o 2 — Asian vireille saattamisen käsite
C-66/95	22.4.1997	The Queen v. Secretary of State for Social Security, ex parte: Eunice Sutton	Direktiivi 79/7/ETY — Miesten ja naisten tasa-arvoinen kohtelu sosiaaliturvan alalla — Jäsenvaltion vastuu yhteisön oikeuden rikkomisesta — Oikeus vaatia korkoa takautuvasti suoritetuille sosiaalietuuksille

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-180/95	22.4.1997	Nils Drachmpachl v. Urania Immobilienservice OHG	Sosiaalipolitiikka — Miesten ja naisten tasa-arvoinen kohtelu — Direktiivi 76/207/ETY — Oikeus saada vahingonkorvausta työhönotossa tapahtuneen syrjinnän takia — Jäsenvaltioiden mahdollisuus valita seuraamukset — Vahingonkorvauksen enimmäismäärän vahvistaminen — Yhteenlaskettujen vahingonkorvausten enimmäismäärän vahvistaminen
C-400/95	29.5.1997	Handels- og Kontorfunktionærernes Forbund i Danmark, Helle Elisabeth Larssonin puolesta, v. Dansk Handel & Service, Føtex Supermarked A/S:n puolesta	Naisten ja miesten välinen tasa-arvo — Direktiivi 76/207/ETY — Irtisanomisen edellytykset — Poissaolo, joka johtuu raskauteen tai synnytykseen perustuvasta sairaudesta — Poissaolo raskauden aikana ja synnytyksen jälkeen
C-94/95 ja C-95/95	10.7.1997	Danila Bonifaci ym. v. Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS)	Sosiaalipolitiikka — Työntekijöiden suoja työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa — Direktiivi 80/987/ETY — Palkkaturvajärjestelmien maksuvelvollisuuden rajoittaminen — Jäsenvaltion vastuu, kun direktiivi on pantu täytäntöön säädetyin määräajan jälkeen — Vahinkoa vastaava korvaus
C-373/95	10.7.1997	Federica Maso ym. v. Istituto nazionale della previdenza sociale (INPS) ja Italian tasavalta	Sosiaalipolitiikka — Työntekijöiden suoja työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa — Direktiivi 80/987/ETY — Palkkaturvajärjestelmien maksuvelvollisuuden rajoittaminen — Jäsenvaltion vastuu, kun direktiivi on pantu täytäntöön säädetyin määräajan jälkeen — Vahinkoa vastaava korvaus
C-105/95	15.4.1997	Paul Dant GmbH & Co. KG v. Oberbürgermeister des Kreises Gütersloh	Yhteinen edustajia — Yhteinen nimittäjä — Perustamiskäsite
C-274/95 — C-276/95	17.4.1997	Ludwig Wünsche & Co. v. Hauptzollamt Hamburg-Jonas	Yhteinen edustajia — Yhteinen nimittäjä — Perustamiskäsite

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-117/96	17.9.1997	Danmarks Aktive Handelsrejsende, Carina Mosbæk v. valtuuttamana, v. Lønmodtagernes Garantifond	Sosiaalipolitiikka — Työntekijöiden suoja työnantajan maksukyvyttömyystilanteessa — Direktiivi 80/987/ETY — Työntekijä, joka asuu ja on palkkatyössä muussa valtiossa kuin työnantajan kotipaikkavaltiossa — Palkkaturvajärjestelmä
C-1/95	2.10.1997	Hellen Gerster v. Freistaat Bayern	Miesten ja naisten välinen tasa-arvo — Virkamies — Osa-aikatyö — Palveluksessaoloajan laskeminen
C-100/95	2.10.1997	Brigitte Kording v. Senator für Finanzen	Miesten ja naisten välinen tasa-arvo — Virkamies — Osa-aikatyö — Oikeus saada vapautus tiettyyn virkaan oikeuttavasta kokeesta — Välillinen syrjintä
C-409/95	11.11.1997	Hellmut Marschall v. Land Nordrhein-Westfalen	Miesten ja naisten tasa-arvoinen kohtelu — Yhtä pätevät eri sukupuolta olevat hakijat — Naishakijoiden etusija — Avoin lauseke
C-207/96	4.12.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Italian tasavalta	Jäsenyyssvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Miesten ja naisten tasa-arvoinen kohtelu — Yötyön kieltä
C-253/96 — C-258/96	4.12.1997	Helmut Kampelmann ym. v. Landschaftsverband Westfalen-Lippe ym.	Tietojen ilmoittaminen työntekijöille — Direktiivi 91/533/ETY — Direktiivin 91/553/ETY 2 artiklan 2 kohdan c alakohta
C-66/93	22.4.1997	The Queen v. Secretary of State for Social Security, ex parte: Eunice Sutton	Direktiivi 79/7/ETY — Miesten ja naisten tasa-arvoinen kohtelu sosiaaliturvan alalla — Jäsenvaltion vastuu yhteisön oikeuden rikkomuksesta — Oikeus vastustaa kotonaan asuvien työntekijöiden sosiaaliturvaetuuksien menettämistä

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-246/96	11.12.1997	Mary Teresa Magorrian ja Irene Patricia Cunningham v. Eastern Health and Social Services Board ja Department of Health and Social Services	Miespuolisten ja naispuolisten työntekijöiden samapalkkaisuus — EY:n perustamissopimuksen 119 artikla — Euroopan unionista tehtyyn sopimuksen liitetty pöytäkirja N:o 2 — A m m a t i l l i s e t sosiaaliturvajärjestelmät — Osa-aikatyöntekijöiden jättäminen ilman sellaista asemaa, joka oikeuttaa tiettyihin vanhuuseläkkeistä täydentäviin lisäetuksiin — Ajankohta, josta alkaen täydentävien lisäetuuksien laskennan pitää alkaa — Kansallisiin menettelysääntöksiin perustuvat määräajat
C-358/95	13.3.1997	Tommaso Morellato v. Unità sanitaria locale (USL) n° 11 di Pordenone	Perustamissopimuksen 30 ja 36 artikla — Leivän koostumus — L e i v ä n enimmäiskosteuspitoisuus ja vähimmäistuhkapitoisuus sekä kieltä käyttäviä tiettyjä valmistusaineita
C-103/96	13.3.1997	Directeur général des douanes et droits indirects v. Eridania Beghin-Say SA	Tullioikeus — Sisäinen jalostusmenettely — Vastaavilla tavaroilla korvaamisen järjestelmä — Ruokosokeri ja juurikassokeri
C-352/95	20.3.1997	Phytheron International SA v. Jean Bourdon SA	EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artikla — Tavaramerkkidirektiivi — Kasvinsuojeluaine — Rinnakkaistuonti — Oikeuksien sammuminen
C-105/95	15.4.1997	Paul Daut GmbH & Co. KG v. Oberkreisdirektor des Kreises Gütersloh	Koneellisesti irrotettu liha — Kuumennuskäsittely — Tuotantoa ja markkinointia koskevat terveydenhuoltoon liittyvät edellytykset — Jäsenvaltioiden välinen kauppa
C-274/95 — C-276/95	17.4.1997	Ludwig Wünsche & Co. v. Hauptzollamt Hamburg-Jonas	Yhteinen tullitariffi — Yhdistetty nimikkeistö — Perunatärkkelys

TAVAROIDEN VAPAA LIKKUVUUS

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-321/94— C-324/94	7.5.1997	Jacques Pistre ym.	Maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden maantieteellisten merkintöjen ja alkuperänimitysten suojasta annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 2081/92 — EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artikla — Nimityksen «vuori» käyttämistä maataloustuotteissa ja elintarvikkeissa koskeva kansallinen lainsäädäntö
C-405/95	15.5.1997	Bioforce GmbH v. Oberfinanzdirektion München	Yhteinen tullitariffi — Nimike 3004 — Echinacea — Lääke
C-329/95	29.5.1997	VAG Sverige AB	Ajoneuvojen rekisteröinti — Kansallinen pakokaasupäästöjä koskeva todistus — Yhteensopivuus direktiivin 70/156/ETY kanssa
C-105/96	17.6.1997	Codiesel — Sociedade de Apoio Técnico à Indústria Ld.ª v. Conselho Técnico Aduaneiro, Ministério Público osallistuessa asian käsittelyyn	Yhteinen tullitariffi — Tariffinimikkeet — Sähkölaite, joka sisältää «katkottoman sähkönsyöttöjärjestelmän» — Luokittelu yhteisen tullitariffin nimikkeistöön
C-164/95	17.6.1997	Fábrica de Queijo Eru Portuguesa Ld.ª v. Alfândega de Lisboa (Tribunal Técnico Aduaneiro de 2ª Instância)	Yhteinen tullitariffi — Tulliluokittelu — Juustoraaste
C-114/96	25.6.1997	René Kieffer ja Romain Thill	Tavaroiden vapaa liikkuvuus — Määrälliset rajoitukset — Vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet — Asetus (ETY) N:o 3330/91 — Tavarakaupan tilastot — Yksityiskohtainen ilmoitus kaikesta yhteisön sisäisestä kaupasta — Yhteensopivuus EY:n perustamissopimuksen 30 ja 34 artiklan kanssa
C-368/95	26.6.1997	Vereinigte Familienpress Zeitungsverlags- und vertriebs GmbH v. Heinrich Bauer Verlag	Vaikutukseltaan vastaava toimenpide — Aikakauslehtien levittäminen — Kilpailutehtävät ja pelit — Kansallinen kielto

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-316/95	9.7.1997	Generics BV v. Smith Kline & French Laboratories Ltd	EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artikla — Patentti — Lääkkeiden rekisteröiminen — Patentinloukkaus
C-130/95	17.7.1997	Bernd Giloy v. Hauptzollamt Frankfurt am Main-Ost	EY:n perustamissopimuksen 177 artikla — Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta — Kansallinen lainsäädäntö, jossa toistetaan yhteisön oikeuden säännöksiä — Yhteisön tullikoodiksi — Muutoksenhaku — Tullipäätöksen täytäntöönpanon lykkäys — Vakuuden asettaminen
C-142/96	17.7.1997	Hauptzollamt München v. Wacker Werke GmbH & Co. KG	Ulkoinen jalostusmenettely — Täydellinen tai osittainen vapautus tuontitulleista — Jalostettujen tuotteiden ja väliaikaisesti vietyjen tavaroiden arvon määrittäminen — Kohtuulliset keinot arvon määrittämiseksi
C-90/94	17.7.1997	Haahr Petroleum Ltd v. Åbenrå Havn ym.	Meriliikenne — Tavaramaksu — Tuontilisä
C-114/95 ja C-115/95	17.7.1997	Texaco A/S v. Middelfart Havn ym. Olielskabet Danmark amba v. Trafikministeriet ym.	Meriliikenne — Tavaramaksu — Tuontilisä
C-242/95	17.7.1997	GT-Link A/S v. De Danske Statsbaner (DSB)	Meriliikenne — Aluksia ja tavaroita koskevat satamamaksut — Tuontilisä — Määrävän markkina-aseman väärinkäyttö
C-347/95	17.9.1997	Fazenda Pública v. União das Cooperativas Abastecedoras de Leite de Lisboa, URCL (UCAL)	Maitotuotteiden kansallinen myyntivero — Vaikutukseltaan vastaava maksu — Sisäiset maksut — Liikevaihtovero
C-28/96	17.9.1997	Fazenda Pública v. Fricarnes SA	Lihan kansallinen myyntivero — Vaikutukseltaan vastaava maksu — Sisäiset maksut — Liikevaihtovero
C-237/96	25.9.1997	Eddy Amelynck ym. v. Transport Amelynck SPRL	Tavaroiden vapaa liikkuvuus — Yhteisön passitus — Keinot, joilla tavaroiden yhteisöasema voidaan todistaa

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-67/95	9.10.1997	Rank Xerox Manufacturing (Nederland) BV v. Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen	Yhteinen tullitariffi — Tariffinimikkeet — Kopio- ja telekopiolaitteet — Luokittelu yhdistettyyn nimikkeistöön
C-157/94	23.10.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Alankomaiden kuningaskunta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Yleiseen jakeluun tarkoitettujen sähkön tuontia koskevat yksinoikeudet
C-158/94	23.10.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Italian tasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Sähkön tuontia ja vientiä koskevat yksinoikeudet
C-159/94	23.10.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Ranskan tasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Kaasun ja sähkön tuontia ja vientiä koskevat yksinoikeudet
C-160/94	23.10.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Espanjan kuningaskunta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Sähkön tuontia ja vientiä koskevat yksinoikeudet
C-189/95	23.10.1997	Harry Franzén	EY:n perustamissopimuksen 30 ja 37 artikla — Alkoholiuomien vähittäismyyntimonopoli
C-337/95	4.11.1997	Parfums Christian Dior SA ja Parfums Christian Dior BV v. Evora BV	Tavaramerkki- ja tekijänoikeus — Tavaramerkin ja tekijänoikeudenhaltijan pyrkimys kieltää jälleenmyyjää mainostamasta tavaraa sen uudelleen liikkeelle laskemisen yhteydessä — Hajuvesi
C-261/96	6.11.1997	Conserchimica Srl v. Amministrazione delle Finanze dello Stato	Tullit — Tuontitullien kantaminen jälkitullauksin — Vanhentumisaika
C-201/96	6.11.1997	Laboratoires de thérapeutique moderne (LTM) v. Fonds d'intervention et de régularisation du marché du sucre (FIRS)	Sokerin käyttämisestä tiettyjen kemiallisten tuotteiden valmistukseen myönnettävä tuki — Monivitaminituotteet ja aminohappoja sisältävät tuotteet — Tariffiluokittelu
C-349/95	11.11.1997	Frits Loendersloot, joka toimii toiminimellä F. Loendersloot Internationale Expeditie v. George Ballantine & Son Ltd ym.	EY:n perustamissopimuksen 36 artikla — Tavaramerkkioikeus — Viskipullojen uudelleenmerkintä

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-338/95	20.11.1997	Wiener SI GmbH v. Hauptzollamt Emmerich	Yhteinen tullitariffi — Tariffiin luokittelu — Yöpaidat
C-265/95	9.12.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Ranskan tasavalta	Tavaroiden vapaa liikkuvuus — Maataloustuotteet — Yksityisten toimista johtuvat kaupan esteet — Jäsenvaltioiden velvoitteet
C-143/96	9.12.1997	Leonhard Knubben Spedition GmbH v. Hauptzollamt Mannheim	Yhteinen tullitariffi — Yhdistetyn nimikkeistön alanimikkeessä 0904 20 90 tarkoitettu murskattujen paprikoiden käsite
C-325/96	16.12.1997	Fábrica de Queijo Eru Portuguesa Ltd. v. Subdirector-Geral das Alfândegas, Ministério Público osallistuu asian käsittelyyn	Sisäinen jalostusmenettely — Maitotuotealan erityisjärjestelmä — Viennille asetetun määrärajan pidentäminen
C-382/95	18.12.1997	Techex Computer + Grafik Vertriebs GmbH v. Hauptzollamt München	Yhteinen tullitariffi — Tariffinimikkeet — Tariffiluokittelu, jota sovelletaan Vista Board -nimiseen elektroniseen komponenttiin, joka on tarkoitettu kuvien käsittelyyn ja jota voidaan käyttää tietokoneen grafiikkakorttina — Luokittelu yhdistettyyn nimikkeistöön

TOIMIELIMIÄ KOSKEVA OIKEUS

C-246/95	23.1.1997	Myriam Coen v. Belgian valtio	Väliaikainen toimenhaltija — Palvelukseenottomenettely — Jäsenvaltiolle esitetty ehdokkaiden esittämistä koskeva pyyntö — Kansallisissa tuomioistuimissa vireillä olevat kanteet
C-114/94	20.2.1997	Intelligente systemen, Database toepassing, Elektronische diensten BV (IDE) v. Euroopan yhteisöjen komissio	Välityslauseke — Sopimus ohjelmiston kehittämisestä — Vaatimus jäännöserän maksamisesta ja vahingonkorvauksesta — Vastakanteen maksettujen ennakkojen palauttamisesta

Asia	Päivä	Asianosaiset	Alhe
C-107/95 P	20.2.1997	Bundesverband der Bilanzbuchhalter eV v. Euroopan yhteisöjen komissio	Muutoksenhaku — Kumoamiskanne — Tutkittavaksi ottaminen — Komission kieltäytyminen jäsenyysselvotteiden noudattamatta jättämisestä koskevan menettelyn aloittamisesta — Komission kieltäytyminen EY:n perustamissopimuksen 90 artiklan 3 kohdan mukaisen menettelyn aloittamisesta
C-57/95	20.3.1997	Ranskan tasavalta v. Euroopan yhteisöjen komissio	Komission tiedonanto — Sisämarkkinat — Eläkerahastot
C-299/95	29.5.1997	Friedrich Kremzow v. Itävallan tasavalta	EY:n perustamissopimuksen 164 artikla — Euroopan ihmisoikeussopimus — Vapaudenriisto — Oikeus oikeudenkäyntiin — Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomion oikeusvaikutukset
C-345/95	1.10.1997	Ranskan tasavalta v. Euroopan parlamentti	Toimielinten kotipaikat — Euroopan parlamentti — Istuntojaksot

TUOMIOISTUIMEN TOIMIVALLASTA SEKÄ TUOMIOIDEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA TEHTY YLEISSOPIMUS

C-383/95	9.1.1997	Petrus Wilhelmus Rutten v. Cross Medical Ltd	Brysselin yleissopimus — 5 artiklan 1 kappale — Sen paikkakunnan alioikeus, jossa sopimusvelvoite täytetään — Työsopimus — Paikkakunta, jossa työntekijä tavallisesti työskentelee — Työskentely useissa maissa
C-106/95	20.2.1997	Mainschiffahrts-Genossenschaft Eg (MSG) v. Les Gravières Rhénanes SARL	Brysselin yleissopimus — Sopimus paikkakunnasta, jossa velvoite on täytettävä — Oikeuspaikkasopimus

Asia	Päivä	Asianosaiset	Alhe
C-220/95	27.2.1997	Antonius van den Boogaard v. Paula Laumen	Brysselin yleissopimus — Brysselin yleissopimuksen 1 artiklan 2 kappaleen tulkinta — Aviovarallisuussuhteen käsite — Elatusavun käsite
C-295/95	20.3.1997	Jackie Farrell v. James Long	Brysselin yleissopimus — 5 artiklan 2 kohta — Käsite «elatusapuun oikeutettu»
C-269/95	3.7.1997	Francesco Benincasa v. Dentalkit Srl	Brysselin yleissopimus — Kuluttajan käsite — Oikeuspaikkalauseke
C-163/95	9.10.1997	Elsbeth Freifrau von Horn v. Kevin Cinnamon	Brysselin yleissopimus — 21 artikla — Vireilläolo — San Sebastianin liittymissopimus — 29 artikla — Siirtymäsäännökset
ULKOSUHTEET			
C-171/95	23.1.1997	Recep Tetik v. Land Berlin	ETY:n ja Turkin välinen assosiaatiosopimus — Assosiaationeuvoston päätös — Työntekijöiden vapaa liikkuvuus — Oleskeluluvan voimassaolon jatkaminen — Työsopimuksen irtisanominen omasta pyynnöstä
C-177/95	27.2.1997	Ebony Maritime SA ja Loten Navigation Co. Ltd v. Prefetto della provincia di Brindisi ym.	Pakotteet Jugoslavian liittotasavaltaa vastaan — Toiminta aavalla merellä — Aluksen ja sen lastin takavarikointi
C-351/95	17.4.1997	Selma Kadiman v. Freistaat Bayern	ETY—Turkki-assosiaatiosopimus — Assosiaationeuvoston päätös — Työntekijöiden vapaa liikkuvuus — Työntekijän perheenjäsen — Oleskeluluvan voimassaolon jatkaminen — Edellytykset — Perheyhteisö — Kolmen vuoden pituinen säännönmukainen asuminen — Asumisen laskeminen keskeytymistapauksissa
C-24/95	20.3.1997	Land Rheinland-Pfalz v. Alcan Deutschland GmbH	Kansallisen oikeuden soveltaminen — Rajat

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-310/95	22.4.1997	Road Air BV v. Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen	Merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatio — Yhteisön ulkopuolisesta kolmannesta maasta peräisin ja MMA:ssa vapaassa vaihdannassa olevien tuotteiden tuonti yhteisöön — EY:n perustamissopimuksen 227 artiklan kolmas kohta — EY:n perustamissopimuksen neljäs osa (131–136 a artikla) — Neuvoston päätökset 86/283/ETY, 91/110/ETY ja 91/482/ETY
C-395/95 P	22.4.1997	Geotronics SA v. Euroopan yhteisöjen komissio	PHARE-ohjelma — Rajoitettu tarjouspyyntö — Kumoamiskanne — Tutkittavaksi ottaminen — ETA-sopimus — Tuotteiden alkuperä — Syrjintä — Vahingonkorvauskanne
C-386/95	29.5.1997	Süleyman Eker v. Land Baden-Württemberg	ETY:n ja Turkin välinen assosiaatiosopimus — Assosiaationeuvoston päätös — Työntekijöiden vapaa liikkuvuus — Oleskeluluvan uudistaminen vuoden säännönmukaisen työskentelyn jälkeen — Työskentely kahden työnantajan palveluksessa peräkkäin
C-285/95	5.6.1997	Suat Kol v. Land Berlin	ETY—Turkki-assosiaatiosopimus — Assosiaationeuvoston päätös — Työntekijöiden vapaa liikkuvuus — Säännönmukainen työskentely — Vilpillisesti hankitut oleskeluluvan perusteella suoritettut työskentelyjaksot
C-97/95	17.7.1997	Pascoal & Filhos Ld.* v. Fazenda Pública	Tullit — Hallinnollisen yhteistyön menetelmät — EUR.1-tavaratodistusten todentamismenettely — Tullien kantaminen jälkitullauksin — Tullivelallinen

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-36/96	30.9.1997	Faik Günaydin ym. v. Freistaat Bayern	ETY—Turkki-assosiaatiosopimus — Assosiaationeuvoston päätös — Työntekijöiden vapaa liikkuvuus — Jäsenvaltion yleisillä työmarkkinoilla työskentelyn ja säännönmukaisen työskentelyn käsitteet — Määräaikainen ja rajoitettu työ- ja oleskelulupa — Oleskeluluvan voimassaoloajan pidentämistä koskeva hakemus — Oikeuden väärinkäyttö
C-98/96	30.9.1997	Kasim Ertanir v. Land Hessen	ETY—Turkki-assosiaatiosopimus — Assosiaationeuvoston päätös — Työntekijöiden vapaa liikkuvuus — Jäsenvaltion yleisillä työmarkkinoilla työskentelyn ja säännönmukaisen työskentelyn käsitteet — Nimenomaisesti mainitun työnantajan palveluksessa määräaikaisesti erikoiskokkina työskentelyyn rajoitettu oleskelulupa — Kaudet ilman työ- ja/tai oleskelulupaa — Työskentelykausien laskeminen
UUSIEN JÄSENVALTIOIDEN LIITTYMINEN			
C-27/96	27.11.1997	Danisco Sugar AB v. Almänna ombudet	Ruotsin kuningaskunnan liittyminen — Maatalous — Sokeri — Kansallinen sokerin varastointimaksu
VALTIONTUKI			
C-169/95	14.1.1997	Espanjan kuningaskunta v. Euroopan yhteisöjen komissio	Valtiontuki — Valimon rakentamiseen Teruelin maakunnassa (Espanja) myönnettyt tuet
C-24/95	20.3.1997	Land Rheinland-Pfalz v. Alcan Deutschland GmbH	Valtiontuki — Takaisinperiminen — Kansallisen oikeuden soveltaminen — Rajat

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-292/95	15.4.1997	Espanjan kuningaskunta v. Euroopan yhteisöjen komissio	Kumoamiskanne — Moottoriajoneuvoalan valtioneuvoston päätös — Soveltamisajan pidentäminen takautuvasti — EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 1 kohta
C-355/95 P	15.5.1997	Textilwerke Deggendorf GmbH (TWD) v. Euroopan yhteisöjen komissio	Valtiontuki — Komission päätökset, joilla se lykkää tiettyjen tukien maksamista siihen saakka, kunnes aikaisemmin myönnetty lainvastaiset tuet on palautettu
C-278/95 P	15.5.1997	Siemens SA v. Euroopan yhteisöjen komissio	Muutoksenhaku — Valtiontuki — Yleinen tuki — Tuen määrittely
C-353/95 P	9.12.1997	Tiercé Ladbroke SA v. Euroopan yhteisöjen komissio	Kilpailu — Valtiontuki — Hevoskilpailujen vedonlyönnissä vastaanotetuista panoksista suoritettavat maksut — Varojen siirtäminen toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle yritykselle
VEROTUS			
C-80/95	6.2.1997	Harnas & Helm CV v. Staatssecretaris van Financiën	Arvonlisävero — Kuudennen direktiivin 77/388/ETY 4, 13 ja 17 artiklan tulkinta — Verovelvollinen — Joukkovelkakirjan hankkiminen ja hallussapito
C-247/95	6.2.1997	Finanzamt Augsburg-Stadt v. Marktgemeinde Welden	Kuudesarvonlisäverodirektiivi — Kiinteän omaisuuden vuokraus — Viranomaisen
C-260/95	20.2.1997	Commissioners of Customs & Excise v. DFDS A/S	Kuudesarvonlisäverodirektiivi — Matkatoimistoja koskeva erityisjärjestelmä — Palvelujen suorituksen verotuspaikka
C-167/95	6.3.1997	Maatschap M.J.M. Linthorst, K.G.P. Pouwels en J. Scheres c.s. v. Inspecteur der Belastingdienst/Onderneming en Roermond	Kuudesarvonlisäverodirektiivi — 9 artikla — Eläinlääkäreiden suorittamat palvelut

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-389/95	29.5.1997	Siegfried Klattner v. Kreikan valtio	Kulkuneuvojen väliaikaisessa ja lopullisessa maahantuonnissa sovellettavat verovapautukset — Direktiivi 83/182/ETY
C-63/96	29.5.1997	Finanzamt Bergisch Gladbach v. Werner Skripalle	Verotus — Kuudes arvonlisäverodirektiivi — Veron peruste — Palvelujen suorittajan ja vastaanottajan välinen henkilökohtainen suhde
C-2/95	5.6.1997	Sparekasernes Datacenter (SDC) v. Skatteministeriet	Kuudesarvonlisäverodirektiivi — 13 artiklan B kohdan d alakohdan 3—5 alakohta — Verosta vapautetut liiketoimet
C-45/95	25.6.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Italian tasavalta	Arvonlisävero — Maan alueella myönnettävät vapautukset — Kokonaan verosta vapautettuun toimintaan käytettävien tavaroiden tai sellaisten tavaroiden luovutukset, jotka eivät ole oikeuttaneet vähennykseen
C-370/95, C-371/95 ja C-372/95	26.6.1997	Careda SA, Federación nacional de operadores de máquinas recreativas y de azar (Femara) ja Asociación española de empresarios de máquinas recreativas (Facomare) v. Administración General del Estado	Pelilaitteiden pitämisestä maksettava vero — Liikevaihtovero — Vyöryttäminen kuluttajille
C-330/95	3.7.1997	Goldsmiths (Jewellers) Ltd v. Commissioners of Customs & Excise	Arvonlisävero — Kuudes direktiivi — 11 artiklan C kohdan 1 alakohdassa säädetty poikkeamismahdollisuus — Maksun laiminlyönnin vuoksi myönnettävän palautuksen epääminen vaihdon osalta
C-60/96	3.7.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Ranskan tasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Arvonlisävero — Kuudes direktiivi — Vapautukset — Teltojen, asuntovaunujen ja liikkuvien asuntojen vuokraus

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-28/95	17.7.1997	A. Leur-Bloem v. Inspecteur der Belastingdienst/Onderneming en Amsterdam 2	EY:n perustamissopimuksen 177 artikla — Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta — Kansallinen lainsäädäntö, jossa toistetaan yhteisön oikeuden säännöksiä — Täytäntöönpano — Direktiivi 90/434/ETY — Osakkeiden vaihdolla suoritettavan sulautumisen käsite — Väärinkäytökset ja veron kiertäminen
C-190/95	17.7.1997	ARO Lease BV v. Inspecteur van de Belastingdienst Grote Ondernemingen te Amsterdam	Kuudesarvonlisäverodirektiivi — Henkilöautojen leasing-yhtiö — Palvelujen suorittajan liiketoiminnan kotipaikka — Kiinteä toimipaikka
C-145/96	16.9.1997	Bernd von Hoffmann v. Finanzamt Trier	Kuudesarvonlisäverodirektiivi — 9 artiklan 2 kohdan e alakohdan kolmannen luetelmakohdan tulkinta — Välimiespalvelut — Palvelujen suorituspaikka
C-141/96	17.9.1997	Finanzamt Osnabrück-Land v. Bernhard Langhorst	Arvonlisävero — Kuudennen direktiivin 77/388/ETY 21 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 22 artiklan 3 kohdan c alakohdan tulkinta — Asiakirja, jota voidaan pitää laskuna — Ostajan laatima hyvitysilmoitus, jota myyjä ei ole riittänyt siinä mainitun veron määrän osalta
C-130/96	17.9.1997	Fazenda Pública v. Solisnor-Estaleiros Navais SA	Arvonlisävero — Kuudennen arvonlisäverodirektiivin 33 artikla — Rekisteröintimaksujen voimassa pysyttäminen — Öljysäiliöaluksen rakentamisurakan arvon mukaan maksettava leimaver
C-258/95	16.10.1997	Julius Filibeck Söhne GmbH & Co. KG v. Finanzamt Neustadt	Kuudesarvonlisäverodirektiivi — Vastikkeellisten palvelujen suorittamisen käsite — Työnantajan suorittama työntekijöiden kuljetus
C-375/95	23.10.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Helleenien tasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Autoverotus — Syrjintä

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-116/96	6.11.1997	Reisebüro Binder GmbH v. Finanzamt Stuttgart-Körperschaften	Kuudesarvonlisäverodirektiivi — Kansainvälinen henkilöliikenne — Kuljetuspalvelun verotuspaikka ja veron peruste
C-408/95	1.11.1997	Eurotunnel SA ym. v. SeaFrance	Verovapaita myymälöitä koskeva siirtymäkauden järjestelmä — Neuvoston direktiivit 91/680/ETY ja 92/12/ETY — Pätevyyden arviointi
C-188/95	2.12.1997	Fantask A/S ym. v. Industriministeriet (Erhvervsministeriet)	Direktiivi 69/335/ETY — Yhtiöiden rekisteröintimaksu — Kansalliset prosessuaaliset määräajat
C-8/96	11.12.1997	Locamion SA v. Directeur des services fiscaux d'Indre-et-Loire	Direktiivi 69/335/ETY — A j o n e u v o j e n rekisteröintitodistuksista kannettava alueellinen maksu
C-42/96	11.12.1997	Società Immobiliare SIF SpA v. Amministrazione delle Finanze dello Stato	Direktiivi 69/335/ETY — Kiinteä omaisuus apportion
C-286/94, C-340/95, C-401/95 ja C-47/96	18.12.1997	Garage Molenheide BVBA ym. v. Belgian valtio	Kuudesarvonlisäverodirektiivi — Soveltamisala — Arvonlisäveron vähennysoikeus — Arvonlisäveron palautettavan osan pidätys — Suhteellisuusperiaate
C-384/95	18.12.1997	Landboden-Agrardienste GmbH & Co. KG v. Finanzamt Calau	Arvonlisävero — Palvelujen suorituksen käsite — Perunantuotannon laajaperäistämiseen myönnettävä kansallinen korvaus
C-284/96	18.12.1997	Didier Tabouillot v. Directeur des services fiscaux de Meurthe-et-Moselle	Perustamissopimuksen 95 artikla — P o r r a s t e t t u moottoriajoneuvovero
YHTEISÖN OIKEUDEN PERIAATTEET			
C-192/95—C-218/95	14.1.1997	Société Comateb ym. v. Directeur général des douanes et droits indirects	Merivero — Perusteettomien suoritusten palauttaminen — Velvollisuus vyöryttää vero tai maksu ostajan maksettavaksi — Merentakaiset departementit

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-29/95	23.1.1997	Eckehard Pastoors ym. v. Belgian valtio	Tieliikenne — Neuvoston asetukset (ETY) N:o 3820/85 ja 3821/85 — Kansalliset täytäntöönpanosäännökset
C-323/95	20.3.1997	David Charles Hayes, Jeanette Karen Hayes v. Kronenberger GmbH	Yhdenvertainen kohtelu — Kansalaisuuteen perustuva syrjintä — Cautio judicatum solvi
C-122/96	2.10.1997	Stephen Austin Saldanha ja MTS Securities Corporation v. Hiross Holding AG	Yhdenvertainen kohtelu — Kansalaisuuteen perustuva syrjintä — Kaksoiskansalaisuus — Perustamissopimuksen soveltamisala — Vakuus oikeudenkäyntikulujen maksamisesta
C-309/96	18.12.1997	Daniele Annibaldi v. Sindaco del Comune di Guidonia ja Presidente Regione Lazio	Maatalous — Arkeologinen luonnonpuisto — Taloudellinen toiminta — Perusoikeuksien suojaaminen — Yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan puuttuminen
YHTIÖOIKEUS			
C-311/96	29.5.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Ranskan tasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivi 93/38/ETY — Laiminlyönti panna direktiivi täytäntöön säädetyssä määräajassa
C-312/96	29.5.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Ranskan tasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivi 93/36/ETY — Laiminlyönti panna direktiivi täytäntöön säädetyssä määräajassa
C-43/97	17.7.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Italian tasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivi 93/36/ETY — Laiminlyönti panna direktiivi täytäntöön säädetyssä määräajassa

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-54/96	17.9.1997	Dorsch Consult Ingenieurgesellschaft mbH v. Bundesbaugesellschaft Berlin mbH	Perustamissopimuksen 177 artiklassa tarkoitettu kansallisen tuomioistuimen käsite — Julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten tekomenettely — Direktiivi 92/50/ETY — Kansallinen muutoksenhakuelin
C-304/96	16.10.1997	Hera SpA v. Unita sanitaria locale n° 3 - genovese (USL) ym.	Direktiivi 93/37/ETY — Julkiset hankinnat — Poikkeuksellisen alaiset tarjoukset
C-97/96	4.12.1997	Verband deutscher Daihatsu-Händler eV v. Daihatsu Deutschland GmbH	Yhtiöoikeus — Tilinpäätös — Julkistamisen laiminlyönnistä säädetty seuraamukset — Ensimmäisen direktiivin 68/151/ETY 6 artikla
C-104/96	16.12.1997	Coöperatieve Rabobank «Vecht en Plassengebied» BA v. Erik Aarnoud Minderhoud (Mediasafe BV:n konkurssipesän hoitaja)	Yhtiöoikeus — Ensimmäinen direktiivi 68/151/ETY — Soveltamisala — Yhtiön edustaminen — Eturistiriita — Hallituksen jäsenen puuttuva kelpoisuus tehdä yhtiötä sitova oikeustoimi
C-341/96	16.12.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Saksan liittotasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivi 93/36/ETY — Direktiivin määräajassa tapahtuvan täytäntöönpanon laiminlyönti
C-5/97	18.12.1997	Ballast Nedam Groep NV v. Belgian valtio	Palvelujen tarjoamisen vapaus — Julkiset rakennusurakat — Urakoitsijoiden hyväksyminen — Huomioon otettava yksikkö
C-402/96	18.12.1997	European Information Technology Observatory, Europäische Wirtschaftliche Interessenvereinigung	Eurooppalainen taloudellinen etuyhtymä — Toiminimi

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
YMPÄRISTÖ JA KULUTTAJAT			
C-300/95	29.5.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivin 85/374/ETY 7 artiklan e alakohta — Virheellinen täytäntöönpano — Tuotevastuusta vapautuminen — Tieteellisen ja teknisen tiedon taso
C-357/96	29.5.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Belgian kuningaskunta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivi 94/15/EY — Laiminlyönti panna direktiivi täytäntöön säädetyssä määräajassa
C-107/96	5.6.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Espanjan kuningaskunta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivi 91/156/ETY
C-223/96	5.6.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Ranskan tasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivi 91/156/ETY
C-304/94, C-330/94, C-342/94 ja C-224/95	25.6.1997	Euro Tombesi ja Adino Tombesi ym.	Jäte — Jätteen käsite — Neuvoston direktiivit 91/156/ETY ja 91/689/ETY — Neuvoston asetus (ETY) N:o 259/93
C-329/96	26.6.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Helleenien tasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivin 92/43/ETY täytäntöönpanon laiminlyönti
C-83/96	17.9.1997	Provincia autonoma di Trento ja Ufficio del medico provinciale di Trento v. Dega di Depretto Gino Snc	Kuluttajansuoja — Elintarvikkeiden merkinnät — Neuvoston direktiivi 79/112/ETY
C-259/95	2.10.1997	Euroopan parlamentti v. Euroopan unionin neuvosto	Neuvoston päätöksen N:o 95/184/EY kumoaminen — Parlamentin oikeudet
C-225/96	4.12.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Italian tasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivin 79/923/ETY täytäntöönpanon laiminlyönti — Simpukkavesiltä vaadittava laatu

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
C-83/97	11.12.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Saksan liittotasavalta	Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen — Direktiivin 92/43/ETY täytäntöönpanon laiminlyönti
C-129/96	18.12.1997	Inter-Environnement Wallonie ASBL v. Région wallonne	Direktiivi 91/156/ETY — Täytäntöönpanolle varattu määräaika — Määräajan vaikutukset — Jätteen käsite

Ratkaistut asiat

Taulukko 2:	Eri oikeudenkäynnit
Taulukko 3:	Tuomiot, lausunnot, määräykset
Taulukko 4:	Loppumisos
Taulukko 5:	Asian ratkaiseminen
Taulukko 6:	Kanteen oikeudellinen perusta
Taulukko 7:	Kanteen kohde

Oikeudenkäyntien kesto

Taulukko 8:	Eri oikeudenkäynnit
Kaavio I:	Käsittelyn kesto: ennakkoratkaisupyyntö (tuomiot ja määräykset)
Kaavio II:	Käsittelyn kesto: suorat kanteet (tuomiot ja määräykset)
Kaavio III:	Käsittelyn kesto: valitukset (tuomiot ja määräykset)

Vireille tulleet asiat

Taulukko 9:	Eri oikeudenkäynnit
Taulukko 10:	Kannetyypit

Oikeudenkäyntiä koskevan vuoden tietojen esittely vuodelle 1996 on valmistunut vuodelle 1996 koskevien tietojen esittelyä varten (vireille tulleita asioita). Jokienkin taulukoiden ja kaavioiden osalta tilastotietojen vuodelle 1996 alkuunsa vuosiin koskeviin tietoihin ei ole saatavilla.

Asia	Päivä	Ala	Ala
C-357/96	29.5.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Belgia	Jäsenyysoikeuksien neuvottelu — Direktiivi 94/15/ETY — Laininlyönti panna direktiiviä täytäntöön
C-107/96	5.6.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Espanjan kuningaskunta	Jäsenyysoikeuksien neuvottelu — Direktiivi 91/136/ETY
C-223/96	5.6.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Ranskan tasavalta	Jäsenyysoikeuksien neuvottelu — Direktiivi 91/156/ETY
C-304/94, C-330/94, C-342/94 ja C-324/95	25.6.1997	Euro-Tombesi ja Adipo Tombesi ym.	Jäsenyysoikeuksien neuvottelu — Direktiivi 91/156/ETY — Neuvoston päätös (ETY) N:o 229/93
C-329/96	26.6.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Hollannin tasavalta	Jäsenyysoikeuksien neuvottelu — Direktiivi 92/43/ETY
C-83/96	17.9.1997	Provincia autonoma di Trento ja Ufficio del medico provinciale di Trento v. Doga di Depretto Gino Sac	Kulutusjaksot — Eläinlääkärin merkinnät — Neuvoston direktiivi 79/112/ETY
C-259/95	2.10.1997	Euroopan parlamentti v. Euroopan unionin neuvosto	Neuvoston päätös — N:o 92/184/ETY — Parlamentin oikeudet
C-215/96	4.12.1997	Euroopan yhteisöjen komissio v. Italia tasavalta	Jäsenyysoikeuksien neuvottelu — Direktiivi 79/923/ETY — Laininlyönti — Säädöksen täytäntöönpanon laatu

2. Oikeudenkäyntejä koskevat tilastot

Yhteisöjen tuomioistuimen toiminta

Taulukko 1: Toiminta vuonna 1997

Ratkaistut asiat

- Taulukko 2: Eri oikeudenkäynnit
Taulukko 3: Tuomiot, lausunnot, määräykset
Taulukko 4: Lopputulos
Taulukko 5: Asian ratkaiseminen
Taulukko 6: Kanteen oikeudellinen perusta
Taulukko 7: Kanteen kohde

Oikeudenkäyntien kesto

- Taulukko 8: Eri oikeudenkäynnit
Kaavio I: Käsittelyn kesto: ennakkoratkaisupyyntö (tuomiot ja määräykset)
Kaavio II: Käsittelyn kesto: suorat kanteet (tuomiot ja määräykset)
Kaavio III: Käsittelyn kesto: valitukset (tuomiot ja määräykset)

Vireille tulleet asiat

- Taulukko 9: Eri oikeudenkäynnit
Taulukko 10: Kannetyypit

Oikeudenkäyntejä koskevan uuden tietojenkäsittelyjärjestelmän käyttöönotto vuonna 1996 on vaikuttanut vuosikertomukseen sisältyvien tilastojen esitystapaan (viime vuodesta lähtien). Joidenkin taulukoiden ja kaavioiden osalta tilastotietojen vertailu vuotta 1995 aikaisempia vuosia koskeviin tietoihin ei ole mahdollista.

- Taulukko 11: Kanteen kohde
Taulukko 12: Jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevat kanteet
Taulukko 13: Kanteen oikeudellinen perusta

31.12.1997 vireillä olevat asiat

- Taulukko 14: Eri oikeudenkäynnit
Taulukko 15: Asian ratkaiseminen

Toiminnan kehitys 31.12.1997 asti

- Taulukko 16: Vireille tulleet asiat ja annetut tuomiot
Taulukko 17: Esitetyt ennakkoratkaisupyynnöt (jakautuminen jäsenvaltioittain ja vuosittain)
Taulukko 18: Esitetyt ennakkoratkaisupyynnöt (jakautuminen jäsenvaltioittain ja eri tuomioistuinten välillä)

Yhteisöjen tuomioistuimen toiminta

Taulukko 1: Toiminta vuonna 1997¹

Ratkaistut asiat	377	(456)
Vireille tulleet asiat	445	
Käsiteltävänä olevat asiat	623	(683)

Ratkaistut asiat

Taulukko 2: Eri oikeudenkäynnit

Ennakkoratkaisupyynnöt	235	(301)
Suorat kanteet	105	(116)
Valitukset	32	(34)
Lausunnot	—	—
Erityiset menettelyt ²	5	(5)
Yhteensä	377	(456)

¹ Tässä taulukossa ja seuraavilla sivuilla olevista taulukoista sulkeissa ilmoitetut luvut (bruttoluvut) kuvaavat asioiden kokonaismäärää, johon ei vaikuta asioiden yhdistäminen samassa yhteydessä käsiteltyjen vuoksi (yksi asian numero = yksi asia). Nettoluku kuvaa asioiden määrää ottaen huomioon yhdistäminen asioiden yhdessä käsiteltyjen vuoksi (joukko yhdistettyjä asioita = yksi asia).

² "Erityisiä menettelyjä" ovat: oikeudenkäyntikulujen vahvistaminen (työjärjestyksen 74 artikla); maksuton oikeudenkäynti (työjärjestyksen 76 artikla); takaisinsaanti (työjärjestyksen 94 artikla); kolmannen osapuolen kantelu (työjärjestyksen 97 artikla); tuomion tulkinta (työjärjestyksen 102 artikla); tuomion purkaminen (työjärjestyksen 98 artikla); tuomion oikaisu (työjärjestyksen 66 artikla); takavarikkomenettelyt (erioikeuksista ja vapauksista tehty pöytäkirja); erioikeuksia koskevat menettelyt (erioikeuksista ja vapauksista tehty pöytäkirja).

Taulukko 3: Tuomiot, lausunnot, määräykset¹

Taulukko 12: Jäsenyysoikeuksien nauttaminen jättämistä koskevat kanteet
Taulukko 13: Kanteen oikeudellinen perustelu

Eri oikeuden- käynnit	Tuomiot	Oikeudelliset määräykset ²	Välitoimi- määräykset ³	Muut määräykset ⁴	Lausunnot	Yhteensä
Ennakkoratkaisupyyntö	168	1	—	66	—	235
Suorat kanteet	57	1	1	47	—	106
Valitukset	17	15	—	—	—	32
Yhteensä	242	17	1	113	—	373
Lausunnot	—	—	—	—	—	—
Erityiset menettelyt	—	3	—	2	—	5
Yhteensä	—	3	—	2	—	5
YHTEENSÄ	242	20	1	115	—	378

Taulukko 4: Lopputulos

Lopputulos	Suorat kanteet	Ennakkoratkaisupyyntö	Valitukset	Erityiset menettelyt	Yhteensä
Tuomiot					
Perusteltu kanne	42 (45)				42 (45)
Osittain perusteltu kanne	1 (1)				1 (1)
Perusteeton kanne	14 (18)		12 (12)		26 (30)
Kumoaminen ja käsiteltäväksi palauttaminen			3 (4)		3 (4)
Osittainen kumoaminen ilman käsiteltäväksi palauttamista			2 (2)		2 (2)
Ennakkoratkaisu		168 (234)			168 (234)
Tuomiot yhteensä	57 (64)	168 (234)	17 (18)		242 (316)
Määräykset					
Perusteltu kanne				1 (1)	1 (1)
Osittain perusteltu kanne				1 (1)	1 (1)
Perusteeton kanne			3 (4)		3 (4)
Tutkimatta jättäminen				1 (1)	1 (1)
Tutkittavaksi ottamisen edellytysten selvä puuttuminen		1 (1)			1 (1)
Valitus, jonka tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat			2 (2)		2 (2)
Ilmeisesti tutkimatta jätettävä kanne	1 (1)				1 (1)
Ilmeisesti tutkimatta jätettävä ja perusteeton valitus			6 (6)		6 (6)
Ilmeisesti perusteeton valitus			3 (3)		3 (3)
Kumoaminen ja käsiteltäväksi palauttaminen			1 (1)		1 (1)
Yhteensä	1 (1)	1 (1)	15 (16)	3 (3)	20 (21)
Poistetaan rekisteristä	43 (47)	66 (66)		2 (2)	111 (115)
Lausunnon antaminen raukeaa	1 (1)				1 (1)
Palautetaan käsiteltäväksi	3 (3)				3 (3)
Yhteensä	47 (51)	66 (66)		2 (2)	115 (119)
Määräykset yhteensä	48 (52)	67 (67)	15 (16)	5 (5)	135 (140)
Lausunnot					
Yhteensä	105 (116)	235 (301)	32 (34)	5 (5)	377 (456)

¹ Nettoluvut.

² Oikeudelliset määräykset, joilla asian käsittely päätetään (tutkimatta jättäminen, ilmeinen tutkimatta jättäminen, jne.).

³ ETY:n perustamissopimuksen 185 ja 186 artiklan tai Euratomin ja EHTY:n vastaavien artiklojen perusteella esitettyjen vaatimusten perusteella annetut määräykset (välitoimimääräyksistä tai väliintuloa koskevista määräyksistä tehdyistä valituksista annetut määräykset ovat otsikon "Oikeudelliset määräykset" kohdassa "Valitukset").

⁴ Määräykset, joilla asian käsittely päätetään poistamalla se rekisteristä, toteamalla lausunnon antamisen rauenneen tai siirtämällä asia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Taulukko 5: Asian ratkaiseminen

Lausunnot	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	525	526	527	528	529	530	531	532	533	534	535	536	537	538	539	540	541	542	543	544	545	546	547	548	549	550	551	552	553	554	555	556	557	558	559	560	561	562	563	564	565	566	567	568	569	570	571	572	573	574	575	576	577	578	579	580	581	582	583	584	585	586	587	588	589	590	591	592	593	594	595	596	597	598	599	600	601	602	603	604	605	606	607	608	609	610	611	612	613	614	615	616	617	618	619	620	621	622	623	624	625	626	627	628	629	630	631	632	633	634	635	636	637	638	639	640	641	642	643	644	645	646	647	648	649	650	651	652	653	654	655	656	657	658	659	660	661	662	663	664	665	666	667	668	669	670	671	672	673	674	675	676	677	678	679	680	681	682	683	684	685	686	687	688	689	690	691	692	693	694	695	696	697	698	699	700	701	702	703	704	705	706	707	708	709	710	711	712	713	714	715	716	717	718	719	720	721	722	723	724	725	726	727	728	729	730	731	732	733	734	735	736	737	738	739	740	741	742	743	744	745	746	747	748	749	750	751	752	753	754	755	756	757	758	759	760	761	762	763	764	765	766	767	768	769	770	771	772	773	774	775	776	777	778	779	780	781	782	783	784	785	786	787	788	789	790	791	792	793	794	795	796	797	798	799	800	801	802	803	804	805	806	807	808	809	810	811	812	813	814	815	816	817	818	819	820	821	822	823	824	825	826	827	828	829	830	831	832	833	834	835	836	837	838	839	840	841	842	843	844	845	846	847	848	849	850	851	852	853	854	855	856	857	858	859	860	861	862	863	864	865	866	867	868	869	870	871	872	873	874	875	876	877	878	879	880	881	882	883	884	885	886	887	888	889	890	891	892	893	894	895	896	897	898	899	900	901	902	903	904	905	906	907	908	909	910	911	912	913	914	915	916	917	918	919	920	921	922	923	924	925	926	927	928	929	930	931	932	933	934	935	936	937	938	939	940	941	942	943	944	945	946	947	948	949	950	951	952	953	954	955	956	957	958	959	960	961	962	963	964	965	966	967	968	969	970	971	972	973	974	975	976	977	978	979	980	981	982	983	984	985	986	987	988	989	990	991	992	993	994	995	996	997	998	999	1000
Yhteensä	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																						

Taulukko 6: Kanteen oikeudellinen perusta

Yhteensä	241	(211)	20	202	(177)
EHTY:n perustamiskokous	—	(1)	3	3	(2)
EURATOMIN perustamiskokous	3	(1)	—	—	(2)
	241	(211)	20	202	(177)

1964. Oikeudelliset ja tekniset kysymykset ja tekniset kysymykset.

Oikeudelliset määräykset, joilla asian käsittely päätetään (muut kuin määräykset, joilla asian käsittely päätetään poistamalla se rekisteristä, toteamalla lausunnon antamisen rauenneen tai siirtämällä asia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi).

Oikeudelliset määräykset, joilla asian käsittely päätetään (muut kuin määräykset, joilla asian käsittely päätetään poistamalla se rekisteristä, toteamalla lausunnon antamisen rauenneen tai siirtämällä asia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi).

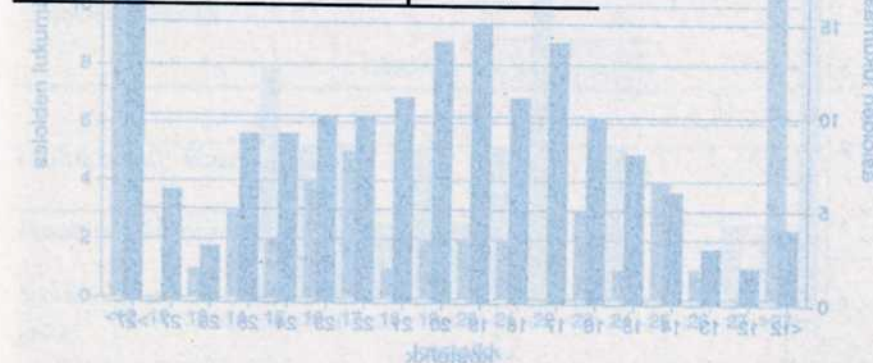
Taulukko 7: Kanteen kohde

Kanteen kohde	Tuomiot/Lausunnot		Määräykset ¹		Yhteensä	
Maatalous	34	(38)	2	(2)	36	(40)
Valtiontuki	6	(6)	2	(2)	8	(8)
Kilpailu	8	(9)	3	(3)	11	(12)
Brysselin yleissopimus	6	(6)	—	—	6	(6)
Toimielimiä koskevat säännökset	1	(1)	3	(3)	4	(4)
Sosiaaliset säännökset	17	(23)	—	—	17	(23)
Sijoittautumisoikeus	—	—	—	—	—	—
Energia	—	—	1	(1)	1	(1)
Ympäristö	8	(11)	—	—	8	(11)
Verotus	28	(34)	—	—	28	(34)
Euroopan sosiaalirahasto	1	(1)	—	—	1	(1)
Sijoittautumisvapaus ja palvelut	21	(33)	—	—	21	(33)
Pääomien vapaa liikkuvuus	—	—	—	—	—	—
Tavaroiden vapaa liikkuvuus	19	(48)	—	—	19	(48)
Palvelujen vapaa liikkuvuus	—	—	—	—	—	—
Työntekijöiden vapaa liikkuvuus	12	(14)	—	—	12	(14)
EY:n julkiset hankinnat	2	(2)	—	—	2	(2)
Kauppapolitiikka	8	(8)	1	(1)	9	(9)
Kalastuspolitiikka	—	—	—	—	—	—
Talous- ja rahapolitiikka	—	—	—	—	—	—
Yhteisön oikeuden periaatteet	3	(3)	—	—	3	(3)
Erioikeudet ja vapaudet	—	—	—	—	—	—
Lainsäädäntöjen lähentäminen	26	(29)	—	—	26	(29)
Ulkosuhteet	1	(1)	1	(1)	2	(2)
Euroopan laajuiset verkostot	—	—	—	—	—	—
Omat varat	—	—	—	—	—	—
Siirtotyöläisten sosiaaliturva	16	(21)	—	—	16	(21)
Henkilöstösäännöt	6	(6)	5	(5)	11	(11)
Yhteinen tullitariffi	10	(12)	—	—	10	(12)
Arvonlisävero	—	—	—	—	—	—
Liikenne/kuljetukset	3	(4)	—	—	3	(4)
Tulliliitto	4	(4)	—	—	4	(4)
Yhteensä	240	(314)	18	(18)	258	(332)
EHTY:n perustamissopimus	—	—	2	(3)	2	(3)
EURATOMin perustamissopimus	2	(2)	—	—	2	(2)
YHTEENSÄ	242	(316)	20	(21)	262	(337)

¹ Oikeudelliset määräykset, joilla asian käsittely päätetään (muut kuin määräykset, joilla asian käsittely päätetään poistamalla se rekisteristä, toteamalla lausunnon antamisen rauenneen tai siirtämällä asia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi).

Oikeudenkäyntien kesto¹Taulukko 8: Eri oikeudenkäynnit
(tuomiot ja määräykset²)

Ennakkoratkaisupyyntö	21,4
Suorat kanteet	19,7
Valitukset	17,4

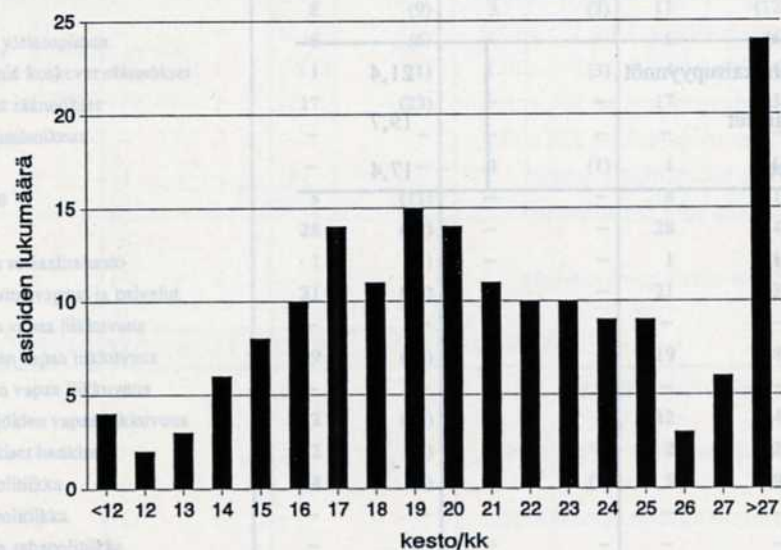

¹ Tässä taulukossa ja seuraavissa kaavioissa kesto ilmaistaan kuukausina ja kuukausien kymmenesosina.

² Kyse on muista määräyksistä kuin niistä, joilla asian käsittely päätetään poistamalla se rekisteristä, toteamalla lausunnon antamisen rauenneen tai siirtämällä asia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

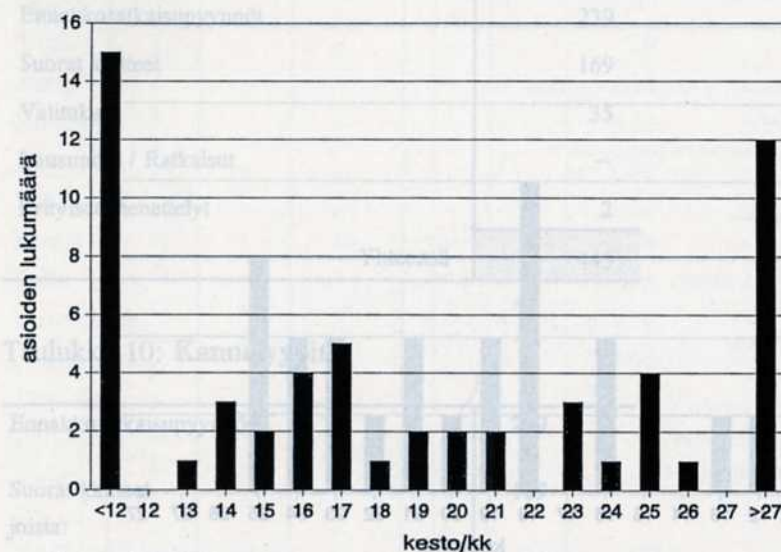
Kaavio I: Käsittelyn kesto: ennakkoratkaisupyynnöt (tuomiot ja määräykset¹)

Asiat/ Kuukausi	< 12	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	> 27
Ennakkoratkaisupyynnöt	4	2	3	6	8	10	14	11	15	14	11	10	10	9	9	3	6	24

¹ Kyse on muista määräyksistä kuin niistä, joilla asian käsittely päätetään poistamalla se rekisteristä tai toteamalla lausunnon antamisen rauenneen.

Kaavio II: Käsittelyn kesto: suorat kanteet (tuomiot ja määräykset¹)

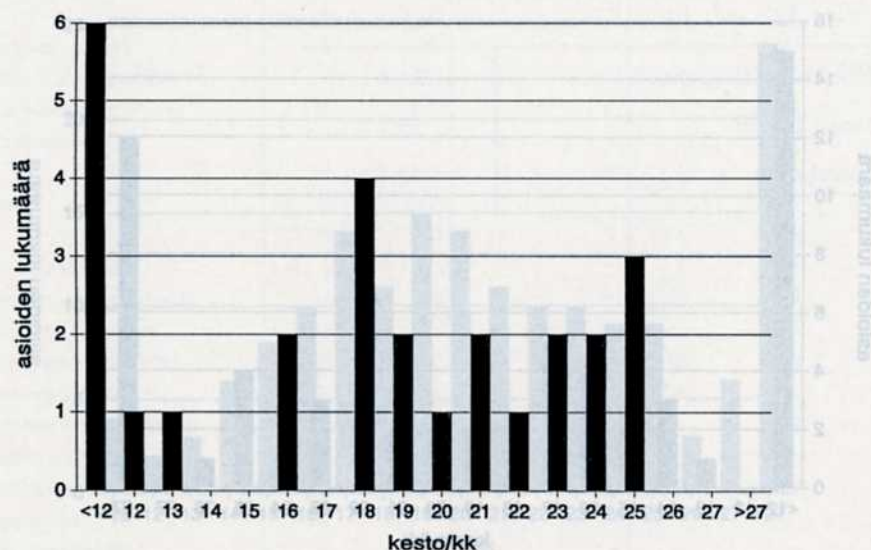

Asiat/ Kuukausi	<12	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	> 27
Suorat kanteet	15	0	1	3	2	4	5	1	2	2	2	0	3	1	4	1	0	12

¹ Kyse on muista määräyksistä kuin niistä, joilla asian käsittely päätetään poistamalla se rekisteristä, toteamalla lausunnon antamisen rauenneen tai siirtämällä asia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Kaavio III: Käsittelyn kesto: valitukset
(tuomiot ja määräykset¹)

Asiat/ Kuukausi	< 12	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	> 27
Valitukset	6	1	1	0	0	2	0	4	2	1	2	1	2	2	3	0	0	0

Vireille tulleet asiat¹

Taulukko 9: Eri oikeudenkäynnit

Ennakkoratkaisupyynnöt	239
Suorat kanteet	169
Valitukset	35
Lausunnot / Ratkaisut	—
Erityiset menettelyt	2
Yhteensä	445

Taulukko 10: Kannetyypit

Ennakkoratkaisupyynnöt	239
Suorat kanteet	169
joista:	
– kumoamiskanteita	37
– laiminlyöntikanteita	—
– vahingonkorvauskanteita	1
– jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä koskevia kanteita	124
– välityslausekkeita	7
Valitukset	35
Lausunnot / Ratkaisut	—
Yhteensä	443
Erityiset menettelyt	2
joista:	
– maksuttomia oikeudenkäyntejä	—
– oikeudenkäyntikulujen vahvistamisia	2
– tuomion / määräyksen purkamisia	—
– yhteisöjen hallussa olevien ulkopuolisten varojen takavarikointia koskevia hakemuksia	—
– kolmannen osapuolen kantelu	—
Yhteensä	2
Välitoimihakemukset	1

Bruttoluvut.

¹ Kyse on muista määräyksistä kuin niistä, joilla asian käsittely päätetään poistamalla se rekisteristä, toteamalla lausunnon antamisen rauenneen tai siirtämällä asia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Taulukko 11: Kanteen kohde¹

Kanteen kohde	Suorat kanteet	Ennakkoratkaisupyynnöt	Valiukset	Yhteensä	Erityiset menettelyt
Uusien valtioiden liittyminen	1	5	—	6	—
Maatalous	38	23	3	64	—
Valtiontuot	8	8	2	18	—
Merentakaisten maiden ja alueiden assosiointi	—	1	—	1	—
Unionin kansalaisuus	1	—	—	1	—
Taloudellinen ja yhteiskunnallinen koheesio	1	—	—	1	—
Kilpailu	1	14	9	24	—
Brysselin yleissopimus	—	6	—	6	—
Yhtiöoikeus	4	12	1	17	—
Toimielimiä koskeva oikeus	10	—	—	10	—
Energia	2	—	—	2	—
Ympäristö ja kuluttajat	34	8	—	42	—
Verotus	9	27	—	36	—
Pääomien vapaa liikkuvuus	—	2	—	2	—
Tavaroiden vapaa liikkuvuus	4	24	—	28	—
Henkilöiden vapaa liikkuvuus	8	42	—	50	—
Kauppapolitiikka	2	—	—	2	—
Aluepolitiikka	2	—	—	2	—
Sosiaalipolitiikka	9	16	1	26	—
Yhteisön oikeuden periaatteet	—	25	—	25	—
Lainsäädäntöjen lähentäminen	21	17	—	38	—
Ulkosuhteet	1	7	—	8	—
Henkilöstösäännöt	—	1	—	1	—
Liikenne	8	1	—	9	—
EY yhteensä	164	239	16	419	—
Hankinnat	—	—	1	1	—
Turvallisuus	2	—	—	2	—
Toimielimiä koskeva oikeus	1	—	—	1	—
EURATOM yhteensä	3	—	1	4	—
Valtiontuot	—	—	1	1	—
Kilpailu	—	—	2	2	—
Sijoitukset ja tuet	1	—	—	1	—
Terästeollisuus	1	—	1	2	—
EHTY yhteensä	2	—	4	6	—
Toimielimiä koskeva oikeus	—	—	1	1	2
Henkilöstösäännöt	—	—	13	13	—
Yhteensä	—	—	14	14	2
YHTEENSÄ	169	239	35	443	2

¹ Vältötoimihakemuksia (1) lukuunottamatta.Taulukko 12: Jäsenyysselvotteiden noudattamatta jättämistä koskevat kanteet¹

Vastaa	1997	1953–1997
Belgia	19	203
Tanska	—	20
Saksa	20	117
Kreikka	10	143
Espanja	7	54 ²
Ranska	15	163 ³
Irlanti	6	74
Italia	20	343
Luxemburg	8	78
Alankomaat	3	56
Itävalta	—	1
Portugal	15	36
Suomi	—	—
Ruotsi	—	—
Yhdistynyt kuningaskunta	1	40 ⁴
Yhteensä	124	1 328

¹ EY:n perustamissopimuksen 169, 170, 171 ja 225 artikla sekä Euratomin perustamissopimuksen 141, 142 ja 143 artikla ja EHTY:n perustamissopimuksen 88 artikla.² Joista yksi Belgian kuningaskunnan nostama EY:n perustamissopimuksen entiseen 170 artiklaan perustuva kanne.³ Joista yksi Irlannin nostama EY:n perustamissopimuksen entiseen 170 artiklaan perustuva kanne.⁴ Joista kaksi Ranskan tasavallan ja Espanjan kuningaskunnan nostamaa EY:n perustamissopimuksen entiseen 170 artiklaan perustuvaa kannetta.

Taulukko 13: Kanteen oikeudellinen perusta

Kanteen oikeudellinen perusta	1997
EY:n perustamissopimuksen 169 artikla	119
EY:n perustamissopimuksen 170 artikla	—
EY:n perustamissopimuksen 171 artikla	3
EY:n perustamissopimuksen 173 artikla	36
EY:n perustamissopimuksen 175 artikla	—
EY:n perustamissopimuksen 177 artikla	233
EY:n perustamissopimuksen 178 artikla	—
EY:n perustamissopimuksen 181 artikla	6
EY:n perustamissopimuksen 225 artikla	—
EY:n perustamissopimuksen 228 artikla	—
Vuoden 1971 perussäännön 1 artikla	6
EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artikla	28
EY:n tuomioistuimen perussäännön 50 artikla	2
EY yhteensä	433
EHTY:n perustamissopimuksen 33 artikla	1
EHTY:n perustamissopimuksen 42 artikla	1
EHTY:n perustamissopimuksen 49 artikla	1
EHTY:n tuomioistuimen perussäännön 50 artikla	3
EHTY yhteensä	6
EURATOMin perustamissopimuksen 141 artikla	2
EURATOMin perustamissopimuksen 151 artikla	1
EURATOMin tuomioistuimen perussäännön 50 artikla	1
EURATOM yhteensä	4
Yhteensä	443
Työjärjestyksen 74 artikla	2
Työjärjestyksen 97 artikla	—
Työjärjestyksen 98 artikla	—
Pöytäkirja erioikeuksista ja vapauksista	—
Erityiset menettelyt yhteensä	2
YHTEENSÄ	445

31.12.1997 vireillä olevat asiat

Taulukko 14: Eri oikeudenkäynnit

Ennakkoratkaisupyynnöt	344	(395)
Suorat kanteet	218	(225)
Valitukset	59	(61)
Erityiset menettelyt	2	(2)
Lausunnot / Ratkaisut	—	—
Yhteensä	623	(683)

Taulukko 15: Asian ratkaiseminen

Asian ratkaiseminen	Suorat kanteet	Ennakkoratkaisupyynnöt	Valitukset	Muut menettelyt ¹	Yhteensä
Suuri täysistunto	174 (178)	237 (269)	36 (37)		447 (484)
Pieni täysistunto	6 (6)	26 (30)	2 (2)		34 (38)
Yhteensä	180 (184)	263 (299)	38 (39)		481 (522)
Tuomioistuimen presidentti					
Yhteensä					
Ensimmäinen jaosto		6 (6)	1 (1)		7 (7)
Toinen jaosto		7 (9)		1 (1)	8 (10)
Kolmas jaosto		3 (3)	1 (1)		4 (4)
Neljäs jaosto		3 (5)	3 (3)		6 (8)
Viides jaosto	16 (17)	34 (37)	6 (7)		56 (61)
Kuudes jaosto	22 (24)	28 (36)	10 (10)	1 (1)	61 (71)
Yhteensä	38 (41)	81 (96)	21 (22)	2 (2)	142 (161)
YHTEENSÄ	218 (225)	344 (395)	59 (61)	2 (2)	623 (683)

¹ Sisältää erityiset menettelyt ja lausunnot.

Taulukko 16: Vireille tulleet asiat ja annetut tuomiot

Vuosi	Vireille tulleet asiat ¹					Annetut tuomiot ²
	Suorat kanteet ³	Ennakkoratkaisupyyntö	Valinukset	Yhteensä	Välitoimihakemukset	
1953	4	—	—	4	—	—
1954	10	—	—	10	—	2
1955	9	—	—	9	2	4
1956	11	—	—	11	2	6
1957	19	—	—	19	2	4
1958	43	—	—	43	—	10
1959	47	—	—	47	5	13
1960	23	—	—	23	2	18
1961	25	1	—	26	1	11
1962	30	5	—	35	2	20
1963	99	6	—	105	7	17
1964	49	6	—	55	4	31
1965	55	7	—	62	4	52
1966	30	1	—	31	2	24
1967	14	23	—	37	—	24
1968	24	9	—	33	1	27
1969	60	17	—	77	2	30
1970	47	32	—	79	—	64
1971	59	37	—	96	1	60
1972	42	40	—	82	2	61
1973	131	61	—	192	6	80
1974	63	39	—	102	8	63
1975	61	69	—	130	5	78
1976	51	75	—	126	6	88
1977	74	84	—	158	6	100
1978	145	123	—	268	7	97
1979	1 216	106	—	1 322	6	138
1980	180	99	—	279	14	132
1981	214	109	—	323	17	128
1982	216	129	—	345	16	185
1983	199	98	—	297	11	151
1984	183	129	—	312	17	165
1985	294	139	—	433	22	211
1986	238	91	—	329	23	174
1987	251	144	—	395	21	208
1988	194	179	—	373	17	238
1989	246	139	—	385	20	188
1990 ⁴	222	141	16	379	12	193
1991	142	186	14	342	9	204
1992	253	162	25	440	4	210
1993	265	204	17	486	13	203
1994	128	203	13	344	4	188
1995	109	251	48	408	3	172
1996	132	256	28	416	4	193
1997	169	239	35	443	1	242
Yhteensä	6 076 ⁵	3 639	196	9 911	311	4 507

1 Bruttoluvut; erityisiä menettelyjä lukuunottamatta.

2 Nettoluvut.

3 Lausunnot mukaanluettuina.

4 Vuodesta 1990 lähtien kanteet henkilöstöasioissa on nostettava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

5 Joista 2 388 henkilöstöasiaa 31.12.1989 mennessä.

Taulukko 17: Esitetyt ennakkoratkaisupyyntö¹
(jakautuminen jäsenvaltioittain ja vuosittain)

Vuosi	B	DK	D	GR	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	Yht.
1961	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
1962	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	5
1963	—	—	—	—	—	—	—	—	1	5	—	—	—	—	—	6
1964	—	—	—	—	—	—	—	2	—	4	—	—	—	—	—	6
1965	—	—	4	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	7
1966	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
1967	5	—	11	—	—	3	—	—	1	3	—	—	—	—	—	23
1968	1	—	4	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	9
1969	4	—	11	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	17
1970	4	—	21	—	—	2	—	—	2	—	3	—	—	—	—	32
1971	1	—	18	—	—	6	—	—	5	1	6	—	—	—	—	37
1972	5	—	20	—	—	1	—	—	4	—	10	—	—	—	—	40
1973	8	—	37	—	—	4	—	—	5	1	6	—	—	—	—	61
1974	5	—	15	—	—	6	—	—	5	—	7	—	—	—	—	39
1975	7	1	26	—	—	15	—	14	1	4	—	—	—	—	—	69
1976	11	—	28	—	—	8	1	12	—	14	—	—	—	—	—	75
1977	16	1	30	—	—	14	2	7	—	9	—	—	—	—	5	84
1978	7	3	46	—	—	12	1	11	—	38	—	—	—	—	5	123
1979	13	1	33	—	—	18	2	19	1	11	—	—	—	—	8	106
1980	14	2	24	—	—	14	3	19	—	17	—	—	—	—	6	99
1981	12	1	41	—	—	17	—	12	4	17	—	—	—	—	5	109
1982	10	1	36	—	—	39	—	18	—	21	—	—	—	—	4	129
1983	9	4	36	—	—	15	2	7	—	19	—	—	—	—	6	98
1984	13	2	38	—	—	34	1	10	—	22	—	—	—	—	9	129
1985	13	—	40	—	—	45	2	11	6	14	—	—	—	—	8	139
1986	13	4	18	2	1	19	4	5	1	16	—	—	—	—	8	91
1987	15	5	32	17	1	36	2	5	3	19	—	—	—	—	9	144
1988	30	4	34	—	1	38	—	28	2	26	—	—	—	—	16	179
1989	13	2	47	2	2	28	1	10	1	18	—	1	—	—	14	139
1990	17	5	34	2	6	21	4	25	4	9	—	2	—	—	12	141
1991	19	2	54	3	5	29	2	36	2	17	—	3	—	—	14	186
1992	16	3	62	1	5	15	—	22	1	18	—	1	—	—	18	162
1993	22	7	57	5	7	22	1	24	1	43	—	3	—	—	12	204
1994	19	4	44	—	13	36	2	46	1	13	—	1	—	—	24	203
1995	14	8	51	10	10	43	3	58	2	19	2	5	—	6	20	251
1996	30	4	66	4	6	24	—	70	2	10	6	6	3	4	21	256
1997	19	7	46	2	9	10	1	50	3	24	35	2	6	7	18	239
Yht.	385	71	1 064	48	66	578	34	543	40	472	43	24	9	17	245	3 639

1 EY:n perustamissopimuksen 177 artikla; EHTY:n perustamissopimuksen 41 artikla ja Euratomin perustamissopimuksen 150 artikla, vuoden 1971 pöytäkirja.

Taoluuko 16: Vireille tulleet ason ja muiden läsnä

Swiss 7 363 bankbörserzeitung 21.12.1998 page 10

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
EHTY			
T-150/95	25.9.1997	UK Steel Association, aikaisemmin British Iron and Steel Producers Association (BISPA) v. Euroopan yhteisöjen komissio	Kumoamiskanne — Valtiontuki — EHTY:n perustamissopimus — Viides terästeollisuuden tukisäännöstö — Uusi laitos — Ympäristönsuojeluun myönnettävää tukea koskevat suuntaviivat
T-239/94	24.10.1997	Association des aciéries européennes indépendantes (EISA) v. Euroopan yhteisöjen komissio	EHTY — Kumoamiskanne — Valtiontuki — Yksittäiset päätökset, joilla hyväksytään valtiontuki terästeollisuusyrityksille — Yhteensoveltumattomuus perustamissopimuksen määräysten kanssa — Taannehtiva vaikutus — Perustamissopimuksen 4 artiklan b ja c alakohta sekä 95 artiklan ensimmäinen ja toinen kohta
T-243/94	24.10.1997	British Steel plc v. Euroopan yhteisöjen komissio	EHTY — Kumoamiskanne — Valtiontuki — Yksittäiset päätökset, joilla hyväksytään valtiontuki terästeollisuusyrityksille — Toimivallan puuttuminen — Perusteltu luottamus — Yhteensoveltumattomuus perustamissopimuksen kanssa — Syrjintä — Perustelujen puuttuminen — Puolustautumisoikeuksien loukkaaminen — Perustamissopimuksen 4 artiklan b ja c alakohta, 15 artikla ja 95 artiklan ensimmäinen ja toinen kohta

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-244/94	24.10.1997	Wirtschaftsvereinigung Stahl ym. v. Euroopan yhteisöjen komissio	EHTY — Kumoamiskanne — Valtiontuki — Yksittäiset päätökset, joilla hyväksytään v a l t i o n t u k i terästeollisuusyrityksille — Harkintavallan väärinkäyttö — Perusteltu luottamus — Yhteensoveltumattomuus perustamissopimuksen kanssa — Syrjintä — Perustelujen puuttuminen — Puolustautumisoikeuksien loukkaaminen — Perustamissopimuksen 4 artiklan b ja c alakohta, 15 artikla ja 95 artiklan ensimmäinen ja toinen kohta
EURATOM			
T-149/94 ja T-181/94	25.2.1997	Kernkraftwerke Lippe-Ems GmbH v. Euroopan yhteisöjen komissio	Euratomin perustamissopimus — K u m o a m i s k a n n e ja vahingonkorvauskanne — Uraaninhankintasopimuksen tekeminen — Yksinkertaistettu menettely — Hankintakeskuksen toimivalta — Sopimuksen hyväksymiselle varattu määräaika — Sopimuksen hyväksymistä koskeva oikeudellinen este — Hajauttamispolitiikka — Uraanin alkuperä — Markkinahintaan sidotut hinnat
HENKILÖSTÖASIAT			
T-7/94	29.1.1997	Hilde Adriaenssens ym. v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Kumoamiskanne — Toimielinten välisen sekakomitean tiettyjä vanhempien maksuosuuksia varten vahvistamien taulukoiden soveltaminen palkkalaskelmissa — Tutkittavaksi ottaminen — Määräaikaisten umpeutuminen

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-297/94	29.1.1997	Joëlle Vanderhaeghen v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Kumoamiskanne — Tutkittavaksi ottaminen — Toimielinten välisen sekakomitean tiettyjä vanhempien maksuosuuksia varten vahvistamien taulukoiden soveltaminen palkkalaskelmissa — Yhdenvertaisen kohtelun periaate
T-207/95	5.2.1997	Maria de los Angeles Ibarra Gil v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Sisäinen kilpailu — Kilpailuilmoitus — Edellytys, jonka mukaan hakijan on oltava väliaikainen toimenhaltija hakemusten viimeisenä jättöpäivänä — Luottamuksensuojan periaate — Yhdenvertaisen kohtelun periaate — Huolenpitovelvoite — Vahingonkorvauskanne
T-211/95	5.2.1997	Claudine Petit-Laurent v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Sisäinen kilpailu — Kilpailuilmoitus — Edellytys, jonka mukaan hakijan on oltava väliaikainen toimenhaltija hakemusten viimeisenä jättöpäivänä — Yhdenvertaisen kohtelun periaate — Luottamuksensuojan periaate — Huolenpitovelvoite — Vahingonkorvauskanne
T-96/95	5.3.1997	Sébastien Rozand-Lambiotte v. Euroopan yhteisöjen komissio	Koeajalla oleva virkamies — Vakinaistamatta jääminen koeajan jälkeen — Henkilöstösääntöjen 26, 34 ja 43 artikla — Puolustautumisoikeudet — Riittämättömät perustelut — Huolenpitovelvollisuus — Ilmeinen arviointivirhe
T-40/96 ja T-55/96	6.3.1997	Armél de Kerros ja Véronique Kohn-Bergé v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Palvelukseenotto — Oikeus osallistua sisäiseen kilpailuun — Kilpailuilmoitus — Hyväksymisedellytykset — Virkaikää koskeva edellytys

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-178/95 ja T-179/95	18.3.1997	Santo Picciolo ym. v. Euroopan unionin alueiden komitea	Henkilöstö — Uusi virka alueiden komiteassa — Avointa virkaa koskeva ilmoitus — Hakemusten hylkääminen — Kumoamiskanne — Hylkäyspäätösten tiedoksiannossa tapahtunut viive — Perustelujen puuttuminen — Yhdenvertainen kohtelu — Ilmeinen arviointivirhe
T-35/96	18.3.1997	Lars Bo Rasmussen v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Avointa virkaa koskeva ilmoitus — Palvelukseenottamisenettelyyn kumoaminen — Kilpailuilmotus — Uusien jäsenvaltioiden kansalaisille varattu virka — Kumoamiskanne — Tutkittavaksi ottaminen — Henkilöstösääntöjen 4 ja 29 artikla — Luottamuksensuojan periaate — Oikeusvarmuuden periaate — Harkintavallan väärinkäyttö — Vahingonkorvauskanne
T-21/96	19.3.1997	Antonio Giannini v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Nimitys — Avointa virkaa koskeva ilmoitus — Yksikön etu
T-66/95	16.4.1997	Hedwig Kuchlenz-Winter v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Yhteiseen sairausvakuutusjärjestelmään kuuluminen — Entisen virkamiehen eronnut aviopuoliso — Kumoamiskanne — Tutkittavaksi ottaminen — Huolenpitovelvollisuus — Henkilöiden vapaa liikkuvuus — Yhdenvertainen kohtelu — Kansallisen tuomioistuimen päätös eläkeoikeuksien kompensoivasta jakamisesta — Vaikutukset
T-80/96	16.4.1997	Ana Maria Fernandes Leite Mateus v. Euroopan unionin neuvosto	Henkilöstö — Avoin kilpailu — Kokeita koskevan osallistumisoikeuden epäminen — Edellytetty ammatillinen kokemus
T-169/95	6.5.1997	Agustin Quijano v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Sairasloma — Lääkärintodistus — Lääkärintarkastus — Lääkärintodistuksen riittävä väite

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-273/94	15.5.1997	Dimitrios Coussios v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Lojaalisuusvelvollisuus — Epäily toimista, jotka ovat vastoin virassa edellytettyä arvokkuutta — Virkamiehen lojaali yhteistyö tutkimuksessa — Epälojaalisuus — Kurinpitomenettely — Viraltapano
T-59/96	28.5.1997	Jean-Louis Burban v. Euroopan parlamentti	Henkilöstö — Arviointikertomuksen laatimisen viivästyminen — Vahingonkorvauskanne — Tutkittavaksi ottaminen — Virka virhe — Vahinko
T-6/96	29.5.1997	Thémistocle Contargyris v. Euroopan unionin neuvosto	Henkilöstö — Hakemuksen hylkääminen — Neuvoston työjärjestyksen 19 artiklan 1 kohta — Henkilöstösääntöjen 45 artikla — Neuvoston pääsihteerin toimivalta päättää hakemuksen ja valituksen hylkäämisestä — Ilmoitus avoimesta virasta — Ilmeinen arviointivirhe — Henkilöstösääntöjen 7 ja 27 artikla — Perusteluvelvollisuus — Harkintavallan väärinkäyttö
T-196/95	3.6.1997	H v. Euroopan yhteisöjen komissio	Virkamiehet — Eläkkeellepano — Työkyvyttömyyskomitean perustaminen ja toimenkuva — Henkilöstösääntöjen 53 artikla ja 59 artiklan 2 kohta — Päätöksen tiedoksiantaminen
T-237/95	12.6.1997	Fernando Carbajo Ferrero v. Euroopan parlamentti	Henkilöstö — Sisäinen kilpailu — Nimitys jaostopäällikön virkaan
T-104/96	12.6.1997	Ludwig Krämer v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Palkkatason vahvistaminen — Ilmeinen arviointivirhe — Oikeudellinen virhe — Harkintavallan väärinkäyttö — Henkilöstösääntöjen 7 artikla
T-73/96	19.6.1997	Miguel Forcat Icardo v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Toiseen virkaan määrääminen — Yksikön etu — Harkintavallan väärinkäyttö
T-28/96	2.7.1997	Doreen Chew v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Edustus — Henkilöstökomitea — Vaalit — Valitsijaluettelo

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-156/95	9.7.1997	Diego Echaz Brigaldi ym. v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Komission päätös, jossa oli kieltäytynyt myöntämästä virkavapautta ja matkapäivävaapaata vaaleja varten — Tutkittavaksi ottaminen
T-4/96	9.7.1997	S v. Euroopan yhteisöjen tuomioistuin	Henkilöstö — Ammattisairaus — Lääketieteellinen lautakunta — Henkilöstösääntöjen 73 artiklan 2 kohdassa tarkoitettun korvauksen laskemisperuste
T-92/96	9.7.1997	Roberto Monaco v. Euroopan parlamentti	Henkilöstö — Nimitys — Palkkaluokan määrittäminen — Kilpailuilmoituksen ja avointa virkaa koskevan ilmoituksen noudattamatta jättäminen — Luottamuksensuojan periaate — Henkilöstösääntöjen 31 artiklan 2 kohta — Yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon periaate
T-81/96	10.7.1997	Christos Apostolidis ym. v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Palkkaus — Korjauskerroin — Kumoamiskanteen täytäntöönpanotoimenpide — EY:n perustamissopimuksen 176 artikla — Kohtuullinen korvaus — Oikeussuojaintressi — Työjärjestyksen 44 artiklan 1 kohdan c alakohta
T-36/96	10.7.1997	Giuliana Gaspari v. Euroopan parlamentti	Henkilöstö — Sairasloma — Lääkärintodistus — Tarkastuslääkärinkäynti — Tulokset ovat ristiriidassa lääkärintodistuksen kanssa
T-29/96	11.7.1997	Bernd Schoch v. Euroopan parlamentti	Henkilöstö — Pitämättömästä lomasta maksettava korvaus — Sairasloma — Ennakkoilmoitus
T-108/96	11.7.1997	Mireille Cesaratto v. Euroopan parlamentti	Henkilöstö — Henkilöstösääntöjen 41 artikla — Sellaista päätöstä koskeva kumoamiskanne, jossa oli hylätty virkamiehen vaatimus tulla määrättyksi käytettävissä olevaksi

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-123/95	14.7.1997	B v. Euroopan parlamentti	Väliaikainen toimenhaltija — Väliaikaisiin toimenhaltijoihin sovellettavien henkilöstösääntöjen 2 artiklan c alakohdan perusteella tehty palkkaaminen — Väliaikaisiin toimenhaltijoihin sovellettavien henkilöstösääntöjen 47 artiklan 2 kohdan a alakohdan perusteella tehty irtisanominen — Sääntöjenmukaisesti määrätyn sisäisen menettelyn noudattaminen — Irtisanomis päätöksen perusteleminen
T-187/95	15.7.1997	R v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Sairausvakuutusjärjestelmä — Ammattitauti — Riskin käsite — Lääketieteellisen komitean lausunnon sääntöjenvastaisuus
HENKILÖSTÖSÄÄNNÖT			
T-220/95	16.9.1997	Christophe Gimenez v. alueiden komitea	Henkilöstö — Talous- ja sosiaalikomitea — Alueiden komitea — Yhteinen organisaatorakenne — Sisäinen kilpailu — Valintalautakunnan päätös olla sallimatta sisäiseen kilpailuun osallistumista — Kumoamiskanne
T-172/96	23.9.1997	Yannick Chevalier-Delanoue v. Euroopan unionin neuvosto	Henkilöstö — Vuosiloma — Määräajan pidentäminen pitkien etäisyyksien vuoksi — Euroopan ulkopuolinen kotipaikka — Yhdenvertainen kohtelu
T-168/96	21.10.1997	Catherine Patronis v. Euroopan unionin neuvosto	Henkilöstö — Päätös olla ylentämättä kantajaa — Ansioiden vertailu — Sairauden ja tapaturman vuoksi pidetty loma — Tiettyinä ajanjaksona toteutetun työskentelyn huomioon ottaminen
T-26/89	5.11.1997	Henri de Compte v. Euroopan parlamentti	Henkilöstö — Hakemus tuomion ottamiseksi uudelleen käsiteltäväksi — Tutkittavaksi ottaminen

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-12/97	5.11.1997	Anna Barnett v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Henkilöstösääntöjen 31 artiklan 2 kohta
T-223/95	6.11.1997	Luigi Ronchi v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Henkilöstösääntöjen 90 artiklan 1 kohta — Hakemuksen hylkäämistä koskeva implisiittinen päätös — Henkilöstösääntöjen 24 artikla — Avustamisvelvoite
T-15/96	6.11.1997	Lino Liao v. Euroopan unionin neuvosto	Henkilöstö — Kumoamiskanne — Myöhässä laadittu arviointikertomus — Vahingonkorvauskanne — Tutkittavaksi ottaminen — Vahinko
T-71/96	6.11.1997	Sonja Edith Berlingieri Vinzek v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Kilpailut ja kokeet — Suullisia kokeita koskevan osallistumisoikeuden epääminen
T-101/96	6.11.1997	Maria Elisabeth Wolf v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Avoin kilpailu — Kokeita koskevan osallistumisoikeuden epääminen — Vaadittava työkokemus
T-20/96	27.11.1997	Stephen Pascall v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Väliaikainen toimenhaltija, jonka toimi kuuluu tieteellisten ja teknisten virkojen ryhmään — Nimitys toimeen, joka kuuluu toimintabudjettiin — Sellaisen päätöksen kumoaminen, jolla myönnettiin ylimääräinen palkkatason korotus poikkeuksellisten ansioiden takia
T-19/97	16.12.1997	Claude Richter v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Henkilökohtaisista syistä myönnetty loma — Palaaminen entisiin tehtäviin — Toimipaikka — Huolenpitovelvollisuus — Hyvän hallinnon periaate — Vahingonkorvauskanne

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-159/95	17.12.1997	Luigia Dricot ja 29 muuta kantajaa v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Sisäinen kilpailu siirtymisestä ura-alueelta C ura-alueelle B — Valintalautakunnan päätös, jossa todetaan hakijan epäonnistuneen suullisessa kokeessa — Valituksen ja kanteen vastaavuus — Miesten ja naisten yhdenvertainen kohtelu — Syrjintäkiellon periaate — Perusteluvollisuuden ulottuvuus — Valintalautakunnan arviointi
T-166/95	17.12.1997	Mary Karagiozopoulou v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Ura-alueelta C ura-alueelle B siirtymistä koskeva sisäinen kilpailu — Valintalautakunnan päätös, jossa todetaan hakijoiden epäonnistuneen suullisessa kokeessa — Yhdenvertaisen kohtelun periaate — Valintalautakunnan tekemä arvio
T-216/95	17.12.1997	Ana María Moles García Ortúzar v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Ura-alueelta C ura-alueelle B siirtymistä koskeva sisäinen kilpailu — Valintalautakunnan päätös, jossa todetaan hakijoiden epäonnistuneen suullisessa kokeessa — Perusteluvollisuuden laajuus — Valintalautakunnan tekemä arvio
T-217/95	17.12.1997	Lucia Passera v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Ura-alueelta C ura-alueelle B siirtymistä koskeva sisäinen kilpailu — Valintalautakunnan päätös, jossa todetaan hakijoiden epäonnistuneen suullisessa kokeessa — Perusteluvollisuuden laajuus — Valintalautakunnan tekemä arvio
T-225/95	17.12.1997	Fotini Chiou v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Ura-alueelta C ura-alueelle B siirtymistä koskeva sisäinen kilpailu — Valintalautakunnan päätös, jossa todetaan hakijoiden epäonnistuneen suullisessa kokeessa — Valituksen ja kanteen vastaavuus — Miesten ja naisten yhdenvertaisen kohtelun periaate — Syrjintäkiellon periaate — Valintalautakunnan tekemä arvio

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-110/96	17.12.1997	Dominique-François Bareth v. alueiden komitea	Henkilöstö — Sisäinen kilpailu — Kieltäytyminen nimittämästä hakijaa virkaan — Harkintavallan väärinkäyttö — Yhdenvertaisen kohtelun periaate — Perusteluvollisuus
T-208/96	17.12.1997	Eberhard Eiselt v. Euroopan yhteisöjen komissio	A m m a t i l l i n e n täydennyskoulutuskurssi — Osallistumishakemuksen hylkääminen — Henkilöstösääntöjen 24 artiklan rikkominen ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaaminen — Korvausvaatimus aiheutuneista vahingoista
T-90/95	18.12.1997	Walter Gill v. Euroopan yhteisöjen komissio	H e n k i l ö s t ö — Lääkärintarkastukset — Terveystilaa koskevien tietojen ilmoittamatta jättäminen — Oikeus olla kertomatta terveydentilasta
T-222/95	18.12.1997	Antonio Angelini v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Asemapaikan muutos — Paluu alkuperäiselle a s e m a p a i k a l l e — Asettautumiskorvaus
T-57/96	18.12.1997	Livio Costantini v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Asemapaikan muutos — Paluu alkuperäiselle a s e m a p a i k a l l e — Asettautumiskorvaus — Päiväraha
T-12/94	18.12.1997	Frédéric Daffix v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Viraltapano — Muutoksenhaku — Asian palauttaminen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen — Tosiseikat — Todistustaakka — Harkintavallan väärinkäyttö — Ilmeinen arviointivirhe — Puolustautumisoikeudet — Henkilöstösääntöjen liitteessä IX oleva 7 artikla
T-142/95	18.12.1997	Jean-Louis Delvaux v. Euroopan yhteisöjen komissio	Henkilöstö — Ylennys — Ansioiden vertailu — Arviointikertomus — Perustelut — Uran samankaltaiset edellytykset — Kansalaisuuteen perustuva syrjintä

KAUPPAPOLITIikka

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-212/95	10.7.1997	Asociación de fabricantes de cemento de España (Oficemen) v. Euroopan yhteisöjen komissio	Polkumyynti — Komission ehdotus polkumyynnin vastaisen menettelyn päättämisestä ilman suojatoimenpiteiden määräämistä — Neuvoston hylkäävä päätös — K u m o a m i s k a n n e — Laiminlyöntikanne
T-170/94	25.9.1997	Shanghai Bicycle Corporation (Group) v. Euroopan unionin neuvosto	Polkumyynti — Valtiojohtoisen kaupankäynnin maat — Samankaltainen tuote — Yksilöllinen kohtelu — Polkumyyntimarginaalin laskeminen
T-121/95	17.12.1997	European Fertilizer Manufacturers Association (EFMA) v. Euroopan unionin neuvosto	Polkumyyntitullit — Vahinko — Puolustautumisoikeudet
T-159/94 ja T-160/94	18.12.1997	Ajinomoto Co., Inc., ja The NutraSweet Company v. Euroopan unionin neuvosto	Kumoamiskanne — Polkumyynti — A s p a r t a a m i — Puolustautumisoikeudet — Normaaliarvo — Viitemaa — Patentti — Vahinko
KILPAILU			
T-77/95	15.1.1997	Syndicat français de l'express international ym. v. Euroopan yhteisöjen komissio	Kilpailu — Kumoamiskanne — Valituksen hylkääminen — Yhteisön etu
T-195/95	6.5.1997	Guérin automobiles v. Euroopan yhteisöjen komissio	K i l p a i l u — Vahingonkorvauskanne — Tutkimatta jättäminen

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-70/92 ja T-71/92	14.5.1997	Florimex BV ja Vereniging van Groothandelaren in Bloemkwekerijprodukten v. Euroopan yhteisöjen komissio	Kilpailu — Valituksen hylkäyspäätös, joka on annettu tiedoksi jättämällä se valittajien asianajajan postilokeroon — Kanteen nostamiselle asetetun määräajan laskeminen — Sellaisen maksun yhteensoveltuvuus asetuksen N:o 26 2 artiklan kanssa, joka peritään ulkopuolisilta tavarantoimittajilta huutokauppatoimintaa harjoittavan osuustoiminnallisen yhdistyksen tiloissa toimiville tukkumyyjille toimitetuista kukkaviljelytuotteista — Perustelut
T-77/94	14.5.1997	VGB ym. v. Euroopan yhteisöjen komissio	Kilpailu — Valituksen käsittelyn lopettaminen sen vuoksi, että valittajat eivät ole antaneet vastausta määräajassa — Sellaisen maksun yhteensoveltuvuus EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan kanssa, joka peritään tavarantoimittajilta, jotka ovat tehneet sopimuksia kukkaviljelytuotteiden toimituksista huutokauppatoimintaa harjoittavan osuustoiminnallisen yhdistyksen tiloissa toimiville yrityksille — Sellaisen yksinostovelvoitteen yhteensoveltuvuus EY:n perustamissopimuksen 85 artiklan 1 kohdan kanssa, jonka tietyt sellaiset tukkumyyjät ovat hyväksyneet, jotka jälleenmyyvät näitä tuotteita edelleen vähittäismyyjille samoissa tiloissa olevalla erityisellä myyntialueella — Syrjintä — Vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan — Arviointi koko sääntökokonaisuus huomioon ottaen — Tuntuvan vaikutuksen puuttuminen

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-504/93	12.6.1997	Tiercé Ladbroke SA v. Euroopan yhteisöjen komissio	Kumoamiskanne — Valituksen hylkääminen — 86 artikla — Relevantit markkinat — Yhteinen määräävä markkina-asema — Kieltäytyminen myöntämästä lähetyksilenssiä — 85 artiklan 1 kohta — Lauseke, jossa kielletään uudelleen lähettäminen
T-227/95	10.7.1997	AssiDomän Kraft Products AB ym. v. Euroopan yhteisöjen komissio	Kilpailu — Seuraukset siitä, että yhteisöjen tuomioistuin on kumonnut osittain perustamissopimuksen 85 artiklan soveltamisesta tehdyn päätöksen — Tuomion vaikutukset niihin, joille päätös on osoitettu, mutta jotka eivät ole nostaneet siitä kumoamiskannetta — Perustamissopimuksen 176 artikla — Vaatimus maksettujen sakkojen osittaisesta palauttamisesta
T-38/96	10.7.1997	Guérin automobiles v. Euroopan yhteisöjen komissio	Kilpailu — Laiminlyöntikanne — Lausunnon antaminen asiassa r a u k e a a — Vahingonkorvauskanne — Tutkimatta jättäminen
T-229/94	21.10.1997	Deutsche Bahn AG v. Euroopan yhteisöjen komissio	Kilpailu — Merikonttien rautatiekuljetukset — Asetus (ETY) N:o 1017/68 — Kartellit tai muut yhteisjärjestelyt — Määräävän markkina-aseman väärinkäyttö — Sakko — Arviointiperusteet — Suhteellisuusperiaate — Puolustautumisoikeudet — Oikeus tutustua asiakirjoihin — Oikeusvarmuuden periaate
T-213/95 ja T-18/96	22.10.1997	Stichting Certificatie Kraanverhuurbedrijf (SCK) ja Federatie van Nederlandse Kraanverhuurbedrijven (FNK) v. Euroopan yhteisöjen komissio	Kilpailu — Siirrettävät nosturit — Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artikla — Kohtuullisen ajan noudattaminen — Hyväksymisjärjestelmä — Vuokrauskielto — Suositushinnat — Sisäiset hinnat — Sakot
T-224/95	27.11.1997	Roger Tremblay ja Harry Kestenberg v. Syndicat des exploitants de lieux de loisirs (SELL)	Kilpailu — Tekijänoikeudet — Valituksen hylkääminen — Kumoamistuomion täytäntöönpano — Markkinoiden eristäminen — Perustelut — Harkintavallan väärinkäyttö

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-290/94	27.11.1997	Kaysersberg SA v. Euroopan yhteisöjen komissio	Kilpailu — Asetus N:o 4064/89 — Päätös, jolla todetaan yrityskeskittymä yhteismarkkinoille soveltuvaksi — Sitoumukset — Naisten hygieniatuotteet — Kumoamiskanne — Tutkittavaksi ottaminen — Olennaisten menettelymääräysten rikkominen — Ulkopuolisten kuuleminen — Määräävä markkina-asema
LIIKENNE			
T-260/94	19.6.1997	Air Inter SA v. Euroopan yhteisöjen komissio	Lentoliikenne — Yksinomaisen toimiluvan pysyttäminen voimassa kotimaan reiteillä — Asetus (ETY) N:o 2408/92 — Asetuksen 5 ja 8 artikla — Puolustautumisoikeudet — Kontradiktorinen periaate — Vilpittömän mielen suojan periaate — Suhteellisuusperiaate — EY:n perustamissopimuksen 90 artiklan 2 kohta
MAATALOUS			
T-117/95	30.1.1997	N. Corman SA v. Euroopan yhteisöjen komissio	Kumoamiskanne — Asetukset (ETY) N:o 570/88 ja (ETY) 455/95 — Tiettyjen tuoteryhmien valmistukseen tarkoitettua voita varten myönnettävä tuki — Voin käsite — Välituotteen käsite — Oikeussuojaintressi — Tutkimatta jättäminen

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-47/95	9.4.1997	Terres Rouges Consultant SA ym. v. Euroopan yhteisöjen komissio	Yhteinen markkinajärjestely — Banaanit — Tuontijärjestely — Uruguayn kierroksen monenvälisten kauppaneuvottelujen yhteydessä tehty banaanien puitesopimus — Asetus (EY) N:o 3224/94 — Yhteisön siirtymätoimenpiteet puitesopimuksen täytäntöönpanemiseksi — Kumoamiskanne — Tutkimatta jättäminen
T-390/94	15.4.1997	Aloys Schröder, Jan ja Karl-Julius Thammann v. Euroopan yhteisöjen komissio	Sopimussuhteen ulkopuolinen yhteisön vastuu — Klassisen sikaruton torjunta Saksan liittotasavallassa
T-541/93	16.4.1997	James Connaughton, Thomas Fitzsimons ja Patrick Griffin v. Euroopan unionin neuvosto	Kumoamiskanne — Maito — Lisämaksu — Viitemäärä — Tuottajat, jotka ovat antaneet sitoumukset maidon kaupan pitämisestä luopumisesta ja lypsykarjatuotannon muuttamisesta lihakarjatuotannoksi — Vahingonkorvaus — Asetus (ETY) N:o 2187/93 — Oikeusvaikutukset — Tutkittavaksi ottaminen
T-554/93	16.4.1997	Alfred Thomas Edward Saint ja Christopher Murray v. Euroopan unionin neuvosto	Kumoamiskanne — Vahingonkorvauskanne — Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Maito — Lisämaksu — Viitemäärä — Tuottajat, jotka ovat antaneet sitoumukset maidon kaupan pitämisestä luopumisesta ja lypsykarjatuotannon muuttamisesta lihakarjatuotannoksi — Vahingonkorvaus — Asetus (ETY) N:o 2187/93 — Oikeusvaikutukset — Tutkittavaksi ottaminen — Vanhentuminen

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-20/94	16.4.1997	Johannes Hartmann v. Euroopan unionin neuvosto	Vahingonkorvauskanne — Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Maito — Lisämaksu — Viitemäärä — Tuottajat, jotka ovat antaneet sitoumukset maidon kaupan pitämisestä luopumisesta ja lypsykarjatuotannon muuttamisesta lihakarjatuotannoksi — Vahingonkorvaus — Asetus (ETY) N:o 2187/93 — Vanhentuminen
T-455/93	9.7.1997	Hedley Lomas (Ireland) Ltd ym. v. Euroopan yhteisöjen komissio	Maatalous — Lampaan- ja vuohenliha-alan yhteinen markkinajärjestely — Lampaiden muuttuva teuraspalkkio — Clawback-maksun palauttamisen edellytykset — Oikeusvarmuuden periaate — Luottamuksensuojan periaate — Suhteellisuusperiaate
T-267/94	11.7.1997	Oleifici Italiani SpA v. Euroopan yhteisöjen komissio	Oliiviöljyjärjestelyn muuttaminen — Siirtymäkauden puuttuminen — Vahingonkorvauskanne
T-121/96 ja T-151/96	18.9.1997	Mutual Aid Administration Services NV (MAAS) v. Euroopan yhteisöjen komissio	Toimet maataloustuotteiden toimittamiseksi veloituksesta Georgian, Armenian, Azerbaidžanin, Kirgisian ja Tadžikistanin väestölle — Tarjouskilpailun voittajan velvollisuus maksaa käsittelykuluja
T-218/95	7.11.1997	Azienda Agricola «Le Canne» Srl v. Euroopan yhteisöjen komissio	Maatalous — Kalastus — Vesiviljely ja suojeltujen merialueiden kehittäminen — Yhteisön taloudellinen tuki — Tiettyjen kulujen toteaminen tukikelvottomiksi — Kumoamiskanne — Vahingonkorvauskanne
T-195/94 ja T-202/94	9.12.1997	Friedhelm Quiller ja Johann Heusmann v. Euroopan unionin neuvosto ja Euroopan yhteisöjen komissio	Vahingonkorvauskanne — Sopimussuhteen ulkopuolinen vastuu — Maito — Lisämaksu — Viitemäärä — Asetus (ETY) N:o 2055/93 — Tuottajien saamat korvaukset — Vanhentuminen

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
T-152/95	17.12.1997	Odette Nicos Petrides Co. Inc. v. Euroopan yhteisöjen komissio	Raakatupakka-alan yhteinen markkinajärjestely — Hallinnointi komissiossa — Vahingonkorvauskanne — Vanhentumisaika — Suhteellisuusperiaate — Yhdenvertaisen kohtelun periaate
T-73/95	19.3.1997	Estabelecimentos Isidoro M. Oliveira SA v. Euroopan yhteisöjen komissio	Sosiaalipolitiikka — Euroopan sosiaalirahasto — Tuki ammattillista koulutusta koskevalle hankkeelle — Yhteisöjen tuomioistuimen antaman tuomion takia tehty uusi päätös — Oikeusvarmuus — Luottamuksensuoja — Reformatio in peius -kielto — Kohtuullinen aika
T-81/95	14.7.1997	Interhotel v. Euroopan yhteisöjen komissio	Sosiaalipolitiikka — Euroopan sosiaalirahasto — Tuki ammattillista koulutusta koskevalle hankkeelle — Kumoamiskanne — Hyväksymispäätöksen tiedoksianto — Tuen loppuosan maksupyyntöä tehty päätös — Oikeusvarmuus — Luottamuksensuoja — Perustelut
T-331/94	15.10.1997	IPK-München GmbH v. Euroopan yhteisöjen komissio	Ympäristöä säästävää matkailua koskevan hankkeen rahoittamiseksi myönnetty tuki — Alentaminen — Kumoamiskanne — Tutkittavaksi ottaminen — Vahvistava päätös — Oikeusvarmuus — Perusteltu luottamus — Perustelut
T-84/96	7.11.1997	Cipeke — Comércio e Indústria de Papel, Ld. v. Euroopan yhteisöjen komissio	Euroopan sosiaalirahasto — Taloudellisen tuen vähentämistä koskeva päätös — Perusteluvollisuus

SOSIAALIPOLITIikka

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
TOIMIELIMIÄ KOSKEVA OIKEUS			
T-105/95	5.3.1997	WWF UK (World Wide Fund for Nature) v. Euroopan yhteisöjen komissio	Avoimuus — Tiedonsaanti — Yleisön oikeudesta saada tietoja komission asiakirjoista tehty päätös 94/90 — Päätös, jolla kielletään tiedonsaanti asiakirjoista sillä perusteella, että asiakirjat koskevat komission suorittamaa tutkintaa mahdollisesta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä — Julkisen edun turvaamiseen ja toimielimen päätöksentekomenettelyyn luottamuksellisuuden turvaamiseen perustuvat poikkeukset — Perusteluvollisuuden laajuus
ULKOSUHTEET			
T-115/94	22.1.1997	Opel Austria GmbH v. Itävallan tasavalta	Tariffimyönnytyksen peruuttaminen — Euroopan talousalueesta tehty sopimus — Kansainvälisen julkisoikeuden mukainen velvollisuus pidättäytyä tekemästä tyhjäksi sopimuksen tarkoitusta ja päämäärää ennen sopimuksen voimaantuloa — Luottamuksensuojan periaate — Oikeusvarmuuden periaate — Julkaiseminen virallisessa lehdessä
T-7/96	25.6.1997	Francesco Perillo v. Euroopan yhteisöjen komissio	Lomén sopimus — Euroopan kehitysrahasto — Sopimuksesta johtuvan suorituksen maksamatta jättäminen — Sopimussuhteen ulkopuolinen yhteisön vastuu

Asia	Päivä	Asianosaiset	Aihe
VALTIONTUKI			
T-106/95	27.2.1997	Fédération française des sociétés d'assurances (FFSA) ym. v. Euroopan yhteisöjen komissio	Valtiontuki — Julkinen yritys — EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan ja 90 artiklan 2 kohdan soveltaminen yhdessä — Julkiselle yritykselle uskotun erityistehtävän hoitamisesta aiheutuvat lisäkustannukset — Kaupalliset toiminnot
T-149/95	5.11.1997	Établissements J. Richard Ducros v. Euroopan yhteisöjen komissio	Valtiontuki — Rakennemuutostuet — Komission päätös — Kumoaminen — Tutkittavaksi ottaminen
T-178/94	18.12.1997	Asociación Telefónica de Mutualistas (ATM) v. Euroopan yhteisöjen komissio	Valtiontuki — Sosiaaliturvamaksujen alentaminen — Valituksen käsittelyn lopettaminen — Oikeussuojaintressi — Tutkimatta jättäminen
Taulukko 6:	Vuosina 1995, 1996 ja 1997 ratkaisu		
Taulukko 7:	Loppupäätös (1997)		
Taulukko 8:	Kanteen oikeudellinen perusta (1997)		
Taulukko 9:	Kanteen kohde (1997)		
Taulukko 10:	Asian ratkaiseminen (1997)		
Taulukko 11:	Käsittelyn kesto (1997)		
Vireillä olevat asiat			
Taulukko 12:	Vireillä olleet asiat kunkin vuoden joulukuun 31. päivänä		
Muuta			
Taulukko 13:	Kehitys		
Taulukko 14:	Valituksiin angettui ratkaisut 1.1. — 31.12.1997		

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta

Taulukko 1: Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta vuosina 1995, 1996 ja 1997¹

	1995	1996	1997
Vireille tulleet asiat	253	229	644
Ratkaistut asiat	197 (265)	172 (186)	179 (186)
Vireillä olevat asiat	427 (616)	476 (659)	640 (1117)

Vireille tulleet asiat

Taulukko 2: Eri oikeudenkäynnit (1995, 1996 ja 1997)^{1 2}

Eri oikeudenkäynnit	1995	1996	1997
Muut kanteet	165	122	469
Henkilöstöasiat	79	98	155
Erityiset menettelyt	9	9	20
Yhteensä	253³	229⁴	644⁵

Henkilöstöasioita	79	98	155
Erityiset menettelyt	9	9	20
Yhteensä	253	229	644

¹ Tässä taulukossa ja seuraavilla sivuilla olevissa taulukoissa käsitteellä "muut kanteet" tarkoitetaan kaikkien luonnollisten henkilöiden ja oikeushenkilöiden nostamia kanteita paitsi Euroopan yhteisöjen henkilöstön nostamia kanteita.

² "Erityisiä menettelyjä" ovat (tässä ja seuraavissa taulukoissa): takaisinseanti (EY:n tuomioistuimen perussäännön 38 artikla; EOTI:n työjärjestyksen 122 artikla), kolmannen osapuolen kantelu (perussäännön 39 artikla; EOTI:n työjärjestyksen 123 artikla), tuomion purkaminen tai uusi käsittely (perussäännön 41 artikla; EOTI:n työjärjestyksen 125 artikla), tuomion tulkinta (EY:n perussäännön 40 artikla; EOTI:n työjärjestyksen 129 artikla), oikeudenkäyntikulujen vahvistaminen (EOTI:n työjärjestyksen 92 artikla), maksuton oikeudenkäynti (EOTI:n työjärjestyksen 94 artikla), tuomion oikaisu (EOTI:n työjärjestyksen 84 artikla).

³ Joista 32 koskee maitokiintiöitä.

⁴ Joista 5 koskee maitokiintiöitä.

⁵ Joista 28 koskee maitokiintiöitä ja 295 on tulliasioitsijoiden nostamia kanteita.

¹ Tässä taulukossa ja seuraavilla sivuilla olevista taulukoista sulkeissa ilmoitetut luvut kuvaavat asioiden kokonaismäärää, johon ei vaikuta asioiden yhdistäminen samassa yhteydessä käsitellyn vuoksi.

Taulukko 3: Kannetyypit (1995, 1996 ja 1997)

Eri oikeudenkäynnit	1995	1996	1997
Kumoamiskanteet	120	89	133
Laiminlyöntikanteet	9	15	9
Vahingonkorvauskanteet	36	14	327
Välityslauseke	—	4	1
Henkilöstöasiat	79	98	154
Yhteensä	244¹	220²	624³
<i>Erityiset menettelyt</i>			
Maksuton oikeudenkäynti	1	2	6
Oikeudenkäyntikulujen vahvistaminen	7	5	13
Tuomion tulkinta	—	2	—
Kantelut	1	—	—
Tuomion oikaisu	—	—	1
Yhteensä	9	9	20
YHTEENSÄ	253	229	644

¹ Joista 32 koskee maitokiintiöitä.

² Joista 5 koskee maitokiintiöitä.

³ Joista 28 koskee maitokiintiöitä ja 295 on tulliasioitsijoiden nostamia kanteita.

Taulukko 4: Kanteen oikeudellinen perusta (1995, 1996 ja 1997)

Kanteen oikeudellinen perusta	1995	1996	1997
EY:n perustamissopimuksen 173 artikla	116	79	127
EY:n perustamissopimuksen 175 artikla	9	15	9
EY:n perustamissopimuksen 178 artikla	36	14	327
EY:n perustamissopimuksen 181 artikla	—	4	1
EY yhteensä	161	112	464
EHTY:n perustamissopimuksen 33 artikla	3	10	6
EHTY:n perustamissopimuksen 35 artikla	—	—	—
EHTY yhteensä	3	10	6
EURATOMin perustamissopimuksen 146 artikla	1	—	—
EURATOMin perustamissopimuksen 148 artikla	—	—	—
EURATOMin perustamissopimuksen 151 artikla	—	—	—
EURATOM yhteensä	1	—	—
Henkilöstösäännöt	79	98	154
Yhteensä	244	220	624
Työjärjestyksen 84 artikla	—	—	1
Työjärjestyksen 92 artikla	7	5	13
Työjärjestyksen 94 artikla	1	2	6
Työjärjestyksen 122 artikla	1	—	—
Työjärjestyksen 125 artikla	—	1	—
Työjärjestyksen 129 artikla	—	1	—
Erityiset menettelyt yhteensä	9	9	20
YHTEENSÄ	253	229	644

¹ Joista 55 koskee maitokiintiöitä.

² Joista 8 koskee maitokiintiöitä.

³ Joista 4 koskee maitokiintiöitä.

Taulukko 5: Kanteen kohde (1995, 1996 ja 1997)¹

Kanteen kohde	1995	1996	1997
Uusien valtioiden liittyminen	—	1	—
Maatalous	48	30	55
Valtiontuot	13	18	28
Taloudellinen ja yhteiskunnallinen koheesio	1	—	—
Kilpailu	65	25	24
Yhtiöoikeus	5	—	3
Toimielimiä koskeva oikeus	8	13	306
Ympäristö ja kuluttajat	1	3	3
Tavaroiden vapaa liikkuvuus	2	3	17
Henkilöiden vapaa liikkuvuus	1	1	—
Kauppapolitiikka	10	5	18
Aluepolitiikka	—	1	1
Sosiaalipolitiikka	5	8	4
Talous- ja rahapolitiikka	1	—	—
Tutkimus, koulutus, tilastot	—	—	1
Ulkosuhteet	1	3	3
Liikenne	—	1	1
EY yhteensä	161	112	464
Valtiontuot	1	2	1
Terästeollisuus	2	8	5
EHTY yhteensä	3	10	6
Väestönsuojelu	1	—	—
EURATOM yhteensä	1	—	—
Henkilöstösäännöt	79	98	154
Yhteensä	244	220	624

Joista 32 koskee maitokiintiöitä.

Joista 5 koskee maitokiintiöitä.

¹ Erityisiä menettelyjä ei ole huomioitu tässä taulukossa.

Ratkaistut asiat

Taulukko 6: Vuosina 1995, 1996 ja 1997 ratkaistut asiat

Eri oikeudenkäynnit	1995	1996	1997
Suorat kanteet	125 (186) ¹	87 (98) ²	87 (92) ³
Henkilöstöasiat	61 (64)	76 (79)	79 (81)
Erityiset menettelyt	11 (15)	9 (9)	13 (13)
Yhteensä	197 (265)	172 (186)	179 (186)

Taulukko 7: Lopputulos (1997)

Lopputulos	Suorat kanteet	Henkilöstöasiat	Erityiset menettelyt	Yhteensä
Tuomiot				
Tutkimatta jättäminen	8 (8)	5 (5)	1 (1)	14 (14)
Perusteeton kanne	24 (27)	31 (32)	—	55 (59)
Osittain perusteltu kanne	4 (5)	5 (5)	—	9 (10)
Perusteltu kanne	4 (5)	10 (11)	—	14 (16)
Tuomiot yhteensä	40 (45)	51 (53)	1 (1)	92 (99)
Määräykset				
Rekisteristä poistaminen	22 (22)	20 (20)	1 (1)	43 (43)
Tutkimatta jättäminen	17 (17)	4 (4)	1 (1)	22 (22)
Lausunnon antamisen raukeaminen	5 (5)	3 (3)	—	8 (8)
Perusteltu kanne	—	—	5 (5)	5 (5)
Osittain perusteltu kanne	—	—	2 (2)	2 (2)
Perusteeton kanne	—	—	3 (3)	3 (3)
Ilmeisesti perusteeton kanne	—	1 (1)	—	1 (1)
Asian käsittelystä luopuminen	3 (3)	—	—	3 (3)
Määräykset yhteensä	47 (47)	28 (28)	12 (12)	87 (87)
Yhteensä	87 (92)	79 (81)	13 (13)	179 (186)

¹ Joista 55 koskee maitokiintiöitä.² Joista 8 koskee maitokiintiöitä.³ Joista 4 koskee maitokiintiöitä.

Taulukko 8: Kanteen oikeudellinen perusta (1997)

Kanteen oikeudellinen perusta	Tuomiot		Määräykset		Yhteensä	
EY:n perustamissopimuksen 173 artikla	29	(32)	29	(29)	58	(61)
EY:n perustamissopimuksen 175 artikla	3	(3)	9	(9)	12	(12)
EY:n perustamissopimuksen 178 artikla	3	(4)	6	(6)	9	(10)
EY yhteensä	35	(39)	44	(44)	79	(83)
EHTY:n perustamissopimuksen 33 artikla	4	(4)	3	(3)	7	(7)
EURATOMin perustamissopimuksen 146 artikla	1	(2)	-	-	1	(2)
Henkilöstösäännöt	51	(53)	28	(28)	79	(81)
Työjärjestyksen 84 artikla	-	-	1	(1)	1	(1)
Työjärjestyksen 92 artikla	-	-	6	(6)	6	(6)
Työjärjestyksen 94 artikla	-	-	4	(4)	4	(4)
Työjärjestyksen 125 artikla	1	(1)	-	-	1	(1)
Työjärjestyksen 129 artikla	-	-	1	(1)	1	(1)
Erityiset menettelyt yhteensä	1	(1)	12	(12)	13	(13)
YHTEENSÄ	92	(99)	87	(87)	179	(186)

Taulukko 9: Kanteen kohde (1997)¹

Kanteen kohde	Tuomiot		Määräykset		Yhteensä	
Uusien valtioiden liittyminen	-	-	1	(1)	1	(1)
Maatalous	9	(10)	13	(13)	22	(23)
Valtiontuet	3	(3)	10	(10)	13	(13)
Kilpailu	10	(12)	9	(9)	19	(21)
Yhtiöoikeus	-	-	1	(1)	1	(1)
Toimielimiä koskevat säännökset	2	(2)	4	(4)	6	(6)
Ympäristö ja kuluttajat	-	-	1	(1)	1	(1)
Kauppapolitiikka	4	(5)	1	(1)	5	(6)
Sosiaalipolitiikka	4	(4)	3	(3)	7	(7)
Ulkosuhteet	2	(2)	1	(1)	3	(3)
Liikenne	1	(1)	-	-	1	(1)
EY yhteensä	35	(39)	44	(44)	79	(83)
Valtiontuet	3	(3)	-	-	3	(3)
Terästeollisuus	1	(1)	3	(3)	4	(4)
EHTY yhteensä	4	(4)	3	(3)	7	(7)
Hankinnat	1	(2)	-	-	1	(2)
EURATOM yhteensä	1	(2)	-	-	1	(2)
Henkilöstöasiat	51	(53)	28	(28)	79	(81)
YHTEENSÄ	91	(98)	75	(75)	166	(173)

¹ Erityisiä menettelyjä ei ole tässä tapauksessa otettu huomioon.

Taulukko 10: Asian ratkaiseminen (1997)

Asian ratkaiseminen	Yhteensä
3 tuomarin jaostot	133
5 tuomarin jaostot	48
Ei osoitettu käsiteltäväksi jaostossa	5
Yhteensä	186

Taulukko 11: Käsittelyn kesto (1997)¹
(tuomiot ja määräykset)²

	Tuomiot	Määräykset
Muut kanteet	29,3	11,2
Henkilöstöasiat	18,7	10,7

¹ Kesto on ilmaistu kuukausina ja kuukauden kymmenesosina.

² Kyse on muista kuin niistä määräyksistä, joilla asian käsittely päätetään poistamalla se rekisteristä tai toteamalla lausunnon antamisen rauenneen.

Taulukko 12: Vireillä olevat asiat
(tuomiot ja määräykset)

Taulukko 12: Vireillä olleet asiat kunkin vuoden joulukuun 31 päivänä

Eri oikeudenkäynnit	1995	1996	1997
Muut kanteet	305 (491) ¹	339 (515) ²	425 (892) ³
Henkilöstöasiat	118 (121)	133 (140)	205 (214)
Erityiset menettelyt	4 (4)	4 (4)	10 (11)
Yhteensä	427 (616)	476 (659)	640 (1 117)

¹ Joista 231 koskee maitokiintiöitä.

² Joista 227 koskee maitokiintiöitä.

³ Joista 252 koskee maitokiintiöitä ja 295 on tulliasiointisijoiden nostamia kanteita.

Muuta

Taulukko 13: Kehitys

Vuosi	Vireille tulleet asiat ¹	31.12. vireillä olevat asiat	Ratkaistut asiat	Annetut tuomiot	Ratkaisut, joista on valitettu ²
1989	169	164 (168)	1 (1)	—	—
1990	59	123 (145)	79 (82)	59 (61)	16 (46)
1991	95	152 (173)	64 (67)	41 (43)	13 (62)
1992	123	152 (171)	104 (125)	60 (77)	24 (86)
1993	596	638 (661)	95 (106)	47 (54)	16 (66)
1994	409	432 (628)	412 (442)	60 (70)	12 (101)
1995	253	427 (616)	197 (265)	98 (128)	47 (152)
1996	229	476 (659)	172 (186)	107 (118)	27 (122)
1997	644	640 (1 117)	179 (186)	95 (99)	35 (139)
Yhteensä	2 577	—	1 303 (1 460)	567 (650)	190 (774)

Muut kauteet

29,3

11,2

Henkilöstöasiat

18,7

10,7

¹ Erityiset menettelyt mukaan luettuina.

² Valituskelpoisten päätösten kokonaismäärä (päätökset, joiden valitusajaksi on mennyt umpeen tai joista on valitettu) kursivoituina suluissa — tuomiot, määräykset, tutkimatta jättäminen, välitoimimääräykset, asiat, joissa lausunnon antaminen raukeaa, väliintulohakemusten hylkääminen.

Taulukko 14: Valituksiin annetut ratkaisut 1.1. — 31.12.1997¹
(tuomiot ja määräykset)

	Perusteeton	Selvästi perusteeton valitus	Valitus, jonka tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat	Ilmeisesti tutkimatta jätettävä ja perusteeton valitus	Kumoaminen ja käsiteltäväksi palauttaminen	Osittainen kumoaminen ilman käsiteltäväksi palauttamista	Yht.
Maatalous	1	1	—	1	—	—	3
Valtiontuet	3	—	—	1	—	—	4
Hankinnat	1	—	—	—	—	—	1
Kilpailu	4	—	1	1	1	—	7
Toimielimiä koskeva oikeus	1	—	—	1	1	—	3
Kauppapolitiikka	1	—	—	—	—	—	1
Sosiaalipolitiikka	1	—	—	—	—	—	1
Ulkosuhteet	—	—	—	—	—	1	1
Terästeollisuus	1	—	—	—	—	—	1
Henkilöstösäännöt	2	2	1	2	2	1	10
Yhteensä	15	3	2	6	4	2	32

¹ Ratkaistu yhteisöjen tuomioistuimen päätöksellä.

Kansalliset tuomioistuimet ja yhteisön oikeus

A – Kansallisten tuomioistuinten toiminta yhteisön oikeuden alalla

Tilastotiedot

Yhteisöjen tuomioistuin pyrkii saamaan mahdollisimman paljon tietoja kansallisten tuomioistuinten yhteisön oikeuden alalla antamista tuomioista.

Jäljempänä olevaan jäsenvaltioittain laadittuun taulukkoon sisältyvät ne kansalliset tuomiot, jotka on annettu 1.1.–31.12.1997 ja jotka on merkitty kirjasto-, tutkimus- ja dokumentointiosaston ylläpitämiin tiedostoihin. Tiedostoihin sisältyy sekä sellaisia tuomioita, jotka on annettu yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyn ennakkoratkaisupyyntöä jälkeen, että muita tuomioita.

Erilliseen sarakkeeseen, jonka otsikkona on "Brysselin yleissopimukseen liittyvät tuomiot", sisältyy Brysselissä 27.9.1968 allekirjoitettuun tuomioiden tunnustamista ja täytäntöönpanoa yksityisoikeuden alalla koskevaan yleissopimukseen liittyvät tuomiot.

On syytä muistuttaa, että taulukot ovat vain suuntaa-antavia, sillä tilastojen perustana olevat tiedostot eivät ole täydellisiä.

1. Jokainen jäsenvaltion tuomioistuin voi pyytää yhteisöjen tuomioistuinta tulkitsemaan perustamissopimuksiin tai johdettuun oikeuteen sisältyvää yhteisön oikeussääntöä, silloin kun se katsoo, että tulkinta on tarpeen sen käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi.

Tuomioistuimilla, joiden päätöksiin ei kansallisen oikeuden mukaan voi hakea muutosta, on velvollisuus saattaa käsittelyssään esille tulevat tulkintakysymykset

Tietyissä jäsenvaltioissa tekemien sopimusten pöytäkirjoissa on myös määrätty ennakkoratkaisumenettelyä. Esimerkiksi tuomioistuinten toimivaltaan sekä tuomioiden täytäntöönpanon yksityisoikeuden alalla, erityisesti Brysselin yleissopimus.

Yhteenveto jäsenvaltioissa yhteisön oikeuden alalla
1.1. – 31.12.1997 annetuista tuomioista

Jäsenvaltio	Yhteisön oikeuden alalla annetut tuomiot (Brysselin yleissopimusta lukuunottamatta)	Brysselin yleissopimukseen liittyvät tuomiot	Yhteensä
Belgia	34	—	34
Tanska	12	—	12
Saksa	110	2	112
Kreikka	15	1	16
Espanja	67	—	67
Ranska	194	65	259
Irlanti	14	2	16
Italia	132	4	136
Luxemburg	2	1	3
Alankomaat	202	17	219
Itävalta	32	—	32
Portugali	2	1	3
Suomi	12	—	12
Ruotsi	10	—	10
Yhdistynyt kuningaskunta	103	17	120
Yhteensä	941	110	1 051

**B – Muistio kansallisten tuomioistuinten
ennakkoratkaisupyyntöjen tekemisestä**

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitettävillä ennakkoratkaisupyyntöillä, jotka muodostavat yli puolet vireille tulleista asioista, on suuri merkitys yhteisöjen lainkäytössä. Ennakkoratkaisupyyntöjen tekemistä koskeva muistio julkaistiin jo vuoden 1996 vuosikertomuksessa ja se herätti suurta mielenkiintoa jäsenvaltioiden lakimiespiireissä. Tämän vuoksi yhteisöjen tuomioistuin on päättänyt julkaista sen uudelleen.

Yhteisön oikeusjärjestys on kehittynyt suurilta osin Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja kansallisten tuomioistuinten välisen yhteistyön tuloksena EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan sekä EHTY:n ja Euratomin perustamissopimusten vastaavien artiklojen mukaisessa ennakkoratkaisumenettelyssä.¹

Jotta tämä yhteistyö tehostuisi ja jotta yhteisöjen tuomioistuin voisi paremmin vastata kansallisten tuomioistuinten odotuksiin ja antaa hyödylliset vastaukset ennakkoratkaisukysymyksiin, yhteisöjen tuomioistuin saattaa seuraavat seikat asianomaisten ja erityisesti kansallisten tuomioistuinten tietoon.

On korostettava, että tämä muistio on luonteeltaan ja tarkoitukseltaan pelkästään informatiivinen eikä se sisällä sääntöjä tai tulkintoja ennakkoratkaisumenettelyä koskevista määräyksistä. Tässä esitetään pelkästään käytännön seikkoja, jotka ennakkoratkaisumenettelyn soveltamisessa saadun kokemuksen perusteella voivat olla tarpeen, jotta yhteisöjen tuomioistuin välttyisi sen toisinaan kohtaamiltan vaikeuksilta.

1. Jokainen jäsenvaltion tuomioistuin voi pyytää yhteisöjen tuomioistuinta tulkitsemaan perustamissopimukseen tai johdettuun oikeuteen sisältyvää yhteisön oikeussääntöä, silloin kun se katsoo, että tulkinta on tarpeen sen käsiteltävänä olevan asian ratkaisemiseksi.

Tuomioistuimilla, joiden päätöksiin ei kansallisen oikeuden mukaan voi hakea muutosta, on velvollisuus saattaa käsittelyssään esille tulevat tulkintakysymykset kansallisen oikeudenkäytännön perusteella.

¹ Tietyissä jäsenvaltioiden tekemien sopimusten pöytäkirjoissa on myös määrätty ennakkoratkaisumenettelyä. Ks. esimerkiksi tuomioistuinten toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla tehty Brysselin yleissopimus.

yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäviksi, paitsi jos asiasta on jo olemassa oikeuskäytäntöä tai jos on täysin selvää, miten yhteisön oikeussääntöä pitää asianmukaisesti soveltaa.¹

2. Yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta ratkaista yhteisöjen toimielinten säädösten ja muiden päätösten pätevyys. Kansallinen tuomioistuin voi hylätä pätemättömyysperusteet, joihin on vedottu sen käsiteltävänä olevassa asiassa. Jokaisen kansallisen tuomioistuimen, myös sellaisen, jonka päätökseen olisi mahdollista hakea muutosta, on saatettava asia yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos kysymys koskee yhteisön säädöksen tai päätöksen pätevyyttä.²

Jos kuitenkin sellaisen yhteisön säädöksen tai muun päätöksen, johon kansallinen säädös tai hallintotoimi perustuu, pätevydestä on vakava epäilystä, kansallinen tuomioistuin voi poikkeuksellisesti väliaikaisesti lykätä tällaisen kansallisen säädöksen tai hallintotoimen soveltamista tai ryhtyä muihin välit toimiin sen osalta. Sen on tällöin esitettävä yhteisöjen tuomioistuimelle yhteisön säädöksen tai muun päätöksen pätevyyttä koskeva kysymys ja ne syyt, joiden perusteella se pitää yhteisön toimea pätemättömänä.³

3. Ennakkoratkaisukysymys voi koskea ainoastaan yhteisön oikeussäännön tulkintaa tai pätevyyttä, koska kansallisen oikeuden tulkinta tai sen pätevyyden arviointi ei kuulu yhteisöjen tuomioistuimen toimivaltaan. Yhteisön oikeussäännön soveltaminen kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa konkreettisessa tapauksessa kuuluu kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan.

4. Päätös, jolla kansallinen tuomioistuin esittää ennakkoratkaisukysymyksen yhteisöjen tuomioistuimelle, voidaan esittää siinä muodossa kuin välipäätös tai vastaava ratkaisu voidaan kansallisen oikeuden mukaan tehdä. Ennakkoratkaisukysymyksen esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle seuraa yleensä kansallisen oikeudenkäynnin lykkääminen siihen asti kun yhteisöjen tuomioistuin on antanut ratkaisunsa, mutta lykkäämisestä päättää yksinomaan kansallinen tuomioistuin kansallisen oikeuden mukaisesti.

¹ Asia 283/81, *Cilfit*, tuomio 6.10.1982 (Kok. 1982, s. 3415).

² Asia 314/85, *Foto-Frost*, tuomio 22.10.1987 (Kok. 1987, s. 4199).

³ Yhdistetyt asiat C-143/88 ja C-92/89, *Zuckerfabrik*, tuomio 21.2.1991 (Kok. 1991, s. I-415) ja asia C-465/93, *Atlanta*, tuomio 9.11.1995 (Kok. 1991, s. I-3761).

5. Ennakkoratkaisupyyntöön sisältävä päätös käännetään yhteisöjen tuomioistuimessa yhteisön muille virallisille kielille. Yhteisön oikeuden tulkintaan tai pätevyyteen liittyvät ongelmat ovat useimmiten yleisen edun kannalta merkityksellisiä ja jäsenvaltioilla sekä yhteisön toimielimillä on oikeus esittää niitä koskevat huomatuksensa. Tämän vuoksi on suotavaa, että ennakkoratkaisupyyntö on mahdollisimman selkeä ja täsmällinen.

6. Ennakkoratkaisupyyntö olisi perusteltava lyhyesti mutta riittävän täydellisesti, jotta yhteisöjen tuomioistuin sekä ne, joille pyyntö on annettava tiedoksi (jäsenvaltiot, komissio sekä tarvittaessa neuvosto ja Euroopan parlamentti), saisivat riittävän selvän käsityksen pääasiaan liittyvistä tosiseikoista ja oikeuskysymyksistä.¹

Päätöksessä olisi esitettävä selostus niistä tosiseikoista, joiden tunteminen on välttämätöntä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian oikeudellisen merkityksen ymmärtämiseksi, sekä selostus sovellettavista oikeussäännöistä ja niistä syistä, joiden vuoksi kansallinen tuomioistuin on päättänyt esittää ennakkoratkaisukysymyksen yhteisöjen tuomioistuimelle, sekä tarvittaessa selostus asianosaisten esittämistä argumenteista. Näiden tietojen tarkoituksena on tehdä mahdolliseksi se, että yhteisöjen tuomioistuin voi antaa kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllisen vastauksen.

Lisäksi päätökseen olisi liitettävä jäljennökset oikeusriidan ymmärtämiseksi tarpeellisista asiakirjoista ja erityisesti sovellettavista kansallisista säännöksistä. Koska asiakirjavihkoa tai ennakkoratkaisupyyntöön liitettyjä asiakirjoja ei aina kokonaan käännetä yhteisön muille virallisille kielille, ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen olisi pidettävä huoli siitä, että sen päätös sisältää kaikki asian kannalta merkitykselliset tiedot.

7. Kansallinen tuomioistuin voi esittää yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen heti, kun se toteaa, että yhteisön oikeuden tulkintaa tai pätevyyttä koskevan kysymyksen tai kysymysten ratkaisu on tarpeen, jotta se voi antaa tuomionsa. On kuitenkin syytä korostaa, että yhteisöjen tuomioistuimen asiana ei ole ratkaista pääasian tosiseikkoja eikä kansallisten oikeussääntöjen tulkintaa tai soveltamista koskevia erimielisyyksiä. Siten on suotavaa, että ennakkoratkaisukysymyksen esittämistä koskeva päätös tehdään vasta sellaisessa kansallisen oikeudenkäyntimenettelyn vaiheessa, jossa ennakkoratkaisua pyytävä

¹ Asia C-320/90, *Telemarsicabruzzo*, tuomio 26.1.1993 (Kok. 1993, s. I-393).

tuomioistuin pystyy ainakin hypoteettisesti ratkaisemaan ongelman tosiasialliset ja oikeudelliset yhteydet. Lainkäytön sujuvuuden kannalta saattaa joka tapauksessa olla tarkoituksenmukaista esittää ennakkoratkaisukysymys vasta kontradiktorisen käsittelyn jälkeen.¹

8. Kansallisen tuomioistuimen ennakkoratkaisupyyntö sekä asiaa koskevat merkitykselliset asiakirjat lähetetään kirjattuna lähetyksenä suoraan yhteisöjen tuomioistuimelle (osoitteella: Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen kirjasto, L-2925 Luxembourg, puhelin 352-43036). Ennakkoratkaisupyyntämiseen saakka yhteisöjen tuomioistuimen kirjasto on yhteydessä kansalliseen tuomioistuimeen, jolle se toimittaa jäljennöksen asiassa myöhemmin laadituista asiakirjoista (kirjalliset huomautukset, esittelevän tuomarin kertomus ja julkisasiantiehen ratkaisuehdotus). Yhteisöjen tuomioistuin toimittaa ennakkoratkaisua pyytävälle tuomioistuimelle myös tuomion. Olisi toivottavaa, että kansallinen tuomioistuin ilmoittaisi yhteisöjen tuomioistuimelle siitä, miten se tämän jälkeen on soveltanut yhteisöjen tuomioistuimen tuomiota vireillä olevassa asiassa ja lähettäisi tälle mahdollisuuksien mukaan lopullisen ratkaisunsa.

9. Ennakkoratkaisumenettely yhteisöjen tuomioistuimessa on maksuton, eikä yhteisöjen tuomioistuin päää kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian asianosaisten oikeudenkäyntikuluista.

A – Julkaisu ja tietokannat

Tuomiot ja julkisasiamiesten ratkaisuehdotukset

1. Yhteisöjen tuomioistuimen ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeustapauskokoelma

Yhteisöjen tuomioistuimen ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeustapauskokoelma, joka julkaistaan kaikilla yhteisöjen virallisilla kielillä, on ainoa alkuperäinen lähde viitattaessa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön.

Vuoden viimeisessä oikeustapauskokoelman osassa on julkaistujen päätösten ajanluvunmukainen hakemisto, asian numerjärjestyksen mukainen hakemisto, aakkosellinen asianosaisten hakemisto, hakemisto artikloista, joihin on viitattu, aakkosellinen asiahakemisto sekä vuodesta 1991 lähtien uusi hakemisto, jossa on kaikki tiivistelmät yhdessä julkaistujen päätösten vastaavien hakusanojen kanssa.

Jäsenvaltioissa ja eräissä yhteisön ulkopuolisissa maissa oikeustapauskokoelman vuosikerta on saatavilla viimeisellä sivulla mainituista osoitteista (vuosikerrat 1995–1998; hinta ilman arvonlisäveroa: 170 ecua/vuosikerta). Muiden maiden osalta oikeustapauskokoelmaa voi tilata edellä mainituista myyntipisteistä. Muissa oikeustapauskokoelmaa koskeissa asioissa voi kääntyä yhteisöjen tuomioistuimen sisäisten palvelujen julkaisujaoston puoleen (Cour de justice, Division intérieure, Section publications, L-2925 Luxembourg).

2. Yhteisöjen oikeuskäytäntö – henkilöstöasiat

Vuodesta 1994 lähtien yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeustapauskokoelman henkilöstöasiat-osassa on kaikki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen henkilöstöasioissa antamat tuomiot oikeudenkäyntikielellä sekä tuomion lyhennelmät oikeustapauskokoelman tilaajan valitsemalla yhteisöjen virallisella kielellä. Siinä on myös tiivistelmät henkilöstöasioissa tehtyjen valitusten

¹ Asia 70/77, *Sinueruhol*, tuomio 28.5.1978 (Kok. 1978, s. 1453).

perusteella annetuista yhteisöjen tuomioistuimen tuomioista; näiden teksti julkaistaan kuitenkin edelleen kokonaisuudessaan varsinaisessa oikeustapauskokoelmassa. Kaikilla virallisilla kielillä olevat luettelot helpottavat tiedonhakua oikeustapauskokoelman henkilöstöasiat-osasta.

Jäsenvaltioissa ja eräissä yhteisön ulkopuolisissa maissa oikeustapauskokoelman vuosikerta on saatavilla viimeisellä sivulla mainituista osoitteista (vuosikerran hinta ilman arvonlisäveroa: 70 ecua). Muiden maiden osalta oikeustapauskokoelmaa voi tilata Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimistosta osoitteesta: Office des publications officielles des Communautés européennes, L-2985 Luxembourg. Muissa oikeustapauskokoelmaa koskevissa asioissa voi kääntyä yhteisöjen tuomioistuimen sisäisten palvelujen julkaisujaoston puoleen (Cour de justice, Division intérieure, Section publications, L-2925 Luxembourg).

Edellä mainittujen kahden julkaisun hinta ilman arvonlisäveroa on 205 ecua. Muissa asioissa voi kääntyä yhteisön tuomioistuimen sisäisten palvelujen julkaisujaoston puoleen (Cour de justice: Division intérieure, Section publications, L-2925 Luxembourg).

Jäsenvaltioissa ja eräissä yhteisön ulkopuolisissa maissa oikeustapauskokoelman vuosikerta on saatavilla viimeisellä sivulla mainituista osoitteista (vuosikerran hinta ilman arvonlisäveroa: 70 ecua/vuosikerta). Muiden maiden osalta oikeustapauskokoelmaa voi tilata edellä mainituista osoitteista. Muissa oikeustapauskokoelmaa koskevissa asioissa voi kääntyä yhteisöjen tuomioistuimen sisäisten palvelujen julkaisujaoston puoleen (Cour de justice, Division intérieure, Section publications, L-2925 Luxembourg).

2. Yhteisöjen oikeuskäytäntö - henkilöstöasiat

Vuodesta 1994 lähtien yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeustapauskokoelman henkilöstöasiat-osassa on kaikki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen henkilöstöasioissa antamat tuomiot oikeudenkäyntikielillä sekä tuomion lyhennelmät oikeustapauskokoelman tilaajan valitsemalla yhteisöjen virallisella kielellä. Siinä on myös tiivistelmät henkilöstöasioissa tehtyjen valitusten

3. Yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiot ja julkisasiamiesten ratkaisuehdotukset

Tuomioita ja julkisasiamiesten ratkaisuehdotuksia tilaajan valitsemalla kielellä voi tilata monisteina kirjallisesti yhteisöjen tuomioistuimen sisäisten palvelujen julkaisujaostosta (Cour de justice, Division intérieure, Section publications, L-2925 Luxembourg), jos monisteita edelleen on saatavilla. Hinta ilman arvonlisäveroa: 600 BEF. Tilauksia ei oteta huomioon enää kulloinkin kyseessä olevan oikeustapauskokoelman osan julkaisemisen jälkeen.

Oikeustapauskokoelman tilaajat voivat eri maksusta tilata erikseen yhdellä tai useammalla yhteisöjen virallisella kielellä yhteisöjen tuomioistuimen ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeustapauskokoelmassa julkaistavia tekstejä monisteina, lukuun ottamatta tekstejä, jotka julkaistaan ainoastaan oikeustapauskokoelman henkilöstöasiat-osassa. Vuositilaushinta ilman arvonlisäveroa: 13 200 BEF.

Muut julkaisut

1. Yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamon asiakirjat

a) Yhteisöjen tuomioistuinta koskevien määräysten kokoelma

Tässä julkaisussa ovat koottuina perustamissopimuksen, johdetun oikeuden sekä eri yleissopimusten määräykset ja säännökset, jotka koskevat yhteisöjen tuomioistuinta ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta. Vuoden 1993 painos perustuu 30.9.1992 vallinneeseen tilanteeseen. Julkaisussa on tiedonhakua helpottava hakemisto.

Julkaisua voi tilata yhteisöjen virallisilla kielillä (lukuun ottamatta suomea ja ruotsia) viimeisellä sivulla mainituista osoitteista. Hinta ilman arvonlisäveroa: 13,50 ecua.

Uusi painos ilmestyy syksyllä 1998.

b) Luettelo yhteisöjen tuomioistuimen istunnoista
julkaisaan kuitenkin virallisilla kielillä olevat luettelot helpottavat
Istuntoluettelo laaditaan viikoittain. Sitä voidaan muuttaa, ja näin ollen se on vain
ohjeellinen.

Luettelo saa yhteisöjen tuomioistuimen sisäisten palvelujen julkaisujaostosta (Cour
de justice, Division intérieure, Section publications, L-2925 Luxembourg).

2. Yhteisöjen tuomioistuimen tiedotusosaston asiakirjat

a) Yhteisöjen tuomioistuimen ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen
tuomioistuimen toiminta

Viikoittain ilmestyvässä yhteisöjen tuomioistuimen tiedotteessa, joka on myös
tilattavissa, on tietoja yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen
tuomioistuimen toiminnasta. Siinä on lyhennelmät kuluneella viikolla annetuista
tuomioista, julkisasiamiesten esittämistä ratkaisuehdotuksista ja vireille saatetuista
asioista. Julkaisussa on myös tiedot toimielimen tärkeimmistä tapahtumista.

Vuoden viimeisessä numerossa on luettelo yhteisöjen tuomioistuimen ja
ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vuoden aikana antamista tuomioista ja
muista päätöksistä sekä tilastotietoja.

Julkaistu on saatavilla viikoittain tuomioistuimen kotisivulta.

b) Vuosikertomus

Vuosikertomuksessa annetaan yleiskuva yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen
oikeusasteen tuomioistuimen toiminnasta sekä oikeuskäytännön että siihen liittyvän
toiminnan alalla (tuomaripäivät ja -seminaarit, vierailut, opintopäivät jne.). Tässä
julkaisussa on myös runsaasti tilastotietoja.

c) Istuntokalenteri

Yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen
toiminnasta laaditaan viikoittain kaikilla virallisilla kielillä luettelo, josta käyvät ilmi
pidettävät suulliset käsittelyt, esitettävät ratkaisuehdotukset ja kyseisellä viikolla
julistettavat tuomiot. Luettelosta nähdään myös seuraavan viikon tapahtumat.
Kustakin asiasta on liitetty lyhyt selostus luetteloon. Kalenteri julkaistaan torstaisin
ja se ilmestyy myös tuomioistuimen kotisivulla.

Edellä mainittuja julkaisuja kaikilla yhteisöjen virallisilla kielillä voi tilata
kirjallisesti yhteisöjen tuomioistuimen tiedotusosastosta osoitteesta: Service
d'information de la Cour de justice, L-2925 Luxembourg.

3. Yhteisöjen tuomioistuimen tutkimus- ja dokumentointiosaston sekä kirjaston julkaisut

3.1. Kirjasto

a) Jatkuvasti päivitettävä bibliografia

Kaksi kertaa kuussa laadittavassa bibliografiassa on kaikki viiteajanjaksona
hankittu tai tutkittu kirjallisuus (kirjat ja artikkelit). Bibliografiassa on kaksi
erillistä osaa:

- A-osa: Euroopan yhdentymistä koskevat oikeudelliset julkaisut;
- B-osa: yleinen oikeusteoria, kansainvälinen oikeus, vertaileva
oikeustiede, kansallinen oikeus.

Näitä julkaisuja voi tilata yhteisöjen tuomioistuimen kirjastosta osoitteesta:
Division Bibliotheque de la Cour de justice, L-2925 Luxembourg.

b) Euroopan yhdentymistä koskeva oikeustieteellinen bibliografia

Euroopan yhdentymistä koskeva oikeustieteellinen bibliografia on vuosittain ilmestyvä julkaisu, joka perustuu viitevuoden aikana hankittuihin yhteisön oikeutta koskeviin teoksiin ja aikakauslehdissä julkaistuihin artikkeleihin. Tämä bibliografia on vuoden 1990 painoksesta lähtien ollut Euroopan yhteisöjen virallinen julkaisu. Siinä on noin 6000 kirjallisuusviitettä, jotka on luokiteltu järjestelmällisen sisällysluettelon ja tekijännimihakemiston mukaisesti.

Tätä bibliografiaa voi tilata viimeisellä sivulla mainituista osoitteista. Hinta ilman arvonlisäveroa: 42 ecua

3.2. Yhteisöjen tuomioistuimen tutkimus- ja dokumentointiasasto

a) Yhteisön oikeuskäytännön hakemisto

Euroopan yhteisöjen tuomioistuin julkaisee yhteisön oikeuskäytännön hakemistoa, jossa on järjestelmällisesti selvitetty sekä yhteisöjen tuomioistuinten oikeuskäytäntöä että tiettyjä jäsenvaltioiden kansallisten tuomioistuinten ratkaisuja.

Julkaisussa on kaksi sarjaa, joita voi tilata erikseen ja jotka käsittävät seuraavat alat:

A-sarja: Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytäntö, lukuun ottamatta yhteisöjen henkilöstöasioita ja tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27 päivänä syyskuuta 1968 tehtyyn yleissopimukseen liittyviä asioita;

D-sarja: Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö ja tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27 päivänä syyskuuta 1968 tehtyyn yleissopimukseen liittyviä asioita koskeva kansallisten tuomioistuinten oikeuskäytäntö.

A-sarja kattaa oikeuskäytännön vuodesta 1977. Konsolidoitu versio vuosilta 1977–1990 korvaa vuodesta 1983 ilmestyneet irtolehdet. Ranskankielinen versio on jo nyt saatavilla. Tämän jälkeen se ilmestyy saksan-, englannin-, tanskan-, italian- ja hollanninkielisenä. Julkaisemista muilla yhteisöjen virallisilla kielillä selvitetään. Hinta ilman arvonlisäveroa: 100 ecua.

Tulevaisuudessa A-sarjaa on tarkoitus julkaista kaikilla yhteisöjen virallisilla kielillä joka viides vuosi siten, että ensimmäinen kattaa vuodet 1991–1995. Ajan tasalle saatetut versiot ovat saatavilla vuosittain, mutta aluksi ainoastaan ranskaksi.

D-sarja, jonka ensimmäinen julkaisu ilmestyi vuonna 1981, kattaa nykyisin viidennen julkaisun (helmikuu 1993) saksaksi, ranskaksi ja italiaksi (muut kieliversiot ovat saatavilla vuoden 1996 aikana) ilmestymisen jälkeen Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön vuosilta 1976–1991 sekä jäsenvaltioiden tuomioistuinten oikeuskäytännön vuosilta 1973–1990. Hinta ilman arvonlisäveroa: 40 ecua.

b) Aakkosellinen hakemisto

Tietokoneistetussa aakkosellisessa hakemistossa on asian numeroon perustuva luettelo kaikista yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen vuoden 1954 jälkeen käsiteltäviksi saatetuista asioista, aakkosellinen luettelo asianosaisista sekä luettelo yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua pyytäneistä kansallisista tuomioistuimista. Hakemistossa annetaan yhteisöjen tuomioistuimen oikeustapauskokoelmassa julkaistujen päätösten viitetiedot. Julkaisu on saatavilla ranskan- ja englanninkielisenä, ja sitä pidetään vuosittain ajan tasalla. Hinta ilman arvonlisäveroa: 25 ecua.

c) Viittaukset – maininnat oikeuskirjallisuudessa esiintyvistä viittauksista yhteisöjen tuomioistuimen tuomioihin

Tässä julkaisussa on koottuna yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioita koskevat viitteet oikeuskirjallisuudessa. Sitä pidetään vuosittain ajan tasalla. Hinta ilman arvonlisäveroa: 15 ecua.

d) Brysselin ja Luganon yleissopimukset - monikielinen painos

Tuomioistuimen toimivallasta ja tuomioiden täytäntöönpanosta 27 päivänä syyskuuta 1968 ja Luganossa 16 syyskuuta 1988 tehdyt yleissopimukset, liittymisasiakirjat, pöytäkirjat ja julistukset on koottu kokoelmaksi kaikilla alkuperäisillä sopimuskielillä. Teoksessa on sekä ranskan- että englanninkielinen esittely ja se julkaistiin vuonna 1997. Teos päivitetään säännöllisesti. Hinta ilman arvonlisäveroa: 30 ecua.

e) Oikeuskäytäntöä koskeva tiedote

Tähän tiedotteeseen on koottuna neljännesvuosittain, puolivuositain ja vuosittain kaikki yhteisöjen tuomioistuimen sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antamat tuomiot, jotka julkaistaan myöhemmin oikeustapauskokoelmassa. Se on järjestetty samalla tavoin kuin yhteisön oikeutta koskevan oikeuskäytännön hakemiston A-sarja siten, että siitä saa ennakolta kuvan siitä, minkälainen tuomioistuimen ratkaisujen hakemistosta myöhemmin tulee ja sen käyttäjä saa siitä vastaavaa hyötyä. Se on saatavilla ranskankielisenä.

f) Yhteisöjen henkilöstöasioita koskeva oikeuskäytäntö

Tämä on ranskankielinen julkaisu, jossa on järjestelmällisesti tiivistelmien muodossa koottuna yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytäntö henkilöstöasioissa.

g) Kansallinen oikeuskäytäntö yhteisön oikeuden alalla

Yhteisöjen tuomioistuin on luonut sisäisen tietokannan, jossa on koottuna jäsenvaltioiden oikeuskäytäntö yhteisön oikeuden alalla. Tämän tietokannan pohjalta on mahdollista tehdä yksittäisiä tutkimuksia varten hakuja, joiden tulokset saadaan ranskankielisinä.

Näitä julkaisuja voi tilata yhteisöjen tuomioistuimen tutkimus- ja dokumentointiasistolta osoitteesta: Division Recherche et Documentation de la Cour de justice, L-2925 Luxembourg.

CELEX

Yhteisöjen toimielimet ylläpitävät yhteisön oikeuden aineistoa CELEXin (*Communauté Européenne Lex*), jota Euroopan yhteisöjen julkaisujen toimisto päivittää. Tietokanta kattaa lainajäädännön, valmisteluasiakirjat ja parlamenttikysymykset sekä kansallisten direktiivien täytäntöönpanemiseksi. (Internet: <http://europa.eu.int/celex>)

Oikeuskäytännön osalta CELEXissä on kaikki yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiot ja ensimmäisen oikeusasteen kokonaisuudessaan sekä niitä koskevat tiivistelmät. Siellä on myös julkaisamien ratkaisuehdotuksiin sekä vuodesta 1987 alkaen kokonaisuudessaan. Oikeuskäytäntö-saariin ajan tasalle kerran viikossa.

CELEX-järjestelmä on käytävissä kaikilla yhteisöjen virallisilla kielillä.

RAPID - OVIDE/EPISTEL

RAPID-tietokannassa, jota hoitaa Euroopan yhteisöjen komission tiedotuskeskus, sekä Euroopan parlamentin OVIDE/EPISTEL-tietokannassa on ranskankielinen yhteisöjen tuomioistuimen ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta (ks. edellä).

Eurobases ja hyväksytyt kansalliset palvelimet tarjoavat virallisen on-line-yhteyden CELEXiin ja RAPIDIin.

Erilaisia on-line ja CD-ROM -tuotteita on saatavilla lisensseillä. Lisätietoja on saatavilla seuraavasta osoitteesta: Office des publications officielles des communautés européennes, 2 rue Mercier, L-2985 Luxembourg.

Tietokannat

CELEX

Yhteisöjen toimielimet ylläpitävät yhteisön oikeuden automatisoitua tietokantaa CELEXiä (*Communitatis Europaeae Lex*), jota Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto päivittää. Tietokanta kattaa lainsäädännön, oikeuskäytännön, valmisteluasiakirjat ja parlamenttikysymykset sekä kansalliset toimenpiteet direktiivien täytäntöönpanemiseksi. (Internet: <http://europa.eu.int/celex>).

Oikeuskäytännön osalta CELEXissä on kaikki yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiot ja määräykset kokonaisuudessaan sekä niitä koskevat tiivistelmät. Siellä on myös viittauksia julkisasiamiesten ratkaisuehdotuksiin sekä vuodesta 1987 näiden tekstit kokonaisuudessaan. Oikeuskäytäntö saatetaan ajan tasalle kerran viikossa.

CELEX-järjestelmä on käytettävissä kaikilla yhteisöjen virallisilla kielillä.

RAPID – OVIDE/EPISTEL

RAPID-tietokannassa, jota hoitaa Euroopan yhteisöjen komission tiedotusosasto, sekä Euroopan parlamentin OVIDE/EPISTEL-tietokannassa on ranskankielinen yhteisöjen tuomioistuimen ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toiminta (ks. edellä).

Eurobases ja hyväksytyt kansalliset palvelimet tarjoavat virallisen on line yhteyden CELEXiin ja RAPIDIin.

Erilaisia on line ja CD-ROM -tuotteita on saatavilla lisensoilla. Lisätietoja on saatavilla seuraavasta osoitteesta: Office des publications officielles des communautés européennes, 2 rue Mercier, L-2985 Luxembourg.

Nämä julkaisut ovat yhteisöjen toimielimien dokumentointiosastolta osoitusta: Division Recherche et Documentation de la Cour de justice, L-2925 Luxembourg.

Tuomioistuimen toimivallasta ja tasavallasta 27 päivästä 1968 Luganossa 16 päivästä 1988 tehdyn yleissopimuksen liitteenä, johon on liitetty asiakirjat, päätökset ja julkaisut on koottu kokonaisuudessaan kaikilla kielillä. Teos on saatavilla myös englanninkielisenä. Teos julkaistiin vuonna 1997. Teos päivitetään säännöllisesti. Hinta ilman arvonlisäveroa: 30 euroa.

c) Oikeuskäytäntöä koskeva tiedote

Tähän tiedotteeseen on koottu neljänneksittain, puolivuositain ja vuosittain kaikki yhteisöjen tuomioistuimen sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen antamat tuomiot, jotka julkaistaan myöhemmin oikeustapauskokoelmassa. Se on järjestetty samalla tavoin kuin yhteisön oikeutta koskevan oikeuskäytännön hakemiston A-sarja siten, että siitä saa ennakoita kuvan siitä, minkälainen tuomioistuimen ratkaisujen hakemistosta myöhemmin tulee ja sen käyttäjä saa siitä vastaavaa hyötyä. Se on saatavilla ranskankielisenä.

d) Yhteisöjen henkilöstöasioita koskeva oikeuskäytäntö

Tämä on ranskankielinen julkaisu, jossa on järjestelmällisesti tiivistettyjen muodossa koottu yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytäntö henkilöstöasioissa.

g) Kansallinen oikeuskäytäntö yhteisön oikeuden alalla

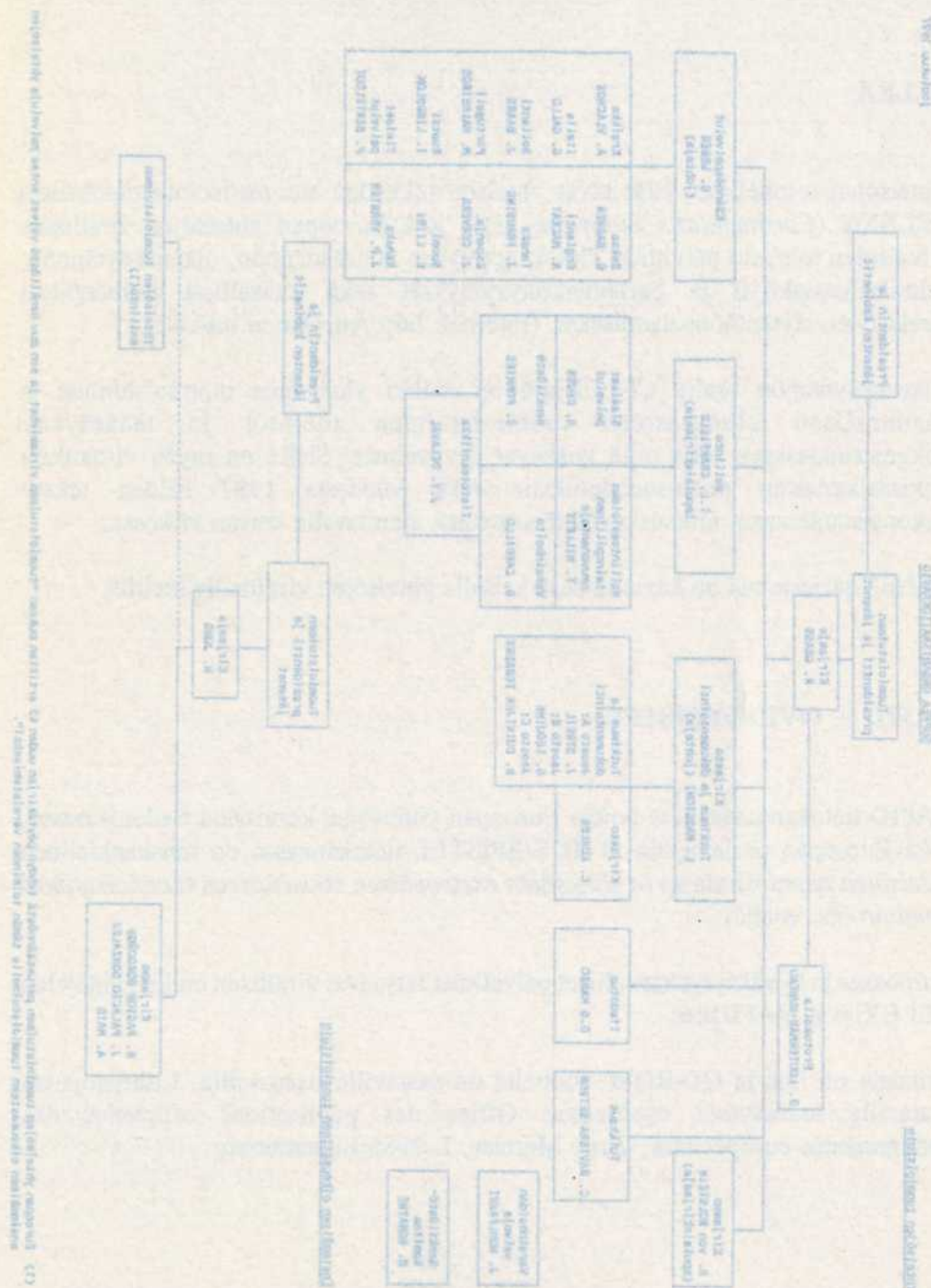
Yhteisöjen tuomioistuin on luonut sisäisen tietokannan, jossa on koottu jäsenvaltioiden oikeuskäytäntö yhteisön oikeuden alalla. Tämän tietokannan pohjalta on mahdollista tehdä yksittäisiä tutkimuksia varten hakuja, joiden tulokset saadaan ranskankielisinä.

B – Hallinto: subper organisaatiokartta

Yhteisöjen tuomioistuimen yhteystiedot ovat seuraavat:

Vuosikertomus 1997 — Käsittelee Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja oikeuslaitoksen alkeellisten toimintojen toimintaa

EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
L-2925 Luxembourg
Puhelin: 4303-1
Kirjaamon telex: 2510 CURIA LU
Sähkösoite: CURIA

Yhteisöjen tuomioistuimen telefaksi: 4303 2600
Tiedotusosaston telefaksi: 4303 2500
Sisäiset palvelut - Julkaisujooston telefaksi: 4303 2650

Tuomioistuimen Internet-osoite: www.curia.eu.int

BELGIQUE/BELGIË

Jean De Lannoy
Avenue du Roi 202/Koningslaan 202
B-1190 Bruxelles/Brussel
Tél. (32-2) 538 43 08
Fax (32-2) 538 08 41
E-mail: jean.de.lannoy@infoboard.be
URL: http://www.jean-de-lannoy.be

La librairie européenne/De Europese Boekhandel

Rue de la Loi 244/Wetstraat 244
B-1040 Bruxelles/Brussel
Tél. (32-2) 295 26 39
Fax (32-2) 735 08 60
E-mail: mail@libeurop.be
URL: http://www.libeurop.be

Moniteur belge/Belgisch Staatsblad
Rue de Louvain 40-42/Leuvenseweg 40-42
B-1000 Bruxelles/Brussel
Tél. (32-2) 552 22 11
Fax (32-2) 511 01 84

DANMARK

J. H. Schultz Information A/S
Herstedvang 10-12
DK-2620 Albertslund
Tlf. (45) 43 63 23 00
Fax (45) 43 63 19 69
E-mail: schultz@schultz.dk
URL: http://www.schultz.dk

DEUTSCHLAND

Bundesanzeiger Verlag GmbH
Vertriebsabteilung
Amsterdamer Straße 192
D-50735 Köln
Tel. (49-221) 97 66 80
Fax (49-221) 97 66 82 78
E-Mail: vertreib@bundesanzeiger.de
URL: http://www.bundesanzeiger.de

ΕΛΛΑΔΑ/GREECE

Q. C. Eleftheroudakis SA
International Bookstore
Panepistimiou 17
GR-10564 Athina
Tel. (30-1) 331 41 80/1/2/3/4/5
Fax (30-1) 323 98 21
E-mail: elebooks@net.gr

ESPAÑA

Boletín Oficial del Estado
Tratado, 27
E-28071 Madrid
Tel. (34) 915 38 21 11 (Libros).
915 84 17 15 (Suscrip.).
Fax (34) 915 38 21 21 (Libros).
915 84 17 14 (Suscrip.).
E-mail: clientes@com.boe.es
URL: http://www.boe.es

Mundi Prensa Libros, SA

Castelló, 37
E-28001 Madrid
Tel. (34) 914 36 37 00
Fax (34) 915 75 39 98
E-mail: libreria@mundiprensa.es
URL: http://www.mundiprensa.com

FRANCE

Journal officiel
Service des publications des CE
26, rue Desaix
F-75727 Paris Cedex 15
Tél. (33) 140 58 77 31
Fax (33) 140 58 77 00

IRELAND

Government Supplies Agency
Publications Section
4-5 Harcourt Road
Dublin 2
Tel. (353-1) 861 31 11
Fax (353-1) 475 27 80
E-mail: opw@iol.ie

ITALIA

Licosa SpA
Via Duca di Calabria, 1/1
Casella postale 552
I-50125 Firenze
Tel. (39-55) 064 54 15
Fax (39-55) 064 12 57
E-mail: licosa@libcom.it
URL: http://www.libcom.it/licosa

LUXEMBOURG

Messagerie du livre SARL
5, rue Raiffeisen
L-2411 Luxembourg
Tél. (352) 40 10 20
Fax (352) 49 06 61
E-mail: mdl@pt.lu
URL: http://www.mdl.lu

Abonnements:

Messagerie Paul Kraus
11, rue Christophe Plantin
L-2339 Luxembourg
Tél. (352) 49 98 88-9
Fax (352) 49 98 89-444
E-mail: mpk@pt.lu
URL: http://www.mpk.lu

NEDERLAND

SDU Servicecentrum Uitgevers
Christoffel Plantijnstraat 2
Postbus 20014
2500 EA Den Haag
Tel. (31-70) 378 98 80
Fax (31-70) 378 97 83
E-mail: sdu@sdu.nl
URL: http://www.sdu.nl

ÖSTERREICH

Manzsche Verlags- und Universitätsbuchhandlung GmbH
Kohlmarkt 18
A-1014 Wien
Tel. (43-1) 53 16 11 00
Fax (43-1) 53 16 11 67
E-Mail: bestellen@manz.at
URL: http://www.austria.EU.net/81/manz

PORTUGAL

Distribuidores de Livros Bertrand Ld.ª
Grupo Bertrand, SA
Rua das Terras dos Vales, 4-A
Apartado 60037
P-2700 Amadora
Tel. (351-1) 495 90 50
Fax (351-1) 496 02 55
Imprensa Nacional-Casa da Moeda, EP
Rua Marquês Sá da Bandeira, 16-A
P-1050 Lisboa Codex
Tel. (351-1) 353 03 99
Fax (351-1) 353 02 94
E-mail: del.incm@mail.telepac.pt
URL: http://www.incm.pt

SUOMI/FINLAND

Akateeminen Kirjakauppa/Akademiska Bokhandeln
Keskuskatu 1/Centralgatan 1
PL/PB 128
FIN-00101 Helsinki/Helsingfors
P./tn (358-9) 121 44 18
F./fax (358-9) 121 44 35
Sähköposti: akateisuus@akateeminen.com
URL: http://www.akateeminen.com

SVERIGE

BTJ AB
Traktorvägen 11
S-221 62 Lund
Tfn (46-46) 18 00 00
Fax (46-46) 30 79 47
E-post: btjeu-pub@btj.se
URL: http://www.btj.se

UNITED KINGDOM

The Stationery Office Ltd
International Sales Agency
51 Nine Elms Lane
London SW9 5DR
Tel. (44-171) 873 90 90
Fax (44-171) 873 84 63
E-mail: ips.enquiries@theso.co.uk
URL: http://www.theso.co.uk

ISLAND

Bokabud Larusar Búndal
Skólavörðustíg, 2
IS-101 Reykjavík
Tel. (354) 551 56 50
Fax (354) 552 55 60

NORGE

Swets Norge AS
Østenjovæien 18
Boks 6512 Etterstad
N-0605 Oslo
Tel. (47-22) 97 45 00
Fax (47-22) 97 45 45

SCHWEIZ/SUISSE/SVIZZERA

Euro Info Center Schweiz
c/o OSEC
Stämpfenbachstraße 85
PF 492
CH-8035 Zürich
Tel. (41-1) 365 53 15
Fax (41-1) 365 54 11
E-mail: eics@osec.ch
URL: http://www.osec.ch/eics

BÄLGARIJA

Europres Euromedia Ltd
59, blvd Vitosha
BG-1000 Sofia
Tel. (359-2) 980 37 66
Fax (359-2) 980 42 30
E-mail: Milena@mboc.bg

ČESKÁ REPUBLIKA

ÚSIS
NIS-prodejna
Havelská 22
CZ-130 00 Praha 3
Tel. (420-2) 24 23 14 88
Fax (420-2) 24 23 11 14
E-mail: nkosp@dec.nic.cz
URL: http://usis.cz

CYPRUS

Cyprus Chamber of Commerce and Industry
PO Box 1455
CY-1509 Nicosia
Tel. (357-2) 66 95 00
Fax (357-2) 66 10 44
E-mail: info@cci.org.cy

ESTI

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (Estonian Chamber of Commerce and Industry)
Toom-Kooli 17
EE-00011 Tallinn
Tel. (372) 646 02 44
Fax (372) 646 02 45
E-mail: einfo@koda.ee
URL: http://www.koda.ee

HRVATSKA

Mediatriade Ltd
Pavle Hatza 1
HR-10000 Zagreb
Tel. (385-1) 43 03 92
Fax (385-1) 43 03 92

MAGYARORSZÁG

Euro Info Service
Európa Ház
Mangaziget
PO Box 475
H-1395 Budapest 62
Tel. (36-1) 350 80 25
Fax (36-1) 350 90 32
E-mail: euroinfo@mail.mst.hu
URL: http://www.euroinfo.hu/index.htm

MALTA

Miller Distributors Ltd
Malta International Airport
PO Box 25
Luqa LQA 05
Tel. (356) 66 44 88
Fax (356) 67 87 99
E-mail: gwirth@usa.net

POLSKA

Ars Polona
Krakowskie Przedmiescie 7
Skr. pocztowa 1001
PL-00-950 Warszawa
Tel. (48-22) 826 12 01
Fax (48-22) 826 62 40
E-mail: ars_pol@bwy.hsn.com.pl

ROMÂNIA

Euromedia
Str. G-ral Berthelot Nr 41
RO-70748 Bucuresti
Tel. (40-1) 315 44 03
Fax (40-1) 315 44 03

RUSSIA

CCEC
60-Ietiya Oktyabrya Av. 9
117312 Moscow
Tel. (7-095) 135 52 27
Fax (7-095) 135 52 27

SLOVAKIA

Centrum VTI SR
Nám. Slobody, 19
SK-81223 Bratislava
Tel. (421-7) 531 83 64
Fax (421-7) 531 83 64
E-mail: europ@b01.sltk.stuba.sk
URL: http://www.sltk.stuba.sk

SLOVENIA

Gospodarski Vestnik
Dunajska cesta 5
SLO-1000 Ljubljana
Tel. (386) 611 33 03 54
Fax (386) 611 33 91 28
E-mail: europ@gvestnik.si
URL: http://www.gvestnik.si

TÜRKIYE

Dünya Infotel AS
100, Yi Mahallesi 34440
TR-80500 Bagcilar-Istanbul
Tel. (90-212) 629 46 89
Fax (90-212) 629 46 27
E-mail: infotel@duy-gazete.com.tr
AUSTRALIA
Hunter Publications
PO Box 404
3087 Abbotsford, Victoria
Tel. (61-3) 94 17 53 61
Fax (61-3) 94 19 71 54
E-mail: pdavies@ozemail.com.au

CANADA

Les éditions La Liberté inc.
3020, chemin Sainte-Foy
G1X 3V Sainte-Foy, Québec
Tel. (1-418) 658 37 63
Fax (1-800) 567 54 49
E-mail: liberte@mediom.qc.ca
Renouf Publishing Co. Ltd
5369 Chemin Canotek Road Unit 1
K1J 9J3 Ottawa, Ontario
Tel. (1-813) 745 28 65
Fax (1-813) 745 78 60
E-mail: order.dept@renoufbooks.com
URL: http://www.renoufbooks.com

EGYPT

The Middle East Observer
41 Sherif Street
Cairo
Tel. (20-2) 393 97 32
Fax (20-2) 393 97 32
E-mail: order_book@meobserver.com.eg
URL: www.meobserver.com.eg

INDIA

EBIC India
3rd Floor, Y. B. Chavan Centre
Gen. J. Bhosale Marg
400 021 Mumbai
Tel. (91-22) 282 60 64
Fax (91-22) 285 45 84
E-mail: ebic@glasbom01.vsnl.net.in
URL: http://www.ebicindia.com

ISRAËL

ROY International
41, Mishmar Hayarden Street
PO Box 13056
61130 Tel Aviv
Tel. (972-3) 649 94 69
Fax (972-3) 648 60 39
E-mail: roy@netvision.net.il

Sub-agent for the Palestinian Authority:

Index Information Services
PO Box 19502
Jerusalem
Tel. (972-2) 627 16 34
Fax (972-2) 627 12 19

JAPAN

PSI-Japan
Asahi Sanbancho Plaza #206
7-1 Sanbancho, Chiyoda-ku
Tokyo 102
Tel. (81-3) 32 34 69 21
Fax (81-3) 32 34 69 15
E-mail: books@psi-japan.co.jp
URL: http://www.psi-japan.com

MALAYSIA

EBIC Malaysia
Level 7, Wisma Hong Leong
18 Jalan Perak
50450 Kuala Lumpur
Tel. (60-3) 262 62 98
Fax (60-3) 262 61 98
E-mail: ebic-kl@mol.net.my

PHILIPPINES

EBIC Philippines
19th Floor, PS Bank Tower
Sen. Gil J. Puyat Ave. cor. Tindalo St.
Makati City
Metro Manila
Tel. (63-2) 759 66 80
Fax (63-2) 759 66 80
E-mail: ecopcom@globe.com.ph
URL: http://www.ecop.com

SOUTH KOREA

Information Centre for Europe (ICE)
204 Woo Sol Parktel
395-185 Seogyo Dong, Mapo Ku
121-210 Seoul
Tel. (82-2) 322 53 03
Fax (82-2) 322 53 14
E-mail: euroinfo@shinbiro.com

THAILAND

EBIC Thailand
29 Vaniasa Building, 8th Floor
Sol Chidom
Ploenchit
10330 Bangkok
Tel. (66-2) 655 06 27
Fax (66-2) 655 06 28
E-mail: ebicbkk@isc15.th.com
URL: http://www.ebicbkk.org

UNITED STATES OF AMERICA

Bernan Associates
4611-F Assembly Drive
Lanham MD20706
Tel. (1-800) 274 44 47 (toll free telephone)
Fax (1-800) 865 34 50 (toll free fax)
E-mail: query@bernani.com
URL: http://www.bernani.com

ANDERE LÄNDER/OTHER COUNTRIES/AUTRES PAYS

Bitte wenden Sie sich an ein Büro Ihrer Wahl / Please contact the sales office of your choice / Veuillez vous adresser au bureau de vente de votre choix

EUROOPAN YHTEISÖJEN
VIRALLISTEN JULKAISUJEN TOIMISTO
L-2985 Luxembourg

ISBN 92-829-0390-7

9 789282 903902 >